

Jaarverslag 2022

Met energie ♦ vooruit

Focus op uitvoering van de energietransitie

Inhoudsopgave

VOORWOORD RAAD VAN BESTUUR	4
HIGHLIGHTS	7
2022 IN CIJFERS	10
WIJ ZIJN ENEXIS	11
Onze rol in de energieketen	12
Onze strategie	13
Onze organisatie	15
Onze kernwaarden	16
Hoe we waarde toevoegen	17
Ons waardecreatiemodel	19
De samenhang tussen strategie, kansen en risico's	20
Onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals	22
We meten onze impact	23
Onze doelstellingen en prestaties	26
TRANSPORTSCHAARSTE	28
CONGESTIEMANAGEMENT	30
EFFICIËNTER BENUTTEN VAN HET NET	32
FOCUS OP UITVOERING VAN DE ENERGIETRANSITIE	34
Iedereen toegang tot een betrouwbaar energienet	35
Veilige netten waar iedereen op kan vertrouwen	37
Klanttevredenheid centraal in onze dienstverlening	38
Verduurzaming van onze energievoorziening	41
VEILIG WERKEN EN ELKAAR VERSTERKEN	47
Veilige en gezonde werkomstandigheden	48
Investeren in werk, vakmanschap en persoonlijke ontwikkeling	50
DUURZAAM WERKEN AAN BLIJVENDE IMPACT	53
Zorgdragen voor een goed werkende energiemarkt	54
Steeds slimmer werken	56
Kennis en visie delen voor beleidsontwikkeling	57
De proactieve borging van digitale veiligheid	58
Verduurzaming van onze organisatie	59
FINANCIËEL SOLIDE BLIJVEN	63
GOVERNANCE EN RISICOMANAGEMENT	74
Corporate governance	75
Interview raad van commissarissen	78
Verslag raad van commissarissen	80
Risicobeheersing	85
Medezeggenschap in 2022	92

Bestuursverklaring	93
Personalia raad van bestuur	94
Personalia raad van commissarissen	95
JAARREKENING	97
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2022	98
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	98
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	99
Geconsolideerde balans	100
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	101
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen	102
TOELICHTINGEN OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	103
1. Algemene informatie	103
2. Grondslagen voor de financiële verslaggeving	103
2.1 Algemeen	103
2.2 Wijzigingen in IFRS	103
2.3 Schattingswijziging	104
2.4 Grondslagen voor de consolidatie	104
2.5 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	105
3. Segmentatie	110
4. Acquisities en verkopen	112
5. Oorlog in Oekraïne	112
NOTEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	113
1. Netto-omzet	113
2. Kosten van transportdiensten en van distributieverliezen	115
3. Overige bedrijfsopbrengsten	115
4. Personeelskosten	115
5. Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	116
6. Kosten uitbesteed werk, materialen en andere externe kosten	117
7. Overige bedrijfskosten	118
8. Geactiveerde kosten eigen productie	118
9. Financiële baten en lasten	118
10. Incidentele posten	119
11. Belastingen	119
12. Materiële vaste activa	121
13. Immateriële vaste activa	122
14. Gebruiksrecht activa	126
15. Overige financiële vaste activa	127
16. Voorraden	128
17. Vorderingen	129
18. Overige financiële activa (kortlopend)	129
19. Liquide middelen	130
20. Activa aangehouden voor verkoop	130
21. Eigen vermogen	131
22. Rentedragende verplichtingen (langlopend)	131
23. Voorzieningen	133
24. Vooruitontvangen bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	134
25. Latente belastingen	135
26. Overige langlopende verplichtingen	135

27. Handelsschulden en overige te betalen posten	135
28. Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	136
29. Winstbelasting	136
30. Toelichting op kasstroomoverzicht	136
31. Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten	138
32. Informatie verbonden partijen	143
33. Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa	143
34. Beloning bestuur en toezicht	144
35. Gebeurtenissen na balansdatum	146
ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2022	147
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	147
Enkelvoudige balans	148
TOELICHTINGEN OP DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING	149
Grondslagen voor de financiële verslaggeving	149
NOTEN BIJ DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING	150
36. Resultaat deelnemingen in groepsmaatschappijen	150
37. Overige bedrijfskosten	150
38. Financiële baten en lasten	150
39. Belastingen	151
40. Deelnemingen in groepsmaatschappijen	151
41. Overige financiële vaste activa	152
42. Vorderingen	153
43. Overige financiële activa (kortlopend)	153
44. Liquide middelen	153
45. Eigen vermogen	153
46. Latente belastingen	153
47. Rentedragende verplichtingen (langlopend)	154
48. Handelsschulden en overige te betalen posten	155
49. Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	155
50. Winstbelasting	155
51. Informatie verbonden partijen	155
52. Beloning bestuur en toezicht	156
53. Deelnemingen en joint arrangements	156
54. Winstbestemming	158
55. Gebeurtenissen na balansdatum	158
VERKLARING VAN DE ACCOUNTANT	159
AANVULLENDE INFORMATIE	171
Over dit verslag	172
Statutaire regeling ten aanzien van de winstbestemming	182
Feiten en cijfers	183
Benchmarks	190
GRI-index	192
EU-bekendmaking niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit	209
Begrippenlijst	211
Colofon	215

Voorwoord raad van bestuur

MET ENERGIE VOORUIT

2022 was een historisch jaar voor zowel Enexis als onze klanten. Veel ontwikkelingen waarmee we te maken kregen, deden zich niet eerder voor. Klanten zagen de prijzen voor energie bijvoorbeeld oplopen tot niveaus die niemand in Nederland zich had kunnen voorstellen. Steeds meer huishoudens in Nederland hebben te maken met energiearmoede: als gevolg van de stijgende prijzen kan een deel van onze klanten de energierekening moeilijker betalen. Deze hoge prijzen zijn voor veel huishoudens en bedrijven ook een extra stimulans om woningen, fabrieken en vervoer te verduurzamen. Het aantal huishoudens met zonnepanelen in ons verzorgingsgebied is toegenomen van 663.000 naar maar liefst bijna 850.000. Daarnaast hebben we een recordbedrag uitgegeven aan onze energienetten: € 1.027 miljoen. De nettowinst uit gewone bedrijfsvoering over 2022 bedraagt € 187 miljoen. Dankzij de verkoop van Fudura B.V. komt de nettowinst over 2022 uit op € 1.300 miljoen. Dit eenmalige verkoopresultaat laten we voor het overgrote deel ten goede komen aan de energietransitie.

De overstap naar duurzame energie hadden we voorzien. In onze nieuwe strategie, die we begin 2022 hebben gepresenteerd, schreven we al hoe we onze energienetten voorbereiden op de overgang naar een CO₂-neutrale samenleving. Zo hebben we het afgelopen jaar meer dan ooit geïnvesteerd in de uitbreiding en verzwaring van onze netten en hebben we de transportcapaciteit uitgebreid met 1.180 megawatt, een toename van ruim 10 procent van onze totale netcapaciteit ten opzichte van 2021.

De oorlog in Oekraïne zorgt voor een extra versnelling van de energietransitie. In het afgelopen jaar hebben we te maken gekregen met zo veel vraag naar en aanbod van elektriciteit dat onze netten het op een aantal plekken niet meer aan konden. Ook netbeheerders in andere regio's en TenneT, de landelijke netbeheerder, kampen met schaarse capaciteit. Het gevolg is dat we aanvragen van klanten voor bijvoorbeeld verzwaring van hun elektriciteitsaansluiting minder snel kunnen behandelen dan we willen. Veel klanten zijn terecht gekomen in een wachtrij. We kunnen ons hun frustraties goed voorstellen. Frustraties die we trouwens zelf ook voelen, want we willen klanten juist alle ruimte bieden om over te stappen op duurzame energie. We zijn echter terecht gekomen in een nieuwe realiteit en realiseren ons dat we dit probleem niet op de korte termijn kunnen oplossen. De vraag naar elektriciteit blijft de komende jaren structureel groter dan wij kunnen bijbouwen. Dit stelt ons en helaas ook onze klanten voor grote uitdagingen. Langere wachttijden zijn de komende jaren het nieuwe normaal.

We zetten samen met onze medewerkers alles op alles om zoveel mogelijk capaciteit bij te bouwen, zodat we klanten sneller kunnen aansluiten. Dat we daarbij te maken hebben met een zeer krappe arbeidsmarkt voor technici en ICT'ers maakt onze opdracht nóg uitdagender. In 2022 mochten we circa 500 nieuwe medewerkers verwelkomen. Het aantrekken én behouden van technisch gekwalificeerde medewerkers blijft een belangrijke voorwaarde om onze ambities mogelijk te kunnen maken.

Ondanks al deze uitdagingen gaan we als raad van bestuur 2023 optimistisch in.

WE HEBBEN ONZE FINANCIËLE POSITIE VERDER VERSTERKT

De ontwikkelingen in 2022 hebben ons vertrouwen versterkt dat we met onze nieuwe strategie de juiste weg zijn ingeslagen. Het kernwoord van die strategie is focus. En focus is alleen maar belangrijker geworden. We hebben bij Enexis alle aandacht nodig voor onze voornaamste taken: zorgen voor een veilige, betrouwbare en betaalbare energievoorziening, klanten tijdig aansluiten en meebouwen aan het energiesysteem van de toekomst.

Deze focus heeft ons in 2022 gebracht tot de verkoop van ons dochterbedrijf Fudura. Fudura richt zich op energiemangement voor de zakelijke markt, een specialisme dat minder goed aansluit bij onze kerntaken. We hebben deze stap met vertrouwen gezet. Buiten Enexis zien we voor Fudura nieuwe kansen om verder te groeien, wat ook ten goede komt aan medewerkers en klanten. En voor ons betekent de verkoop dat we ons beter kunnen concentreren op onze kerntaken. Daarnaast blijft het grootste deel van de boekwinst van de verkoop van Fudura binnen Enexis en komt deze ten goede aan de energietransitie.

Intussen hebben we onze financiële situatie verder verbeterd met afspraken over een eventuele toekomstige kapitaalstorting door de Nederlandse staat. Samen met Alliander en Stedin, onze collega-netbeheerders, spraken we met de staat over een mogelijke versterking van ons eigen vermogen in de toekomst. In dit traject zijn we ook intensief opgetrokken met onze aandeelhouders. We zijn heel tevreden over het Afsprakenkader dat deze gezamenlijke inspanning heeft opgeleverd, vanuit het perspectief van zowel Enexis als onze aandeelhouderscommissie. Naar aanleiding van het Afsprakenkader heeft het ratingbureau S&P op 14 februari 2023 de grote regionale netbeheerders de status Government Related Entities (GREs) toegekend. Deze status vergroot onze kredietwaardigheid en daarmee de capaciteit om schulden aan te trekken. S&P heeft op 14 februari 2023 ook de credit rating van Enexis gewijzigd van A+ stabiele outlook naar A+ positieve outlook.

Mede dankzij onze solide vermogenspositie kunnen we de ambities verder opschroeven: voor 2023 zetten we in op een netuitbreiding van ruim 2.000 megawatt – bijna twee keer zo veel als in 2022. Ons werkpakket (de optelsom van al het werk aan onze netten) neemt toe tot minstens € 1.340 miljoen.

SAMEN MET PARTNERS LEVEREN ONZE COLLEGA'S EEN ENORME INSPANNING

Bij al dat werk blijven we scherp letten op de veiligheid. Hoe belangrijk dat is, zagen we in 2022. We hebben te maken gekregen met meerdere incidenten. De meeste waren gelukkig relatief klein, maar bij één voorval zijn twee medewerkers van een aannemer ernstig gewond geraakt. We onderzoeken bij alle incidenten zorgvuldig wat er is gebeurd om te leren hoe we onze veiligheid verder kunnen verbeteren. Iedereen veilig weer thuis, daar werken we iedere dag aan.

Samen met partners werken we niet alleen aan het bijbouwen van extra capaciteit. We onderzoeken ook andere oplossingen, zoals het efficiënter gebruiken van onze netten, de optimale inpassing van batterijen, sturing van vraag en aanbod om overbelasting te voorkomen en afspraken met afnemers over verbruik buiten piekmomenten, als er nog voldoende ruimte is. Deze oplossingen ontwikkelen medewerkers van Enexis in een intensieve samenwerking met onze toeleveranciers, klanten, lokale en landelijke overheid en collega-netbeheerders. Parallel hieraan blijven we ons hard maken voor een passende regulering en nieuwe contractvormen in overleg met de toezichthouder.

Dat brengt ons bij de belangrijkste reden voor ons optimisme: onze medewerkers. We zien hoe zij zich inzetten voor de kwaliteit en betrouwbaarheid van onze netten. Hoe gemotiveerd ze zijn om bij te dragen aan de energietransitie. En hoe betrokken ze zijn bij onze klanten: van de bewoner die overgaat op zonnepanelen tot de ondernemer die met zijn bedrijf van het gas af gaat. We zijn onze medewerkers dankbaar voor hun enorme inspanning in 2022.

Samen zetten we de stappen die nodig zijn om het energiesysteem van de toekomst te bouwen: met energie vooruit!

Raad van bestuur Enexis Holding N.V.

Evert den Boer

Mariëlle Vogt

Rutger van der Leeuw

Jeroen Sanders

Highlights 2022

Zonder ombouw van het energiesysteem hebben we in 2050 geen CO₂-neutrale samenleving. Die ombouw is een gigantische opgave en de rol van de netbeheerder is hierin cruciaal. Daarom hebben we in 2022 een nieuwe strategie vastgesteld. Onze focus daarin ligt volledig op uitvoering van de energietransitie. In dit overzicht laten we met een aantal voorbeelden zien wat we in 2022 realiseerden voor de energietransitie.

OPENSTELLEN VLUCHTSTROOK EMMEN - WEERDINGE

In februari 2022 hebben we in de gemeente Emmen samen met TenneT de reservecapaciteit van het hoogspanningsnet voor het eerst in gebruik genomen. Deze zogeheten vluchtstrook van het stroomnet zorgt ervoor dat er bijvoorbeeld bij een storing of geplande werkzaamheden toch elektriciteit kan worden geleverd.

Omdat dit niet heel vaak voorkomt, wordt deze netcapaciteit meestal niet gebruikt. Met het steeds voller wordende elektriciteitsnet mogen en kunnen we deze reserveruimte als extra capaciteit inzetten. Dat doen we voor grote initiatieven als zonneparken die opgewekte stroom terugleveren aan het elektriciteitsnet. Door de inzet van de vluchtstrook blijft het net betrouwbaar voor klanten die elektriciteit afnemen.

WATERSTOFWIJK WAGENBORGEN

In het Groningse dorp Wagenborgen is in 2022 een pilot met waterstof gestart. We willen aantonen dat waterstof een oplossing is voor aardgasvrij verwarmen van woningen. Waterstof kan aangevoerd worden via het bestaande gasnetwerk. Dat hebben we in 2018 al laten onderzoeken. Aan de pilot doen jaren 70-woningen mee van woonstichting Groninger Huis. De huizen krijgen een hybride warmtepomp en een ketel die op waterstof draait. De waterstof komt van een boerderij die 2 kilometer verderop ligt.

In de eerste fase wordt de waterstof nog aangeleverd in flessen, maar de boer wil over twee jaar een elektrolyzer hebben die gevoed wordt door energie van een windmolen en zonnepanelen. Vanaf juni 2023 is het mogelijk om de woning te verwarmen via waterstof.

SPOEDVERVANGING VERMOGENSTRANSFORMATOR IN BORN

In het Limburgse Born is met spoed een vermogenstransformator vervangen, nadat die op een zondagnacht in storing was gevallen. Met de nieuwe transformator waren onze klanten weer zeker van een stabiel stroomnet. Een transformator vervangen we niet zomaar. Dat is een flinke operatie waar normaal gesproken een planning van weken aan voorafgaat. Gelukkig konden we in Born snel schakelen en de kapotte transformator vervangen door een transformator die onlangs was vrijgekomen bij een wissel in Waalwijk. We klaarden de klus binnen drie dagen.

MONTEURS VAN DE TOEKOMST WERKEN MET DE HOLOLENS

Om als netbeheerder het veld uit te voeren, zijn veel gekwalificeerde mensen nodig. Wij leiden monteurs op in onze eigen beroepspraktijkvormingshallen. Dat doen we op een moderne manier, geënt op het monteurswerk van de toekomst. Extended reality (XR) gaat daarin een grote rol spelen. XR is de overkoepelende term voor virtual reality, augmented reality en mixed reality. We testen al langere tijd de toegevoegde waarde van deze technologieën voor onze sector.

Dit jaar hebben we vooronderzoek gedaan naar de inzet van de HoloLens om nieuwe medewerkers te trainen. De HoloLens lijkt op een VR-bril maar in tegenstelling tot de VR-bril blijf je de werkelijke omgeving zien en wordt er 3D-content in de bril geprojecteerd. Op die manier is hij geschikt om in te zetten in onze sector.

Mentoren en leerlingen hebben er in 2022 mee geëxperimenteerd in onze beroepspraktijkvormingshallen in Waalwijk, Hoogeveen en Weert. Leerlingen kunnen oefenen met de werkzaamheden, terwijl ze in de bril tekst, media of video zien verschijnen. Door de HoloLens kunnen leerlingen zelfstandiger aan de slag en mentoren flexibeler begeleiden. Onze leerlingen geven aan deze manier van trainen leuker en makkelijker te vinden.

SLIM COMBINEREN VAN OPWEK-, OPSLAG- EN LAADSYSTEMEN IN 'S-HERTOGENBOSCH

Met de gemeente 's-Hertogenbosch, Technische Universiteit Eindhoven en leveranciers van (snel)laad-oplossingen Heliox en GreenFlux hebben we gekeken hoe we diverse opwek-, opslag- en laadsystemen slim kunnen combineren voor een transferium in 's-Hertogenbosch.

Op het dak van het transferium liggen 1.500 zonnepanelen, die twee keer meer energie opwekken dan de parkeergarage gebruikt. De overtollige energie wordt opgeslagen in een batterij. Door de diverse systemen slim te combineren, kan deze energie gebruikt worden voor het opladen van fietsen, auto's en transferiumbussen. Op deze manier wordt de belasting van het elektriciteitsnet tijdens piekmomenten gehalveerd. Het project is gefinancierd door de Europese Commissie en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

UITBREIDEN, UITBREIDEN EN NOG EENS HET NET UITBREIDEN

Samen met TenneT werken we iedere dag hard aan uitbreidingen van ons elektriciteitsnet. Dit is nodig voor de energietransitie. Vaak gaan deze uitbreidingen gepaard met de komst van een of meer nieuwe transformatoren. Zo ook op middenspanningstation Maarheeze. Hier hebben we in 2022 een nieuwe transformator met een capaciteit van ongeveer 100 megawatt geplaatst. Dit is 2,5 keer het vermogen van de oude transformator die er stond (40 megawatt).

Een transformator van 100 megawatt kan zo'n 40.000 huishoudens voorzien van stroom. De oude transformator is hergebruikt bij een station in de Biesbosch; hij zorgt daar voor meer capaciteit.

ENEXIS EN POWERFIELD SLUITEN EEN TIJDGEBONDEN CONTRACT

De maximale transportcapaciteit van het elektriciteitsnet is in sommige delen van Nederland bereikt. Naast uitbreiding van het net vraagt dit om efficiënt gebruik van de beschikbare capaciteit. Daarom hebben we de pilot tijdgebonden contract ontwikkeld als een tijdelijke oplossing. Dit is een contractvorm waarbij klanten alleen toegang hebben tot transportcapaciteit als er ook capaciteit beschikbaar is. Veel bedrijven of invoerders maken op gezette tijden (als de zon hard schijnt, of het productieproces loopt) gebruik van de capaciteit op het elektriciteitsnet. Het net moet berekend zijn op die pieken. Buiten die piekmomenten wordt er dus echter niet of nauwelijks gebruikgemaakt van de ruimte op het net. Met tijdgebonden contracten kan onder bepaalde voorwaarden de 'onbenutte ruimte' binnen specifieke tijdsvensters aan andere klanten beschikbaar worden gesteld. Samen met PowerField, een bedrijf gespecialiseerd in duurzame energie, onderzoeken we of de beschikbare capaciteit van het elektriciteitsnet ook buiten piekmomenten maximaal gebruikt kan worden. Met tijdgebonden contracten kunnen we in de toekomst meer duurzame initiatieven aansluiten, zoals zonne- en windparken. Zo kan PowerField haar bestaande zonnepark in Emmen uitbreiden door daar een tweede zonnepark op aan te sluiten, terwijl dat in de huidige situatie niet mogelijk zou zijn. In Meppel kan PowerField haar bestaande vaste aansluiting op momenten verkleinen, waardoor er transportcapaciteit beschikbaar komt voor aanvragers die op de wachtlijst staan.

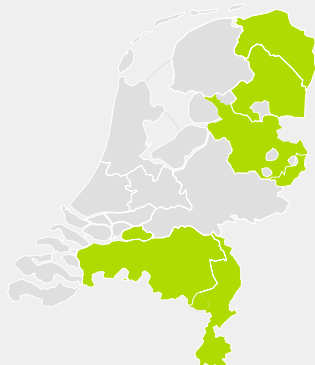
Samen werken we aan een betrouwbare én duurzame energievoorziening voor vandaag en voor de toekomst. Met energie vooruit.

SMART ENERGY HUB HESSENPOORT ZORGT VOOR LOKALE OPLOSSING

Op het Zwolse bedrijventerrein Hessenpoort loopt een pilot met een Smart Energy Hub, een lokaal energiesysteem voor de opwek en het gebruik van duurzame energie. Hier testen we samen met ondernemers, gemeente Zwolle, provincie Overijssel, Transferro, Nieuwe Energie Overijssel en Bedrijventerrein Hessenpoort of we het net efficiënter kunnen gebruiken. Door capaciteit beter te verdelen, ontstaat er meer ruimte op het net. Door goede afspraken te maken over netbalancing, en te zorgen dat de hoeveelheid geleverde elektriciteit aan het net in evenwicht is met de hoeveelheid gevraagde elektriciteit van het net, ontstaan er kansen om sneller nieuwe bedrijven aan te sluiten of bestaande bedrijven te helpen uitbreiden of verduurzamen. Met deze pilot verwachten we vraag en aanbod beter op elkaar te kunnen afstemmen, zodat er ruimte vrijkomt op het net.

2022 in cijfers

Kerngegevens

Elektriciteitsnet

144.900 km | 2.941.000 aansluitingen | 31 TWh

Gasnet

46.200 km | 2.303.000 aansluitingen | 4.714 Mm³

Uitvalduur elektriciteit

in minuten

14,0 -20%

2022 **14,0**

2021 17,6

Uitvalduur gas

in seconden

109 +45%

2022 **109**

2021 75

Werkpakket

in miljoenen euro's

1.027 +7%

2022 **1.027**

2021 959

Netto-omzet

in miljoenen euro's

1.705 +4,3%

2022 **1.705**

2021 1.634

Resultaat na belastingen

in miljoenen euro's

1.300¹ **187²**

2022 **1.113** **187**

2021 199

Balanstotaal

in miljoenen euro's

10.339 +10,0%

2022 **10.339**

2021 9.395

Duurzaam opgesteld vermogen

in megawatt

10.600 +25%

2022 **10.600**

2021 8.500

Aantal aansluitingen waarop wordt teruggeleverd

in aantallen

857.159 +27%

2022 **857.159**

2021 671.348

Medewerkers Enxys

in aantallen

4.984 +0,7%

2022 **4.984**

2021 4.947

1 Inclusief boekwinst verkoop Fudura
2 Exclusief boekwinst verkoop Fudura

Wij zijn Enexis

We zijn een regionale netbeheerder. Huishoudens en bedrijven in Groningen, Drenthe, Overijssel, Limburg en Noord-Brabant krijgen via ons netwerk elektriciteit en gas.

Zorgen dat energie veilig en betrouwbaar terechtkomt bij huishoudens en bedrijven, dat is onze belangrijkste taak. Daarnaast dragen we via ons netwerk bij aan de verduurzaming in onze regio's. Bijvoorbeeld door windparken, zonneweides en laadpunten aan te sluiten. Samen met overheden, bedrijven, huishoudens en andere betrokkenen bouwen we zo aan het energiesysteem van de toekomst.

Ongeveer driekwart van de energie die we distribueren komt van grote centrales en zonne- en windparken in binnen- en buitenland. TenneT en Gasunie brengen deze energie via hun landelijke netten naar ons regionale netwerk. Het overige deel ontvangen we van klanten. Steeds meer huishoudens en bedrijven halen zelf elektriciteit uit wind, zon, afval en warmtekrachtkoppelingen en leveren die terug aan ons netwerk.

Wat is het energiesysteem van de toekomst?

Een energiesysteem is een netwerk dat productie, opslag, transport en gebruik van energie aan elkaar koppelt. In de toekomst (om precies te zijn uiterlijk in 2050) moet het Nederlandse energiesysteem CO₂-neutraal zijn. Overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties hebben dit afgesproken in het Nederlandse Klimaatakkoord. Het energiesysteem mag dan geen negatief effect meer hebben op het klimaat. Dit kan als overgestapt wordt op duurzame energiebronnen, zoals groen gas, waterstof, warmtenetten en elektriciteit uit zon en wind.

Om te zorgen dat het energiesysteem in 2050 CO₂-neutraal is – en dat de CO₂-uitstoot in 2030 55 procent lager is dan in 1990, zoals bepaald in het coalitieakkoord van 2021 – moet er nu veel worden voorbereid. We moeten bijvoorbeeld beslissen hoe en wanneer we onze netten gaan ombouwen of uitbreiden. Dat is lastig, want we weten niet precies welke keuzes overheden, bedrijven en huishoudens de komende jaren maken – en dus hoe het energiesysteem er in de toekomst uitziet. Het is cruciaal om tijdig te beslissen wanneer en waar nieuwe infrastructuur moet worden aangelegd. We sturen aan op maatschappelijke optimale keuzes. We zijn daarbij deels afhankelijk van de maatschappelijke en politieke besluitvorming.

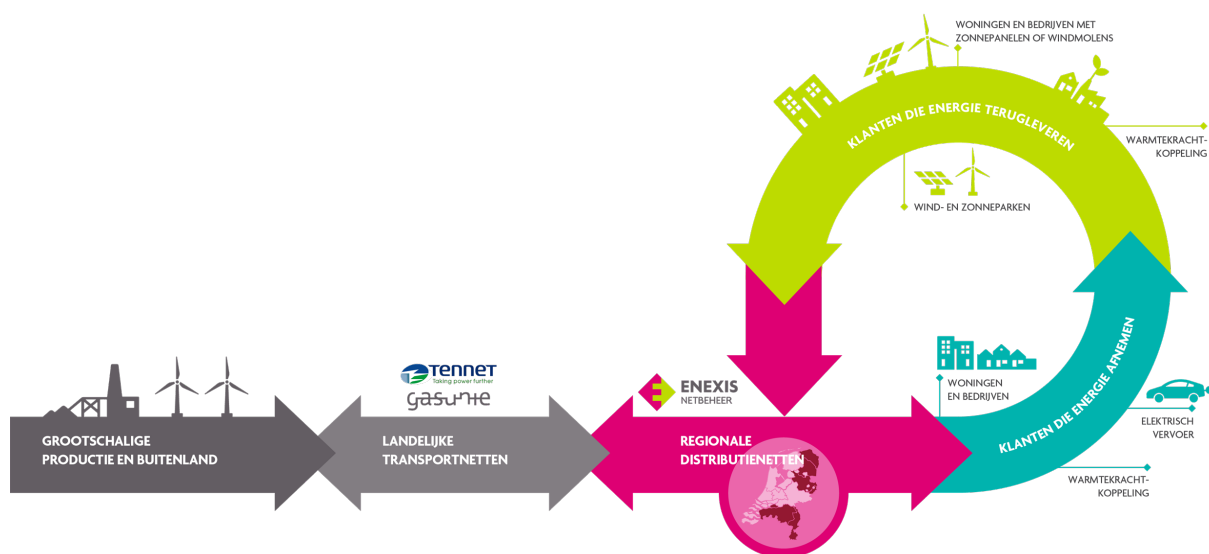

Onze rol in de energieketen

Alle energie in onze regio's komt samen in ons netwerk. We spelen een centrale rol in de energieketen.

Deze rol omvat verschillende taken. We ontwikkelen, bouwen, beheren en onderhouden de energienetten in onze regio's. En streven ernaar dat energie 24 uur per dag, 365 dagen per jaar veilig door deze netten stroomt.

Daarnaast onderzoeken we manieren om de energievoorziening nog efficiënter en duurzamer te maken. En de capaciteit van onze netten optimaal te gebruiken. Dit kan met innovatieve technische oplossingen, zoals energieopslag en congestiemanagement. Maar ook digitalisering van processen en analyse van data helpt. Hiermee kunnen we bijvoorbeeld de capaciteit van onze netten efficiënter uitbreiden en krijgen we meer inzicht in de groei in het aanbod van en de vraag naar energie.

Onze strategie

Nederland gaat massaal over op duurzame energie. Hoe Enexis die transitie ondersteunt, beschrijven we in onze strategie die in 2022 werd vastgesteld door de aandeelhouders.

Steeds meer overheden, bedrijven en huishoudens maken plannen om bij te dragen aan het Nederlandse Klimaatakkoord en het coalitieakkoord van eind 2021 en zetten die plannen om in actie. Woningen worden verduurzaamd, wind- en zonneparken gebouwd en er wordt volop geïnvesteerd in elektrisch vervoer en verduurzaming van de industrie.

Net als andere netbeheerders moeten we onze infrastructuur aanpassen en voorbereiden op een CO₂-neutrale toekomst. Dat is een lastige taak. Want we weten niet precies welke vormen van duurzame energie in de toekomst door onze netten stromen. En dus ook niet hoe onze infrastructuur eruit moet zien. Een andere vraag is hoe we het steeds hogere tempo van de transitie kunnen bijbenen, juist nu we kampen met schaarste aan personeel. En hoe we de kosten van de verbouwing binnen de perken kunnen houden, zodat de energietransitie voor iedereen betaalbaar blijft.

Deze uitdagingen dwingen ons om duidelijke keuzes te maken. Die keuzes vormen de basis van de nieuwe strategie die in 2022 werd goedgekeurd door onze aandeelhouders. Het centrale thema van deze strategie is; focus op uitvoering van de energietransitie. We gaan ons steeds meer concentreren op onze kerntaken om daarmee de energietransitie te realiseren.

Onze visie

We gaan naar een CO₂-neutrale energievoorziening. Het eindplaatje en de weg daarnaartoe kennen nog vele onzekerheden. De komende tien jaar kenmerken zich door een grote diversiteit aan partijen en oplossingen die naast elkaar bestaan. Dat betekent dat Enexis samen met stakeholders volop in ontwikkeling zal zijn om de klimaatdoelen waar te maken. Door de grote hoeveelheid oplossingen en de daarmee gepaard gaande complexiteit zullen de totale kosten van de energievoorziening substantieel toenemen.

Onze missie

Wij brengen mensen steeds meer duurzame energie. Dat doen we door mede richting te geven aan het energiesysteem van de toekomst en door slim te investeren in betrouwbare energie-infrastructuur. Zo houden we de energietransitie haalbaar en betaalbaar.

ONZE STRATEGISCHE KOERS

Samen met stakeholders willen we het energiesysteem in ons werkgebied CO₂-neutraal maken. Om dit voor elkaar te krijgen, sturen we aan op maatschappelijk optimale keuzes, bieden we iedereen altijd toegang tot energie en zorgen we dat klanten weten wat ze aan ons hebben.

WE STUREN AAN OP MAATSCHAPPELIJK OPTIMALE KEUZES

We ambiëren een actieve rol in het richting geven aan het ontwerp van het energiesysteem van de toekomst. We dragen bij aan een duurzaam energiesysteem dat betrouwbaar, betaalbaar én haalbaar is. Zo'n systeem bouwen, kan alleen als de plannen realistisch zijn en we belanghebbenden in de samenleving er zo veel mogelijk bij betrekken. Daarom ontwikkelen we deze plannen samen met onder andere bedrijven en overheden.

Ook delen we onze kennis. We kennen de voor- en nadelen van nieuwe energiedragers, zoals zonne- en windenergie en groen gas, weten welke eisen deze dragers stellen aan de infrastructuur en hoeveel tijd het kost om onze netten aan te passen en uit te breiden. Dankzij deze kennis kunnen we goed inschatten welke technische en financiële consequenties de verschillende opties hebben. En denken we oplossingsgericht mee.

WE BIEDEN IEDEREEN ALTIJD TOEGANG TOT ENERGIE

We zorgen dat huishoudens en bedrijven kunnen vertrouwen op een veilige energie-infrastructureur en een hoge leveringszekerheid tegen zo laag mogelijke kosten – ook tijdens de energietransitie. Meer en meer klanten leveren energie terug. Woningen, productieprocessen en vervoer worden geëlektrificeerd. Met als gevolg dat de behoefte aan capaciteit stijgt.

In die behoefte voorzien we door de capaciteit van onze netten efficiënter te gebruiken en reservecapaciteit in te zetten. We willen onze netten met minimaal 1.000 megawatt per jaar uitbreiden. En zorgen ervoor dat we de bestaande netten zo efficiënt mogelijk gebruiken buiten de piekmomenten om.

KLANTEN WETEN WAT ZE AAN ONS HEBBEN

In onze dienstverlening aan huishoudens en bedrijven zijn we transparant, voorspelbaar en efficiënt. Dit betekent dat we helder zijn over de doorlooptijd en status van aanvragen. We sluiten klanten aan op de door hen gewenste datum. En als dat echt niet haalbaar is, dan maken we duidelijke afspraken over een andere termijn.

We streven ernaar om uiterlijk in 2026 minimaal 85 procent van onze klanten op de door hen gewenste datum aan te sluiten. Hierin hebben we nog een weg te gaan. Om dit voor elkaar te krijgen, zorgen we dat we in gesprek blijven met onze klanten om verwachtingen te managen en werken we nauw samen met partijen in de energiesector.

Voorwaarden voor succes

Onze nieuwe strategie kan alleen slagen met voldoende en gedreven, vakbekwame medewerkers en een sterke organisatie. Dus zorgen we dat we vakmensen in huis hebben die veilig werken en elkaar versterken. Daarnaast zetten we ons in om duurzame impact te maken en onze financiële basis solide te houden.

Onze organisatie

In onze strategie kiezen we voor een focus op onze kernactiviteit: uitvoering van de energietransitie. Werkzaamheden die minder goed bij deze activiteit passen, hebben we in 2022 afgebouwd.

De activiteiten waarop we ons concentreren:

- Klanten in ons verzorgingsgebied zo snel mogelijk aansluiten op onze energienetten.
- Deze netten onderhouden, verzwaren en vervangen.
- De transportcapaciteit ervan uitbreiden.
- Samen met provincies, gemeenten, bedrijven en andere stakeholders komen tot maatschappelijk optimale energiekeuzes.
- Meebouwen en richting geven aan het energiesysteem van de toekomst.
- Een vrije energiemarkt faciliteren door op een veilige manier energiedata beschikbaar te stellen aan leveranciers en marktpartijen.

Een aantal rollen van dochterbedrijf Enpuls bouwden we in 2022 af. Onder de vlag van Enpuls Warmte Infra richtten we ons voortaan exclusief op de ontwikkeling, de bouw en het beheer van warmtenetten. We denken namelijk dat warmte een belangrijke rol speelt in het energiesysteem van de toekomst.

De focus op onze kernactiviteiten was ook aanleiding om Fudura te verkopen. Dit bedrijf specialiseert zich in energiemanagement voor de zakelijke markt, wat minder goed aansluit bij onze kerntaken.

Onze kernwaarden

Enexis introduceerde in 2021 nieuwe kernwaarden: duidelijk, inclusief en lerend. We kozen voor de kernwaarden die nodig zijn om succesvol te zijn in de strategie, in een snel veranderende omgeving. In 2022 hebben we de kernwaarden verder geactiveerd.

Met de energietransitie staan Enexis en de samenleving voor grote uitdagingen. We weten nog niet hoe het energiesysteem er in de toekomst uitziet, maar al wel dat het net overvol raakt en dat bijna overal de schop in de grond moet. Daarnaast is er een tekort aan technici, materiaal en capaciteit, terwijl de aanvragen blijven oplopen. Dáár hebben we onze kernwaarden op gekozen: op wat er nodig is voor de energietransitie.

DUIDELIJK

Het netwerk dat we de afgelopen vijftig jaar hebben aangelegd, moeten we in zijn totaliteit in de komende acht jaar verdubbelen. Dan is het belangrijk dat duidelijk is wat we van medewerkers verwachten en medewerkers van elkaar. Duidelijk zijn betekent expliciet zijn over wat goed gaat en wat niet en dat je elkaar daarop aanspreekt. En dat je moedige keuzes maakt, ook al is het spannend en weten we niet precies hoe een besluit uitpakt. Duidelijk zijn maakt ons productiever, omdat je niet tussen de regels door hoeft te luisteren, maar precies weet wat er bedoeld wordt, wat er van je verwacht wordt en wat je aan elkaar hebt.

INCLUSIEF

Voor de energietransitie is probleemoplossend vermogen nodig. Inclusief staat voor alle perspectieven binnen en buiten de organisatie die we hiervoor samenbrengen. Niemand van ons heeft alle antwoorden, daarom is het belangrijk dat elke mening en oplossing gehoord worden. Ook – of juist – als die haaks staan op wat we meestal doen. Inclusief staat ook voor onze ambitie om een goede afspiegeling te zijn van de samenleving. Dit gaat onder andere over culturele diversiteit en een goede man-vrouwverhouding, ook in leidinggevende posities.

LEREND

Nieuwe dingen proberen, leren van lessen, fouten en successen. De energietransitie vraagt erom dat we elke dag groeien en zo betere resultaten mogelijk maken. Daarvoor zoeken we elkaar op en staan we open voor feedback. Het vraagt ook om vragen stellen, experimenteren en fouten durven maken – met oog voor een veilige werkomgeving. Daarvan leren we.

ZO DRAGEN WE DE WAARDEN INTERN UIT

Een nieuwe strategie en kernwaarden; het zijn grote veranderingen voor een organisatie. Voor zo'n verandertraject staat gemiddeld drie tot vijf jaar. Gelukkig beginnen we niet bij nul; de kernwaarden gaan een stap verder dan we gewend waren. Een belangrijke basis voor het kunnen werken volgens de kernwaarden is een sociaal veilige werkomgeving. Mensen moeten zichzelf kunnen zijn en zich uit durven spreken.

In 2022 zochten we ambassadeurs in de organisatie die het goede voorbeeld geven en actief de kernwaarden gaan uitdragen in de organisatie in 2023. We vonden deze mensen overal in de organisatie; van agile coaches en teammanagers tot secretaresses. Zij leggen collega's uit waarom ze dingen doen, halen verhalen op en delen ze, onder andere in teamsessies. Ook introduceerden we in 2022 het leiderschapskompas, waarmee leidinggevendenden de kernwaarden in hun team verder kunnen brengen. In 2023 vertalen we de kernwaarden door naar vaardigheden, systemen en processen.

Hoe we waarde toevoegen

Als grote netbeheerder werken wij in het belang van de maatschappij en voegen we waarde toe aan de samenleving. We volgen hierbij voor ons belangrijke trends en ontwikkelingen. Dit gaat verder dan de dagelijkse energievoorziening.

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

De overgang naar duurzame energie gaat sneller

De oorlog in Oekraïne versnelt de transitie naar duurzame energie. De prijzen van energie schoten in 2022 omhoog. Dit heeft veel huishoudens en bedrijven gestimuleerd om sneller over te stappen op elektriciteit en zelf energie op te wekken.

Huishoudens en bedrijven kunnen de energieprijzen steeds moeilijker dragen

In 2022 stegen de kosten voor levensonderhoud en van grondstoffen meer dan ooit. De stijgende elektriciteits- en gasprijzen brachten veel huishoudens en bedrijven financieel in het nauw. Het kabinet nam maatregelen om deze stijging deels te compenseren, zoals een energietoeslag voor lagere inkomens. In 2023 geldt een prijsplafond voor elektriciteit en gas, gericht op huishoudens en andere kleinverbruikers.

Er zijn te weinig vakmensen beschikbaar

Om het Nederlandse energiesysteem CO₂-neutraal te maken, zijn tienduizenden technische vakmensen nodig. Denk aan monteurs, uitvoerders, engineers en ICT'ers. Maar deze specialisten zijn nauwelijks te vinden. Dit komt onder andere doordat Nederland vergrijsd. Er gaan steeds meer mensen met pensioen en er komen minder jonge werkenden bij. Ook kiezen steeds minder jongeren voor een technische opleiding.

Grondstoffen worden schaars

Niet alleen goede vakmensen zijn schaars. Ook koper, aluminium en andere grondstoffen worden schaarser. Dit zijn belangrijke bestanddelen van de materialen die we nodig hebben voor de aanleg en uitbreiding van onze energienetten. Denk aan kabels, leidingen en distributietransformatoren. En andere bedrijven gebruiken dezelfde materialen. Dit zorgt voor een grotere vraag dan leveranciers aankunnen, waardoor materialen niet altijd beschikbaar zijn.

Digitalisering biedt gemak én risico's

Door onze energienetten te digitaliseren, kunnen we efficiënter werken. Zo voorzien we onze transformatorstations van sensoren. Data uit deze sensoren helpt ons beter in te schatten of we onze netten zwaarder kunnen belasten en dus nog meer klanten kunnen aansluiten. Tegenover deze voordelen staat de dreiging van digitale aanvallen. Die vormen een risico voor de energievoorziening.

WAARDECREATIEMODEL

Door onze energienetten, medewerkers en financiële middelen in te zetten, helpen we de samenleving vooruit. Concreet betekent dit dat we bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties. Hoe we waarde toevoegen, geven we schematisch weer in ons waardecreatiemodel. Hierin laten we zien:

- Welke bronnen (input) we benutten om onze doelen te behalen, zoals onze energienetten en medewerkers.
- Hoe we deze bronnen inzetten om waarde toe te voegen aan de samenleving (waardetoevoeging).
- Waar die waarde precies uit bestaat (output).
- Wat we bereiken voor onze klanten, medewerkers en andere stakeholders (outcome).
- Hoe we zo bijdragen aan de SDG's van de Verenigde Naties.

Ons waardecreatiemodel

INPUT

Ons netwerk <ul style="list-style-type: none"> Via aansluitingen op onze netten brengen we elektriciteit (2.941.000 aansluitingen) en gas (2.303.000 aansluitingen) bij klanten. 857.159 aansluitingen leveren energie aan ons terug. 	Grondstoffen en energie <p>Vanuit onze strategie groeien we naar een bewuste houding ten aanzien van inkoop en circulariteit van materialen. In aanbestedingen kabels, transformatoren en gasbuizen wordt het grondstoffenpaspoort uitgevraagd en de CO₂ geprijsd.</p>	Onze kennis en ervaring <p>We ondersteunen bij Regionale Energie Strategieën en maken het met systemen en data mogelijk dat klanten eigen energiekeuzes maken.</p>	Onze stakeholders <p>We betrekken onze stakeholders bij projecten en initiatieven om zo te bouwen aan oplossingen, zodat er gewerkt kan worden aan het energiesysteem van de toekomst.</p>	Onze medewerkers <p>Onze medewerkers brengen vakmanschap, visie en ervaring mee.</p>	Onze financiële positie <p>Aandeelhouders en verstrekkers van vreemd vermogen én de omzet uit netwerktarieven maken het mogelijk om investeringen in de energienetten te bekostigen.</p>
--	--	---	---	---	---

WAARDETOEVOEGING

OUTPUT

Veilig en betrouwbaar netwerk	Toegang tot energie voor onze klanten	Veilige werkomgeving	Vakbekwame medewerkers	Duurzame organisatie	Financieel verantwoord
--------------------------------------	--	-----------------------------	-------------------------------	-----------------------------	-------------------------------

OUTCOME

Verduurzaming energievoorziening <p>Klanten kunnen rekenen op energie die veilig, betrouwbaar, toegankelijk en zo veel mogelijk duurzaam is. We bieden een hoge leveringsbetrouwbaarheid tegen de laagst mogelijke kosten.</p> <p>Energieregio's krijgen inzicht in lokale mogelijkheden voor verduurzaming.</p> <p>Samen met onze stakeholders worden passende innovatieve oplossingen uitgewerkt voor hun energievoorziening, denk aan de inzet van waterstof, warmtenetten en congestie-management.</p>	Klanttevredenheid <p>Klanten zijn vrij om eigen (duurzame) energiekeuzes te maken en worden daarbij ondersteund door goed ingerichte administratieve processen en de beschikbaarheid van energie data. Middels de Customer Effort Score (CES) krijgen we inzicht in hun tevredenheid en waar verbeterpotentieel zit.</p>	Een veilige werkomgeving voor medewerkers <p>Het welzijn van medewerkers en hun familieleden wordt vergroot door een veilige werkomgeving (LTI Enexis 1,9) en duurzame inzetbaarheid. We bieden werkgelegenheid in gemeenten. (Nieuwe) medewerkers zijn opgeleid en kunnen een bijdrage leveren aan de realisatie van de energietransitie.</p>	Verduurzaming van onze organisatie <p>In ons streven verantwoordelijkheid te nemen voor een duurzame wereld is er continu focus op reductie van onze CO₂-uitstoot.</p>	Kredietwaardige onderneming met een solide rendement <p>Betalingen van rente, aflossingen en dividend aan investeerders en aandeelhouders. Onze creditrating geeft vertrouwen.</p>
---	---	---	--	---

IMPACT

De samenhang tussen strategie, kansen en risico's

Wij realiseren de energietransitie

Materiële thema's ¹	Strategische kansen en risico's	Doel en resultaat 2022 ²	Bijdrage aan SDG's ³
Focus op uitvoering van de energietransitie.			
Betrouwbaar en toegankelijk energienet	Kans: Ongestoorde levering van energie voor klanten, toegang tot een energienet met voldoende capaciteit en een goed werkende energiemarkt. Risico: Omvangrijke onderbrekingen energievoorziening.	Jaarlijkse uitvalduur elektriciteit Doel: ≤ 17,5 min. Realisatie: 14,0 min. Kwantitatieve voortgang jaarorderboek Doel: ≥ €1.044 mln Realisatie: €1.027 mln	7.1
Veilig energienet	Kans: Het beperken van risico's voor mens en maatschappij. Risico: Ongevallen van medewerkers en/of omstanders als gevolg van onveilige situaties en/of falende assets.		7.1
Duurzame energievoorziening	Kans: Het terugdringen van de milieu-impact door onafhankelijk en in samenspraak met stakeholders de energievoorziening te ontwikkelen. Risico: Actieve rol van Enexis in de energietransitie wordt belemmerd door nieuwe wet- en regelgeving.	Uitbreiden transportcapaciteit Doel: ≥ 1.000 MW Realisatie: 1.180 MW	7.2 9.1 9.4
Betaalbare energievoorziening	Kans: Aanleggen en beheren van het energienetwerk tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Risico: Gevolgen betalingsproblemen bij klanten en energieleveranciers door hoge energieprijzen.	Beïnvloedbare kosten en opbrengsten Doel: ≤ €525 mln Realisatie: €512 mln	7.1
Klantgerichte dienstverlening	Kans: De wens en tevredenheid van klanten als basis voor ontwikkeling van onze dienstverlening en performance. Risico: Klantvraag kan onvoldoende tijdig worden gerealiseerd door schaarste van personeel, materiaal en/of netwerkcapaciteit.	Customer Effort Scores (CES) • Q4 score Aanleg Maatwerk aansluitingen Doel: ≤ 19% Realisatie: 34% • Q4 score Standaard aansluitingen Doel: ≤ 22% Realisatie: 21% • Q4 score Storingen Doel: ≤ 15% Realisatie: 20%	7.1

Materiële thema's ¹	Strategische kansen en risico's	Doel en resultaat 2022 ²	Bijdrage aan SDG's ³
Veilig werken en elkaar versterken			
Effectieve marktfacilitering	Kans: Een vrije energiemarkt waarin administratieve processen voor klanten geruisloos verlopen.		9.1
Veilige en gezonde werkomgeving	Kans: Het beperken van risico's voor medewerkers en partners. Risico: Ongevallen van medewerkers en/of omstanders als gevolg van onveilige situaties en/of falende assets.	Lost Time Injury Frequency Doel: ieder ongeval is er één te veel • Enexis Doel: ≤ 1 Realisatie: 1,9 • Contractors Doel: ≤ 2,5 Realisatie: 3,0	4.3 4.4 4.7 8.3
Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers	Kans: Werk bieden aan medewerkers, leveranciers en aannemers en tijdig kunnen inspelen op vraagstukken in de organisatie en energietransitie. Risico: Klantvraag kan onvoldoende tijdig worden gerealiseerd door schaarste van personeel, materiaal en/of netwerkcapaciteit.	Employee Net Promoter Score Doel: ≥ 30 Realisatie: 27,2 Toename/afname # fte schaars technisch personeel Doel: ≥169 fte Realisatie: 133 fte	8.3 8.8
Efficiënte bedrijfsvoering	Kans: Ontwikkeling van processen om tijdig te kunnen inspelen op vraagstukken in de organisatie en energietransitie. Risico: Wendbaarheid Enexis onvoldoende om complexe en rigoureuze changes door te voeren.		9.1 9.4
Duurzame impact			
Beleidsbeïnvloeding	Kans: Met passende regelgeving meebewegen in een veranderend speelveld. Risico: Actieve rol van Enexis in de energietransitie wordt belemmerd door nieuwe wet- en regelgeving.		7.1 7.2
Informatiebeveiliging	Kans: Ontwikkeling van processen en netwerken door innovaties en digitale technologieën. Risico: Ongeautoriseerd gebruik van data en/of niet beschikbaar zijn van systemen door ontoereikende beveiligingsmaatregelen.		9.1
Duurzame organisatie	Kans: Verbeteren van de (keten)voetafdruk op de maatschappij en het milieu.		12.2 12.4 12.6 13.2
Financieel robuust			
Financieel robuust	Kans: Financiële waarde creëren voor aandeelhouders. Risico: Financiële positie wordt slechter door prijseffecten en effecten van energietransitie en reguleringsmethodiek		8.1

1 De materiële thema's zijn de uitkomsten van de stakeholderdialoog 2021, gepresenteerd op pagina 174.

2 Zoals gerapporteerd in het jaarverslag van Enexis Holding N.V. 2021; doelstellingen en prestaties 2022.

3 Detailinformatie is opgenomen op pagina 177.

Onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals

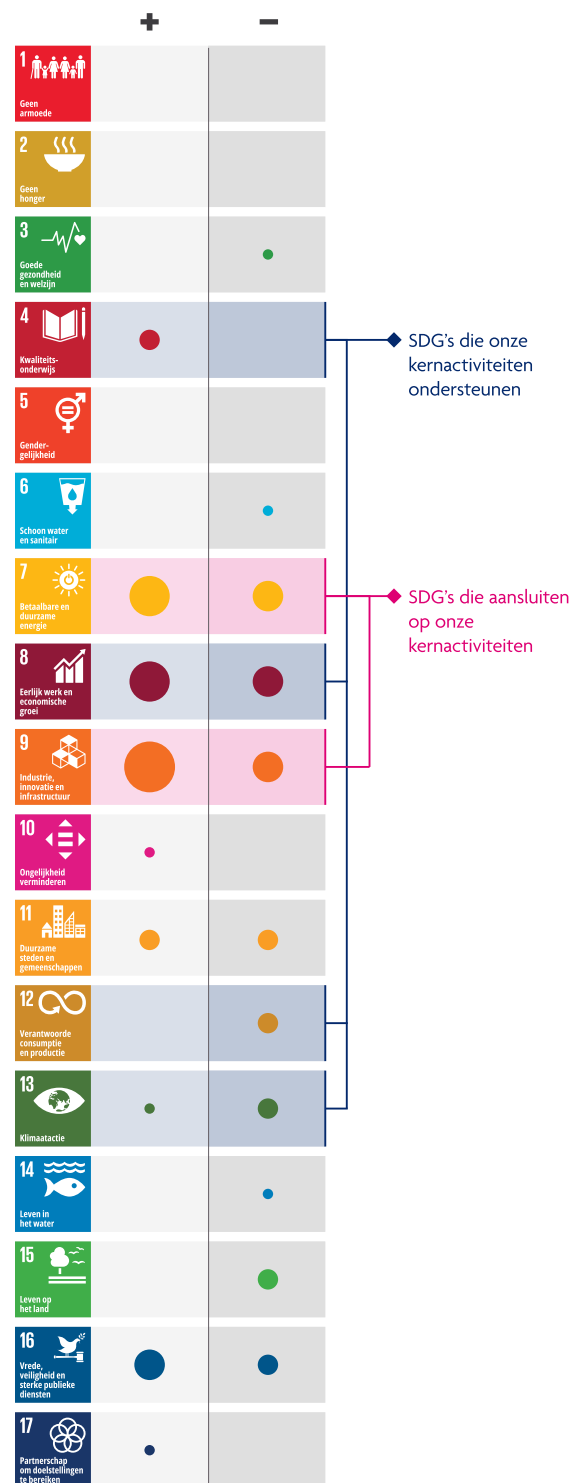
Duurzame ontwikkeling zien wij als één van de grote uitdagingen van deze tijd. Met ons werk en onze ambities leveren we een directe bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's), de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

In 2022 hebben we onze nieuwe strategie vastgesteld. Alles is erop gericht dat de energievoorziening veilig en betrouwbaar blijft, dat we klanten tijdig aansluiten en het energiesysteem van de toekomst realiseren. Daarmee dragen we direct bij aan de SDG's 7 (betaalbare en duurzame energie) en 9 (industrie, innovatie en infrastructuur). Ook onze visie op maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), die focus aanbrengt in de maatschappelijke activiteiten van Enexis, hebben we afgestemd op de nieuwe strategie.

Naast de twee focus-SDG's onderscheiden we vier SDG's die onze kernactiviteiten ondersteunen. Dit zijn de SDG's 4 (kwaliteitsonderwijs), 8 (eerlijk werk en economische groei), 12 (verantwoorde consumptie en productie) en 13 (klimaatactie). Voor de overige SDG's hanteren we een *no harm*-principe: we streven ernaar geen schade toe te brengen.

Dat geldt ook voor SDG 11 (duurzame steden en gemeenschappen). Door de nieuwe strategische focus hebben we een deel van onze activiteiten in Enpuls afgebouwd en Fudura verkocht. Daarmee is SDG 11 niet langer een prioriteit.

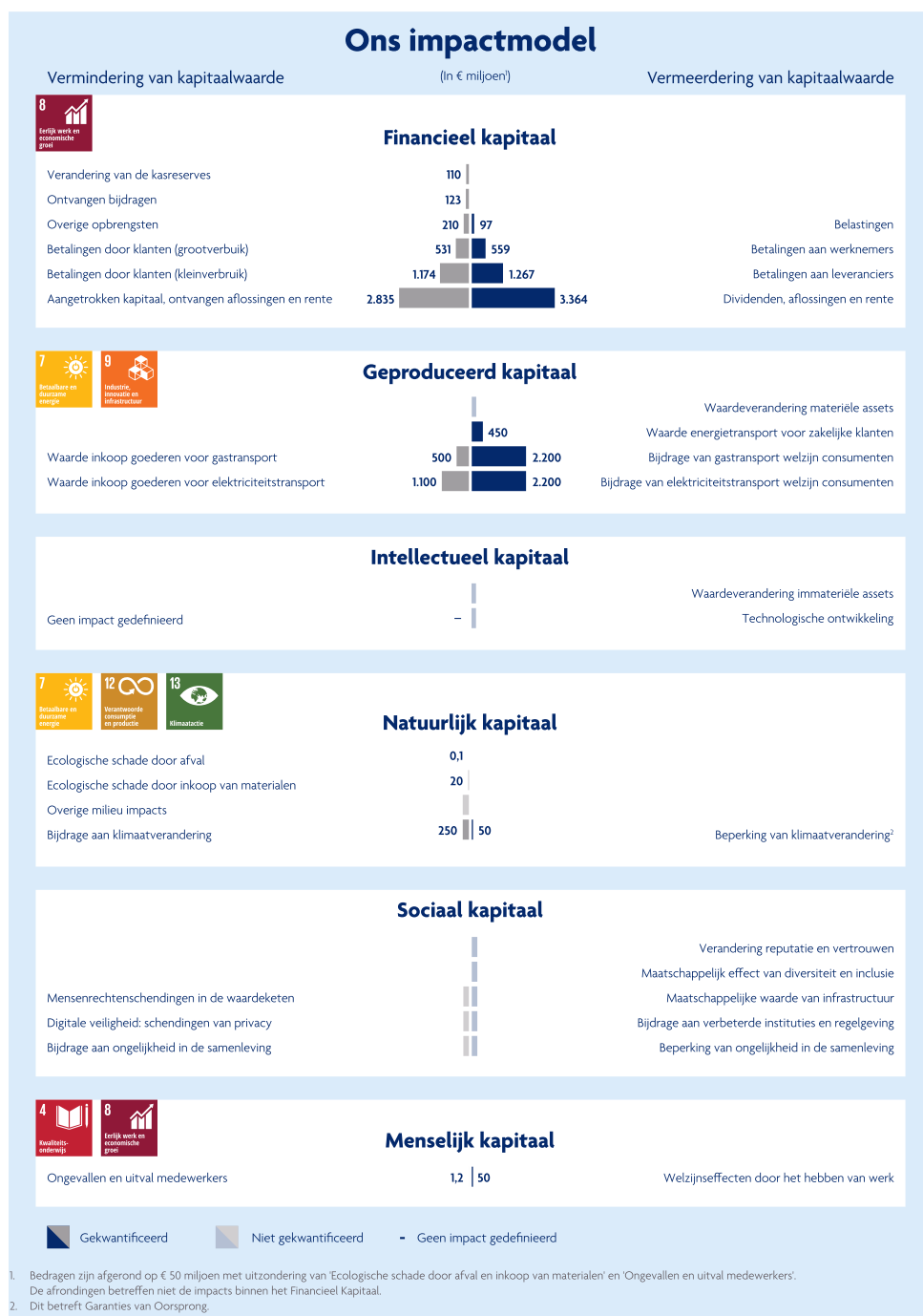
In de afbeelding geeft de grootte van de bollen een indicatie van de omvang van de impact (positief of negatief).

We meten onze impact

We willen nauwkeurig meten hoe groot onze bijdrage aan de doelen is. Want als we de impact kennen, zijn we beter in staat om te verbeteren. Samen met andere netbeheerders leren we steeds beter hoe we dat het beste kunnen doen. In 2022 hebben we onze impactmetingen uitgebreid. Nieuw is een aantal metingen binnen het natuurlijk kapitaal, zoals de ecologische schade door afval en de inkoop van materialen.

We hebben onze relevante impacts in 2022 verder in kaart gebracht en de maatschappelijke effecten berekend die het gevolg zijn van onze activiteiten. Ons impactmodel laat onze impact zien op zes vormen van kapitaal. Resultaat is deze tabel, waarin de impact uitgedrukt is in euro's. Daardoor ontstaat als het ware een maatschappelijke jaarrekening, die een geïntegreerd beeld geeft van onze waardecreatie voor onze stakeholders en onze bijdrage aan de SDG's.

In vergelijking met 2021 zijn, door de toegenomen werkzaamheden en investeringen voor het energiesysteem van de toekomst, de financiële stromen door ons bedrijf flink toegenomen. Verder zien we dat het verbruik van gas in 2022 enorm is gedaald. Met onze impactmeting zien we enerzijds dat onze consumenten, ten opzichte van vorig jaar, in mindere mate welzijn van het gebruik van gas hebben ervaren; anderzijds betekent dit ook een daling in de bijdrage aan klimaatverandering.

We lichten de onderdelen van de impactmeting hier verder toe.

Voor de opdeling van impacts is gebruik gemaakt van het waardecreatiemodel van het Value Reporting Foundation (VRF), die impacts opdeelt in zes kapitalen: Financieel, Geproduceerd, Intellectueel, Natuurlijk, Sociaal en Menselijk Kapitaal. Voor de kapitalen Financieel, Geproduceerd, Natuurlijk en Menselijk kwantificeert Enexis één of meerdere indicatoren.

FINANCIËEL KAPITAAL

De financiële consequenties van de energietransitie worden niet volledig opgevangen door de huidige reguleringsmethodiek, mede doordat onze (exploitatie) kosten niet tijdig en volledig worden vergoed en derhalve sprake is van voorfinanciering van onze activiteiten. Onze investeringen zijn dit jaar weer hoger dan vorig jaar om de energietransitie mogelijk te maken.

Er is steeds meer financieel kapitaal van de maatschappij nodig om onze activiteiten te financieren. Een positieve impuls hebben de opbrengsten uit de verkoop van Fudura B.V. gegeven. Deze opbrengsten willen we voor het overgrote deel ten goede laten komen aan de energietransitie. Verder komt kapitaal vanuit betalingen van onze klanten, licht gestegen van € 1,6 miljard in 2021 naar € 1,7 miljard dit jaar.

Door onze rol en positie in de energieketen brengen we – naast langetermijnwaarde – ook op kortere termijn waarde terug naar onze stakeholders. Onze medewerkers ontvangen salaris voor hun inzet en tijd (€ 0,6 miljard in 2022; € 0,5 miljard in 2021). We betalen onze leveranciers voor goederen, diensten en bedrijfsmiddelen (€ 1,3 miljard in 2022; € 1,2 miljard 2021), waardoor Enexis inkomen en werk bij andere partijen genereert.

Per saldo stimuleert onze inzet de economie en genereren we langjarige werkgelegenheid, inkomen en welvaart.

GEPRODUCEERD KAPITAAL

De bijdrage van Enexis aan de welzijnswaarde van gastransport voor de consumenten bedraagt € 2,2 miljard. Dit is lager dan vorig jaar (€ 2,4 miljard), met name doordat het getransporteerde volume gas flink is afgenomen (- 24%). Hetzelfde effect is terug te zien voor de bijdrage aan deze welzijnswaarde die Enexis' leveranciers toekomt en gevat wordt in de impact waarde inkoop goederen voor gastransport (€ 0,5 miljard in 2022; € 0,6 miljard 2021).

De bijdrage van Enexis aan de welzijnswaarde van elektriciteitstransport voor de consumenten bedraagt € 2,2 miljard. Dit is vrijwel gelijk aan 2021, met een lichte reductie van gedistribueerd volume elektriciteit (-3%). De prijsstijging waar een deel van de huishoudens dit jaar mee wordt geconfronteerd, is niet terug te zien in de gemiddelde vastgestelde transactieprijs (brondata: CBS 2021) die in het model wordt gehanteerd. Hetzelfde geldt voor de bijdrage aan deze welzijnswaarde die Enexis' leveranciers toekomt en gevat wordt in de impact waarde inkoop goederen voor elektriciteitstransport.

Binnen de bijdrage aan het welzijn van elektriciteitstransport wordt de impact van teruglevering die Enexis mogelijk maakt meegenomen. Steeds meer consumenten leveren duurzaam opgewekte elektriciteit terug aan het net. Binnen de bijdrage aan het welzijn van elektriciteitstransport berekenen we een positief welvaartseffect door teruglevering van zonne-energie door huishoudens van bijna € 10 miljoen. De welzijnswaarde voor consumenten wordt gecorrigeerd voor het effect van gas- en stroomstoringen bij Enexis ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde. Dit jaar is ons elektriciteitsnet met gemiddeld 0,18 ongeplande onderbrekingen en 14 minuten uitvalduur per huishouden betrouwbaarder dan het Nederlands gemiddelde. De uitvalduur van ons gasnet per huishouden per jaar ligt met 109 seconden hoger dan het Nederlands gemiddelde.

NATUURLIJK KAPITAAL

De totale negatieve impact op het klimaat vanwege CO₂-uitstoot door onze activiteiten in 2022 is € 250 miljoen. Vanwege het lagere volume gas dat door onze netten stroomde is deze impact ten opzichte van 2021 (€ 300 miljoen) afgenomen. Enexis werkt er aan om de negatieve impact te beperken: door de energietransitie te helpen versnellen en door de impact van eigen operaties te verbeteren. De emissies van de eigen operaties van Enexis worden volledig gecompenseerd via Gold Standard Certificaten voor € 50 miljoen, gelijk aan vorig jaar. Daarnaast hebben we dit jaar voor het eerst onze negatieve milieu-impact door materiaalgebruik en afval berekend op € 20 miljoen, omdat we het grootste deel van ons afval scheiden zit deze negatieve impact vooral bij de productie en inkoop van nieuwe materialen.

Meer hierover is te vinden in [Feiten en cijfers](#) (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen – CO₂ voetafdruk).

MENSELIJK KAPITAAL

Enexis draagt bij aan het welzijn van medewerkers door het werk dat de organisatie hen biedt. De positieve impactwaarde komt uit op € 50 miljoen. Dit is gelijk aan vorig jaar, onder andere door een geringe toename van het aantal werknemers in 2022. De werktevredenheid, gemeten op basis van de uitkomsten uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek uit 2022 heeft een direct positief effect op het welzijn. De bevlogenheid is in 2022 uitgekomen op een score van 7,8, gelijk aan vorig jaar.

Veiligheid en preventie van werk gerelateerde klachten hebben een vaste hoge prioriteit voor Enexis. Ondanks de hoge prioriteit zijn er gevallen van langdurig arbeidsgerelateerd verzuim en veiligheidsincidenten. Dit heeft een drukkend effect op de positieve waarde van het hebben van werk en bedraagt € 1 miljoen. Dit is afgerond gelijk aan 2021, ondanks een toename van het aantal ongevallen en het ziekteverzuim.

Voor de methodiek, de belangrijkste criteria en de vergelijkende cijfers wordt verwezen naar het hoofdstuk [Over dit verslag](#).

Onze doelstellingen en prestaties

Strategisch doel ^[1]	KPI	Doelstelling 2022	Realisatie 2022	Doelstelling 2023	Doelstelling 2026 ^[2]
We bieden iedereen altijd toegang tot energie	Uitbreiden transportcapaciteit ^[3]	≥ 1.000 MW	1.180 MW	≥ 2.000 MW	Jaarlijks minimaal 1.000 MW
	Jaarlijkse uitvalduur	≤ 17,5 min	14,0 min	≤ 17,5 min	≤ 17,5 min
Onze klanten weten wat ze aan ons hebben	% Standaard Aansluitingen wensdatum ^[4]	-	-	≥ 70%	≥ 85%
	% Maatwerk Aansluitingen wensdatum ^[4]	-	-	≥ 65%	≥ 85%
	Kwantitatieve voortgang Jaarorderboek ^[5]	≥ € 1.044 mln	€ 1.027 mln	≥ € 1.340 mln	-
Veilig werken	Lost Time Injury Frequency Enexis	≤ 1	1,9	≤ 1	≤ 1
	Lost Time Injury Frequency contractors	≤ 2,5	3,0	≤ 2	≤ 2
Elkaar versterken	Toename/afname instroom # fte schaars technisch personeel ^[6]	≥ 169 fte	133 fte	≥ 361 fte	-
	Employee Net Promoter Score	≥ 30	27,2	≥ 35	≥ 40
Financieel solide blijven	Beïnvloedbare kosten en opbrengsten ^[7]	≤ € 525 mln	€ 512 mln	≤ € 590 mln	-

1 Met betrekking tot de strategische doelen 'We realiseren het energiesysteem van de toekomst' en 'Duurzame impact maken' vindt periodiek monitoring plaats middels meting van het imago van Enexis bij stakeholders respectievelijk middels meting van de CO₂ uitstoot. Deze strategische doelen komen niet terug in de tabel.

2 Voor de meeste KPI's geldt dat vanuit de strategie een meerjarendoelstelling is bepaald. Voor de KPI's die nog geen 2026 doelstelling kennen, geldt dat het niet mogelijk is om deze doelstelling vast te stellen omdat per jaar de doelstelling wordt bepaald.

3 Met ingang van verslagjaar 2023 wijzigt deze definitie. Alle gebouwde transportcapaciteit wordt vanaf 2023 meegenomen in de realisatie; onafhankelijk van het moment waarop deze capaciteit door TenneT wordt aangesloten. De doelstellingen voor 2023 en 2026 zijn hierop aangepast.

4 De KPI's zijn voor 2023 toegevoegd aan de doelstellingen en prestaties en hebben daarom geen target en realisatie over 2022.

5 Op basis van normkosten.

6 Met ingang van verslagjaar 2023 wijzigt deze definitie. Vanaf 2023 wordt alleen de instroom gemeten, in plaats van het saldo van in- en uitstroom zoals in 2022. In de definitie van 2023 worden er diverse technische functies toegevoegd ten opzichte van 2022. De doelstelling en realisatie 2022 zijn volgens de nieuwe definitie 325 fte respectievelijk 314 fte.

7 Enexis Netbeheer (incl. staven).

We zijn trots op de stappen die we hebben gezet in 2022. We hebben wederom een record werkpakket uitgevoerd en de transportcapaciteit met circa 1,2 gigawatt uitgebreid. De betrouwbaarheid van onze netten blijft op een onverminderd hoog niveau. Helaas hebben we niet al onze gestelde doelen behaald. De veiligheid van onze medewerkers heeft onder druk gestaan als gevolg van kleine ongevallen en we hadden graag meer technische medewerkers aan ons willen binden om zowel nu als in de toekomst het toenemend werkpakket uit te kunnen voeren.

RECORD WERKPAKKET VAN MEER DAN € 1 MILJARD GEREALISEERD

Ondanks de nasleep van de coronapandemie en de schaarste op de markt voor technische medewerkers wisten we in 2022 weer meer werk te verzetten. Het uitgevoerde werkpakket bedroeg € 1.027 miljoen; een stijging van 7 procent ten opzichte van 2021. Ons doel voor het uitbreiden van de transportcapaciteit is ruimschoots behaald door 1.180 megawatt aan vermogen aan te sluiten op de hoogspanningsnetten van TenneT. Daarnaast hebben we voor 490 megawatt aan extra transportcapaciteit opgesteld, die beschikbaar komt voor onze klanten zodra TenneT deze heeft aangesloten. De belasting van ons net verandert, onder andere door meer invoeding uit wind- en zonneparken en een groei van het aantal elektrische auto's en warmtepompen. Ondanks deze veranderingen blijft de leveringszekerheid met een uitvalduur van 14 minuten op een hoog niveau.

Voor 2023 hebben we het doel gesteld om voor Standaard Aansluitingen 70 procent van de aanvragen binnen de aangegeven wensdatum te realiseren en voor Maatwerk Aansluitingen 65 procent van de aanvragen.

Ons doel rondom de veiligheid van personeel bij Enexis hebben we niet gehaald. In 2022 zijn we naar trede 3 (van de 5) geklommen op de Veiligheidsladder, maar we zien het effect helaas nog niet terug in een afname van het aantal ongevallen met verzuim.

In 2022 hebben we een grote stap gezet in ons besparingsprogramma met als doel om in de periode 2022 - 2026 minstens € 220 miljoen aan uitgaven te besparen. De in 2022 gerealiseerde besparing bedraagt € 60 miljoen. Dit is onder andere te danken aan een efficiëntere uitvoering van ons werkpakket, het afbouwen van de activiteiten van Enpuls en lagere uitgaven voor verbeterprojecten. In 2023 werken we verder aan de besparingsdoelstelling. Door dit besparingsprogramma beheersen we niet alleen de kosten van de energietransitie, maar zijn we ook in staat om meer werkzaamheden voor onze klanten uit te voeren.

Een doorkijk naar 2023 laat zien dat onze doelen ambitieus zijn. Ons werkpakket groeit tot ruim boven de € 1.300 miljoen. Door ons intensieve wervings- en opleidingsprogramma voor technisch personeel, de nauwe samenwerking met uitvoeringspartners en een nog efficiëntere werkwijze, zien we in 2023 mogelijkheden om verder te groeien. We gaan de transportcapaciteit in het komend jaar uitbreiden met een enorme 2.000 megawatt. Bij de uitbreiding van de transportcapaciteit zijn we ook afhankelijk van de werkzaamheden die TenneT uitvoert aan het hoogspanningsnet. Hierdoor is het mogelijk dat Enexis de netcapaciteit uitbreidt, maar dat deze nog niet beschikbaar is in afwachting van de werkzaamheden van TenneT. Bij het uitvoeren van het werk doen we geen concessies op het gebied van betrouwbaarheid en veiligheid. Onze doelstelling om klanten tijdig aan te sluiten hebben we in 2023 verder aangescherpt. Om realistische afspraken te maken, gaan we met klanten in gesprek over hun wensen en de wachttijd. Daarbij zetten we maximaal in op het aantrekken en behouden van voldoende technisch personeel om het groeiende werkpakket te kunnen uitvoeren.

Transportschaarste

‘DE AANPAK VAN TRANSPORTSCHAARSTE WORDT EEN GEZAMENLIJKE INSPANNING’

Afgelopen jaar kwamen de grenzen van het Nederlandse elektriciteitsnet op meerdere plekken in zicht. Ook onze klanten kregen ermee te maken. Han Slootweg, directeur Asset Management van Enexis, legt uit wat de oorzaak is – en hoe netbeheerders, klanten en andere betrokkenen samen kunnen zorgen voor nieuwe mogelijkheden om meer uit het elektriciteitsnet te halen.

Transportschaarste. Oftewel: een tekort aan ruimte op de elektriciteitsnetten voor de distributie van elektriciteit. In 2022 kwam dit steeds vaker in het nieuws. “Het is een symptoom van een verandering die al langer gaande is”, zegt Slootweg. “We produceren en gebruiken in Nederland steeds meer elektriciteit. Dit komt onder andere doordat de samenleving digitaliseert, met bijvoorbeeld grote datacenters die veel energie verbruiken. En ook met de verduurzaming gaat het snel. Het aantal elektrische auto’s neemt toe, fabrieken stappen over van gas op stroom en overall worden zonne- en windparken aangelegd.”

HAN SLOOTWEG

Die groeiende hoeveelheid elektriciteit vraagt om meer en meer ruimte op de netten. De landelijke netbeheerder (TenneT) en de regionale netbeheerders zoals wij werken dan ook keihard om hun infrastructuur uit te breiden en te verzwaren. “Zelf investeerden we afgelopen jaar ruim € 1 miljard – een hoger bedrag dan ooit. En we vergrootten onze netcapaciteit met 1.180 megawatt”, zegt Slootweg. “Dat zijn enorme getallen. Maar door de gascrisis en de oorlog in Oekraïne ging het met de elektrificatie in 2022 harder dan verwacht en steeg de vraag naar netcapaciteit extra snel.” Sneller dan de netbeheerders aankonden. Er zijn te weinig technische mensen die het werk kunnen uitvoeren en materialen zijn gewild, dus de levertijden lopen op.

TIJDELIJKE STOP

Het gevolg was dat de landelijke en regionale netten op meerdere plekken in Nederland volliepen. In juni bereikten delen van het landelijke net in Noord-Brabant en Limburg hun maximale capaciteit, zowel voor afname als voor teruglevering van elektriciteit. In de twee provincies volgde een tijdelijke stop voor zakelijke grootverbruikers: aanvragen voor een nieuwe of zwaardere aansluiting konden niet meteen worden behandeld.

“Van zo’n stop balen we enorm,” zegt Slootweg, “want het betekent dat we klanten moeten vragen om te wachten tot er meer ruimte is. Dit kan een ondernemer zijn die wil uitbreiden en dus een zwaardere elektriciteitsaansluiting nodig heeft. Of de ontwikkelaar van een zonnepark die stroom wil leveren aan onze netten. Transportschaarste betekent voor hen dat ze die plannen moeten uitstellen. We begrijpen heel goed dat dit een flinke tegenvaller is.”

REGIONALE EN LANDELIJKE OPLOSSINGEN

Om snel weer ruimte te creëren voor aansluitingen in Noord-Brabant en Limburg, onderzocht een taskforce van regionale overheden, netbeheerders en bedrijven onder andere de mogelijkheden van congestiemanagement. Het idee daarachter is dat klanten het net op drukke momenten ontzien, wat ruimte oplevert voor nieuwe aansluitingen. En dat werkt: het onderzoek leverde 1.700 megawatt aan extra netcapaciteit op – tien keer het vermogen van de stad Maastricht. Vanaf december kon Enexis daardoor weer beginnen met de behandeling van aanvragen.

Omdat de schaarste zich in het hele land voordoet, schaalde het ministerie van Economische Zaken en Klimaat de taskforce op naar nationaal niveau. De oorspronkelijke initiatiefnemers kregen gezelschap van onder andere de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en de rijksoverheid. In december presenteerden de partners het Landelijke Actieprogramma Netcongestie. De centrale boodschap: sneller bijbouwen om de capaciteit uit te breiden, het elektriciteitsnet slimmer gebruiken en de daarvoor benodigde flexibiliteit beschikbaar maken.

1. *Sneller bijbouwen*

Bijbouwen heeft onverminderd prioriteit. Tot 2030 streeft Enexis ernaar om het netwerk elk jaar met 2.000 megawatt uit te breiden. “Maar medewerkers en materialen zijn ook de komende tijd schaars”, zegt Slootweg. “Het vasthouden van het tempo blijft dus een uitdaging. Daarom gaan netbeheerders, overheden en marktpartijen elkaar eerder op de hoogte brengen van geplande investeringen, met als doel om uitbreidingen van het stroomnet en bouw- en verduurzamingsplannen beter op elkaar te laten aansluiten. In de praktijk blijkt dat dit veel tijd scheelt. En met provincies en gemeenten kijken we hoe de vergunningsprocedures voor bouwprojecten korter kunnen. Dat is allemaal winst.”

2. *Het elektriciteitsnet slimmer gebruiken*

Bijbouwen is dus belangrijk, maar leidt pas in de toekomst tot extra capaciteit. Een oplossing die al op korte termijn uitkomst biedt, is het beter benutten van de capaciteit van het huidige netwerk. Met congestiemanagement bijvoorbeeld, de aanpak die Enexis en TenneT nu in Noord-Brabant en Limburg gebruiken. Met flexibele of tijdgebonden contracten. En met een gecombineerde aansluiting voor de opwek en opslag van wind- en zonne-energie.

3. *Flexibele capaciteit vergroten*

Flexibiliteit wordt sowieso hét kernwoord. Slootweg: “Energie moet in de toekomst vooral worden gebruikt op momenten dat die ruim beschikbaar is. Denk aan een fabriek die je harder laat draaien als windparken op zee veel elektriciteit produceren.” Ook wordt bekeken hoe partijen op bedrijvenparken en in industriegebieden hun transportcapaciteit met elkaar kunnen delen. Op die manier wordt het netwerk ontlast en ontstaan er nieuwe mogelijkheden voor deze bedrijven en voor nieuwe initiatieven.

GEZAMENLIJKE INSPANNING

Technisch zijn al deze oplossingen mogelijk, zegt Slootweg. “Maar alleen als we samenwerken, gaat dit ons lukken. Netbeheerders, overheden, marktpartijen en de ACM moeten allemaal hun rol pakken. Om structureel te zorgen voor voldoende capaciteit, zullen we meer dan ooit samen moeten optrekken en allemaal de schouders eronder moeten zetten.”

Congestiemanagement

‘CONGESTIEMANAGEMENT ZORGT DE KOMENDE JAREN VOOR RUIMTE OP HET NET’

Congestiemanagement is een effectief instrument om ruimte vrij te maken op het net. Dat zegt Ton van Cuijk, portefeulleregisser Flexibiliteit bij Enexis. Voor bedrijven kan deelname interessant zijn, zegt hij. “Zij krijgen een financiële vergoeding én helpen mee aan een snellere verduurzaming van Nederland.”

Vanaf het voorjaar van 2022 dook de term congestiemanagement steeds vaker op in de Nederlandse media. Al snel volgde het populairdere synoniem spitsmijden. Dat is precies wat het is, vertelt Van Cuijk. “We vragen klanten om op de piekmomenten tijdelijk minder stroom te gebruiken of terug te leveren. Ze gaan dus niet de snelweg op, waardoor er geen files ontstaan en we andere weggebruikers – nieuwe aansluitingen – kunnen toelaten. Ondertussen werken we keihard aan verbreding van de weg, dus aan uitbreiding van het net.”

MILJOENEN EURO'S

Al in 2020 werd duidelijk dat congestiemanagement een van de oplossingen zou kunnen zijn voor transportschaarste. Om het mogelijk te maken, was een aanpassing van de regels nodig door de Autoriteit Consument & Markt (ACM). In augustus 2021 deed de

ACM een voorstel over hoe, wanneer en onder welke voorwaarden congestiemanagement zou kunnen plaatsvinden. “De voorgestelde aanpak zou de veiligheid en betrouwbaarheid van ons net in gevaar kunnen brengen”, zegt Van Cuijk daarover. “Bovendien zouden de kosten toenemen. Geld dat we niet zouden kunnen besteden aan de energietransitie.” Enexis en andere netbeheerders deden tegenvoorstellen. Uiteindelijk leidde dit tot een definitief besluit in mei 2022. “Veel van onze voorstellen zijn daarin overgenomen.”

VEEL WERK VERZET

De ACM gaf netbeheerders tot november 2022 de tijd om de invoering van congestiemanagement voor te bereiden. Die tijd was hard nodig, zegt Van Cuijk. “Er is ontzettend veel werk verzet. We hebben tientallen mensen aangenomen, zoals assetmanagers, relatiemanagers, data-analisten en bedrijfsvoerders. Processen zijn ontworpen, systemen gebouwd, contracten opgesteld. We hebben de deadline gehaald; we zijn nu in staat congestiemanagement goed uit te voeren”

COMPLEX

Inmiddels past Enexis congestiemanagement toe. De netbeheerder voorspelt, in de dagelijkse praktijk, een dag van tevoren of ergens in een gebied piekbelasting zal optreden. Dat is complex: het hangt af van de stroomafname, maar zeker ook van de levering van stroom door zonnepanelen en windmolens. Van Cuijk: “Die levering is sterk afhankelijk van het weer. Is de windkracht twee of drie? En hangt er morgenochtend tussen tien en elf uur wel of geen wolk boven een bepaald zonnepark? Dat kan het verschil betekenen tussen wel of geen piekbelasting.” Verwacht Enexis een piek, dan wordt bedrijven met wie een contract is gesloten gevraagd om de energielevering terug te schroeven of een paar uurtjes minder stroom te gebruiken. Enexis heeft hiervoor twee flexibele contracten.

GENOEG MOGELIJKHEDEN

Volgens Van Cuijk zijn brancheorganisaties positief over congestiemanagement, maar is het in de praktijk nog best lastig om bedrijven geïnteresseerd te krijgen. “Een ontwikkelaar van een zonnepark heeft zijn opgewekte elektriciteit allang verkocht als wij een dag van tevoren vragen om bijvoorbeeld de helft minder te leveren. Samen met hen proberen we toch tot oplossingen te komen.” Bij stroomgebruikers ziet hij genoeg mogelijkheden. “Elektrische boilers en grote koelcellen kunnen best een paar uur uit. Het laden van elektrische auto's kan buiten de piek. Ook voor partijen die met hun productie kunnen schuiven en voor tuinders kan deelname financieel interessant zijn.”

TIJDELIJK

Van Cuijk hoopt dat Enexis de komende tijd veel contracten kan sluiten met zowel energieproducenten als –gebruikers. “Met congestiemanagement maken we de weg vrij voor nieuwe gebruikers en aansluitingen. Het kan financieel iets opleveren voor aangeslotenen, en het helpt zeker om sneller te verduurzamen.” En hoewel het een tijdelijk instrument is, verwacht Van Cuijk dat congestiemanagement nog jaren voor ruimte op het net zorgt. “Het wordt steeds drukker op het net. Met uitbreiding van het net alleen krijgen we dat niet bijgebeend.”

GOPACS: HET NEDERLANDSE CONGESTIEMANAGEMENTPLATFORM

GOPACS is een platform waarmee de Nederlandse netbeheerders samen met marktpartijen en grootverbruikers proberen transportschaarste te verminderen. Klanten die beschikken over regelbaar vermogen kunnen hun steentje bijdragen aan de verduurzaming van Nederland door hun vraag of aanbod van elektriciteit aan te passen tegen een financiële vergoeding. Iedere marktpartij of grootverbruiker die in staat is zijn elektriciteitsverbruik of elektriciteitsopwek te beïnvloeden, en dus flexibiliteit in energiegebruik beschikbaar heeft om te verhandelen, kan deelnemen aan GOPACS. Wanneer er gedurende de dag overbelasting dreigt op het net, wordt op het GOPACS platform een afroep gedaan op basis van biedingen. Daarmee is het platform als het ware een marktplaats voor korte termijn inkoop van regelvermogen. Het platform is een belangrijke stap om transportschaarste te verminderen en helpt ons om het elektriciteitsnet betrouwbaar en betaalbaar te houden.

Efficiënter benutten van het net

‘ER KAN TWEE KEER ZO VEEL ENERGIE DOOR HET NET’

Hoe kunnen we het elektriciteitsnet efficiënt benutten, zodat minder congestiemanagement nodig is en we het net minder (snel) hoeven te verzwaren? Deze vraag staat centraal bij onze afdeling Innovatie & Ontwikkeling. Twee teams, in totaal 25 mensen, werken aan oplossingen voor de huidige schaarste en het energiesysteem van de toekomst.

Dag en nacht de garantie dat je zo veel elektriciteit kunt afnemen als je wilt, terwijl je die capaciteit maar een paar keer per jaar echt nodig hebt. Voor onze grootzakelijke klanten was dit jarenlang de normaalste zaak van de wereld. Maar met de huidige schaarste is de restcapaciteit – de ruimte op het elektriciteitsnet die grootzakelijke klanten niet benutten – hard nodig voor nieuwe aansluitingen en voor het uitbreiden van bestaande aansluitingen door verduurzaming.

“Door de huidige klanten wordt maar 30 procent van de netcapaciteit gebruikt”, vertelt Bram Gerrist, directeur Innovatie & Ontwikkeling. “Door de pieken te vermijden en de dalen te benutten, kan er twee keer zo veel energie door het net. Niet continu, maar meestal wel.”

BUITEN DE PIEK

Er draaien inmiddels verschillende proefprojecten om de restcapaciteit beter te benutten. Zo zijn we in gesprek met grootzakelijke klanten over hoe ze de piek kunnen vermijden. “Veel van het energieverbruik van bedrijven is niet per se aan een tijdstip gebonden”, zegt Gerrist. “Een elektrisch wagenpark kun je bijvoorbeeld prima ’s nachts opladen en ook elektrische boilers hoeven niet 24/7 aan te staan.”

In de regio Tilburg testen Enexis en grootzakelijke klanten de counter-regeling. Alleen als er genoeg ruimte is op het net, kunnen klanten zonne-energie terugleveren. De zonne-intensiteit wordt realtime gemeten. “Is de zonne-intensiteit 50% of lager? Dan kan de ondernemer gewoon terugleveren. Boven de 50% moet de teruglevering deels worden afgeschakeld. De ondernemer kan dan wel de zonne-energie zelf gebruiken of tijdelijk opslaan. “Met voorspellingen, modellen en ook de weersverwachting is dit best complex”, zegt Gerrist. “We kijken nu bij welke klanten het werkt, daarna willen we opschalen. Dat moet via Autoriteit Consument & Markt (ACM). Als netbeheerders trekken we hierbij samen op.”

TIJDGEBONDEN CONTRACT

In het noorden van het land onderzoeken we het tijdgebonden contract, samen met PowerField, bouwer en beheerder van zonneparken. “Bij dit contract maken we maatwerkafspraken. In Meppel wordt de bestaande aansluiting op afgesproken momenten verkleind”, zegt Gerrist. “Een grote groep bedrijven kan daar prima mee uit de voeten. En zo komt er transportcapaciteit beschikbaar voor aanvragers die op de wachtlijst staan.” In Emmen heeft PowerField flexibele toegang tot het net. Als de capaciteit beschikbaar is, kunnen ze een tweede zonnepark aansluiten.

SNEL LEREN

De belangrijkste stakeholder bij het efficiënter benutten van het net? “De klant”, zegt Gerrist. “Als we willen dat zij nieuwe contracten afnemen, moeten die wel de moeite waard zijn. Daarom kiezen we ervoor om onze ideeën snel naar buiten te brengen, zodat klanten die kunnen toetsen. Het motto bij innovatie is fail fast, hoor ik vaak. Ik zeg liever innovatie is learn fast. Hoe eerder we weten of een oplossing bijvoorbeeld past bij het verdienmodel van de klant, hoe beter. Dan weten we of het zin heeft om die verder te ontwikkelen.”

Nieuwe contracten gaan eerst gelden voor nieuwe klanten. Daarna – als het nodig is – mogelijk ook voor bestaande klanten. “We kunnen contracten niet zomaar openbreken”, zegt Gerrist. Als het aan de innovatiedirecteur ligt, hebben klanten straks keuze uit verschillende contracten. “Ze gaan dan in dialoog met onze relatiemanagers: wat heb je nodig? Door het net efficiënt te benutten, ontstaat er op korte termijn meer ruimte. Voor de langere termijn is het voordeel dat we meer tijd hebben voor verzwaringen van het net.”

DUURZAME ENERGIE IN SMART ENERGY HUB

Ondernemers die samen hun energieverbruik organiseren. Bedrijventerreinen in Zwolle, Almelo en Hapert doen mee aan proefprojecten met een groepscontract. Het management van bedrijventerrein Hessenpoort in Zwolle klopte bij Enexis aan met het idee voor de energyhub. De regio is een belangrijk knooppunt en veel ondernemers van het bedrijventerrein willen verduurzamen. Zo zijn er onder andere plannen met waterstof. Elektrolyse – de techniek die gebruikt wordt om waterstof om te zetten – kost veel energie. Om ondanks de toenemende energievraag en de krapte op het net toch te kunnen verduurzamen, besloten de bedrijven samen duurzame energie op te wekken. De energie die ze niet nodig hebben, wordt afgezet in de buurt. Ook proberen ze zoveel mogelijk energie te besparen.

Het proefproject in Zwolle is in een vergevorderd stadium. Hier is al een ecosysteem ontstaan met verschillende partners. De provincie en gemeente financieren het project en hebben vergunningen verleend. “Daarnaast staan er private partijen op, zoals dataleveranciers die ondernemers inzicht geven met dashboards”, zegt Gerrist. “Daar zijn we blij mee; het is belangrijk dat bedrijven inzicht hebben. Als de proefprojecten slagen, willen we ook toe naar een standaardcontract.”

Focus op uitvoering van de energietransitie

In 2022 investeerden we meer dan ooit in uitbreiding en verzwaring van onze netten. Maar vooral onder grootzakelijke klanten steeg de behoefte aan capaciteit sneller dan we aankonden. Daarom werken we niet alleen aan het realiseren van nieuwe capaciteit, maar gaan we de huidige netcapaciteit ook efficiënter benutten. Zodat onze klanten kunnen blijven bouwen aan gezonde, duurzame bedrijven en aan projecten om duurzame energie te produceren.

IN DIT HOOFDSTUK

- Betrouwbaar en toegankelijk energienet
- Veilig energienet
- Duurzame energievoorziening
- Betaalbare energievoorziening
- Klantgerichte dienstverlening

Iedereen toegang tot een betrouwbaar energienet

De betrouwbaarheid van ons elektriciteitsnetwerk was onverminderd hoog, terwijl die van ons gasnetwerk door twee grote storingen lager was dan vorig jaar. Intussen steeg het aantal nieuwe aansluitingen voor elektriciteit ten opzichte van 2021. Maar we kregen op meerdere locaties te maken met een tekort aan transportcapaciteit voor zowel afname als teruglevering. Zakelijke klanten met grote aanvragen konden we op die locaties helaas niet meteen helpen.

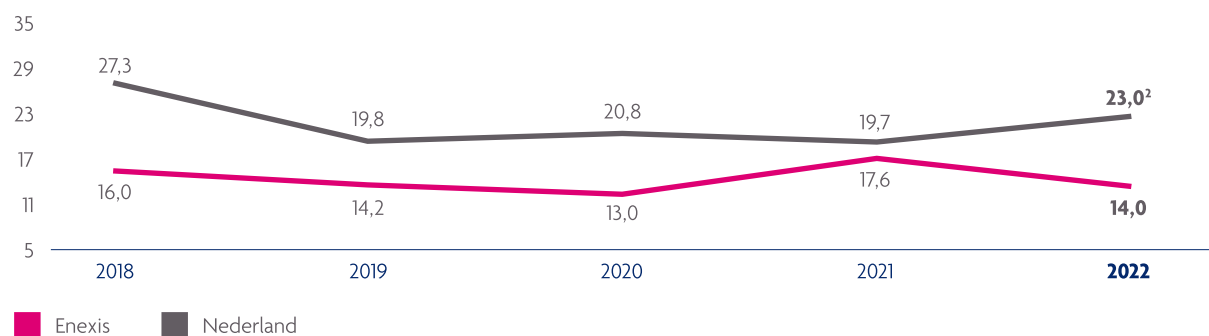
Een warm huis in de winter. Een elektrische auto met een volle batterij. Soepel draaiende machines en installaties. Onze klanten rekenen op energie. Het is aan ons om elektriciteit en gas het hele jaar door via **een betrouwbaar en toegankelijk energienet** naar hun woningen en bedrijven te brengen. We doen er daarbij alles aan om **risico's** op (langdurige) onderbrekingen te voorkomen.

Enexis heeft een betrouwbare infrastructuur. De jaarlijkse uitvalduur elektriciteit (JUD) is hierin voor ons een belangrijke indicator. In 2022 hadden onze klanten gemiddeld 14 minuten geen elektriciteit (2021: 17,6 minuten). Een resultaat waar we trots op zijn, aangezien onze uitvalduur al enkele jaren onder het landelijk gemiddelde uitkomt. Dit is deels te danken aan de enorme investeringen in onze netten en de inzet van innovatieve systemen, zoals Distributie-Automatisering Light (DALI). Klanten kunnen eerder geholpen worden, doordat DALI snel lokaliseert waar een storing zit.

Uitvalduur	Elektriciteit (in minuten)	Gas (in seconden)
Groningen/Drenthe	21,4	91
Overijssel	11,9	68
Noord-Brabant Oost	10,2	39
Noord-Brabant West	14,4	36
Limburg	10,6	299
Hoogspanning ¹	0,5	-
Gemiddeld	14,0	109

¹ Niet geografisch toe te wijzen.

UITVALDUUR ELEKTRICITEIT¹ TEN OPZICHTE VAN HET LANDELIJKE GEMIDDELDE

¹ Registratiesystematiek Nestor elektriciteit.

² Landelijk gemiddelde 2022 is een schatting; definitieve uitkomst was bij de publicatie van dit jaarverslag nog niet bekend.

De levering van gas werd 109 seconden onderbroken (2021: 75 seconden). Dat de storingsduur voor gas hoger lag dan een jaar eerder, werd veroorzaakt door twee langere storingen. In Heerlen en Landgraaf vond een langdurige storing plaats. De storingen werden veroorzaakt door lekkages in een waterleiding. Het water dat daarbij vrijkwam, heeft een gat geslagen in de gasleidingen, waardoor er water in de gasleidingen liep. De storingen leidden niet tot gevaar, maar bijna 400 klanten zaten tijdelijk wel zonder gas. Terwijl onze collega's de storingen oplosten, zorgden we voor vervangende doucheruimte en maaltijden.

HET AANTAL ELEKTRICITEITSAANSLUITINGEN STEEG

In 2022 konden we voor 79 procent van de aanvragen een transportindicatie afgeven waarmee onze klanten een SDE++ subsidie konden aanvragen (2021: 71 procent). Op het moment van afgifte hadden we nog zicht op transportcapaciteit in de betreffende regio. Daarbij gold wel dat het aantal positieve transportindicaties vaak groter was dan de op dat moment nog beschikbare transportcapaciteit; een transportindicatie biedt om die reden geen garantie op de daadwerkelijke beschikbaarheid van transportcapaciteit op het moment dat deze wordt aangevraagd.

In enkele regio's moesten nieuwe grootzakelijke klanten langer op een aansluiting wachten dan gewenst. Dit kwam onder andere door schaarste voor afname op onze netten. De oorzaak van het tekort aan capaciteit lag voor een belangrijk deel in het landelijk hoogspanningsnet van TenneT. Daarnaast konden we de snelle stijging van het aantal aanvragen niet bijbenen met het uitbreiden en verzwaren van onze transportcapaciteit. Door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt hadden we moeite om voldoende technische medewerkers aan te trekken en te behouden.

Veilige netten waar iedereen op kan vertrouwen

Het distribueren van en werken met elektrische spanningen en brandbaar gas onder druk leidt tot veiligheidsrisico's voor de omgeving. We proberen iedereen zo goed mogelijk te beschermen. Daarom hanteren we hoge veiligheidsstandaarden en nemen we proactief maatregelen.

De gas- en elektriciteitsnetten van Enexis maken deel uit van de vitale infrastructuur van Nederland. Het is van groot belang dat de dienstverlening van Enexis ongehinderd plaats kan blijven vinden. Om de publieke veiligheid te beschermen en incidenten te voorkomen, volgen we nauwkeurig wat er gebeurt in onze netwerken. Zo maken we gebruik van de ROBAM-methodiek (Risk and Opportunity Based Asset Management). We meten het aantal incidenten op basis van de ernst. In 2022 hebben zich geen ongevallen met een effect 'ernstig' of 'zeer ernstig' voorgedaan. We besteden aandacht aan het goed afsluiten van technische ruimtes en het voorkomen van incidenten tijdens graafwerkzaamheden. Preventiemedewerkers informeren grondroerders of houden toezicht bij risicovolle graafwerkzaamheden en we attenderen klanten op de aandachtspunten voor veilig graven. Ook vervangen we de laatste jaren oudere schakelinstallaties (de zogeheten Coq-installaties) en brosse gasleidingen. Op die manier minimaliseren we het risico op onveilige situaties en zorgen we voor een veilig energienet.

Mijlpalen	Status ultimo 2022	
	Gas	Elektriciteit
Publieke veiligheid		
Aantal incidenten met een matig of behoorlijk effect ^[1] ≤ 4	1	1
Aantal incidenten met een ernstig effect ^[2] ≤ 2	0	0
Aantal incidenten met een zeer ernstig effect ^[3] ≤ 4	0	0

1 Matig of behoorlijk effect: ongeval met EHBO of behandeling door medisch personeel (slachtoffer(s) onder het publiek), of omgevings schade tussen € 10.000 en € 1 miljoen.

2 Ernstig effect: ongeval met ernstig (blijvend) letsel (slachtoffer(s) onder het publiek), of omgevings schade tussen € 1 miljoen en € 10 miljoen.

3 Zeer ernstig effect: ongeval met één of meerdere doden (slachtoffer(s) onder het publiek), of omgevings schade > € 10 miljoen

ONZE CRISISORGANISATIE STAAT PARAAT

Binnen elke organisatie kan zich een crisissituatie voordoen. Een goede voorbereiding op een dergelijke crisis is daarom noodzakelijk. Enexis heeft een crisisorganisatie die incidenten volgens standaardprocedures en op basis van ervaring adequaat kan verhelpen. Functionarissen van verschillende afdelingen (zoals communicatie, marketing, operations en ICT) en van allerlei niveaus draaien piket- of bereikbaarheidsdiensten. Maar wanneer een incident een bepaalde omvang overschrijdt, is een bredere en op de specifieke situatie toegespitste aanpak noodzakelijk, waarbij we opschalen en een crisisteam samenstellen. Het crisisteam bestaat uit een concertteam, communicatieteam en afdelingsteam. Aspecten als communicatie met overheden en klanten en het organiseren van bijzondere inzet van mensen en middelen, worden door dit team in de vorm van maatwerk georganiseerd. Een crisismanagementplan (CMP) is opgesteld met als doel het borgen van dit specifieke proces om de crisis adequaat aan te pakken.

Leden van de crisisorganisatie worden getraind en geoefend in het nemen van beslissingen onder zware tijdsdruk en bij grote onzekerheid. Dit gebeurt minimaal één keer per jaar per vestiging. Daarnaast sluiten we een aantal keer per jaar aan bij een crisisoefening georganiseerd door externen, zoals de veiligheidsregio of Netbeheer Nederland. Nieuwe collega's, zoals woordvoerders, volgen bij de start van hun functie een mediatraining om zich voor te bereiden op mogelijke crisissituaties.

Klanttevredenheid centraal in onze dienstverlening

De vraag naar elektriciteit stijgt sneller dan de capaciteit van onze netten. We werken hard om die capaciteit uit te breiden. Maar door krapte op de arbeidsmarkt kunnen we te weinig technische medewerkers aantrekken om het tempo verder te verhogen. Daarnaast zijn we afhankelijk van uitbreiding van de capaciteit in de hoogspanningsnetten door TenneT en van de doorlooptijden van bouwvergunningen. Dit leidt ertoe dat voor klanten die bijvoorbeeld hun aansluiting willen verzwaren doorlooptijden op veel plekken oplopen. Zij zijn hier terecht teleurgesteld over. Door helder en proactief te communiceren verminderen we de last voor een groot deel van deze klanten.

Om de transitie naar een CO₂-neutraal energiesysteem te ondersteunen, is uitbreiding van onze elektriciteitsnetten hard nodig. Hoewel we hard werken aan uitbreiding, is de vraag van klanten veel groter. Helaas lukt het niet altijd om sneller en meer bij te bouwen, onder andere doordat het lastig is om voldoende technici aan te trekken. Een probleem dat al langer speelt en waar ook andere bedrijven mee te maken hebben. Ondanks deze beperkingen doen we wat we kunnen om de capaciteit van onze regionale netten uit te breiden. Ook als dat tijdelijk leidt tot meer capaciteit dan het landelijke netwerk van TenneT aankan. Net als Enexis kampt TenneT op enkele stations met transportschaarste. We zorgen dat we klaarstaan als die weer is verholpen.

Gelukkig konden we in december melden dat er weer meer ruimte beschikbaar is gekomen voor nieuwe aansluitingen in Noord-Brabant en Limburg, zowel voor bedrijven (grootverbruikers) als voor producenten van duurzame energie. Die beschikbaarheid van ruimte bleek uit onderzoek van TenneT naar de mogelijkheden van congestiemanagement.

BETER RAPPORTCIJFER VOOR STANDAARDAANSLUITINGEN, MINDER GOEDE VOOR MAATWERK

We informeren klanten zo helder mogelijk over de oorzaken van de langere aansluittermijnen. We zien dit als onderdeel van een [klantgerichte dienstverlening](#). Op de website van Enexis Netbeheer plaatsen we bijvoorbeeld [actuele informatie](#) over de capaciteit van onze netten. Vervolgens maken we over de aansluiting realistische afspraken, houden we klanten op de hoogte van de voortgang en zetten we alles op alles om onze beloftes waar te maken.

Uit de Customer Effort Scores (CES) blijkt dat klanten onze informatievoorziening waarderen. Deze scores laten zien hoeveel inspanning het klanten kost om een verzoek door ons te laten afhandelen.

- Voor *Maatwerk Aansluitingen* staat de klantbeleving onder druk. Vooral aansluitingen van dit type konden we niet altijd uitvoeren binnen de door klanten gewenste termijn. De methodiek van deze CES meting is met ingang van 2022 aangepast, waardoor de score niet vergelijkbaar is met voorgaande jaren.
- Voor *Standaard Aansluitingen* (aansluitingen van huishoudens en mkb-bedrijven) scoren we in 2022 beter dan de afgelopen jaren.
- Voor *Storingen* scoren we minder goed dan voorgaande jaren.

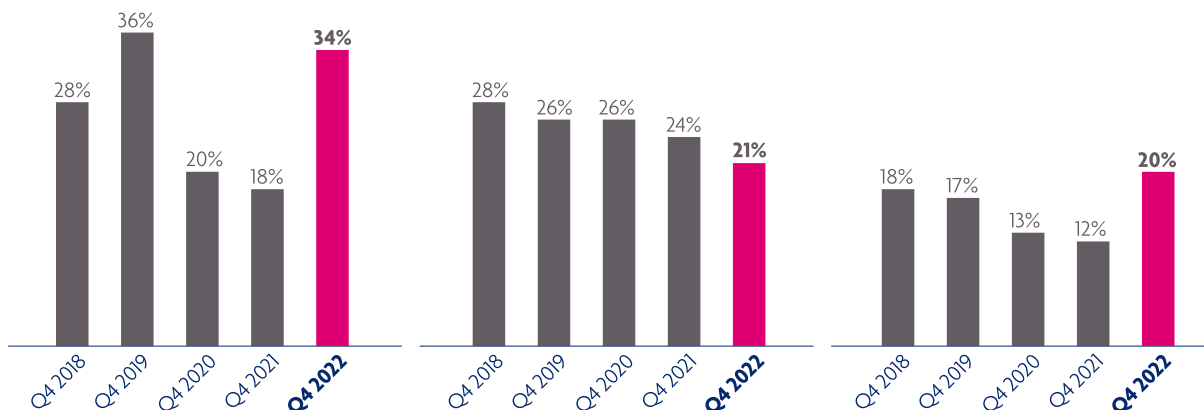
We doen er alles aan om klanten tijdig aan te sluiten. Helaas lukt het vanwege schaarste van technische medewerkers en materialen niet om klanten binnen de huidige wettelijke aansluittermijn aan te sluiten. Gezien het toenemende werkpakket en de aanhoudende schaarste op de arbeidsmarkt verwachten we niet dat dit op korte termijn verandert. Het niet tijdig kunnen aansluiten van klanten kan financiële gevolgen hebben voor Enexis, bijvoorbeeld door het aanbieden van tijdelijke oplossingen of door andere ontwikkelingen. De potentiële financiële gevolgen kunnen niet met zekerheid ingeschat worden.

CUSTOMER EFFORT SCORE¹

Maatwerk Aansluitingen

Standaard Aansluitingen

Storingen

¹ Voor de score geldt; hoe lager, hoe beter.

We kregen in 2022 meer klachten van klanten over de kwaliteit van de spanning van het elektriciteitsnet dan in 2021. Een minder goede spanning kan leiden tot bijvoorbeeld knipperende lampen en het uitschakelen van zonnepanelen.

De oorzaak ligt in de toegenomen vraag naar stroom in en rond woningen. Onze laagspanningsnetten kunnen die grotere vraag niet altijd aan. In de zomer loopt de spanning op, doordat er veel zonne-energie wordt opgewekt. In de winter daalt de spanning juist, omdat er weinig elektriciteit wordt opgewekt en veel wordt verbruikt.

Als de oorzaak in ons net ligt, doen we alles om klachten zo snel mogelijk te verhelpen. Daarnaast ontwikkelen we methoden om de kwaliteit en capaciteit in het laagspanningsnet nog beter te volgen. Zo kunnen we steeds beter voorspellen waar problemen zich gaan voordoen en deze op tijd aanpakken.

ONZE TARIEVEN STIJGEN, ONDER ANDERE DOOR HOGERE ENERGIEPRIJZEN

Over 2022 bleef de tariefstijging voor elektriciteit beperkt (1,4 procent) en daalde het tarief voor gas zelfs licht (-2,3 procent). Dit komt met name door de maatregel van de overheid om de btw te verlagen naar 9 procent in de periode van juli 2022 tot en met december 2022. Zonder deze overheidsmaatregel zouden de tarieven voor elektriciteit en gas respectievelijk zijn gestegen met 6,7 procent en 2,8 procent.

De tarieven voor het transport van energie via ons netwerk gaan in 2023 omhoog. De stijging, die eind 2022 werd goedgekeurd door de Autoriteit Consument en Markt (ACM), valt hoger uit dan in voorgaande jaren. Wanneer we de berekende tarieven over 2023 vergelijken met de betaalde tarieven over 2022 (inclusief btw verlaging) dan betalen huishoudens in 2023 28 procent meer voor elektriciteit en 15 procent meer voor gas. Zonder de tijdelijke btw verlaging in 2022 zou deze tariefstijging voor elektriciteit 22 procent bedragen en die voor gas 9 procent.

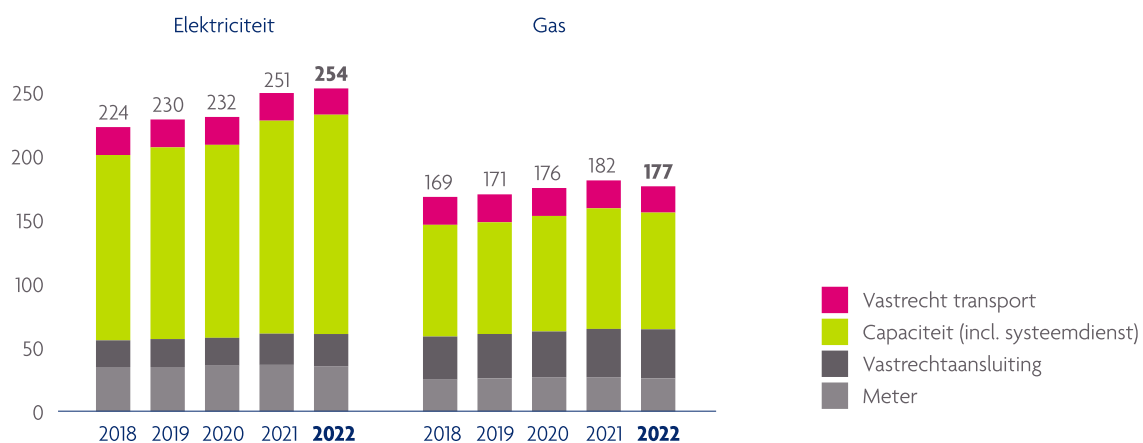
Dat de tarieven omhoog gaan, komt om te beginnen doordat de prijzen van energie zijn gestegen. Hierdoor betalen wij meer voor de inkoop van energie om netverliezen te compenseren. Die ontstaan wanneer er energie verloren gaat bij bijvoorbeeld het transport van elektriciteit en gas. Verder is naast de tijdelijke btw-verlaging de inflatie een belangrijke oorzaak voor de tariefstijging. Tot slot betalen we meer voor het transport van energie over het landelijke net van TenneT naar onze regionale netten.

We pleiten voor een eerlijker tariefmodel

De komende jaren zullen de kosten voor netbeheer stijgen door ons werk in de energietransitie. Waarschijnlijk zal deze kostenstijging leiden tot hogere tarieven voor onze klanten. We pleiten voor de inzet van een goede mix van instrumenten om die stijging te beperken. Denk aan tarieven die klanten stimuleren om het netwerk efficiënt te gebruiken. Of aan technische of contractuele maatregelen of advies. De optimale mix van instrumenten zal leiden tot een hogere netefficiëntie en de kostenstijging van het net beperken. Daarnaast lijkt het ons eerlijker als klanten bijdragen aan de kosten voor het net op basis van hun feitelijke vraag naar transportcapaciteit.

GEMIDDELDE NOTA VOOR HUISHOUDELIJK GEBRUIK (netwerkkosten op jaarbasis in euro's)

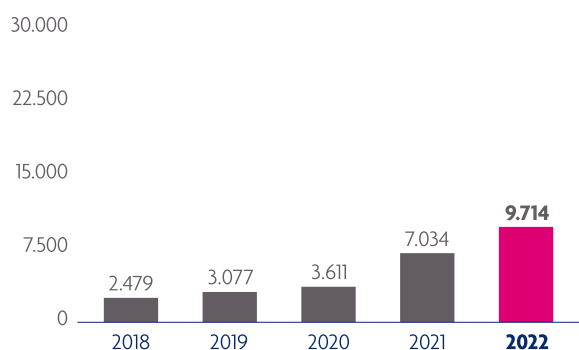

● Vastrecht transport ● Capaciteit (incl. systeemdienst) ● Vastrechtaansluiting ● Meter

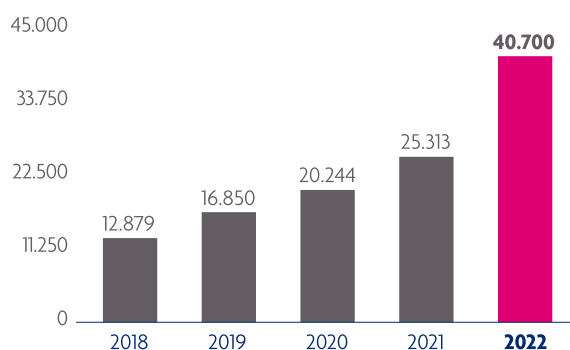
Verduurzaming van onze energievoorziening

De schaarste van transportcapaciteit leidde niet alleen tot vertraging bij *nieuwe* aansluitingen. Ook de verzwaring van *bestaande* aansluitingen konden we niet altijd meteen uitvoeren. Zulke verzwaringen zijn nodig voor klanten die bijvoorbeeld hun bedrijf willen uitbreiden of van gas willen overstappen op elektriciteit. De transportschaarste had zo impact op de economie én de energietransitie.

AANTAL VERWIJDERDE GASAANSLUITINGEN

AANTAL VERZWAARDE ELEKTRICITEITSAANSLUITINGEN

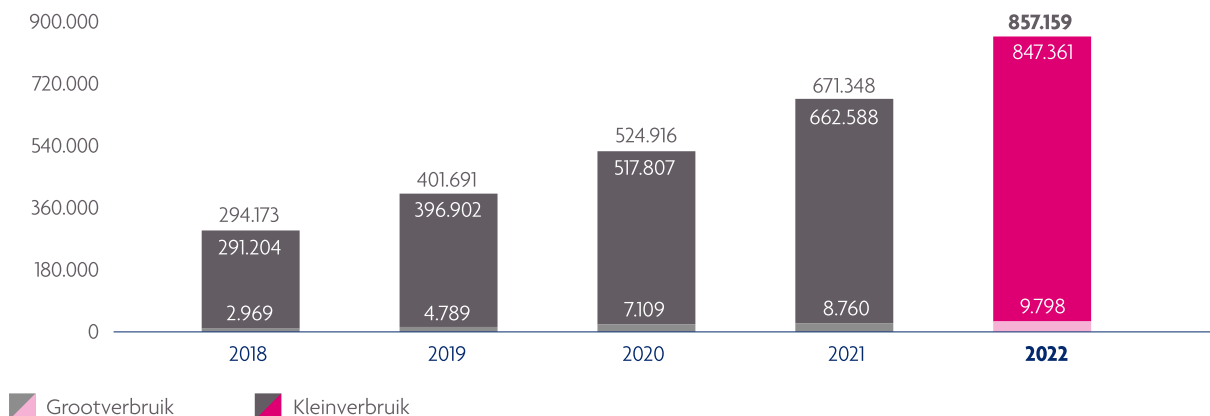

De overgang naar duurzame energie is niet nieuw. Maar in 2022 ging het tempo ineens flink omhoog. Steeds meer bedrijven overwogen om hun energievoorziening te elektrificeren, terwijl huishoudens warmtepompen en zonnepanelen installeerden en overstapten op elektrisch vervoer. We verwijderden in 2022 9.714 gasaansluitingen (38 procent meer dan in 2021) en verzwaaarden 40.700 elektriciteitsaansluitingen bij klanten; een stijging van ongeveer 61 procent ten opzichte van vorig jaar.

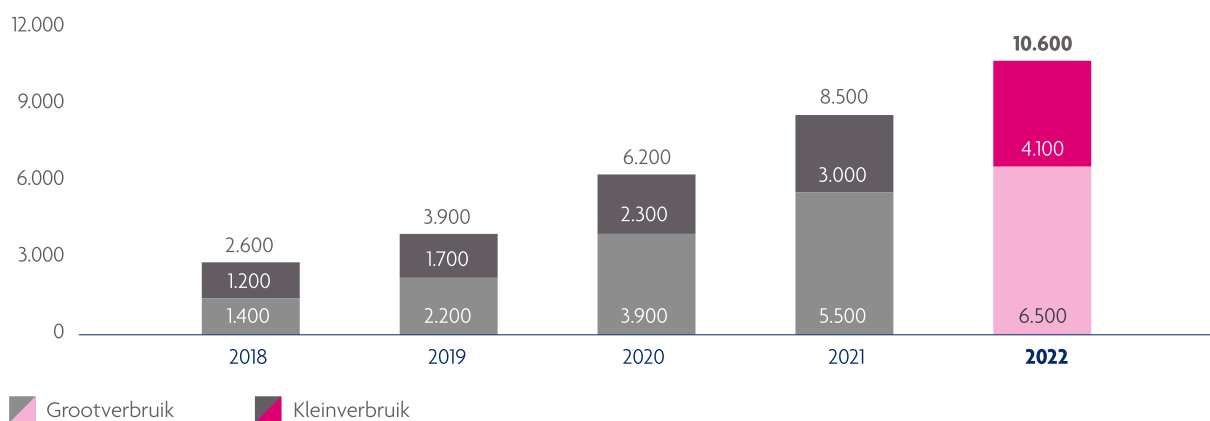
Meer bedrijven en huishoudens wekten bovendien zelf energie op, waarvan ze een deel aan onze netten terugleveren. Het aantal aansluitingen dat zonne- en windenergie teruglevert, steeg met ruim 27 procent naar 857.159 aansluitingen (nagenoeg gelijk aan de stijging in 2021). Het zogeheten duurzaam opgesteld vermogen (het maximale vermogen van alle duurzame energiebronnen) in onze regio's nam in 2022 toe met 25 procent. Het aandeel groen gas dat klanten aan ons terugleverden bleef nagenoeg gelijk. Zo dragen we bij aan een duurzame energievoorziening.

De vraag naar stroom en het aanbod van lokaal opgewekte energie nam sneller toe dan we met de uitbreiding van onze netten konden bijbenen. Niet alleen aanvragers van een nieuwe aansluiting hadden hier last van. Ook klanten die een bestaande aansluiting wilden uitbreiden, konden we niet altijd meteen helpen. De transportschaarste voor teruglevering, waarvan al in 2021 sprake was, speelde in 2022 nog steeds. Met als gevolg dat er in sommige regio's voor nieuwe wind- en zonneparken geen capaciteit was op ons net om terug te leveren.

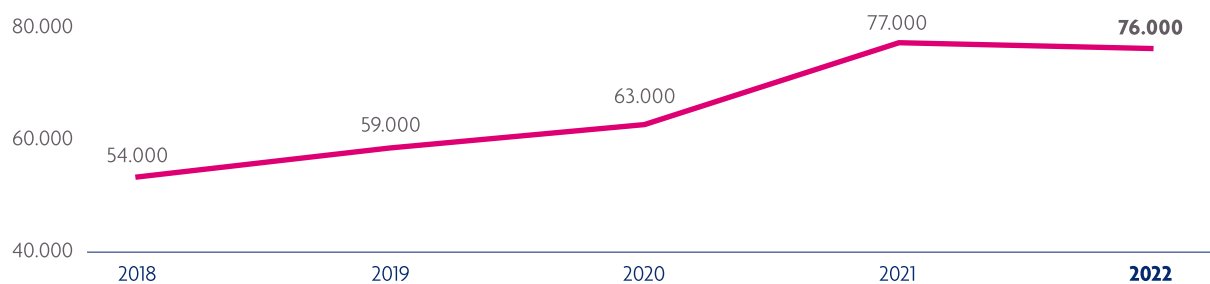
AANTAL AANSLUITINGEN WAAROP WORDT TERUGGELEVERD

DUURZAAM OPGESTELD VERMOGEN (in megawatt)

GROEN GAS (Getransporteerde volumes in Mm³)

ER ZIJN SNELLERE VERGUNNINGSPROCEDURES NODIG

Als Enexis conformeren wij ons aan het Nederlandse Klimaatakkoord en coalitieakkoord. In 2030 moet de uitstoot met 55 procent naar beneden ten opzichte van 1990. Dit is conform de energiedoelstellingen van de EU die zijn vastgelegd in Fit for 55. In dit pakket, dat zijn basis heeft in de Europese Green Deal, is al een eerste aanscherping van de Green Deal-klimaatdoelen verwerkt. In 2022 heeft de oorlog in Oekraïne tot nieuwe aanscherpingen geleid. Europa wil namelijk versneld minder afhankelijk worden van Russisch gas, zonder dat de klimaatdoelen uit zicht raken. De extra aanscherpingen zijn vastgelegd in een pakket genaamd REPowerEU. Daarin stelt de Europese Commissie voor om het aandeel duurzame energie in 2030 te verhogen naar 45 procent (was 40 procent in Fit for 55). Ook moet het energieverbruik dan 13 procent lager zijn dan in 2020 (was 9 procent).

Deze beleidsambities leiden tot forse uitdagingen voor netbeheerders. Het betekent namelijk dat er op het elektriciteitsnet nog meer capaciteit nodig is voor duurzame en regionale opwekking van energie. Uitbreiding van het net is dan ook noodzakelijk. Daarom wijzen we de politiek op het belang van snellere vergunningprocedures. Ook pleiten we voor aanpassingen aan de transporttarieven, die gebruikers prikkelen om het netwerk efficiënt te gebruiken en een tarief voor opwekkers van energie bevat. Nu betalen alleen afnemers voor het gebruik van het netwerk. Klanten die grootschalig energie terugleveren aan het elektriciteitsnet, betalen daar niets voor.

WAT BETEKENT DE 'STIKSTOFUITSPRAAK' VAN DE RAAD VAN STATE VOOR ONZE NETUITBREIDING?

Begin november 2022 deed de Raad van State zijn zogeheten 'stikstofuitspraak': de raad oordeelde dat de bouwvrijstelling stikstof niet meer mag worden gebruikt bij bouwprojecten. Deze uitspraak kan leiden tot vertraging bij de uitbreiding en verzwaring van onze netten.

Dit is er aan de hand

De Wet natuurbescherming bevatte sinds 2021 een bouwvrijstelling. Die bepaalde dat bij de vergunningverlening voor bouwactiviteiten geen rekening hoefde te worden gehouden met de stikstofuitstoot van de activiteiten. Dit maakte het eenvoudiger om voor zulke projecten een vergunning te krijgen. Maar volgens de Raad van State voldeed de vrijstelling niet aan het Europese natuurbeschermingsrecht.

Impact op Enexis

De uitspraak kan gevolgen hebben voor de werkzaamheden van Enexis, zoals de bouw van nieuwe transformatorstations. Voor dergelijke projecten moeten we nu eerst berekenen hoeveel stikstof er wordt uitgestoten en of dat gevolgen heeft voor Natura2000 gebieden. Als de uitstoot te hoog is, moeten we een Natuurbeschermingsvergunning aanvragen. Vaak zijn dan maatregelen nodig om de uitstoot van stikstof te voorkomen. Projecten waarvoor we al een Natuurbeschermingsvergunning hebben, worden niet geraakt door de uitspraak. Hoeveel projecten wél worden geraakt, is nog niet duidelijk.

In samenwerking met waterbedrijf Vitens en Enexis Netbeheer is BAM Energie & Water aan de voet van natuurgebied Lemelerberg een pilotproject gestart dat volledig emissieloos wordt uitgevoerd. Dit houdt in dat leidingen en kabels emissievrij worden vervangen. Hierdoor kunnen ondergrondse netwerken in de buurt van kwetsbare Natura-2000 gebieden worden aangelegd en gaat de uitstoot van CO₂, stikstof en fijnstof omlaag. Daarnaast worden, door het schoon en emissievrij werken, de werkomstandigheden aanzienlijk verbeterd.

EFFICIËNTER BENUTTEN VAN HET NET

Om ongebreidelde nieuwbouw en verzwarende te voorkomen, is het ook belangrijk om de beschikbare transportcapaciteit efficiënter te benutten. Daarmee kunnen we op korte termijn de schaarste verkleinen, terwijl op langere termijn minder uitbreidingen nodig zijn. Zo dragen we bij aan een betaalbare energievoorziening.

Samen met overheden, collega-netbeheerders en bedrijven bedachten en beproefden we in 2022 methoden om de beschikbare capaciteit zo goed mogelijk te benutten en klanten zo goed mogelijk te helpen. Denk aan congestiemanagement, tijdgebonden contracten, de inzet van reservecapaciteit en de inpassing en inrichting van lokale energiehub's.

Verder verwachten we veel van de digitalisering van processen en de toepassing van data-analyse. Daarmee kunnen we onze netten effectiever uitbreiden, krijgen we meer inzicht in de groei van de energiebehoefte en kunnen we schaarste beter oplossen en voorkomen.

In de toekomst kan prioritering van projecten helpen, bijvoorbeeld op basis van maatschappelijke relevantie. Welke projecten zijn voor de samenleving het meest urgent? Welke kunnen later starten? We onderzoeken nu samen met andere betrokkenen welke kaders we hiervoor kunnen hanteren.

WE OVERLEGGEN MET BETROKKENEN OVER DE HAALBAARHEID VAN PLANNEN

Om ons netwerk efficiënter uit te breiden, willen we meer inzicht krijgen op de vraag naar capaciteit. Bij gemeenten en projectontwikkelaars geven we bijvoorbeeld aan welke capaciteit we nu en in de nabije toekomst op lokaal niveau kunnen bieden. Hiermee kunnen zij rekening houden bij de ontwikkeling van hun plannen. Duurzame initiatieven, zoals een zonne- en windpark, proberen we te combineren op één aansluiting, door het concept cable pooling toe te passen.

Met regio's overleggen we over hun Regionale Energiestrategieën (RES). In ons verzorgingsgebied werden in 2022 tien RES'en vastgesteld. Samen willen die voor 2030 ruim 26 TWh aan duurzame energie opwekken, vooral met zonnepanelen op land en op daken. Een grote ambitie, zeker als we die combineren met de plannen voor de warmtetransitie van de gebouwde omgeving, de laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer en verduurzaming van de industrie. Samen met de regio's kijken we dus wat wanneer haalbaar is.

Eén ding is duidelijk: elektriciteit kan niet voorzien in de totale toekomstige behoefte aan energie. Daarom pleiten we voor een energiemix met bijvoorbeeld groen gas, warmte of waterstof. Groen gas kunnen we via ons huidige gasnetwerk transporteren en kan dus op korte termijn helpen om de energievoorziening te verduurzamen. Wel moet de productie ervan flink omhoog. De ambitie in het Klimaatakkoord is om in 2030 2 miljard m³ groen gas te produceren. In 2022 werd in ons gebied 76.000 Mm³ geproduceerd. Maar het tempo waarmee groen gas geproduceerd wordt moet omhoog om de klimaatdoelen te behalen.

WE ONTWIKKELEN EEN VISIE OP HET ENERGIESYSTEEM VAN DE TOEKOMST

De overgang naar CO₂-neutrale energie versnelt. Om deze transitie mogelijk te maken, moeten we als netbeheerders onze netten ook sneller uitbreiden en verzwaren. Dat is een grote en complexe klus. Daarom brengen we nu voor al onze regio's in kaart welke energiebehoefte we de komende jaren kunnen verwachten voor de industrie, mobiliteit en andere sectoren. Deze informatie berekenen we vervolgens door naar onze netten: welke aanpassingen zijn er nodig om in de behoefte te voorzien? En waar is de urgentie het grootst? Ook hebben we in 2022 voor elke sector onze eigen visie opgesteld.

Onze inventarisatie én de sectorvisies leiden tot onze visie op het energiesysteem van de toekomst, een levend document dat in het voorjaar van 2023 verschijnt. Alle werkzaamheden tot 2030 koppelen we daarin aan een planning. Wij krijgen zo meer grip op de projecten en investeringen voor de komende tijd. En provincies, gemeenten en andere stakeholders kunnen precies zien waar onze netten de meeste capaciteit bieden voor de afname of levering van stroom – en wat dus de beste locatie is voor nieuwe bedrijventerreinen en zonne- en windparken.

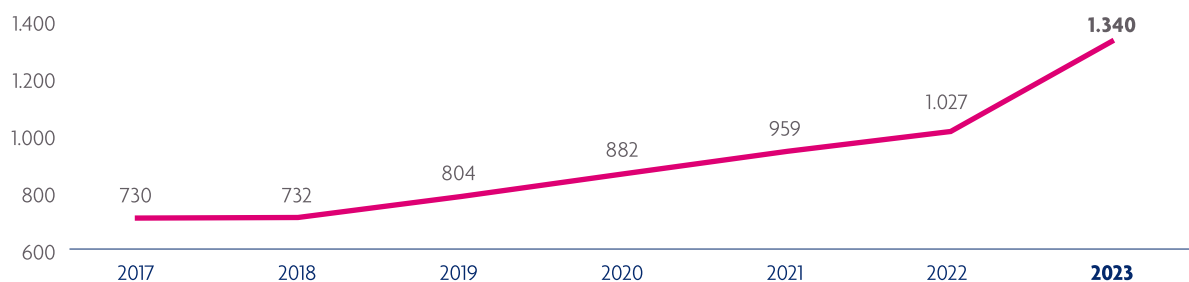
NIEUWE AANNEMERIJSTRATEGIE

Het afgelopen jaar werkten we aan een nieuwe aannemerijstrategie die erop gericht is om een langdurige samenwerking met aannemers aan te gaan. Groei in capaciteit, ontwikkeling en innovatie staat in deze strategie centraal. Zo namen aannemers bijvoorbeeld taken van ons over en hielpen ons zo meer werk te verzetten. Ook boden we zekerheid over de hoeveelheid werk die ze de komende jaren van ons kunnen verwachten. Aannemers hielpen ons met de uitbreiding van onze netten en om aanvragen voor aansluiting of verzwaring sneller te verwerken. Van de totale kosten van ons werkpakket had 55 procent betrekking op werk door Enexis zelf en 45 procent op werk door aannemers.

De nieuwe aannemerijstrategie leidt ook tot een omvangrijke aanbesteding ter waarde van € 2,7 miljard voor aannemerij Noord. Enexis gaat met de aanbesteding een minimale contractduur van acht jaar aan. Met deze contractduur kunnen we de continuïteit van het werk beter waarborgen. Voor de zomer van 2023 zal de definitieve gunning van de werkzaamheden plaatsvinden. In 2023 starten we met de voorbereiding van een aanbesteding voor de provincies Noord-Brabant en Limburg.

GROEI VAN ONS WERKPAKKET

We gaven in 2022 voor het eerst in onze geschiedenis meer dan € 1 miljard uit aan onderhoud en uitbreiding van het elektriciteits- en gasnetwerk. Het toenemende werkpakket is een direct gevolg van de energietransitie en de werkzaamheden die daarvoor nodig zijn. Denk hierbij aan het aansluiten van meer zonne- en windenergie en voldoen aan de groeiende vraag door warmtepompen, elektrisch rijden en industrie die steeds meer elektrificeert. Overige werkzaamheden zijn regulier onderhoud aan het elektriciteits- en gasnetwerk en de plaatsing en het onderhoud van slimme meters. Het voor 2023 geplande werkpakket groeit tot € 1.340 miljoen.

Werkpakket 2017-2022 op basis van normkosten

WERKPAKKET

Groningen

Plan 2022
€186 miljoen

Gerealiseerd 2022
€161 miljoen

Plan 2023
€268 miljoen

Drenthe

Plan 2022
€114 miljoen

Gerealiseerd 2022
€114 miljoen

Plan 2023
€143 miljoen

Overijssel

Plan 2022
€185 miljoen

Gerealiseerd 2022
€178 miljoen

Plan 2023
€225 miljoen

Noord-Brabant

Plan 2022
€364 miljoen

Gerealiseerd 2022
€386 miljoen

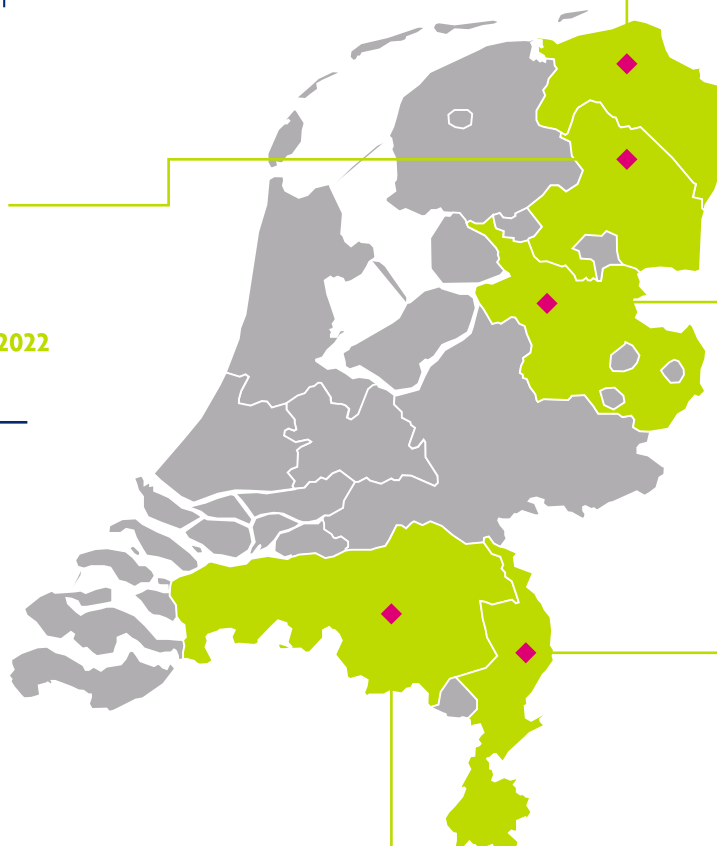
Plan 2023
€456 miljoen

Limburg

Plan 2022
€195 miljoen

Gerealiseerd 2022
€187 miljoen

Plan 2023
€248 miljoen

Veilig werken en elkaar versterken

Bij Enexis werken we keihard aan het energiesysteem van de toekomst. Dit vraagt veel van onze organisatie: innovatie, veranderkracht en een enorme inzet van medewerkers. En dat terwijl er een schaarste is aan technisch personeel. Onze vakmensen spannen zich elke dag in voor deze uitdagingen, in een veilige en gezonde werkomgeving.

IN DIT HOOFDSTUK

- Veilige en gezonde werkomgeving
- Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers

Veilige en gezonde werkomstandigheden

Enexis maakt zich sterk voor een veilige en gezonde werkomgeving. Ook hier stellen de krappe arbeidsmarkt en de energietransitie ons voor grote uitdagingen. In 2022 zetten we mooie stappen op veiligheidsgebied.

Met hulp van de Veiligheidsladder bouwden we in 2022 verder aan de veiligheidscultuur van Enexis. Dit instrument meet het veiligheidsbewustzijn van organisaties, zoals houding, gedrag en cultuur. Tijdens ons meetmoment in november 2022 scoorden we ruim op trede 3 'berekendend'. Dit predicaat krijgen organisaties die bewezen hebben dat ze veiligheidsregels belangrijk vinden. 'Berekenende organisaties' stellen zich kwetsbaar op en nemen verantwoordelijkheid, maar vaak wel uit eigenbelang. De betrokkenheid bij veiligheid en de check op naleving van regels en wetten ligt voornamelijk bij het (hogere) management. De komende jaren werken we toe naar trede 3 'proactief': een organisatie die veiligheid hoge prioriteit geeft en continu verbetert.

Enexis voldoet aan alle belangrijke veiligheidsnormen, zoals ISO 9001 voor kwaliteitsmanagement, ISO 55001 voor assetmanagement, NTA-8210 en ISO 27001 voor informatiebeveiliging.

WE FOCUSSEN OP VEILIG GEDRAG

Enexis stimuleert veilig gedrag van medewerkers. Dat doen we met werkplekbezoeken en workshops, door continu te verbeteren en met positieve veiligheidsvoorbeelden. Met onze Health, Safety & Environment (HSE) Award zetten we elk jaar collega's in het zonnetje die zich op een bijzondere of zichtbare manier sterk maken voor veiligheid. In 2022 ging de HSE Award naar de beroepspraktijkvormingshal in Hoogeveen. Zij wonnen met het project Vakmanschap in de Praktijk. Hierbij leren medewerkers via leersessies constant van de dingen die zij dagelijks meemaken.

WE TREKKEN MEER MEDEWERKERS AAN

De combinatie van een krappe arbeidsmarkt en een toenemend takenpakket geeft druk op onze organisatie. Om onze taken veilig te kunnen uitvoeren, hebben we medewerkers nodig die voldoende gekwalificeerd zijn. In 2022 namen we veel nieuwe mensen aan en maakten we meer gebruik van de diensten van onze aannemers.

Ook keken we hoe we beter met aannemers kunnen samenwerken op veiligheidsgebied. Met pilots onderzochten we hoe we werk kunnen opschuiven in de keten. Dat betekent dat aannemers ons waar mogelijk nog meer gaan ondersteunen bij onze taken. Zij houden zich hierbij aan dezelfde veiligheidseisen als wij, namelijk de eisen vanuit de BEI (Bedrijfsvoering Elektrische Installaties) en VIAG (Veiligheidsinstructies Aardgas). Aannemers werken bijvoorbeeld met de certificeerbare Veiligheid, Gezondheid en Milieu Checklist Aannemers (VCA). Ook verwachten we van hen dat zij in elk geval trede 3 van de Veiligheidsladder hebben bereikt. Gecontracteerde (onder)aannemers rapporteren maandelijks hun gewerkte uren op projecten aan ons. Op basis van deze uren is onze inschatting dat circa 2.300 fte aan direct personeel van (onder)aannemers werkzaamheden uitvoert voor Enexis.

We blijven daarnaast gekwalificeerde medewerkers werven, zoals zij-instromers. Ook onderzoeken we hoe we mensen met een niet-Nederlandstalige achtergrond op een veilige manier kunnen inzetten.

INCIDENTEN MET VERZUIM

Uiteraard willen we arbeidsongevallen voorkomen. We spannen ons dan ook doorlopend in voor een veilige en gezonde werkomgeving en het minimaliseren van risico's. Dat geldt voor zowel onze vaste als ingehuurde krachten. Er vonden in 2022 geen incidenten plaats die gevaar opleverden voor omwonenden. Wel waren er meerdere kleine incidenten met Enexis-medewerkers. De zogeheten Lost Time Injury Frequency (LTIF) toont het aantal incidenten met verzuim per 1 miljoen gewerkte uren. De LTIF voor Enexis-medewerkers bedroeg 1,9 (2021: 1,2). Het aantal incidenten steeg, echter er hebben zich geen ernstige ongevallen voorgedaan. De LTIF voor medewerkers van onze aannemers bedroeg 3,0 (2021: 1,2). Eén incident was ernstig van aard. Twee collega's van een aannemer raakten ernstig gewond tijdens geplande werkzaamheden aan ons gasnet.

Elk incident is er één te veel. Leren van (bijna-)ongevallen heeft topprioriteit, daarom monitoren en analyseren we alle incidenten. We delen de uitkomsten en vertalen de lessen naar onze werkprotocollen, teamoverleggen, opleidingen en leersessies in de beroepspraktijkvormingshal. Ook werken we nauw samen met aannemers om de veiligheid te verbeteren.

Ook bij werkzaamheden buiten proberen we medewerkers zo goed mogelijk te beschermen. Zij krijgen steeds vaker te maken met (verbale) agressie en met burgers die snelheidslimieten negeren. Samen met gemeentes deden we in 2022 succesvolle experimenten, waarbij we werklocaties compleet voor het verkeer afsloten. Vanaf 2023 gaan we dat vaker doen.

Ongevallen en LTIF ¹	2022	2021	2020	2019	2018
Dodelijk ongeluk	-	-	-	-	-
Enexis	1,9	1,2	0,8	1,2	1,5
Contractors	3,0	1,2	2,6	2,6	4,5

¹ LTIF: de LTIF staat voor het aantal ongevallen met als gevolg verzuim per 1.000.000 gewerkte uren.

AANDACHT VOOR MEDEWERKERS EN HUN (MENTALE) GEZONDHEID

De fysieke en mentale gezondheid van medewerkers kan van invloed zijn op veilig werken. Zorgen of problemen, ook als ze niets met het werk te maken hebben, kunnen een grote mentale afleider zijn. Daarom voeren steeds meer leidinggevenden goede gesprekken met hun medewerkers en bieden we workshops, e-learnings, informatie, online platforms en adequate hulp aan onze medewerkers. Zo kunnen medewerkers terecht bij loopbaancoaches en vertrouwenspersonen. Ook kunnen ze een preventief consult aanvragen bij de arbodienst. Daarnaast kunnen leidinggevenden interventies aanbieden, onder andere via onze zorgverzekeraar.

GELIJKE RECHTEN VOOR IEDEREEN

Enexis onderschrijft de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties en de fundamentele principes en rechten op het werk van de International Labour Organization. We maken geen enkel onderscheid op basis van gender, geaardheid of afkomst. Voor onze arbeidsvoorwaarden geldt: gelijk loon voor gelijke arbeid. Corruptie, omkoping, belangenverstremming en het schenden van mensenrechten gaan we actief tegen. Dit alles hebben we verwerkt in onze cao, in bedrijfsregelingen, de Enexis Gedragswijzer voor medewerkers, de Gedragscode Leveranciers en Algemene Inkoopvoorwaarden. Met ons compliance-protocol stimuleren we medewerkers om zich te houden aan wet- en (in- en externe) regelgeving.

WE ZORGEN VOOR EEN SOCIAAL VEILIGE WERKOMGEVING

Bij Enexis vinden we het belangrijk om integriteit te verankeren in de organisatie. Hierbij gaat het vooral om goed gedrag en goede gesprekken. Verder zijn er meldingsprocedures en regelingen, bijvoorbeeld voor het melden van eventuele schendingen. Ook kunnen medewerkers aankloppen bij in- en externe vertrouwenspersonen. En een interne integriteitscommissie bespreekt zaken op het gebied van integriteit en fraude en borgt dat we blijven werken aan het verder cultureel verankeren van integriteit.

Een sociaal veilige werkplek vinden we belangrijk voor alle medewerkers. Ook hebben we aandacht voor grensoverschrijdend gedrag. Met een bewustwordingscampagne met geanonimiseerde verhalen leiden we medewerkers naar onze interne website over sociale veiligheid. Hier vinden ze informatie over de regels en hoe ze melding kunnen doen. Zo scheppen we de voorwaarden voor een veilige en inclusieve werkomgeving waarin mensen hun mening en standpunten uitspreken.

ONS SOCIAAL FONDS BIJDT FINANCIËLE STEUN AAN MEDEWERKERS IN NOOD

Integriteit heeft ook te maken met solidariteit. Daar hebben we bijvoorbeeld het Sociaal Fonds Enexis Groep voor. Hiermee ondersteunen we (oud-)medewerkers die financiële steun nodig hebben en met bestaande regelingen niet of onvoldoende geholpen zijn. Het gaat om financiële steun, maar ook om het koppelen van mensen aan experts, zoals een coach van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud). Iedere aanvraag wordt individueel beoordeeld door het bestuur van het Sociaal Fonds. Het bestuur legt hierover verantwoording af via een jaarverslag. De rapportage bevat aantallen en bedragen; namen van leden die een beroep hebben gedaan worden nooit vermeld. Ieder lid betaalt € 12 per jaar. De raad van bestuur van Enexis ondersteunt deze vorm van solidariteit door de lidmaatschapsinkomsten jaarlijks te verdubbelen.

Investeren in werk, vakmanschap en persoonlijke ontwikkeling

Enexis staat met de energietransitie voor een grote en complexe opgave. Daar is kwalitatief, technisch geschoold personeel voor nodig. Tegelijkertijd hebben we te maken met de krappe arbeidsmarkt en een vergrijzende organisatie. Werving en behoud van medewerkers was in 2022 dan ook belangrijker dan ooit.

Voldoende mensen vinden om de energietransitie in goede banen te leiden. We hadden er in 2022 onze handen vol aan. We ervaren nog meer dan in voorgaande jaren hoe moeilijk het is om personeel te werven. Vooral het aanbod van technisch geschoold personeel, zoals engineers en monteurs, was laag. Terwijl juist deze groep medewerkers de komende jaren snel vergrijst. Ook hebben we behoefte aan ICT'ers en data-analisten. Met name in het zuiden van het land strijden veel bedrijven om dezelfde vakkrachten. In Noord-Nederland kregen we de vacatures makkelijker vervuld.

Personeel	2022	2021	2020	2019	2018
Personeelsleden ultimo jaar (eigen personeel)	4.984	4.947	4.767	4.488	4.324
Fte's ultimo jaar (eigen personeel)	4.794	4.772	4.591	4.317	4.167
Vrouwen in personeelsbestand (%)	20,6	19,8	19,7	18,8	18,6
Ziekteverzuim (%)	5,5	4,7	4,9	5,4	5,6

Ultimo 2022 had Enexis 22 fte meer eigen personeel in dienst in vergelijking met 2021. De beperkte groei van eigen personeel is het gevolg van de verkoop van Fudura, waardoor we in 2022 afscheid hebben genomen van 265 fte. Zonder deze verkoop was er sprake van een stijging van ons personeelsbestand met ruim 5 procent.

WE KREGEN ER MEER COLLEGA'S BIJ

We staken in 2022 veel energie in het werven van nieuwe collega's. We deelden via online campagnes onze vacatures en projecten, onder andere met aansprekende video's. Zoals altijd stonden we op vakbeurzen en open dagen van scholen om mensen persoonlijk te vertellen waarom Enexis zo'n mooi bedrijf is en wat ons werk zo relevant maakt. Ook de open dagen van onze beroepspraktijkvormingshallen trokken veel bezoekers. Door deze gerichte arbeidsmarktcommunicatie en de inzet van een aantrekkelijke wervingsbonus voor het aannemen van schaars personeel en het bieden van eigen opleidingsfaciliteiten, wisten we in 2022 300 collega's aan te nemen in schaarste functies. Dit zijn onder andere zij-instromers en mbo- en hbo-studenten die we zelf opleiden via onze bedrijfsscholen. Zij-instromers in technische functies doorlopen de vereiste veiligheids cursussen van de VIAG en halen de benodigde Bedrijfsvoering van Elektrische Installaties-certificaten. Voor meer instroom kijken we ook naar andere, vaak langere, opleidingspaden. In totaal vulden we 775 vacatures, 270 daarvan met mensen die doorstroomden binnen Enexis. De komende jaren blijft werving prioriteit. We streven ernaar om in 2023 nog eens ongeveer 360 technische specialisten aan te nemen.

In- en uitstroom ²	Man				Vrouw			
	Instroom	Uitstroom	Totaal	Gemiddelde lengte dienstverband ¹	Instroom	Uitstroom	Totaal	Gemiddelde lengte dienstverband ¹
onder 30 jaar	143	34	109	1,71	27	8	19	1,13
30 t/m 50 jaar	274	87	187	4,78	115	29	86	7,07
boven 50 jaar	92	139	-47	31,76	51	22	29	22,82
Totaal	509	260	249	18,8	193	59	134	12,14

1 Gemiddelde lengte dienstverband bij uitstroom.

2 Employee turnover rate 6,4%.

WE VERGROOTTEN ONZE FLEXIBELE SCHIL

Ons werkpakket groeit sneller dan we collega's kunnen aantrekken en opleiden. Daarom verruimden we in 2022 onze flexibele schil met aannemers. Zij namen meer taken van ons over dan in voorgaande jaren en hielpen ons zo meer werk te verzetten. Ook boden we zekerheid over de hoeveelheid werk die ze de komende jaren van ons kunnen verwachten. Aannemers hielpen ons met de uitbreiding van onze netten en om aanvragen voor aansluiting of verzwarening sneller te verwerken.

WE ZETTEN IN OP BEHOUD VAN ONZE MEDEWERKERS

Tegelijk zagen we collega's vertrekken. Dat is zorgelijk, omdat het extra druk legt op de begeleiding van nieuwe collega's. Het duurt gemiddeld twee jaar om collega's op te leiden tot monteur voordat zij zelfstandig aan de slag kunnen. We zijn dan ook erg dankbaar dat enkele gepensioneerde medewerkers graag werkzaamheden voor ons willen blijven verrichten.

Het is cruciaal dat we technisch operationele functies bij Productie Noord, Productie Zuid en Expertise Bedrijfsvoering Stations (EBS) nu en in de toekomst aantrekkelijk maken en houden. Daarom ondersteunen we medewerkers zo goed mogelijk bij hun ontwikkeling en opleiding, hebben ze recht op een ruime hoeveelheid vrije dagen en ook verlofdagen voor bijvoorbeeld mantelzorg. Met de vakbonden hebben we voor 2023 een nieuwe bedrijfs-cao afgesloten. Voor de afdelingen Productie en EBS hebben we hier een tweetal extra maatregelen aan toegevoegd. Het groeiperspectief en salaris van medewerkers krijgt speciale aandacht in deze cao's.

WE VERSTERKEN DE DIVERSITEIT EN INCLUSIVITEIT VAN ONZE ORGANISATIE

In oktober 2022 is het beleid en zijn de doelstellingen voor diversiteit en inclusie vastgesteld. Daarmee zijn de eerste belangrijke stappen gezet naar een meer diverse en inclusieve organisatie. We zijn ook gestart met concrete acties. Zo heeft een externe partij gekeken naar onze vacatureteksten. Op basis van deze input hebben we onze teksten herschreven, waarmee we een bredere doelgroep hopen aan te spreken. Ook in 2022 zijn er weer een aantal statushouders bij Enexis gestart op de vestigingen en bij ICT. In Q1 2023 wordt het plan van aanpak voor diversiteit en inclusie vastgesteld.

EEN ENEXIS VOOR IEDEREEN

Onze doelstelling is om te bouwen aan een Enexis voor iedereen. Een inclusieve, diverse en toekomstbestendige organisatie, waar je inbreng ertoe doet, je jezelf kan zijn en gewaardeerd wordt.

Dit doen we door te werken aan:

- Een inclusieve organisatiecultuur
- Goede diversiteitsbalans op alle functieniveaus
- Diversiteit en inclusie borging in (HR) processen

Wij vinden gelijkwaardigheid belangrijk. Daarbij (h)erkennen wij dat de ene doelgroep een andere uitgangspositie heeft dan de andere. Binnen ons beleid onderscheiden we 5 doelgroepen. Waarbij we van binnenuit onderzoeken of en zo ja welke specifieke aandacht de verschillende doelgroepen nodig hebben. De 5 doelgroepen zijn;

- Gender
- Vier generaties op de werkvloer
- Arbeidsvermogen
- Culturele diversiteit
- LHBTIQ+.

DOELSTELLING

Man/vrouw verhouding

Om de verhouding tussen het aantal vrouwen en mannen in de raad van bestuur en het hoger management (subtop) evenwichtiger te maken, hebben we nieuwe doelstellingen vastgesteld voor het hoger management en bestaande doelstellingen voor de rvb ambitieuzer gemaakt. Het streven is dat uiterlijk in 2030 de helft van de raad van bestuur en het hoger management vrouw is. Ultimo 2022 was de verdeling man / vrouw als volgt:

	%		fte	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Managersniveau				
raad van bestuur	75%	25%	3	1
hoger management	58%	42%	14	10

De man-vrouwverdeling in de raad van commissarissen is 60% man – 40% vrouw, en voldoet daarmee aan het huidige streefcijfer van ten minste 30% mannen en 30% vrouwen.

Culturele diversiteit

We willen als Enexis meer een afspiegeling zijn van de maatschappij. Om dit te bereiken is het belangrijk dat we meer medewerkers aantrekken met diverse culturele achtergronden. We maken hiermee een start door te benoemen dat 10% van onze nieuwe collega's tot deze doelgroep behoren.

Arbeidsvermogen

Een van de vijf benoemde doelgroepen gaat over medewerkers met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Hiervoor hebben we een samenwerkingsverband met de stichting Onbeperkt aan de slag. In onderstaande tabel zijn de gegevens per doelgroep weergegeven.

Arbeidsparticipatie	Man				Vrouw				Totaal
	Wajong ¹	WAO ²	WIA ³	Totaal man	Wajong ¹	WAO ²	WIA ³	Totaal vrouw	
onder 30 jaar	1	-	-	1	-	-	-	-	1
30 t/m 50 jaar	3	-	3	6	1	-	1	2	8
boven 50 jaar	-	8	5	13	-	2	2	4	17
Totaal	4	8	8	20	1	2	3	6	26

1 Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten.

2 Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering.

3 Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

WE STIMULEREN PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Nieuwe collega's leiden we op via de Enexis Academy voor monteurs, engineers en uitvoerders. Mensen kunnen bijvoorbeeld in ongeveer twee jaar een erkend mbo 3-diploma monteur gas of monteur elektra halen. In 2022 startten 98 mensen met dit traject.

Ook via het driejarige leerwerktraject elektromonteur dat we met een regionaal opleidingscentrum (roc) aanbieden, kwamen mensen in dienst. Studenten gaan bij dit traject aan de slag in onze praktijkhal, lopen mee met een ervaren monteur en krijgen vakinhoudelijke cursussen en veiligheidstrainingen. Als ze hun diploma hebben, starten ze als elektromonteur bij Enexis Netbeheer.

Wij motiveren alle medewerkers om zich te blijven ontwikkelen in hun loopbaan – naast de verplichte scholingen. Daarom bieden we in samenwerking met externe partijen honderden vaktechnische opleidingen en trainingen aan voor persoonlijke ontwikkeling.

HYBRIDE WERKEN IS DE NORM

In 2021 hebben we besloten om hybride te gaan werken. In 2022 konden we echt van start gaan zonder coronarestricties. Mensen werken sinds april deels op kantoor en andere locaties en deels thuis. Met het programma EnexisWerkt! ondersteunden we deze nieuwe manier van werken zo goed mogelijk. We zorgden dat iedereen thuis een goede werkplek kreeg en startten met het faciliteren van passende Enexishuisvesting. Zowel onze bestaande panden als onze nieuwe gebouwen gaan hybride werken ondersteunen, met de juiste tools en overlegruimtes.

Samen met teams en individuele medewerkers geven we hybride werken nu verder vorm. Hoe werk je goed samen? Wanneer zie je elkaar digitaal, wanneer is live contact nodig? Hoe zorg je voor een gezonde werk-privébalans? Met die zoektocht gaan we in 2023 verder. Dan herijken we ook ons mobiliteitsbeleid, zodat werk en vervoer goed bij elkaar aansluiten. Ook delen we onze kennis met partners en maatschappij. Hiervoor organiseren we onder andere webinars.

Duurzaam werken aan blijvende impact

Enexis wil duurzame impact maken. Daarom ondersteunen we de energiemarkt zo optimaal mogelijk en streven we ernaar om elke dag slimmer en efficiënter te werken. En daarom helpen we de politiek bij het maken van beleidskeuzes, door actief onze kennis in te brengen. De afgelopen jaren hebben we ook een begin gemaakt met circulariteit. In 2050 willen we volledig circulair werken.

IN DIT HOOFDSTUK

- Effectieve marktfacilitering
- Efficiënte bedrijfsvoering
- Beleidsbeïnvloeding
- Informatiebeveiliging
- Duurzame organisatie

Zorgdragen voor een goed werkende energiemarkt

Een nauwkeurige voorspelling van het elektriciteitsverbruik is cruciaal voor het goed functioneren van de energiemarkt. De slimme meter helpt ons daarbij. Het dataverkeer nam in 2022 explosief toe als gevolg van de hoge energieprijzen.

Als netbeheerder faciliteren we de energiemarkt. Samen met marktpartijen zoals energieleveranciers, meetbedrijven en collega-netbeheerders, zorgen we ervoor dat klanten makkelijk kunnen overstappen van de ene naar andere energieleverancier, energie die ze zelf opwekken kunnen terugleveren en inzicht hebben in hun energieverbruik. Het aantal klanten dat wil weten hoeveel energie ze gebruiken, steeg door de hoge energieprijzen gigantisch. Daarmee is ook het dataverkeer toegenomen. In 2022 verwerkten we 2,5 miljard meetdataverzoeken, bijna tien keer zo veel als vijf jaar geleden. We verwachten dat het dataverkeer de komende jaren in hoog tempo verder toeneemt. Dit verhoogt ook het risico op ongeautoriseerd gebruik.

WE VERBETEREN DE TOEWIJZING VAN ENERGIE

Een belangrijk aspect van effectieve marktfacilitering is het allocatieproces: de energie die over ons netwerk gaat, wijzen we dagelijks toe aan energiemaatschappijen. De kwaliteit van die allocatie is belangrijk om het net in balans te houden. Als de vraag naar stroom groter is dan het aanbod kan er een stroomstoring ontstaan. De hoeveelheid energie die over het netwerk gaat, berekenen we op basis van verbruiksprofielen. Maar die zijn achterhaald aangezien het zelf opwekken van energie en het opladen van elektrisch auto's nog geen onderdeel zijn van deze profielen. Daardoor is het verschil tussen voorspelling en werkelijkheid nu al groot. En in de toekomst zal het verder groeien, doordat steeds meer mensen zonnepanelen, warmtepompen en elektrische auto's aanschaffen. Dit zorgt voor een fikse onbalans, leveringsrisico's en kostenrisico's; verschillen moeten namelijk achteraf verrekend worden.

De oplossing ligt in de slimme meters. Het liefst willen we die collectief uitlezen, zodat we energie nauwkeurig kunnen toewijzen. Maar deze vorm van allocatie, Allocatie 2.0 genoemd, is wettelijk nog niet toegestaan. In de nieuwe Energiewet wordt het collectief uitlezen wél geregeld, maar de invoering van deze wet laat op zich wachten. Daarom hebben we samen met de andere netbeheerders en MFFBAS, de onafhankelijke bemiddelaar voor uitwisseling van energiedata, een tussenoplossing bedacht. We maken dynamische profielen op basis van de slimme meters die we wél al mogen uitlezen; klanten hebben hiervoor toestemming gegeven. In 2022 hebben we gewerkt aan de ontwikkeling van deze profielen. Uit de eerste simulatieresultaten blijkt dat de nauwkeurigheid van de voorspelling significant verbetert. Naar verwachting kunnen we deze dynamische profielen vanaf het voorjaar van 2023 gebruiken.

SLIMME METERS KONDEN TIJDELIJK NIET WORDEN UITGELEZEN

In het begin van 2022 konden we een deel van de slimme meters niet uitlezen. Gebruikers konden daardoor tijdelijk geen meterstanden of verbruiksgegevens inzien via de portal of app van hun energieleverancier, die deze informatie van ons ontvangt. Ook moesten ze zelf hun meterstanden doorgeven aan hun energieleverancier. De problemen werden veroorzaakt door een storing in het nieuwe uitleessysteem. Die problemen hebben we in de loop van 2022 opgelost. Naast problemen in het systeem is als gevolg van de energiecrisis de behoefte aan meetdata in zeer korte tijd enorm toegenomen. Dit heeft er mede voor gezorgd dat we data uit de slimme meters niet tijdig konden uitlezen.

WE BEPERKTEN DE KOSTEN VAN ONZE ENERGIE-INKOOP

De gestegen energieprijzen waren in 2022 een belangrijk thema. Voor klanten, voor energiemaatschappijen, maar ook voor ons als netbeheerder. Want tijdens het transport van energie gaat een deel van de energie verloren. Het is onze wettelijke taak om dit verlies aan te vullen door energie zelf in te kopen. Omdat we gespreid meerdere jaren vooraf inkopen, waren de effecten van de hoge energieprijzen gering voor ons: voor het jaar begon, hadden we de inkoop van 2022 al afgerond. Ook voor toekomstige jaren is al een deel ingekocht, zodat hoge prijzen alleen effect hebben op het deel dat we nog moeten

inkopen. Desondanks zullen door gestegen marktprijzen de totale kosten vanaf 2023 beduidend hoger liggen dan het niveau van 2022.

Steeds slimmer werken

Elke dag beter, dat is het streven binnen Enexis. In 2022 is het ons gelukt om diverse processen efficiënter te maken. Daardoor konden we meer doen met hetzelfde aantal medewerkers.

De energietransitie vraagt om meer en zwaardere elektriciteitsaansluitingen. Daardoor verwachten we dat het werk aan ons elektriciteitsnetwerk in de komende jaren sterk blijft groeien. Helaas lukt het door de krapte op de arbeidsmarkt niet om genoeg technische mensen aan te trekken. Daarom werken we ook aan een steeds **efficiëntere bedrijfsvoering**. Door onnodige stappen in processen te schrappen en werk anders in te richten, gaat dat alsmar beter. Dit heeft er mede toe aan bijgedragen dat het gerealiseerde werkpakket de afgelopen jaren sterk is gestegen.

WE VERBETERDEN ONZE EFFICIËNTIE

Bij Enexis maken we slim en efficiënt werken onderdeel van onze cultuur, onze vaardigheden en de dagelijkse samenwerking in ons bedrijf. In 2022 hebben we aan drie belangrijke verbeteringen gewerkt: versnelling van het proces voor maatwerkaansluitingen, alles in één keer goed doen en effectievere inzet van schaarse technische medewerkers. Op alle punten hebben we stappen gezet. Zo werkten we aan een nieuw ontwerp voor het engineeringsproces bij maatwerkaansluitingen. Ook hebben we gekeken of een niet-technicus werkzaamheden van een technicus kan overnemen. Door bijvoorbeeld administratieve taken weg te halen bij een technicus, krijgt diegene meer tijd voor kerntaken.

CONTINU VERBETEREN AWARD

In 2022 heeft Enexis de Continu Verbeteren Award in het leven geroepen. De prijs is een waardering voor collega's die met hun verbeterideeën Enexis elke dag een stapje beter willen maken en mooie resultaten hebben behaald. Door de ideeën intern te delen, kunnen we ook van elkaar leren. Een interne vakjury nomineert de beste inzendingen op basis van hun positieve impact op klanten, medewerkers en onze organisatie. Medewerkers kiezen hieruit begin 2023 de winnaars.

EEN EIGEN TEAM GAAT LEAN-TRAININGEN GEVEN

Vestigingen en afdelingen kunnen bij het slimmer en efficiënter werken rekenen op ondersteuning van het specialistische team Operational Excellence van Enexis. Dit team geeft workshops en trainingen en coacht en adviseert medewerkers op alle niveaus in de organisatie.

In 2022 is het team geaccrediteerd om de opleidingen *Lean yellow belt* en *Lean green belt* te geven en examens af te nemen. Lean is een systematische aanpak om activiteiten die geen waarde toevoegen aan een proces te verminderen of te elimineren. De eerste erkende diploma's zijn uitgereikt. In totaal zijn bij Enexis nu ongeveer 670 medewerkers gecertificeerd in de Lean-methodiek. Zij helpen collega's om verder te verbeteren.

Kennis en visie delen voor beleidsontwikkeling

Enexis brengt actief kennis in op belangrijke energithema's die spelen bij de landelijke en Europese politiek. Dit kan politici helpen bij het maken van de juiste beleidskeuzes. Belangrijke thema's in 2022 waren de aanscherping van de doelen in de Nederlandse Klimaatwet en de Europese energieafhankelijkheid van Rusland.

Veel energiebesluiten worden door de Europese Unie (EU) genomen. Het is dus belangrijk om daar onze stem te laten horen. Enexis doet dit samen met collega-netwerkbedrijven via belangenverenigingen als E.DSO en Eurelectric. In 2022 hebben we ons ook aangesloten bij GD4S, een Europese associatie van gasnetbeheerders. Want waar de focus van de EU de afgelopen jaren vooral op elektriciteit lag, is gas daar in 2022 nadrukkelijk bijgekomen. Europa wil snel onafhankelijk worden van Russisch gas.

Om beleidsbeslissingen te beïnvloeden, maken we analyses van de impact die politieke keuzes hebben op ons netwerk en schrijven we samen met collega-netbeheerders position papers (visies).

WE STIMULEREN DE PRODUCTIE VAN GROEN GAS

De EU kwam in december 2021 met het Gaspakket. In dit voorstel voor wet- en regelgeving staan maatregelen om het gassysteem te verduurzamen. Enexis stimuleert de productie van groen gas; we pleiten bij de EU voor een Europees productiedoel in 2030 van 35 miljard m³ groen gas. Met het Gaspakket regelt de EU ook het netbeheer van waterstof. Onze lobby is erop gericht dat we ook netbeheerders van waterstof kunnen worden.

WE PRAATTEN DE TWEDE KAMER BIJ OVER NETWERKCAPACITEIT

De capaciteit van het netwerk was in 2021 al een probleem, maar dit probleem werd in 2022 groter. We bouwen meer dan ooit onze netten uit, maar toch kwamen de grenzen van het elektriciteitssysteem in zicht. We namen in de Tweede Kamer deel aan een rondetafelgesprek over het elektriciteitsnet en aan een hoorzitting over de congestieproblemen in Limburg en Noord-Brabant. Doel hiervan was de Tweede Kamerleden te informeren over de ontwikkelingen op het elektriciteitsnet. De Tweede Kamer kan helpen door bedrijven te verleiden of te verplichten gebruik te maken van hun flexibiliteit, via prijsprikkels en normering.

WE GAVEN MINISTER EN PROVINCIE EEN KIJKJE ACHTER DE SCHERMEN

Minister Rob Jetten bezocht begin 2022 samen met een delegatie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en vertegenwoordigers van Provincie Noord-Brabant een van onze beroepspraktijkvormingshallen waar we nieuwe monteurs opleiden. Zij kregen daar een beeld van wat Enexis doet rondom het verkrijgen en opleiden van technisch personeel in een tijd waarin vakmensen schaars én hard nodig zijn.

De proactieve borging van digitale veiligheid

De dreiging van digitale aanvallen is de afgelopen jaren enorm toegenomen. Met een integrale en proactieve aanpak focussen we op technologie, medewerkers en processen. Daardoor wisten we gevaren ook in 2022 buiten de deur te houden.

Digitale veiligheid staat hoog op de agenda bij Enexis. Diverse teams en medewerkers zijn bijna volledig belast met de borging van de digitale veiligheid binnen Enexis. Omdat hackers en cybercriminelen steeds inventiever en brutaler worden, neemt het risico op bijvoorbeeld een hack of datalek toe. Daarom zijn we extra alert en nemen we aanvullende maatregelen. We beschermen de vitale infrastructuur, ICT en persoonsgegevens (samengevat onder de noemer Technologie), trainen medewerkers om digitaal weerbaar te zijn (Medewerkers) en hebben adequate informatiebeveiligingsprocessen (Processen). Verder werken we intensief samen met overheid, bedrijven en andere netbeheerders.

TECHNOLOGIE

Ons ICT-landschap voorzien we steeds van de nieuwste updates, en specialisten monitoren ons netwerk 24/7. In 2022 hebben we weer regelmatig hackertests laten uitvoeren, waarbij hackers in onze opdracht proberen ons netwerk binnen te dringen. Het levert waardevolle informatie op voor een nog betere beveiliging.

MEDEWERKERS

Het gedrag van medewerkers is cruciaal bij digitale veiligheid. In 2022 hebben we een cybersecurityscan gehouden. Daaruit bleek dat medewerkers zich meer en meer bewust zijn van de gevaren van cybercrime. Denk aan het klikken op links in phishingmails en het delen van wachtwoorden.

De scan liet ook zien dat het nog beter kan. In 2022 hebben we daarom een Week van de Veiligheid gehouden om medewerkers nog bewuster te maken van digitale en sociale veiligheid. Verder zijn we in zee gegaan met Hoxhunt, een systeem waarbij medewerkers gesimuleerde phishingmails ontvangen en direct leren waaraan ze nepmails kunnen herkennen. Op die manier vergroten ze snel hun kennis. Belangrijk voor Enexis, maar ook voor de eigen digitale weerbaarheid thuis.

PROCESSEN

Enexis Netbeheer is ISO 27001-gecertificeerd. Dit betekent dat we een goed werkend managementsysteem hebben voor informatiebeveiliging. We onderhouden contacten met het Nationaal Cyber Security Centrum van het ministerie van Justitie en Veiligheid en met het European Network for Cyber Security, een non-profitorganisatie van netbeheerders.

Daarnaast maken onze cybersecurityspecialisten deel uit van Energy-ISAC, een publiek-privaat samenwerkingsverband tussen de overheid en cybersecurityspecialisten in de energiesector.

Door deze samenwerkingen zijn we steeds op de hoogte van actuele dreigingen, incidenten en kwetsbaarheden in systemen. Zodoende kunnen we snel en adequaat maatregelen treffen om cybercriminelen buiten de deur te houden en schade te voorkomen.

Verduurzaming van onze organisatie

Enexis wil in 2050 volledig circulair werken. Inmiddels scheiden we 95 procent van ons afval. Voor de overige 5 procent zoeken we oplossingen.

Klimaatverandering gaat ons aan het hart. Daarom werken we mee aan een duurzame wereld en hebben we ons verbonden aan de doelen van het Nederlandse Klimaatakkoord en coalitieakkoord. We hergebruiken steeds meer materialen. Met ons werk en onze duurzaamheidsambities dragen we bij aan de wereldwijde duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties; de Sustainable Development Goals (SDG's).

OP NAAR EEN CIRCULAIRE WERELD

Nederland wil in 2050 een circulaire economie zijn. Een economie zonder afval, waarbij alles draait op herbruikbare grondstoffen. Enexis conformeert zich hier graag aan. In 2021 hebben we een nulmeting uitgevoerd om te kijken waar we staan en hoe we dit doel kunnen bereiken. Hieruit bleek dat 80 procent van onze inkoop kabels, gasbuizen en transformatoren betreft. Met circulariteit focussen we ons dan ook op deze materialen; hiermee kunnen we de grootste impact maken.

We hebben de ambitie om een circulaire netbeheerder te worden. Om dit te bereiken hebben we in 2022 met een team van interne en externe experts een top 10 van maatregelen opgesteld. De eerste twee maatregelen hebben we in 2022 al gerealiseerd, de overige concretiseren we de komende jaren samen met onze leveranciers.

Top 10 circulariteitsmaatregelen

- Vergroten herinzet distributietransformatoren
- Nieuwe middenspanningskabels met meer gerecycled materiaal
- Nieuwe gasbuizen met 100 procent gerecycled koper
- Elimineren binnenmantel laagspanningskabels
- Nieuwe middenspanningskabels met 50 procent gerecycled kunststof in de buitenmantel
- Nieuwe distributietrafo's met 50 procent gerecyclede olie
- Nieuwe kabels met 33 procent gerecycled koper
- Nieuwe kabels met 100 procent gerecycled rubber
- Restanten nieuwe kabels retour naar fabrikant
- Restanten nieuwe gasbuizen retour naar fabrikant

SCHEIDEN VAN AFVAL

Ons werk brengt veel afval- en reststromen met zich mee; we onderscheiden in totaal 85 afval- en reststromen. Het lukt ons inmiddels om 95 procent van al deze stromen te scheiden. Het gaat vooral om waardevolle materialen, zoals oud ijzer, aluminium en koper.

Eind 2021 hebben we een oplossing gevonden voor de verwerking van de resterende 5 procent, namelijk het asbesthoudend staal. Dit zit onder andere in gasbuizen, gasstraten en fittingen. Samen met andere netbeheerders en onze afvalmanager zijn we een ketenbrede samenwerking aangegaan met PMC in Delfzijl. Dit bedrijf heeft een techniek ontwikkeld om asbest van metaal te scheiden. Het asbest wordt afgevoerd en het schone staal hergebruikt. Op deze manier hebben we in 2022 40.000 kilo asbesthoudend metaalschroot gerecycled. Eind 2022 is PMC helaas failliet verklaard. We richten ons nu op alternatieve, maar vergelijkbare verwerkingsmethodes die geen afbreuk doen aan de duurzaamheidsdoelstellingen die we hieraan gekoppeld hebben.

Hoeveelheid afval (in ton) ²	2022 ¹	2021 ¹	2020 ¹	2019 ¹	2018 ¹
Hergebruikt afval	26.715	24.825	29.369	28.540	27.281
Verbrand afval	1.213	1.325	1.505	1.523	1.618
Gestort afval	96	203	471	355	1.142
Biomassa	130	162	126	92	203
Vergisten	65	50	78	95	101
Composteren	22	9	33	33	35
Totaal	28.242	26.574	31.582	30.638	30.380
Waarvan gevaarlijk afval (%)	6,1	6,9	9,3	4,7	5,3

¹ Cijfers 2022 - 2019 hebben betrekking op de periode 1 jan t/m 31 dec waarbij de laatste weken van het jaar zijn gebaseerd op een inschatting van Milgro omdat de werkelijke cijfers pas later bekend zijn. Cijfers 2018 hebben betrekking op de 12-maands periode december 2017 t/m november 2018.

² Enexis voert geen radioactief afval. Dit komt niet vrij in onze werkprocessen.

WE VERVINGEN BROSSIE GASLEIDINGEN

Al sinds 2009 vervangen we breukgevoelige gasleidingen van grijs gietijzer en asbestcement door sterkere stalen en kunststof varianten. Dit doen we vanuit het oogpunt van veiligheid en indirect vanuit duurzaamheid. Het vervangen van de gasleidingen zorgt namelijk voor vermindering van methaanemissie. De laatste leidingen van asbestcement haalden we in het eerste kwartaal van 2022 uit de grond. Ook met de vervanging van grijs gietijzeren gasleidingen liggen we op koers. Deze worden uiterlijk eind 2023 vervangen, uitgezonderd enkele buizen (in totaal 6,6 kilometer) die we later meenemen in een duurzame gebiedsontwikkeling. De nieuwe leidingen zorgen voor veel minder gasverlies tijdens het transport.

GOLD STANDARD

We kregen in 2022 opnieuw de Gold Standard uitgereikt door United Nations Environmental Program (UNEP) voor de reductie van methaanemissie. Als enige regionale netbeheerder lukte ons dit voor het tweede jaar op rij. De Gold Standard wordt toegekend aan netbeheerders die concrete reductiedoelen hebben én behalen. De toekenning hangt nauw samen met ons vervangingsprogramma van grijs gietijzeren gasleidingen.

ONZE CO₂-VOETAFDRUK

Maar liefst 98 procent van onze CO₂-voetafdruk bestaat uit netverlies – dit is de energie die tijdens het transport verloren gaat. Het netverlies van elektriciteit is jaarlijks gelijk aan het verbruik van 400.000 huishoudens, de gaslekkages zijn gelijk aan het verbruik van 2.600 huishoudens.

Willen we onze CO₂-voetafdruk verminderen, dan zal het netverlies dus flink omlaag moeten. Om natuurkundige redenen is dat maar beperkt mogelijk. Tijdens het transport van elektriciteit treedt er in onze kabels en transformatoren energieverlies op door weerstand en warmteontwikkeling. En ondanks de vervanging van brosse gasleidingen gaat er onderweg helaas nog steeds gas verloren. Zolang er gas door de leidingen stroomt, komt er dus CO₂ vrij en dragen we bij aan de opwarming van de aarde.

We verminderen onze voetafdruk waar dat kan en kopen waar mogelijk groen in. We vinden het belangrijk om een realistische bijdrage te leveren aan het behalen van de Nederlandse Klimaatdoelen. Concreet betekent dit dat we ieder jaar meer groene elektriciteit in Nederland kopen, oplopend tot 55 procent in 2030. Als de Nederlandse klimaatdoelen verhoogd worden, volgen wij hierin. Onze resterende voetafdruk compenseren we. Daarbij investeren we in solide CO₂-reducerende projecten die ook bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van lokale gemeenschappen. Zo kiezen we ervoor om CO₂-neutraal te blijven.

In 2022 bedroeg onze bruto-uitstoot 218.849 ton CO₂-equivalent. Een gedetailleerde toelichting op de CO₂-voetafdruk, bijvoorbeeld een uitleg over de toename in netwerkcomponenten van leveranciers, is terug te vinden in het hoofdstuk [Feiten en cijfers](#).

CO₂-voetafdruk (in ton CO₂-equivalent)

Scope 1

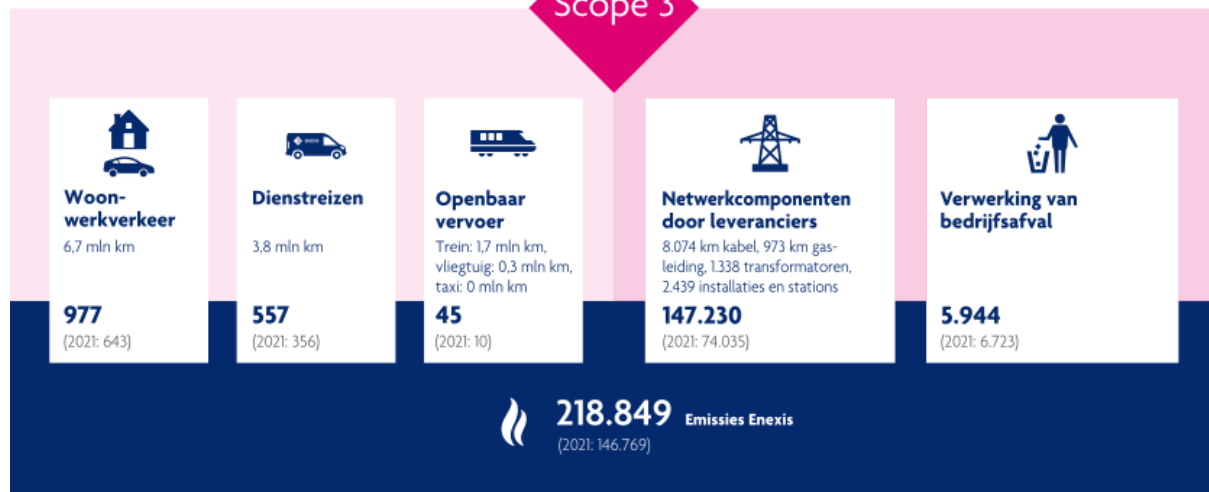

Scope 2

¹ Deze verliezen worden door Enexis volledig groen ingekocht.

Scope 3

Scope: Emissie scopes GHG (Greenhouse Gas Protocol)

Scope 1: Directe emissies: Dit zijn emissies van broeikasgassen van eigendommen of door geleasede apparatuur die het directe gevolg zijn van de kernactiviteiten.

Scope 2: Indirecte emissies: Alle uitstoot van broeikasgassen bij het opwekken van elektriciteit gebruikt door het bedrijf, maar opgewekt door derden.

Scope 3: Andere indirecte emissies: uitstoot broeikasgassen door energie en brandstofgebruik vanuit vervoer, winning, energieproductie (excl. elektriciteitsopwek) en emissies bij derden, die het gevolg zijn van de activiteiten van de netbeheerder.

CO₂-WAARDERING BIJ INKOOP

Enexis heeft samen met collega-netbeheerders Alliander en Stedin het initiatief genomen om een CO₂-waardering te hanteren bij inkoop- en investeringsbeslissingen. In 2021 was die € 50 per ton, in 2022 hebben we die opgeschroefd naar € 100 per ton. Bij inkoopbeslissingen wordt de CO₂-uitstoot als onderdeel van de prijs meegewogen. Milieuvriendelijke investeringen worden dus duurder. Deze manier van werken draagt bij aan bewustwording en het meenemen van duurzaamheid bij inkoop- en investeringsbeslissingen.

WE VERDUURZAMEN ONZE GEBOUWEN

Onze ambitie is dat de huisvesting van Enexis in 2026 voldoet aan de eisen van BREEAM In-Use Very Good. Dit houdt in dat onze gebouwen 'zeer goed' scoren op onder meer gezondheid en welzijn, energie- en watergebruik en afval. Van onze twintig energielabelplichtige locaties hebben er vijftien inmiddels minimaal energielabel A, terwijl drie vestigingen zelfs gewaardeerd zijn met A++++.

Kantoor, bedrijfs- en procesgebouwen van Enexis gebruiken Nederlandse groene stroom en groen gas. Waar we langjarige huurcontracten hebben of we eigenaar van de gebouwen zijn, liggen waar mogelijk zonnepanelen op de daken. Veel panden maken ook gebruik van koude- en warmteopslag, een duurzame techniek om gebouwen te verwarmen en te koelen.

Financieel solide blijven

IN DIT HOOFDSTUK

- Financieel robuust

Financieel solide blijven

Ons investeringsniveau bereikt in de energietransitie een recordhoogte. Er is veel geld nodig om het energiesysteem van de toekomst te bouwen. Onze uitgaven aan werkzaamheden aan de energienetten bedroegen in 2022 een recordbedrag van € 1.027 miljoen. We zijn dankbaar voor het vertrouwen van aandeelhouders en investeerders dat essentieel is voor onze robuuste financiële positie.

Jaar op jaar stijgen onze uitgaven om met onze infrastructuur de energietransitie mogelijk te maken. Dat we de hoge extra uitgaven kunnen doen, is te danken aan onze solide financiële positie. Ons werkpakket bedroeg dit jaar € 1.027 miljoen; dit is € 68 miljoen meer dan de € 959 miljoen van 2021. We zijn ons ervan bewust dat we ons geld goed moeten besteden. Dat hoort bij onze publieke taak en draagt eraan bij dat we de energie voor iedereen betaalbaar houden. Daarom focussen we op onze kerntaken en maken we kostenefficiënte keuzes, bijvoorbeeld door te werken volgens Lean-methodiek en ons ICT-landschap te optimaliseren. Ook werkten we in 2022 aan innovaties om het net zo kostenefficiënt mogelijk uit te breiden.

FINANCIERING VAN DE ENERGIETRANSITIE

In de komende jaren maakt Enexis een enorme groei door in investeringen en uitgaven. Naast kostenbesparing en efficiëntie, waarbij we zelf aan zet zijn, is het van belang dat we voldoende inkomsten hebben om investeringen voor de energietransitie te kunnen doen. We onderkennen het risico dat de financiële positie van Enexis verslechtert doordat de financiële consequenties van de energietransitie niet voldoende worden opgevangen in de huidige reguleringsmethodiek. Daarom heeft Enexis samen met de andere regionale netbeheerders beroep ingediend tegen de huidige methodebesluiten en is er overleg met de ACM gestart over de regulering in de volgende methodebesluiten.

De verkoop van Fudura B.V. leverde in 2022 een positieve bijdrage aan de vermogenspositie. We willen het grootste deel van de opbrengsten ten goede laten komen aan de energietransitie. We zijn dan ook tevreden met het positieve advies van de aandeelhouderscommissie voor een extra dividenduitkering over het verkoopresultaat van Fudura B.V. van € 100 miljoen. De resterende boekwinst van € 1.013 miljoen kan daardoor gebruikt worden voor investeringen om de energietransitie mogelijk te maken.

We verwachten op de lange termijn dat we door de toenemende uitgaven en de beperkingen van de reguleringsmethodiek nog meer eigen vermogen nodig hebben om onze robuuste financiële positie te handhaven. Daarom hebben we in 2022 afspraken gemaakt met de Staat over een mogelijke kapitaalstorting in de toekomst.

De staat en de netwerkbedrijven Alliander, Enexis en Stedin zijn eind 2022 tot een onderhandelingsakkoord gekomen over de voorwaarden waaronder een kapitaalstorting en daarmee aandeelhouderschap door de staat in de netwerkbedrijven in de toekomst mogelijk wordt. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in een 'afsprakenkader', dat de ministers Kaag (Financiën) en Jetten (voor Klimaat en Energie) in november 2022 naar de Tweede Kamer hebben gestuurd. Het versterken van het eigen vermogen van de netwerkbedrijven is een cruciale randvoorwaarde om investeringen in de energietransitie te kunnen blijven doen tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten en om te voorkomen dat investeringen in het gas- en elektriciteitsnet verder onder druk komen te staan. Mocht de staat in de toekomst, op verzoek van de netwerkbedrijven en in samenwerking met hun aandeelhouders, besluiten om aandeelhouder te worden, dan gebeurt dat onder bepaalde voorwaarden. In het afsprakenkader staat beschreven om welke voorwaarden dit gaat, zoals doorlooptijden van een toetredingsverzoek en afspraken rondom governance. Het afsprakenkader dient als basis voor een eventuele participatieovereenkomst, waarin meer gedetailleerde afspraken worden vastgelegd, op het moment dat toetreding door de staat als aandeelhouder daadwerkelijk aan de orde is. Momenteel worden er informatiesessies voor Statenleden en gemeenteraadsleden gehouden, waarna het afsprakenkader in de Algemene vergadering van Aandeelhouders op 13 april 2023 ter besluitvorming aan de aandeelhouders wordt voorgelegd.

EEN DUURZAME INVESTERING

Begin 2022 is een obligatielening met een rente van 3,4% afgelost en in de tweede helft van het jaar is rente ontvangen over de ontvangen opbrengsten uit de verkoop van Fudura. Enexis heeft nu nog vijf obligaties uitstaan. We hebben geen additionele financiering hoeven aantrekken. Van de vijf uitstaande obligaties zijn er twee groen. In de toekomst blijven we ook kijken naar mogelijkheden rond groene financiering. Hiertoe is het Green Finance Framework opgesteld. Het Framework draagt volgens het onafhankelijke ratingbureau ISS-ESG 'significant' bij aan het behalen van de Sustainable Development Goals (SDG's). Door de EU Taxonomie en de Green Bond Principles te volgen en deze te verankeren in het Green Finance Framework zorgt Enexis voor volledige transparantie in het proces. Samen met goede ratings bij Sustainalytics en ISS-ESG geeft dit de investeerders houvast en vertrouwen voor investeringen in groene obligaties van Enexis. Al onze groene obligaties zijn genoteerd aan Euronext Amsterdam.

EU TAXONOMIE

In navolging van de EU Taxonomie ('Taxonomie') voor duurzame activiteiten rapporteren we in dit jaarverslag expliciet over onze duurzame activiteiten. De Taxonomie is een classificatiesysteem voor economische activiteiten dat voortkomt uit het EU Action Plan on Sustainable Finance. De Taxonomie maakt duidelijk welke activiteiten wel of niet als duurzaam mogen worden aangemerkt, op basis van wetenschappelijk getoetste criteria voor het voorkomen van klimaatverandering of beperken van de gevolgen ervan.

DE CRITERIA

Een economische activiteit kan als duurzaam worden aangemerkt als deze voldoet aan de criteria die zijn opgenomen in de EU Taxonomie Gedelegeerde Verordeningen. Momenteel zijn in deze verordeningen de criteria voor duurzame economische activiteiten uitgewerkt voor twee milieudoelstellingen: mitigatie van klimaatverandering en adaptatie aan klimaatverandering.

In de Taxonomie wordt gerefereerd aan 'Taxonomie-eligible' economische activiteiten en naar 'Taxonomie-aligned' economische activiteiten. Wanneer een economische activiteit overeenkomt met de omschrijving van een activiteit in de Taxonomie, dan wordt er gesproken van een eligible economische activiteit. Als de eligible activiteit voldoet aan de technische screeningcriteria en wordt verricht met inachtneming van de in de Taxonomie voorgeschreven sociale minimumgaranties, dan wordt gesproken van een Taxonomie-aligned economische activiteit. De technische screeningcriteria bestaan uit criteria om vast te stellen of de activiteit substantieel bijdraagt aan één van de milieudoelstellingen en criteria om vast te stellen dat de activiteit geen ernstige afbreuk doet aan de andere milieudoelstellingen. Wanneer een activiteit als Taxonomie-aligned aangemerkt wordt, dan betekent dit dat de economische activiteit voldoet aan de criteria om als duurzaam aangemerkt te worden volgens de Taxonomie.

Enexis is als organisatie van openbaar belang verplicht om volgens de Taxonomie te rapporteren. Voor 2022 rapporteren wij over drie key performance indicators (KPI's), namelijk over het aandeel van de omzet, kapitaaluitgaven (CapEx) en operationele uitgaven (OpEx) die verband houden met eligible economische activiteiten en het gedeelte daarvan dat als aligned kan worden aangemerkt.

ONZE ACTIVITEITEN MET EEN DUURZAAM KARAKTER IN 2022

Onderstaande paragrafen geven een toelichting over de wijze waarop Enexis de Taxonomie heeft toegepast. Enexis heeft op basis van een beste inschatting invulling gegeven aan de regelgeving van de Taxonomie. Gezien het feit dat de Taxonomie nieuw is en nog onderhevig is aan wijzigingen, kan dit in toekomstige rapportages leiden tot gewijzigde interpretaties.

Eligibility

Voor het bepalen van de eligible activiteiten is zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande opsplitsing naar bedrijfsactiviteiten (elektriciteit, gas en overig). De bestaande activiteiten zijn vergeleken met de omschreven activiteiten in de Taxonomie. Enexis rapporteert in 2022 over deze vier eligible activiteiten:

- 4.9 Transmissie en distributie van elektriciteit;
- 4.15 Distributie van stadsverwarming en -koeling;
- 6.5 Vervoer met motorfietsen, personenauto's en lichte bedrijfsvoertuigen;
- 7.7. Verwerving en eigendom van gebouwen.

Voor deze activiteiten heeft Enexis vastgesteld dat ze in overeenstemming zijn met de omschrijving zoals opgenomen in de Taxonomie. De laatste twee activiteiten zijn nieuw ten opzichte van 2021. Enexis erkent deze activiteiten in 2022 als eligible door gewijzigde interpretaties van de richtlijnen. De omschrijvingen van voornoemde activiteiten kennen in de Taxonomie geen overlap, waardoor er geen risico op dubbelstellingen bestaat.

Alignment

Technische screeningcriteria

Voor Enexis is de belangrijkste activiteit onder de Taxonomie activiteit 4.9 'Transmissie en distributie van elektriciteit'. Deze activiteit ziet toe op een van onze kerntaken, namelijk de distributie van elektriciteit. Het elektriciteitssysteem van Enexis is onderdeel van het Europese stelsel van elektriciteitssystemen en levert daarmee een substantiële bijdrage aan de mitigatie van klimaatverandering. Naast klanten die elektriciteit van ons net afnemen, zijn er steeds meer klanten die elektriciteit terugleveren aan het net. Deze elektriciteit wordt in de meeste gevallen opgewekt uit zon en wind, maar in enkele gevallen ook uit aardgas, de zogenoemde warmtekrachtkoppelingen (WKK). Aangezien aardgas een fossiele brandstof is en daarmee geen bijdrage levert aan de mitigatie van klimaatverandering, worden deze aansluitingen uitgesloten van alignment. Dit geldt ook voor de conventionele meters, omdat deze meters niet voldoen aan de eisen in de Taxonomie voor slimme-metersystemen en daarom niet voldoen aan de criteria van alignment. Voor activiteit 4.9 is daarnaast geconcludeerd dat deze activiteit geen significante schade berokkent aan een van de andere milieudoelstellingen. Om deze reden komen de omzet, OpEx en CapEx met betrekking tot activiteit 4.9 in aanmerking voor alignment, met uitzondering van de omzet, OpEx en CapEx die toe te rekenen zijn aan WKK-aansluitingen en conventionele meters. Activiteit 4.9 betreft een faciliterende activiteit onder de Taxonomie.

Activiteit 4.15 'Distributie van stadsverwarming en -koeling' ziet voor Enexis toe op het warmtenet van Mijnwater Warmte Infra B.V. Hoewel het warmtenet van Mijnwater één van de meest efficiënte warmtenetten van Nederland is, kan op dit moment niet aantoonbaar worden voldaan aan alle technische screeningcriteria van de Taxonomie. Dit heeft voornamelijk te maken met het aantonen van de duurzaamheid van componenten in het net die in het verleden zijn aangekocht. Enexis streeft ernaar om in de toekomst wel aantoonbaar te voldoen aan de technische screeningcriteria van activiteit 4.15.

Voor activiteit 6.5 'Vervoer met motorfietsen, personenauto's en lichte bedrijfsvoertuigen' geldt dat Enexis voor het voldoen aan de technische screeningcriteria sterk afhankelijk is van de informatie die leasemaatschappijen verstrekken. Voor 2022 is de relevante informatie niet beschikbaar en daarom is activiteit 6.5 niet aangemerkt als aligned.

Voor activiteit 7.7 'Verwerving en eigendom van gebouwen' geldt dat Enexis op dit moment niet aantoonbaar kan voldoen aan de eisen in de Taxonomie voor alignment. Er zijn daarom in 2022 geen kapitaaluitgaven in relatie tot gebouwen die in aanmerking komen voor alignment.

Sociale minimumgaranties

De Taxonomie verplicht een overkoepelende beoordeling van de sociale minimumgaranties zoals gedefinieerd in de Taxonomie. De sociale minimumgaranties zien toe op ethiek en mensenrechten en zijn gebaseerd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN over bedrijfsleven en mensenrechten. Binnen Enexis zijn geen gevallen geïdentificeerd waarbij niet is voldaan aan de beginselen van de Taxonomie over de sociale minimumgaranties.

Economic Activities	Code(s)	SCC criteria		DNSH criteria (Do No Significant Harm)							Minimumgaranties	Taxonomie aligned omzet 2022
		Absolute omzet	Aandeel omzet	Klimaatmitigatie	Klimaatmitigatie	Klimaatadaptatie	Water en mariene hulpbronnen	Circulaire economie	Verontreiniging	Biodiversiteit en ecosystemen		
		EUR x mln	%	%	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N		
A. Taxonomie-eligible activiteiten												
A.1 Ecologisch duurzame activiteiten (Taxonomie-aligned)												
Transmissie en distributie van elektriciteit	4.9	1185	69%	69%		J	J	J	J	J	J	69%
Omzet ecologisch duurzame activiteiten (Taxonomie-aligned) (A.1)		1185	69%	69%								69%
A.2 Taxonomie-eligible maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet Taxonomie-aligned activiteiten)												
Transmissie en distributie van elektriciteit	4.9	7	1%									
Distributie van stadsverwarming en -koeling	4.15	1	0%									
Omzet van Taxonomie-eligible, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet Taxonomie-aligned activiteiten) (A.2)		8	1%									
Totaal (A.1 + A.2)		1.193	70%									
B. Niet voor de Taxonomie in aanmerking komende activiteiten (niet-eligible)												
Omzet van Taxonomie niet-eligible activiteiten (B)		512	30%									
Totaal (A + B)		1.705	100%									

Economic Activities	Code(s)	SCC criteria		DNSH criteria (Do No Significant Harm)							Minimumgaranties	Taxonomie aligned CapEx 2022
		Absolute CapEx	Aandeel CapEx	Klimaatmitigatie	Klimaatmitigatie	Klimaatadaptatie	Water en mariene hulpbronnen	Circulaire economie	Verontreiniging	Biodiversiteit en ecosystemen		
		EUR x mln	%	%	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N		
A. Taxonomie-eligible activiteiten												
A.1 Ecologisch duurzame activiteiten (Taxonomie-aligned)												
Transmissie en distributie van elektriciteit	4.9	627	68%	68%		J	J	J	J	J	J	68%
CapEx ecologisch duurzame activiteiten (Taxonomie-aligned) (A.1)		627	68%	68%								68%
A.2 Taxonomie-eligible maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet Taxonomie-aligned activiteiten)												
Vervoer met motorfietsen, personenauto's en lichte bedrijfsvoertuigen	6.5	17	2%									
Verwerving en eigendom van gebouwen	7.7	8	1%									
CapEx van Taxonomie-eligible, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet Taxonomie-aligned activiteiten) (A.2)		25	3%									
Totaal (A.1 + A.2)		652	71%									
B. Niet voor de Taxonomie in aanmerking komende activiteiten (niet-eligible)												
CapEx van Taxonomie niet-eligible activiteiten (B)		270	29%									
Totaal (A + B)		922	100%									

Economic Activities	Code(s)	SCC criteria		DNSH criteria (Do No Significant Harm)							Minimumgaranties	Taxonomie aligned OpEx 2022
		Absolute OpEx EUR x mln	Aandeel OpEx %	Klimaatmitigatie %	Klimaatmitigatie J/N	Klimaatadaptatie J/N	Water en maritieme hulpbronnen J/N	Circulaire economie J/N	Verontreiniging J/N	Biodiversiteit en ecosystemen J/N		
A. Taxonomie-eligible activiteiten												
A.1 Ecologisch duurzame activiteiten (Taxonomie-aligned)												
Transmissie en distributie van elektriciteit	4.9	90	68%	68%	J	J	J	J	J	J	68%	
OpEx ecologisch duurzame activiteiten (Taxonomie-aligned) (A.1)		90	68%	68%							68%	
A.2 Taxonomie-eligible maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet Taxonomie-aligned activiteiten)												
Vervoer met motorfietsen, personenauto's en lichte bedrijfsvoertuigen	6.5	10	7%									
Verwerving en eigendom van gebouwen	7.7	2	2%									
OpEx van voor Taxonomie-eligible, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet Taxonomie-aligned activiteiten) (A.2)		12	9%									
Totaal (A.1 + A.2)		102	77%									
B. Niet voor de Taxonomie in aanmerking komende activiteiten (niet-eligible)												
OpEx van Taxonomie niet-eligible activiteiten (B)		30	23%									
Totaal (A + B)		132	100%									

BEREKENING EU TAXONOMIE

Omzet

Van de totale omzet is 70% gerelateerd aan Taxonomie eligible activiteiten. Tot de eligible omzet wordt de omzet gerekend die samenhangt met de distributie van elektriciteit en warmte (NACE-code 35.13 en NACE-code 35.30). Slechts 1% van de eligible omzet kan niet worden aangemerkt als aligned. Deze omzet ziet toe op omzet gerelateerd aan WKK-aansluitingen, conventionele meters en omzet die samenhangt met de transmissie en distributie van warmte (activiteit 4.15). De overige 30% ziet voornamelijk toe op omzet gerelateerd aan het transport en distributie van aardgas. Van de totale omzet kan 69% aangemerkt worden als aligned. De bepaling van de totale omzet onder de Taxonomie sluit aan bij de IFRS-verslaggevingsstandaarden en is daarmee gelijk aan de netto-omzet in de jaarrekening (noot 1. Netto-omzet Enexis).

Kapitaaluitgaven (CapEx)

Van de totale kapitaaluitgaven is 71% gerelateerd aan Taxonomie eligible activiteiten. Onder eligible kapitaaluitgaven wordt verstaan: alle investeringen in materiële vaste activa gerelateerd aan ons elektriciteitsnetwerk (activiteit 4.9/NACE-code 35.13), alle investeringen in materiële vaste activa die betrekking hebben op de leidingen en installaties in het warmtenet (activiteit 4.15/NACE-code 35.30), alle investeringen in ons wagenpark (activiteit 6.15) en kantoor- en bedrijfsgebouwen (activiteit 7.7). Voor 3% van de eligible kapitaaluitgaven is geconcludeerd dat niet wordt voldaan aan de technische screeningcriteria, waardoor 68% van de totale kapitaaluitgaven toeziet op Taxonomie aligned activiteiten. Ook voor de CapEx-KPI geldt dat het grootste gedeelte van de niet-eligible en niet-aligned kapitaaluitgaven toeziet op investeringen in het aardgasnet.

De investeringen in WKK-aansluitingen, conventionele meters en het warmtenet zijn in 2022 nihil. De investeringen gerelateerd aan activiteit 6.5 en activiteit 7.7 voldoen in 2022 niet aan de criteria voor alignment.

De totale kapitaaluitgaven onder de Taxonomie sluiten aan bij de IFRS-verslaggevingsstandaarden en betreffen:

- Investeringen in materiële vaste activa (noot 12 in de jaarrekening);
- Investeringen in immateriële vaste activa (noot 13 in de jaarrekening);
- Toevoegingen aan het gebruiksrecht activa (noot 14 in de jaarrekening).

Operationele uitgaven (OpEX)

Van de totale operationele uitgaven ziet 77% toe op Taxonomie eligible activiteiten. Voor 9% van de eligible operationele uitgaven is geconcludeerd dat niet wordt voldaan aan de technische screeningcriteria. Van de totale operationele uitgaven ziet 68% toe op Taxonomie aligned activiteiten.

De operationele uitgaven onder de Taxonomie worden gedefinieerd als directe niet-geactiveerde kosten die betrekking hebben op het onderhoud van activa. Enexis heeft op basis van deze definitie voor activiteit 4.9 en 4.15 de operationele uitgaven bepaald als zijnde de uitgaven aan onderhoud en storingsen.

Bij de bepaling van de eligible operationele uitgaven is wederom aansluiting gezocht bij de bestaande opsplitsing naar bedrijfsactiviteiten en het bestaande NACE-coderingsstelsel. De operationele uitgaven opgenomen onder NACE-code 35.13 en NACE-code 35.30 betreffen uitgaven voor onderhoud en storingsen aan activa voor het in stand houden van ons elektriciteitsnetwerk.

De kosten voor onderhoud en storingsen gerelateerd aan het warmtenet (activiteit 4.15) zijn niet nader gespecificeerd en zijn daarom opgenomen onder de niet-eligible OpEx. De operationele uitgaven in relatie tot activiteit 6.5 en activiteit 7.7 betreffen alle uitgaven gerelateerd aan het dagelijks onderhoud van het wagenpark en gebouwen die niet zijn geactiveerd.

BEHOUD CREDIT RATINGS

Het behoud van ten minste credit rating profiel A/A2 met een horizon van vijf jaar is essentieel voor het vertrouwen van investeerders en is in lijn met de vermogenskostenvoet voor de vermogenskostenvergoeding van de ACM. Enexis maakt gebruik van credit ratings van Standard & Poor's (S&P) en van Moody's. Deze ratings bestaan uit een langetermijnrating met een outlook en een kortetermijnrating. De outlook geeft de verwachte verandering in de langetermijnrating aan voor de komende jaren. De ratings van S&P en Moody's zijn ongewijzigd gebleven. Wel heeft de rating van S&P in augustus 2022 een stabiele outlook gekregen. In 2021 was die nog negatief. De negatieve outlook van S&P in 2021 had te maken met de lagere regulatorische vergoeding voor vermogenskosten gedurende de periode 2022-2026. Destijds achtte S&P het niet waarschijnlijk dat Enexis (zonder extra maatregelen) de financiële ratio FFO/netto rentedragende schulden de komende 24 maanden boven de drempelwaarde kon houden die past bij de huidige credit rating. Door de verkoop van Fudura en een mogelijke toekomstige staatsparticipatie is deze verwachting er nu wel.

Na balansdatum, op 14 februari 2023, heeft S&P de regionale netbeheerders de status Government Related Entities (GREs) toegekend en daarom de credit rating met één niveau verhoogd. Tegelijkertijd heeft S&P de credit rating met één niveau verlaagd vanwege de verwachte aanhoudende druk op de financiële ratio's, maar deze een zogenaamde 'positieve outlook' gegeven. Dit heeft per saldo tot gevolg dat S&P op 14 februari 2023 de rating van Enexis heeft gewijzigd van A+ stabiele outlook naar A+ positieve outlook.

Als gevolg van de toekenning van de GRE-status heeft Enexis vanaf 14 februari 2023 de minimale streefwaarde voor de ratio FFO/netto rentedragende schulden verlaagd van 16% naar 12% voor het behoud van minimaal een A credit rating profiel en een financieel gezonde kapitaalstructuur.

Ook onze prestaties op het gebied van duurzame bedrijfsvoering worden beoordeeld door ratingbureaus. Voor de financiering, liquiditeit en credit ratings verwijzen wij naar noot 31 in de jaarrekening 'Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten'.

STERK DUURZAAMHEIDSPROFIEL

Voor investeerders is de mate waarin we duurzaam ondernemen steeds vaker een belangrijke beslissingsfactor voor het doen van groene investeringen. Hierbij speelt onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals een belangrijke rol en ook onze ESG-ratings. ESG staat voor Environment, Social & Governance. Een goede ESG-score is belangrijk voor uitgifte van groene obligaties. De ESG-rating wordt onder andere bepaald door onze impact op klimaatverandering, onze rol in de gemeenschap, de betrouwbaarheid van ons netwerk, veiligheid, bedrijfsethiek, goed ondernemingsbestuur en maatregelen tegen corruptie en witwassen. Met de huidige ESG-ratings laten we een sterk duurzaamheidsprofiel zien. Enexis staat in nauw contact met rating agencies ISS ESG en Sustainalytics.

- Enexis bevindt zich in de categorie low risk en behoort tot de beste 4 procent scorende ondernemingen in de groep Utilities.
- De mate waarin Enexis het risico op materiële onderwerpen beheert, is volgens rating agency Sustainalytics sterk.
- Rating agency ISS ESG geeft ons een B-rating met Prime-label. Enexis behoort hiermee tot de best scorende bedrijven in de categorie Gas and Electricity Network Operators.

Deze goede ESG (Risk)-ratings geven vertrouwen en versterken onze positie als duurzame onderneming.

FINANCIËLE PRESTATIES 2022

De nettowinst over 2022 bedraagt € 1.300 miljoen, een stijging van € 1.101 miljoen ten opzichte van 2021. Deze stijging wordt volledig verklaard door de boekwinst van € 1.113 miljoen over de verkoop van Fudura in 2022. Geabstraheerd van deze boekwinst bedraagt de nettowinst € 187 miljoen, een daling van € 12 miljoen ten opzichte van vorig jaar.

Kijkend naar de nettowinst van € 187 miljoen exclusief boekwinst Fudura, zien we een stijging van de omzet met € 71 miljoen. Die wordt deels tenietgedaan door een toename van de kosten van transport en van distributieverliezen van € 56 miljoen. Daarnaast stijgen de bedrijfskosten met € 62 miljoen. Het negatieve saldo van de financiële baten en lasten daalt met € 15 miljoen. Tot slot dalen de belastingen over het resultaat met € 19 miljoen.

Doordat we extra hebben ingezet op het werven, opleiden en behouden van medewerkers, voerden we voor het eerst een werkpakket uit met een omvang groter dan € 1 miljard.

€ miljoen	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Resultaat						
Netto-omzet	1.705	1.634	1.516	1.491	1.445	1.398
Kosten van transportdiensten en van distributieverliezen	380	324	316	232	228	231
Overige bedrijfsopbrengsten	3	2	1	12	4	4
Voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo	1.328	1.312	1.201	1.271	1.221	1.171
Bedrijfslasten exclusief afschrijvingen en buitengebruikstellingen	583	561	554	539	468	487
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	469	429	405	379	349	345
Bedrijfsresultaat	276	322	242	353	404	339
Resultaat deelnemingen en joint ventures	1.113	0	0	-1	0	-3
EBIT ¹	276	322	242	353	404	336
Financiële baten en lasten	-28	-43	-41	-52	-58	-59
Resultaat vóór belastingen	1.361	279	201	300	346	277
Resultaat na belastingen	1.300	199	108	210	319	207
Balans (vóór winstbestemming)						
Netto werkkapitaal ¹	-37	-99	-106	-43	-89	-61
Vaste activa	9.214	8.765	8.496	7.980	7.480	7.181
Geïnvesteed vermogen ¹	8.019	7.802	7.418	7.056	6.594	6.386
Eigen vermogen	5.441	4.241	4.116	4.112	4.024	3.912
Netto rentedragende schulden ¹	2.211	3.182	2.929	2.634	2.272	2.201
Balanstotaal	10.348	9.395	8.751	8.258	7.715	7.668
Ratio's						
Solvabiliteit ¹	52,6	45,1	47,0	49,8	52,2	51,0
ROIC ¹	17,3	4,1	3,3	5,0	6,1	5,3
Return on equity ¹	23,9	4,7	2,6	5,1	7,9	5,3
Kasstroom						
Kasstroom uit operationele activiteiten	673	732	726	647	679	628
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-129	-984	-872	-753	-646	-597
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-434	312	131	137	-58	-9
Kasstroom	110	60	-15	31	-25	22

¹ Zie definities in Begrippenlijst.

VOOR BEDRIJFSACTIVITEITEN BESCHIKBAAR SALDO

Het voor bedrijfsactiviteiten beschikbare saldo steeg in 2022 met € 16 miljoen. Dit betreft het saldo van een stijging in de netto-omzet (€ 71 miljoen), de overige bedrijfsopbrengsten (€ 1 miljoen) en de kosten van transportdiensten en distributieverliezen (€ 56 miljoen).

De totale omzet bedraagt in 2022 € 1.705 miljoen. De hoofdoorzaak van de omzetstijging ligt in de stijging van de gereguleerde tarieven. De gemiddelde tariefstijging voor kleinverbruikklanten bedroeg voor elektriciteit en gas (inclusief meterhuur) respectievelijk 7% en 3%.

De toename van de omzet kan als volgt worden uitgesplitst:

- Elektriciteit: de omzet is met € 91 miljoen toegenomen ten opzichte van 2021. Deze stijging wordt hoofdzakelijk verklaard doordat in het boekjaar 2022 zowel de hogere inkoopkosten TenneT voor het jaar 2022 alsmede een nacalculatie over 2020 zijn opgenomen in de tarieven. De nacalculatie inkoopkosten TenneT over 2020 zorgt in 2022 voor een eenmalige stijging van de omzet met € 52 miljoen.
- Gas: de omzet is met € 6 miljoen toegenomen ten opzichte van 2021, voornamelijk als gevolg van een tariefstijging.
- De overige gereguleerde omzet is met € 15 miljoen gestegen, voornamelijk vanwege een tariefstijging van de gereguleerde meettarieven en geamortiseerde klantbijdragen als gevolg van een groter werkpakket en het met ingang van 2022 toepassen van een degressieve amortisatiemethode op klantbijdragen van gasactiva.
- De niet-gereguleerde en overige omzet bedraagt ongeveer 6% van de totale omzet. Dit is 2% lager dan in 2021 als gevolg van de verkoop van Fudura in het derde kwartaal van 2022.

De kosten van transportdiensten en van distributieverliezen namen in 2022 met € 56 miljoen toe tot € 380 miljoen in 2022. Deze toename wordt voor € 36 miljoen verklaard door hogere kosten voor transport- en systeemdiensten van TenneT. TenneT verhoogde de tarieven als gevolg van de investeringen die TenneT uitvoert om het hoogspanningsnet uit te breiden en te verzwaren.

Daarnaast namen de kosten voor distributieverliezen toe met € 20 miljoen. Hiervan is een stijging van € 8 miljoen toe te rekenen aan een hogere hoeveelheid netverlies elektriciteit. De beperkte stijging door prijsverschillen is te danken aan het inkoopbeleid van Enexis. Doordat we de netverliezen elektriciteit al vroegtijdig (gespreid over een aantal jaren) hebben ingekocht is de impact van de forse prijsstijgingen vanaf het najaar van 2021 beperkt gebleven. De netverliezen uit hoofde van het gastransport stijgen met € 12 miljoen, voornamelijk vanwege de gestegen energieprijzen. De netverliezen gas zijn in 2021 ingekocht waardoor het effect van de gestegen energieprijzen bij gas groter is dan bij elektriciteit.

BEDRIJFSKOSTEN

De totale bedrijfskosten namen in 2022 met € 62 miljoen toe tot € 1.052 miljoen. Deze stijging is vooral te verklaren door de groei van het werkpakket door de energietransitie. Dit leidt tot hogere kosten en afschrijvingen.

De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- € 11 miljoen hogere personeelskosten: deze toename is het saldo van € 15 miljoen extra kosten voor eigen personeel en € 4 miljoen minder uitgaven aan de inhuur van derden. Ultimo 2022 had Enexis 22 fte meer eigen personeel en 68 fte minder ander personeel in dienst in vergelijking met 2021. De beperkte groei van eigen personeel is het gevolg van de verkoop van Fudura, waardoor we in 2022 afscheid hebben genomen van 265 fte eigen personeel en 53 fte ander personeel. Het totale aantal medewerkers van Enexis (eigen en ander personeel) is dus, geabstraheerd van de verkoop van Fudura, gestegen met 272 fte ten opzichte van 2021.
  - De stijging van de kosten van eigen personeel is voor € 10 miljoen te verklaren door hogere salariskosten als gevolg van de fte-toename in combinatie met een cao-verhoging per 1 april 2022.
  - De kosten voor sociale lasten bleven gelijk ten opzichte van 2021 en de pensioenpremies zijn met € 1 miljoen gedaald ten opzichte van 2021.
  - De overige personeelskosten stijgen met € 6 miljoen als gevolg van een eenmalige uitkering conform de nieuwe cao, hogere kosten voor opleidingen en leaseauto's en lagere dotaties aan personeelsvoorzieningen.
  - De kosten voor inhuur van derden dalen met € 4 miljoen. Dit betreft de combinatie van een tariefstijging en afname van het aantal ingehuurd fte als gevolg van de verkoop van Fudura.
- Doordat in 2022 minder is gewerkt aan grote ICT-verbeterprojecten laat de geactiveerde productie een kleine daling van € 2 miljoen zien.
- De afschrijvingen nemen in 2022 met € 40 miljoen toe tot € 469 miljoen. Dit is te verklaren door enerzijds de verdere groei van investeringen in de elektriciteits- en gasnetten. Anderzijds is sprake van een toename van de afschrijvingslasten vanwege de overstap op een degressieve afschrijvingsmethode voor gasactiva met ingang van 2022. Tot slot zijn de afschrijvingen in 2022 eenmalig hoger vanwege een wijziging in de toepassing van afschrijvingstermijnen. Deze wijziging komt voort uit de beoordeling van de activa administratie vanwege de datamigratie naar een nieuw systeem.
- De kosten uitbesteed werk, materialen en andere externe kosten stijgen in 2022 met € 7 miljoen ten opzichte van 2021. Deze stijging is voornamelijk het gevolg van indexatie van prijzen en een toename van het werkpakket in 2022. De toename wordt gedeeltelijk opgeheven doordat Fudura B.V. in het derde kwartaal van 2022 is verkocht.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Het negatieve saldo van de financiële baten en lasten bedraagt in 2022 € 28 miljoen en is daarmee € 15 miljoen lager dan in 2021. Begin 2022 is een obligatielening met een rente van 3,4% afgelost en in de tweede helft van het jaar is rente ontvangen over de ontvangen opbrengsten uit de verkoop van Fudura.

BELASTINGEN

De winstbelasting bedraagt over 2022 € 61 miljoen en is daarmee € 19 miljoen lager dan in 2021. De daling heeft voornamelijk te maken met een eenmalige dotatie aan de latente belastingverplichting in 2021 van € 11 miljoen vanwege de aanpassing van het belastingtarief van 25,0% naar 25,8%. De resterende daling van € 8 miljoen is het gevolg van het lagere resultaat voor belastingen (exclusief verkoopresultaat op verkoop van Fudura B.V.) in 2022.

BRUTO-INVESTERINGEN

De groei van onze investeringen wordt voornamelijk gedreven door investeringen in onze elektriciteitsnetten om de energietransitie mogelijk te maken. De bruto-investeringen in materiële en immateriële vaste activa nemen in 2022 met € 15 miljoen toe tot € 901 miljoen.

Het bruto-investeringsniveau in elektriciteits- en gasnetten (inclusief slimme meters) ligt in 2022 € 64 miljoen hoger dan in 2021 door een toename van energietransitie-gedreven investeringen. Zo namen de netuitbreidingen met € 55 miljoen toe. Daarnaast hebben we voor € 12 miljoen meer veiligheidsgedreven investeringen uitgevoerd zoals vervangingen van brosse gasleidingen en oude schakelinstallaties. Slimme meters worden momenteel alleen geplaatst op initiatief van de klant of bij gebreken, waardoor we € 11 miljoen minder hebben geïnvesteerd in deze werkstroom. De toename van de investeringen in de overige werkstromen bedraagt € 8 miljoen.

De overige investeringen dalen met € 27 miljoen vanwege minder investeringen in ICT-verbeterprojecten, gebouwen van Enexis en warmteprojecten. Doordat Fudura B.V. met ingang van september 2021 is aangemerkt als aangehouden voor verkoop, zijn de investeringen van Fudura B.V. vanaf dat moment geen onderdeel meer van de materiële en immateriële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V. Hierdoor vielen de investeringen in 2022 € 22 miljoen lager uit.

Voor een deel van onze klantgedreven werkzaamheden betalen klanten een bijdrage. Na aftrek van € 123 miljoen aan klantbijdragen bedragen de netto-investeringen in 2022 € 778 miljoen. Dit is een stijging van € 12 miljoen ten opzichte van 2021.

Onderstaande tabel geeft de bruto-investeringen (exclusief klantbijdragen) weer in onze elektriciteits- en gasnetten en slimme meters

€ miljoen	2022	Bruto-investering			
		2021	2020	2019	2018
Elektriciteit					
Standaardaansluitingen	48	37	33	30	26
Maatwerkaansluitingen	89	90	94	73	34
Netuitbreidingen	350	298	254	194	153
Reconstructies	23	26	25	21	24
Vervangingen	73	62	48	38	34
Overig	32	31	23	22	20
Totaal Elektriciteit	615	544	477	378	291
Gas					
Standaardaansluitingen	3	4	6	9	9
Maatwerkaansluitingen	3	2	2	2	2
Netuitbreidingen	15	12	13	16	17
Reconstructies	17	17	19	18	19
Vervangingen	162	161	153	139	127
Overig	3	3	2	2	2
Totaal Gas	203	199	195	186	176
Slimme meters					
Kleinverbruik elektriciteit	20	24	34	57	53
Kleinverbruik gas	13	20	29	36	40
Totaal Slimme meters	33	44	63	93	93
Totaal	851	787	734	657	560

Governance en risicomanagement

IN DIT HOOFDSTUK

- Corporate governance
- Interview raad van commissarissen
- Verslag raad van commissarissen
- Risicobeheersing
- Medezeggenschap in 2022
- Bestuursverklaring
- Personalia raad van bestuur
- Personalia raad van commissarissen

Corporate governance

De zorg voor een betrouwbare energievoorziening en de uitvoering van de energietransitie zijn essentiële maatschappelijke taken, die grotendeels met maatschappelijk geld worden bekostigd. Daarom hechten wij veel waarde aan een goede governancestructuur. En zijn we transparant over de manier waarop onze onderneming wordt bestuurd en hoe het toezicht plaatsvindt.

Enexis Holding N.V. is een naamloze vennootschap volgens Nederlands recht. Op onze onderneming is het zogenoemde structuurregime van toepassing. Doordat onze aandelen niet beursgenoteerd zijn, zijn we niet verplicht ons aan de Corporate Governance Code te houden. Toch doen we dat, voor zover mogelijk en van toepassing. Daarmee benadrukken we onze verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke aspecten van ondernemen. Onze statuten, reglementen en andere documentatie over corporate governance zijn te vinden op [onze corporate site](#).

RAAD VAN BESTUUR

De raad van bestuur (rvb) is verantwoordelijk voor het bestuur van Enexis. De rvb definieert de strategie, benoemt de randvoorwaarden voor de realisatie daarvan en stelt de operationele en financiële doelstellingen vast. Ook zorgt de rvb voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving, beheersing van de risico's en financiering van de onderneming.

De rvb opereert binnen de statutaire bepalingen onder toezicht van de raad van commissarissen (rvc). Samen zijn zij verantwoordelijk voor de corporate governancestructuur en naleving van de Corporate Governance Code. Jaarlijks legt de rvb verantwoording af aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA).

De leden van de rvb zijn benoemd voor onbepaalde tijd. Ze worden beloond volgens het bezoldigingsbeleid dat is vastgesteld door de AvA. Dat beleid valt binnen de kaders van de Wet normering topinkomens (WNT). De rvc stelt de beloning per rvb-lid vast. De totale bezoldiging van de rvb staat in de jaarrekening.

De man-vrouwverdeling in de rvb is 75 procent – 25 procent. Om de verhouding tussen het aantal vrouwen en mannen in de raad van bestuur evenwichtiger te maken, hebben we de bestaande doelstellingen voor de raad van bestuur ambitieuzer gemaakt. Het streven is dat uiterlijk in 2030 de helft van de raad van bestuur vrouw is. In de profielschets voor de rvb is een bepaling opgenomen over diversiteit.

RAAD VAN COMMISSARISSEN

De raad van commissarissen (rvc) heeft drie taken: toezicht houden op het beleid van de rvb, advies geven en optreden als werkgever van de rvb. Bij het toezicht let de rvc met name op de realisatie van de doelstellingen en strategie, de risico's die verbonden zijn aan de ondernemingsactiviteiten, de interne systemen voor risicobeheersing en controle en de financiële verslaggeving.

De rvc kent twee permanente commissies: de auditcommissie en de remuneratie- en selectiecommissie. Deze commissies bereiden de besluitvorming voor de rvc voor op hun taakgebieden en adviseren de rvc hierover.

De rvc-leden ontvangen voor hun werk een vergoeding. Die is vastgesteld door de AvA en valt binnen de kaders van de WNT. De totale bezoldiging van de rvc is vermeld in de jaarrekening.

De rvc bestaat voor 60 procent uit mannen en voor 40 procent uit vrouwen. Dit past binnen het streven van ten minste 30 procent man en ten minste 30 procent vrouw.

In 2022 is de samenstelling van de rvc gewijzigd. Voorzitter Piet Moerland is na twee perioden van vier jaar afgetreden, zoals de statuten voorschrijven. Jos Nijhuis is in april 2022 als zijn opvolger benoemd. Daarnaast zijn de auditcommissie en remuneratie- en selectiecommissie van samenstelling veranderd. De actuele samenstellingen zijn te vinden op [onze corporate site](#).

De leden van de rvc en het rooster van aftreden:

Lid rvc (functie)	Jaar van eerste benoeming	Jaar van herbenoeming	Aftredend
De heer Jos Nijhuis (voorzitter)	2022	N.v.t.	2026 (hernoembaar)
Mevrouw Anita Arts (lid)	2019	N.v.t.	2023 (hernoembaar)
De heer Joost van Dijk (vicevoorzitter/lid)	2016	2020	2024 (niet hernoembaar)
Mevrouw Carmen Velthuis (lid)	2016	2020	2024 (niet hernoembaar)
De heer Paul Rüpp (lid)	2020	N.v.t.	2024 (hernoembaar)

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

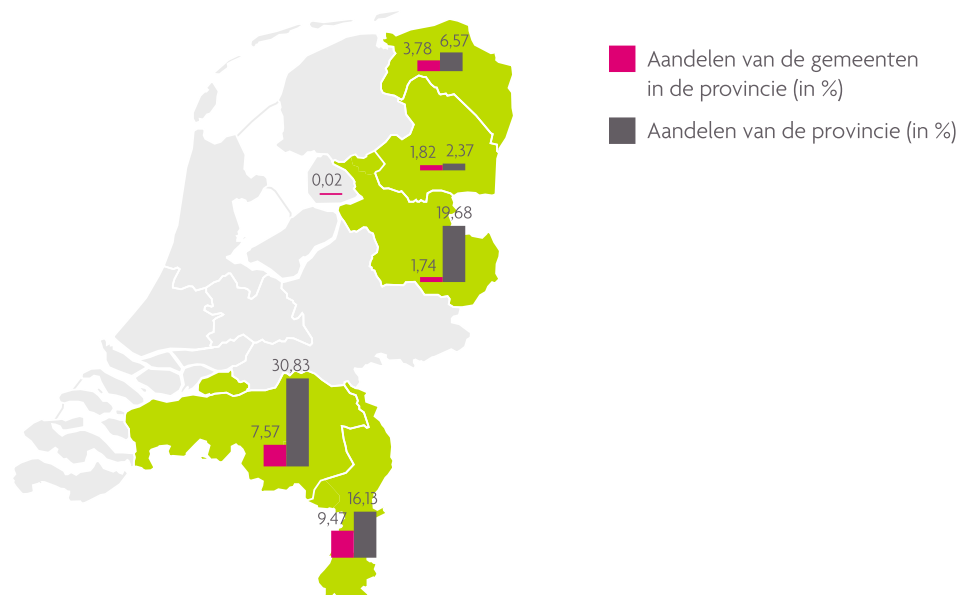
De Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Enexis. De AvA besluit over onder andere het jaarverslag, decharge (onthefing van hun verantwoordelijkheid) van de rvb en de rvc, vaststelling van de jaarrekening en bepaling van de winstbestemming. Ook keurt de AvA de strategie van de vennootschap goed en benoemt ze de leden van de rvc.

Bepaalde bevoegdheden van de AvA zijn toegekend aan de aandeelhouderscommissie. Deze commissie telt zeven leden en heeft als doel de slagvaardigheid en effectiviteit van de besluitvorming binnen de AvA te bevorderen. De leden ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding.

De 91 aandeelhouders van Enexis Holding N.V. zijn overwegend provincies en gemeenten in het verzorgingsgebied van Enexis Netbeheer B.V.

Aandelen Enexis Holding N.V.

(percentage aandelen van de provincies en van de gemeenten in de provincies)

INTERNE AUDITFUNCTIE

Enexis heeft een afdeling Internal Audit & Risk (IA&R) met onafhankelijke auditors. Zij geven de rvb en het management inzicht, advies en (aanvullende) zekerheid over de beheersing, effectiviteit, efficiency en compliance (naleving van wet- en regelgeving) van de bedrijfsvoering. De interne auditfunctie valt onder de verantwoordelijkheid van de cfo, waarbij ook aan de gehele rvb wordt gerapporteerd over de IA&R activiteiten. Daarnaast hebben zij direct toegang tot de ceo, de voorzitter van de auditcommissie en de externe accountant. De auditcommissie van de rvc houdt toezicht op de afdeling Internal Audit & Risk en adviseert de rvc over de rol en het functioneren ervan.

Jaarlijks wordt een risicogebaseerd auditplan opgesteld met betrokkenheid van senior management, de rvb, auditcommissie en de externe accountant. Hierin staat welke interne audits plaatsvinden. De rvb stelt het auditplan vast en de rvc keurt dit goed. In de vergadering van de auditcommissie worden de voortgang en de belangrijkste bevindingen van de audits besproken. De interne auditfunctie is aanwezig bij de vergaderingen van de auditcommissie. Ook de externe accountant ontvangt de bevindingen van de afdeling Internal Audit & Risk.

EXTERNE ACCOUNTANT

De externe accountant wordt benoemd door de AvA. EY is vanaf het boekjaar 2021 de externe accountant voor een periode van vier jaar met drie verlengingsopties van telkens twee jaar.

De auditcommissie ziet toe op de relatie met de externe accountant. EY is aanwezig bij alle vergaderingen van de auditcommissie en neemt deel aan de AvA waarin de jaarrekening wordt vastgesteld.

NALEVING CORPORATE GOVERNANCE CODE

Op twee bepalingen wijken we af van de Corporate Governance Code:

BEPALING 2.2.1: MAXIMALE (HER)BENOEMINGSTERMIJNEN BESTUURDERS

Enexis hanteert geen maximale (her)benoemingstermijn voor haar bestuurders. In het beloningsbeleid voor de rvb (vastgesteld op 5 december 2012 door de AvA) is opgenomen dat arbeidsovereenkomsten met de leden van de rvb voor onbepaalde tijd worden aangegaan.

BEPALING 4.2.2: BELEID BILATERALE CONTACTEN MET AANDEELHOUDERS

Enexis heeft geen formeel vastgesteld beleid voor bilaterale contacten met aandeelhouders, zoals de code voorschrijft. Wel hanteren we een convenant met uitgebreidere afspraken tussen de rvb, rvc en aandeelhouderscommissie over de taakinvulling, zoals de statuten voorschrijven.

Verskillende bepalingen uit de code zijn niet van toepassing voor Enexis, bijvoorbeeld omdat voor ons het structuurregime geldt, onze aandelen in handen zijn van Nederlandse overheden en onze aandelen niet aan de beurs zijn genoteerd. Concreet gaat het om:

- Bepaling 2.1.3.: executive committee
- Bepaling 2.8.2-2.8.3: overnamebod
- Bepaling 3.1.3: beloning executive committee
- Bepaling 3.3.2-3.3.3: beloning commissarissen in aandelen resp. aandelenbezit van commissarissen
- Bepaling 4.2.6: beschermingsmaatregelen
- Bepaling 4.3.3: ontnemen bindende karakter voordracht of ontslag
- Bepaling 4.3.4: stemrecht financieringspreferente aandelen
- Bepaling 4.3.5: publiceren stembeleid institutionele beleggers
- Bepaling 4.3.6: verslag uitvoering stembeleid institutionele beleggers
- Bepaling 4.4: certificering van aandelen
- Bepaling 5: one-tier bestuursstructuur

Interview raad van commissarissen

‘WE CHALLENGEN DE RAAD VAN BESTUUR OP HET BEPALEN EN UITVOEREN VAN DE STRATEGIE’

De steeds snellere energietransitie helpen realiseren, terwijl we te maken hebben met transportschaarste, schaarste aan personeel en materialen. Enexis staat voor een immense opdracht. Hoe kijkt de raad van commissarissen (rvc) hiernaar? Voorzitter Jos Nijhuis legt het uit.

JE BENT IN APRIL DIT JAAR ALS VOORZITTER VAN DE RVC AANGETREDEN. HOE HEB JE HET EERSTE HALF JAAR BIJ ENEXIS ERVAREN?

‘Voor mijn aantreden kende ik Enexis niet echt – ik woon in een andere regio – en met de energietransitie had ik nog weinig van doen. Maar als voormalig ceo van Schiphol Group heb ik wel veel ervaring met vitale infrastructuren, publiek-private samenwerkingen en verschillende overheids-aandeelhouders. Ik heb me snel en goed kunnen inlezen en met veel verschillende mensen gesproken uit de hele organisatie. Ook ben ik bijvoorbeeld langsgedaan bij de beroepspraktijkvormingshal van Enexis, waar nieuwe monteurs opgeleid worden. Hierdoor kreeg ik een beter beeld bij Enexis en de uitdagingen waarvoor we staan. Ik vind het een razend interessant bedrijf.’

‘Ik ben diep onder de indruk van de medewerkers van Enexis. Ze hebben veel kennis en ik zie hoe ze worstelen met de keuzes die ze moeten maken. Zo zien ze de aanvragen voor een aansluiting explosief toenemen, maar mogen ze geen prioriteiten stellen in wie ze als eerste aansluiten. Medewerkers willen klanten helpen, maar het kan niet altijd. Door gebrek aan beschikbare netcapaciteit, door oplopende aansluittermijnen, door niet kunnen prioriteren, enzovoorts. Toch zoeken ze binnen de mogelijkheden die er zijn naar oplossingen om de beschikbare transportcapaciteit efficiënter te benutten; samen met overheden, collega-netbeheerders en bedrijven. Ik heb veel respect voor die innovatieve kracht náást hun enorme inzet voor de betrouwbaarheid van onze netten.’

ENEXIS STAAT VOOR EEN GROTE MAATSCHAPPELIJKE OPGAVE. HOE SPEELT DE RVC HIER EEN ROL BIJ?

‘We *challenge* de raad van bestuur op het bepalen en uitvoeren van de strategie. We kunnen samen goed debatteren, moet ik zeggen. De rvc moet volledig achter een voorstel van de rvd staan. Neem een goedlopend bedrijfsonderdeel als Fudura. Daar hebben we afscheid van genomen, omdat Enexis zich met de nieuwe strategie focust op de kerntaken. Nu willen we het geld dat vrijkomt bij de verkoop graag inzetten voor de energietransitie. We hebben gesprekken gevoerd met de aandeelhouders en zijn samen tot een dividendvoorstel gekomen, waarbij het grootste deel van de verkoopopbrengst in Enexis blijft voor noodzakelijke investeringen.’

DE VERKOOP VAN FUDURA VERSTERKT DE FINANCIËLE POSITIE VAN ENEXIS. HOE BELANGRIJK IS DAT?

‘Dat is zeer belangrijk. De financiële basis van Enexis was al solide en dankzij de verkoop is het eigen vermogen verder verbeterd. Het was niet het doel van de verkoop, maar wel een positief gevolg. De komende decennia zal er zwaar geïnvesteerd moeten worden in het netwerk. Het gaat daarbij om miljarden eigen en vreemd vermogen. Daarom waren we ook in gesprek met het Rijk over eventuele toekomstige versterking van het eigen vermogen. We trokken hierbij op met collega-netbeheerders waarvan voor één de urgentie op dit moment groter is. Onlangs zijn we gekomen tot een afsprakenkader met het Rijk. We zijn nu in gesprek met onze aandeelhouders, omdat zij het afsprakenkader moeten goedkeuren.’

ENEXIS LEGT VERANTWOORDING AF AAN EEN GROOT AANTAL AANDEELHOUDERS. HOE KOM JE SAMEN OP ÉÉN LIJN?

‘Met 91 aandeelhouders is dat een complexe en interessante uitdaging. Neem de verkoop van Fudura. Enexis wil de winst graag gebruiken voor de energietransitie. Daarover hebben we goede gesprekken gevoerd met de aandeelhouderscommissie, waarin de aandeelhouders vertegenwoordigd zijn. Het was belangrijk om een modus te vinden die recht doet aan de wensen van Enexis én die van de aandeelhouders.’

WAT STOND ER NOG MEER OP DE AGENDA VAN DE RVC IN 2022?

'Van alles; van personeelszaken tot financiën én alles rondom veiligheid. Als rvc hechten we heel veel waarde aan veiligheid. Werken met gas en elektra brengt een hoog risico met zich mee. We kijken hoe veiligheid nog meer een integraal onderdeel kan worden gemaakt van de organisatiecultuur. Veiligheid staat bij Enexis op één. Met het certificeringstraject Veiligheidsladder toetst én ontwikkelt de organisatie de veiligheidscultuur. In de rvc bespreken we waar de organisatie staat en wat dat betekent. In november was er een ernstig ongeval in Made, waarbij twee medewerkers van een onderaannemer gewond raakten. Als commissarissen hoorden we dat meteen. Na de eerste zorgen over het welzijn van de medewerkers, richtten we ons op het beleid: wat kan Enexis aanpassen, zodat dit niet opnieuw gebeurt? Het evalueren van incidenten is enorm belangrijk. Niet om schuldigen aan te wijzen, maar om ervan te leren.'

'We hebben ook veel gesproken over de tekorten op de arbeidsmarkt en wat we er aan kunnen doen om ervoor te zorgen dat Enexis een aantrekkelijke werkgever is en blijft. Duidelijk is wel dat we de komende jaren veel nieuwe mensen nodig zullen hebben voor de realisatie van de energietransitie in ons verzorgingsgebied. Wij steunen als rvc dan ook het initiatief van de rvb om de komende jaren te investeren in de diversiteit & inclusiviteit van de organisatie.'

WERK GENOEG, DUS. EN DAN KOMT DE POLITIEK OOK STEEDS MET NIEUWE AANDACHTSPUNTEN.

'In oktober maakte minister Jetten van Klimaatzaken bekend dat warmtenetten publiek moeten worden. Dat is opnieuw een belangrijke ontwikkeling voor Enexis. Als rvc inventariseren we welke kennis we in huis hebben en wat nodig is. Zowel om ons goed voor te bereiden als te zorgen dat de risico's voldoende in kaart zijn gebracht en beheersbaar blijven.'

WAT IS JE HET AFGELOPEN JAAR MEEGEVALLEN?

'We waren als rvc bezorgd toen ceo Evert den Boer om gezondheidsredenen tijdelijk uitviel. Voor hem persoonlijk en voor de organisatie. Een ceo is niet makkelijk te missen. Maar we zagen al snel hoe goed de overige drie bestuurders zijn werk opvingen. Dat is overigens geen vanzelfsprekendheid. Dat de rvb eerder was uitgebreid van twee naar vier personen, bleek een goede keuze. We zijn uiteraard blij dat Evert weer terug is op zijn plek.'

HOE KIJK JE NAAR DE TOEKOMST?

'Ik had niet voorzien hoe groot de maatschappelijke opgave van Enexis is, ook bestuurlijk. De vraag naar aansluitingen blijft maar stijgen, terwijl de capaciteit achterblijft. Daar komt bij dat (veranderde) wetgeving de energietransitie onvoldoende ondersteunt. Veel wetten zijn gemaakt voor andere tijden. Dat blijven we aankaarten bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en onze toezichthouder de Autoriteit Consument en Markt. Als mens kan ik ongeduldig zijn, maar als commissaris is dat anders. Ik zie ook waar wél schot in de zaak zit. Het Rijk komt in beweging, gebiedsplannen worden integraler opgezet en het imago van techniekonderwijs krijgt eindelijk meer aandacht. Als rvc druk je waar je kan, zonder te pushen. Het moet wel haalbaar zijn.'

HOE DOET DE RVC DAT?

'Het zit in kleine dingen. Zo ben ik als nieuwe rvc-voorzitter met rvb-lid Mariëlle Vogt naar Den Haag gegaan om bestuurders van Financiën, Economische Zaken en Klimaat de hand te schudden. Een soort hernieuwde kennismaking. Als voormalig ceo van Schiphol Group zag ik dezelfde spelers. Het is goed om ambtenaren vanuit mijn nieuwe rol te ontmoeten. Zo'n formele aanleiding geeft de rvb bovendien de mogelijkheid om extra aandacht te vragen voor de uitdagingen van Enexis.'

WANNEER IS DE RVC TEVREDEN?

'Ik weet niet of je ooit tevreden kunt zijn. Zeker niet met de opgave waarvoor Enexis staat. Maar als we ons stinkende best hebben gedaan én alles wat binnen onze invloedssfeer ligt hebben gerealiseerd, dan ben ik niet ontevreden.'

Verlag raad van commissarissen

De door de raad van bestuur (hierna rvb) opgestelde jaarrekening over 2022 is samen met de gecombineerde controleverklaring en het assurance-rapport bij de duurzaamheidsinformatie, in aanwezigheid van de rvb, met de externe accountant EY besproken. De jaarrekening 2022 is door de accountant gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Deze verklaring is opgenomen in het jaarverslag. De jaarrekening en het jaarverslag zijn door de auditcommissie uitvoerig besproken met de chief financial officer (cfo), haar team en de accountant en voorzien van een positief advies. Wij als raad van commissarissen (hierna rvc) concluderen dat het verslag voldoet aan de eisen van goed bestuur, transparante verslaglegging en verantwoording. De rvc legt de jaarrekening 2022 ter goedkeuring voor aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) samen met het voorstel voor de winstbestemming over het boekjaar 2022. Daarnaast stelt de rvc de AvA voor om de rvb decharge te verlenen voor het door hen gevoerde beleid en de rvc voor het door hen uitgeoefende toezicht op het gevoerde bestuur in het verslagjaar 2022.

SAMENSTELLING EN ORGANISATIE

Als rvc houden wij toezicht op en geven wij gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur met betrekking tot het formuleren en realiseren van de doelstellingen, de strategie en het beleid van Enexis Holding N.V., hierna ook Enexis of de vennootschap. Wij treden op als werkgever van de rvb. De samenstelling van onze rvc is in 2022 gewijzigd. Bij gelegenheid van de Algemene vergadering van Aandeelhouders op 14 april 2022 is Piet Moerland na 8 jaar statutair afgetreden.

Als ervaren toezichthouder in de energiebranche was Piet als een vis in het water als voorzitter van de rvc. Ook op het gebied van Corporate Governance bracht Piet veel kennis mee. Wij zijn Piet Moerland veel dank verschuldigd voor zijn jarenlange inzet en toewijding als commissaris, voorzitter van de rvc en voorzitter van de remuneratie- en selectiecommissie.

Per dezelfde datum is Jos Nijhuis, na een gedegen selectieproces, benoemd tot commissaris en door de rvc tot voorzitter. Na zijn benoeming heeft hij een uitgebreid inwerkprogramma doorlopen. Hij vormt samen met Paul Rupp (voorzitter) de remuneratie- en selectiecommissie.

De auditcommissie werd gevormd door Carmen Velthuis (voorzitter), Anita Arts en Joost van Dijk. Frans Voorwinde heeft in 2022 weer gefungeerd als secretaris van onze rvc. Op voordracht van de aandeelhouders is Paul Rupp in 2020 als commissaris benoemd. Anita Arts is in 2019 op voordracht van de ondernemingsraad als commissaris benoemd.

ONAFHANKELIJKHEID

Gedurende het hele jaar waren alle leden van de rvc onafhankelijk van Enexis, zoals bedoeld in de Nederlandse Corporate Governance Code. De rvc is van mening dat de samenstelling zodanig is, dat de leden ten opzichte van elkaar en de rvb onafhankelijk kunnen opereren. Geen van de leden heeft een nevenfunctie die conflicterend is met het commissariaat bij Enexis.

DIVERSITEIT

Enkele aspecten van diversiteit zijn vastgelegd in de profielschetsen voor rvb en rvc. Samengevat streven wij naar een evenwichtige samenstelling, waarmee die een afspiegeling vormt van de na te streven maatschappelijk vereiste diversiteit. De rvb bestaat op dit moment uit drie mannen en één vrouw waarmee het streefpercentage voor een gebalanceerde man/vrouw-verhouding niet wordt behaald. De samenstelling van de rvc is gebaseerd op de profielschets en wij zijn van mening dat hij voldoende divers is samengesteld, zowel wat betreft deskundigheid en ervaring als man/vrouw-verhouding (de rvc bestond in 2022 uit drie mannen en twee vrouwen). Het uitgangspunt is dat bij de vervulling van toekomstige vacatures in de rvb en de rvc waar mogelijk verder invulling zal worden gegeven aan het diversiteitsbeleid.

EVALUATIE FUNCTIONEREN

Wij hebben ons functioneren laatstelijk in 2018 geëvalueerd met externe begeleiding (in 2023 zal dit weer gebeuren). Daarbij zijn het functioneren van de rvc en dat van de commissies en de individuele commissarissen besproken. De rvc staat regelmatig stil bij de inzichten en aanbevelingen, waaronder het op systematische wijze beraadslagen in de beslotenheid van de rvc, om het functioneren van de rvc en de commissies continu te optimaliseren.

ONZE WERKZAAMHEDEN

Als rvc is, naast onze werkgevers- en adviesrol, een belangrijke taak het toezien op het beleid van de rvb en op de algemene gang van zaken van de vennootschap en haar ondernemingen. Wij oefenen dit toezicht voornamelijk uit via vergaderingen met de rvb, het afleggen van werkbezoeken, het bijwonen van vergaderingen van de ondernemingsraad en het kennismaken van rapportages, publicaties en andere informatie opgesteld door of over Enexis. Wij hebben regelmatig contact met de aandeelhouders via periodieke vergaderingen en dialoogsessies met de Aandeelhouderscommissie (AHC). Met de Aandeelhouderscommissie is een convenant gesloten. De AHC heeft bevoegdheden toebedeeld gekregen om slagvaardig en effectief besluitvorming in de Algemene vergadering van Aandeelhouders voor te bereiden en in sommige gevallen ook bepaalde besluiten te nemen.

Verschillende leden van de rvc zijn aanwezig geweest bij de Overlegvergadering van de (Centrale) ondernemingsraad met de bestuurder. Volgens jarenlang gebruik hebben de voltallige rvc, rvb en ondernemingsraad ook in 2022 een themadiner gehad met als thema dit jaar 'schaarste'. Halverwege 2022 zijn medezeggenschapsverkiezingen gehouden bij Enexis. De nieuwe medezeggenschap heeft in december al op een medezeggenschapsdag kennis gemaakt met de nieuwe voorzitter van de rvc, Jos Nijhuis. Anita Arts was ook daarbij aanwezig. Zij heeft geregeld contact met het Dagelijks Bestuur van de COR en neemt incidenteel deel aan de interne COR vergadering. De rvc, rvb en COR vinden de samenwerking als partijen van wezenlijk belang en zijn eind 2022 een proces opgestart om de relatie en samenwerking te optimaliseren teneinde de strategische thema's in een open dialoog vanuit meerdere invalshoeken te bespreken. Onder de noemer De Gouden Driehoek zijn meerdere contacten tussen de rvb, rvc en COR in voorbereiding voor 2023.

Daarnaast zoeken we naar een juiste balans tussen formele vergaderingen enerzijds en het voeren van een meer informele dialoog met de organisatie anderzijds. Bij nagenoeg alle vergaderingen waren de commissarissen voltallig aanwezig. Naast onze reguliere vergaderingen hebben wij enkele verdiepingsbijeenkomsten gehouden met de rvb en als rvc intern overlegd. De rvc vergadert voorafgaand aan een reguliere vergadering in besloten kring. Buiten de vergaderingen informeerde de rvb ons over relevante onderwerpen.

ONDERWERPEN

Onze vergaderagenda wordt bepaald vanuit de belangrijkste toezichtstaken (zoals het realiseren van doelstellingen, strategie en risico's, naleving wet- en regelgeving) en bevat naast een serie vaste onderwerpen ook bijzondere onderwerpen van aandacht.

Veiligheid staat op één en wordt altijd als eerste inhoudelijk onderwerp besproken. Enexis gebruikt de landelijke veiligheidsladder om veiligheidsbewustzijn te meten en stimuleren. De rvc was verheugd om te vernemen dat Operations afgelopen jaar ruim voldaan heeft aan de certificeringseisen voor trede 3. Bij bespreking van het thema komen zowel kwartaalrapportages als concrete situaties aan de orde, zodat wij niet alleen spreken over de cijfers maar ook bekend zijn met de concrete situaties achter deze cijfers. Zo is bijvoorbeeld met de rvb stilgestaan bij het gasincident in november 2022 in Made.

De dagelijkse gang van zaken wordt in onze vergaderingen besproken aan de hand van een uitgebreide managementrapportage. De prestaties van Enexis (betrouwbaarheid van levering) worden hier steeds gerapporteerd. We spraken regelmatig over materiële thema's, waaronder de voortgang op de strategie en realisatie van de energietransitie, betaalbaarheid, efficiency, schaarste aan technisch personeel, beleidsbeïnvloeding en informatiebeveiliging. Ook het tekort aan transportcapaciteit voor grootzakelijke afnemers is als thema besproken. De rvc heeft zich in een verdiepingsbijeenkomst met de rvb laten informeren over de verschillende sporen waarlangs gewerkt wordt aan deze opgave zoals het slimmer en optimaler gebruiken van het net en het versnellen van de realisatie van netuitbreidingen. Eveneens werd gerapporteerd over belangrijke projecten, (klant)processen, klanttevredenheid en financiële gegevens op kwartaalbasis en cumulatief en voor wat betreft de financiële resultaten en kasstroom ook in de vorm van prognoses. We zijn begaan met het welzijn van medewerkers en hebben aandacht voor onderwerpen die voor de ondernemingsraad belangrijk zijn.

Jaarverslag, jaarrekening, halfjaarbericht, jaarplan en risico-inventarisaties worden besproken en vastgesteld op basis van de adviezen van de auditcommissie.

ONDERWERPEN MET BIJZONDERE AANDACHT

Het jaar 2022 stond voornamelijk in het teken van de opgave voor Enexis bij de uitvoering van de energietransitie, de financierbaarheid daarvan en de verkoop van het commerciële bedrijfsonderdeel Fudura. Daarbij heeft intensieve en veelvuldige afstemming tussen rvb en rvc plaatsgevonden. Wij hebben als rvc dertienmaal vergaderd in 2022 (deels fysiek, deels digitaal), vier reguliere en negen extra vergaderingen.

De aandeelhouders hebben op 14 april 2022 het nieuwe strategisch plan goedgekeurd. We hebben als rvc zowel met de rvb als de AHC meermaals gesproken over de invulling van het strategisch plan. We hebben toegezien op een zorgvuldig proces en waarden de ontvangen input. Met de nieuwe koers focust Enexis zich op uitvoering van de energietransitie. Alles moet erop gericht zijn dat de energievoorziening veilig en betrouwbaar blijft, dat klanten tijdig aangesloten worden en dat het energiesysteem van de toekomst wordt gerealiseerd.

Vanuit de focus op haar kerntaken maakt Enexis keuzes en zoekt naar een goede balans in de schaarse tijd, geld en capaciteit. Taken die niet bijdragen aan de kerntaken van Enexis worden afgebouwd of anders georganiseerd. Op grond daarvan heeft de rvb in 2022 besloten om Fudura te verkopen. Aan de verkoop is een zorgvuldig proces voorafgegaan met oog voor de belangen van alle stakeholders en nauwe afstemming tussen rvb, rvc en aandeelhouders. Wij hebben met de rvb en de AHC gesproken over de eenmalige dividenduitkering over de boekwinst van de verkoop van Fudura. Besluitvorming van de Algemene vergadering van Aandeelhouders hierover is op 13 april 2023.

Met de verkoop van Fudura is de financiële basis van Enexis verder verbeterd. De langere termijn financieringsbehoefte van de regionale netbeheerders in relatie tot de uitvoering van de energietransitie is groot. In dat kader zijn, onder de naam Nachtwacht, gesprekken gestart tussen de staat, de drie grote netbeheerders en een afvaardiging van de aandeelhouders om te komen tot een structurele oplossing voor de kapitaalbehoefte van de regionale netbeheerders. Over de mogelijke deelname van het Rijk hebben meerdere vergaderingen met zowel de rvb als de AHC plaatsgevonden waarbij met name de voorwaarden zijn besproken. Dit heeft geleid tot een onderhandelingsakkoord over een Afsprakenkader dat wij van harte ondersteunen en dat in de Algemene vergadering van Aandeelhouders op 13 april 2023 ter goedkeuring is geagendeerd.

Immers, het versterken van de eigen vermogenspositie van de netbeheerders is een cruciale randvoorwaarde om aan de groeiende vraag naar elektriciteit te blijven voldoen en tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten te kunnen blijven investeren in uitbreiding en verzorging van de regionale elektriciteitsnetten.

Niet alleen de groeiende vraag naar elektriciteit had onze aandacht. Het Strategisch Plan onderschrijft dat warmte-infrastructuur een reële uitbreiding van het productportfolio van Enexis kan worden. Sinds 2017 geeft Enexis via dochteronderneming Enpuls invulling aan het onderdeel warmte-infrastructuur. Onder andere door het opbouwen van ervaring door gefaseerd en gedoseerd actief te zijn in concrete warmteprojecten. Voor één van deze warmteprojecten, Mijnwater, is in 2022 door de rvb een investeringsbesluit voorbereid. Ter voorbereiding op dit besluit heeft de rvc gesproken met de rvb over onder andere de risico's van dit project, het businessplan en relevante regelgeving. Daarnaast is een werkbezoek aan Mijnwater gebracht en is in overleg getreden met de AHC. Op 30 november 2022 hebben wij goedkeuring verleend aan het voorgenomen Investeringsbesluit onder voorwaarden. Op 9 februari 2023 is tijdens de buitengewone Algemene vergadering van Aandeelhouders ingestemd met de investering in het warmtenet van Mijnwater in Heerlen met bijna € 80 miljoen.

Andere onderwerpen die in 2022 aan de orde zijn geweest, waren o.a.:

- Belangrijke gerechtelijke uitspraken waarbij Enexis was betrokken;
- De uitkomsten van het Medewerker tevredenheid onderzoek;
- De inzet van data en digitalisering als katalysator van het toekomstig energiesysteem.

AUDITCOMMISSIE

De auditcommissie heeft in 2022 zevenmaal vergaderd. De auditcommissie houdt toezicht op de interne systemen voor risicobeheersing en controle en de financiële verslaggeving en bereidt voor deze thema's de besluitvorming van de rvc voor. De commissie heeft kennisgenomen van het controleplan van de externe accountant EY en het controleplan van de internal auditor besproken en voorzien van een positief advies ten behoeve van de vaststelling door de rvc. Verder stonden reguliere onderwerpen op de agenda, waaronder de jaarrekening 2021, het halfjaarbericht 2022, de uitkomsten uit de interim controle van de externe accountant, de bevindingen van de internal auditor (en bijbehorende acties) en het bedrijfsplan 2023.

Er is veelvuldig gesproken over de langere termijn financiële projecties en de structureel hogere investeringen (en benodigde financiering) voor de uitvoering van de energietransitie. De auditcommissie heeft aan het onderwerp ICT in brede zin, in het bijzonder ook aan digitale veiligheid en het langere termijn IT programma, gedurende 2022 structureel aandacht gegeven.

REMUNERATIE- EN SELECTIECOMMISSIE

De commissie heeft tweemaal formeel vergaderd in 2022. De nieuwe evaluatieprocedure, ontwikkeld in 2021, was onderwerp van gesprek. Na het voeren van de evaluatiegesprekken met de leden van de rvb is gebleken dat de nieuwe vorm van evalueren positief is ontvangen. De commissie heeft het afgelopen jaar uitvoerig gesproken over de inhoud van de beloningsparagraaf in het jaarverslag en de (ontwikkelingen van de) verplichtingen op grond van de Wet Normering Topinkomens (WNT). Geconstateerd is dat in 2022 (wederom) is voldaan aan de wet- en regelgeving en het beloningsbeleid van Enexis. De commissie heeft zich daarnaast beziggehouden met het traject omtrent de benoeming van Jos Nijhuis.

AANWEZIGHEID COMMISSARISSEN

De aanwezigheidspercentages van de commissarissen bij de vergaderingen in 2022 zijn als volgt:

	Jos Nijhuis (vanaf april 2022)	Joost van Dijk	Carmen Velthuis	Anita Arts	Paul Rüpp
Raad van Commissarissen	88%	92%	100%	100%	92%
Auditcommissie	n.v.t.	71%	100%	100%	n.v.t.
Remuneratie- & selectiecommissie	100%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	100%

WOORD VAN WAARDERING

De raad van bestuur, managers en medewerkers hebben gedurende 2022 weer goede resultaten behaald. Dit in tijden waarin de werkdruk toeneemt en het steeds lastiger is om onze klanten tevreden te stellen. Het was een jaar waarin we letterlijk tegen de grenzen van onze capaciteiten aanzaten. Desondanks blijft de inzet en betrokkenheid van onze medewerkers onverminderd hoog en zien we een organisatie die vol inzet op de energietransitie. Wij danken hen voor de flexibiliteit, inzet en betrokkenheid en wensen hen veel succes en werkplezier voor 2023.

's-Hertogenbosch, 27 februari 2023

Raad van commissarissen

Jos Nijhuis, voorzitter

Joost van Dijk, vice-voorzitter

Carmen Velthuis

Anita Arts

Paul Rüpp

Risicobeheersing

Risicomangement helpt ons om risico's voor het behalen van onze doelen op tijd te onderkennen en beheersen. Onze aanpak is geïntegreerd in de planning- en controlcyclus en in de reguliere processen. We stimuleren het risicobewustzijn binnen de organisatie en moedigen medewerkers aan om goed met risico's om te gaan.

Met risicomangement beheersen we niet alleen risico's, we zorgen ook voor waardecreatie en –behoud, verbetering van prestaties en de zekerheid dat we voldoen aan wet- en regelgeving.

Met risico-assessments identificeren en analyseren we risico's op alle niveaus in de organisatie. Op basis daarvan nemen we maatregelen. Het management is verantwoordelijk voor risicobeheersing. Daarbij krijgt het steun van onze business controllers en andere staffuncties. De groeps-risicomangers van de afdeling Internal Audit & Risk coördineren het risicomangementproces.

RISICOMODEL

Enexis hanteert voor risicomangement het COSO ERM-model en het Three Lines Model, wereldwijde standaards op het gebied van risicomangement.

In 2022 hebben we de effectiviteit van onze risicomangementprocessen laten onderzoeken door een extern bureau. Hieruit bleek dat onze risicomangementaanpak in de basis op orde is en dat de verschillende processen goed en effectief zijn ingericht. Op basis van onder andere de resultaten van dit onderzoek hebben we een risk roadmap opgesteld om ons risicomangement verder te ontwikkelen van proces- naar business-georiënteerd.

We hebben onze risicomangementprocessen opgesplitst in strategisch en operationeel risicomangement. De uitkomsten van de strategische en operationele risicoanalyse worden gerapporteerd aan en besproken in de auditcommissie. Dit proces stelt de raad van bestuur in staat een bestuursverklaring af te geven.

STRATEGISCH RISICOMANAGEMENT

Bij onze strategische risicoanalyse identificeren we gebeurtenissen die de realisatie van onze strategische doelen of de continuïteit van Enexis bedreigen. Ook als gebeurtenissen zich daadwerkelijk voordoen, maar de impact en mate van beheersing onzeker zijn, blijven we deze behandelen als een strategisch risico.

Afdelingen inventariseren jaarlijks de voor hen relevante strategische risico's en beschrijven deze op een risicokaart. Na deze inventarisatie worden de risico's geanalyseerd en gewaardeerd. Hierbij maken we een inschatting van de kans dat een gebeurtenis zich voordoet en de impact van die gebeurtenis op een of meerdere bedrijfswaarden. We gebruiken hiervoor een risicomatrix, waarin per bedrijfswaarde de risicobereidheid van Enexis is weergegeven. Vervolgens clusteren we vergelijkbare risico's op groepsniveau. De raad van bestuur bespreekt en waardeert deze geclusterde risico's.

Risico's met een score 'hoog' vallen boven de risicobereidheid. Bij deze risico's nemen we maatregelen, met als doel dat ze terugvallen naar de score 'midden'. Het management bepaalt of er bij een risico met een score 'midden' aanvullende maatregelen nodig zijn.

Elk strategisch risico krijgt een eigenaar. Die is verantwoordelijk voor het nemen van passende maatregelen en volgt de ontwikkeling van het risico. De risicomaatregelen worden verwerkt in de bedrijfsplannen. Het management bewaakt via de planning- en controlcyclus de ontwikkeling van de risico's en de effectiviteit van de maatregelen. De ontwikkelingen van de belangrijkste strategische risico's worden periodiek door de eigenaren gerapporteerd aan de raad van bestuur.

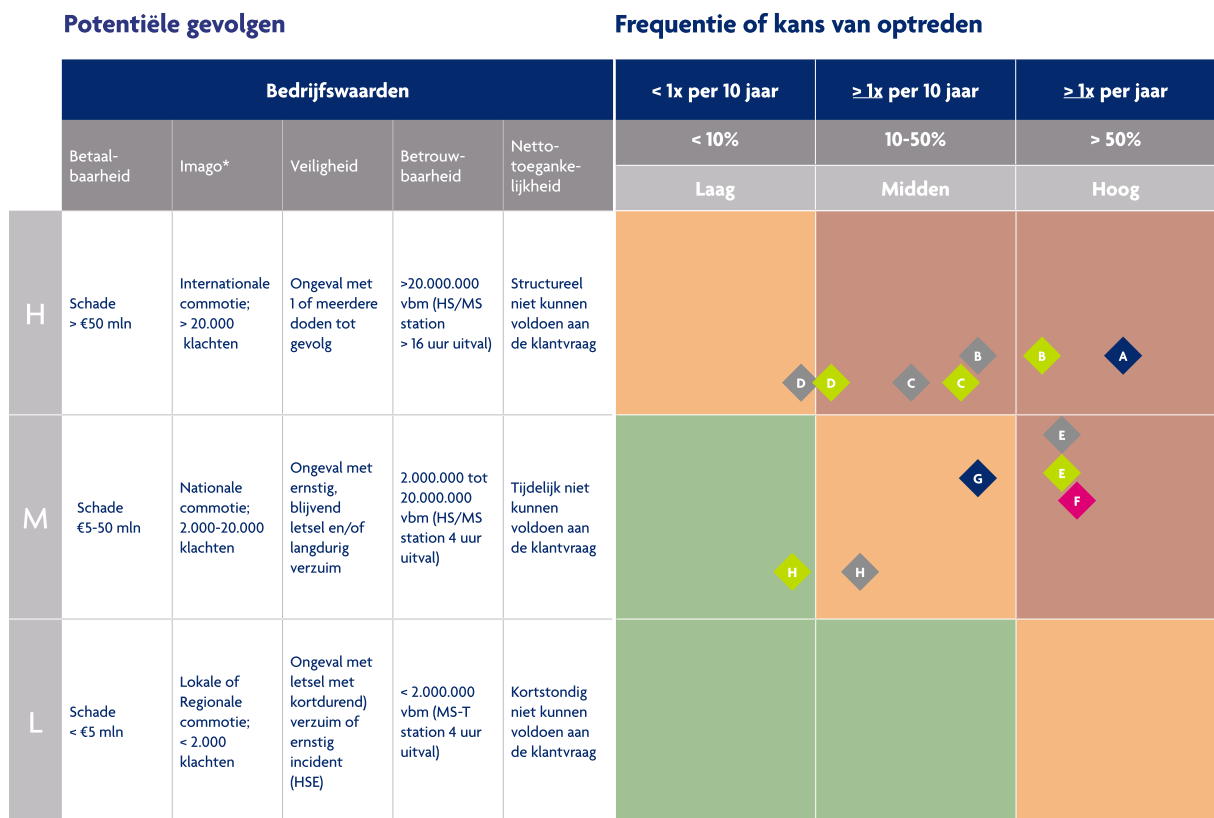
OPERATIONEEL RISICOMANAGEMENT

Via operationele risicoanalyses identificeren we op tactisch en operationeel niveau risico's die een bedreiging vormen voor de bedrijfsprocessen van Enexis. Hierbij nemen we de risico's mee die zijn voortgekomen uit periodieke compliance-, privacy-, security- en datamanagement-analyses. We streven ernaar om risico's en maatregelen geïntegreerd vast te leggen in ons internal control framework (ICF).

Het management beoordeelt tweemaal per jaar de werking van de belangrijkste beheersmaatregelen via een control self assessment (CSA). Managers kijken daarbij zelf in hoeverre de risico's worden beheerst. Het afdelingsmanagement weegt de uitkomsten van het CSA en voegt die zo nodig toe aan de interne letter of representation (LOR). Op die manier verklaren de afdelingen aan de raad van bestuur in hoeverre het geheel aan interne risicobeheersing- en controlesystemen op orde is.

Naast de hard controls in het ICF besteden we ook aandacht aan soft controls. Die zijn gericht op integer gedrag, bevoegdheid en onderlinge samenwerking. Onze interne integriteitscommissie heeft aandacht voor integriteit en de beheersing van frauderisico's. Hiertoe voert zij periodiek een fraude-risicoanalyse uit.

DE ONDERKENDE STRATEGISCHE RISICO'S

* Imago richting stakeholders: klanten, medewerkers, aandeelhouders, leveranciers en toezichhouders

■ Positie 2021 ■ Gelijke positie 2021/2022 ■ Nieuwe positie 2022 ■ Nieuw in de top

2022	Risico's	Richting t.o.v. 2021
A	Klantvraag kan onvoldoende tijdig worden gerealiseerd door schaarste van personeel, materiaal en/of netwerkcapaciteit	Gelijk
B	Ongeautoriseerd gebruik van data en/of niet beschikbaar zijn van systemen door ontoereikende beveiligingsmaatregelen *	Kans
C	Ongevallen van medewerkers en/of omstanders als gevolg van onveilige situaties en/of falende assets	Kans
D	Omvangrijke onderbrekingen energievoorziening *	Kans
E	Financiële positie wordt slechter door prijseffecten en effecten van energietransitie en reguleringsmethodiek *	Impact
F	Gevolgen betalingsproblemen bij klanten en energieleveranciers door hoge energieprijzen	Nieuw
G	Wendbaarheid Enexis onvoldoende om complexe en rigoureuze changes door te voeren *	Gelijk
H	Actieve rol van Enexis in de energietransitie wordt belemmerd door nieuwe wet- en regelgeving	Kans

* Titel is aangepast t.o.v. vorig jaar

Hieronder zijn de strategische risico's beschreven. Specifieke risico's met betrekking tot de financiële instrumenten hebben we beschreven in de toelichting op de jaarrekening.

A. KLANTVRAAG KAN ONVOLDOENDE TIJDIG WORDEN GEREALISEERD DOOR SCHAARSTE VAN PERSONEEL, MATERIAAL EN/OF NETWERKCAPACITEIT

Dit risico lopen we

De klantvraag groeit snel, zowel aan de kant van duurzame energieleveranciers als aan de kant van gebruikers. Dit komt onder andere door de vervanging van gas door elektriciteit. De benodigde capaciteit overstijgt de transportmogelijkheden in ons elektriciteitsnetwerk en van het landelijke hoogspanningsnet van TenneT. Daarnaast hebben we te maken met erg lange doorlooptijden van netuitbreidingen en schaarste aan technisch personeel. De gevolgen van deze schaarste kunnen we maar gedeeltelijk opvangen door efficiency. De komende vijf jaar verwachten we een grote uitstroom van ervaren medewerkers die met pensioen gaan. De onzekerheid of wij en onze aannemers voldoende technisch personeel kunnen werven, is groot. Alleen al vanwege de sterke afname in ervaringsjaren zal de capaciteit zowel intern als extern – bijvoorbeeld via samenwerking met aannemers - flink moeten groeien.

Tot slot hebben we te maken met schaarste aan materiaal. Door fluctuatie in de vraag is het lastig om de materiaalbehoefte goed in te schatten. Maar ook door de omstandigheden op de inkoopmarkt is de kans groter geworden dat we niet op het juiste moment over het juiste aantal of het juiste soort materialen beschikken.

Het risico bestaat dat we de verwachtingen van klanten niet kunnen waarmaken en dat dit leidt tot een negatief sentiment in de maatschappij. Ook kan het discussie oproepen over onze license to operate.

Zo verkleinen we het risico

Door proactief te investeren op basis van de Regionale Energiestrategieën (RES) en Cluster Energiestrategieën (CES) anticipeert Enexis op toekomstige ontwikkelingen. We proberen de groei van duurzame opwekkers en afnemers te sturen naar gebieden waar nog wél transportcapaciteit in het net is, zetten in op congestiemanagement en flexcontracten met batterijen.

Voor wat betreft personeel hebben we een scala aan maatregelen getroffen om de uitstroom van medewerkers terug te dringen, de instroom van nieuwe medewerkers te bevorderen en de interne opleidingen te optimaliseren.

En om materiaalschaarste tegen te gaan, hebben we op basis van de langetermijnplannen categorieplannen ontwikkeld, gericht op de toekomstige beschikbaarheid van materialen. Ook hebben we een supply chain roadmap opgesteld met verbeterinitiatieven die leiden tot een betere beschikbaarheid van materialen.

Zo hoog schatten we het risico in

Door deze maatregelen is het risico gelijk aan dat van vorig jaar; het is niet verder gestegen.

Meer context over de toenemende klantvraag en schaarse netwerkcapaciteit is te vinden in het hoofdstuk [iedereen toegang tot een betrouwbaar energienet](#).

B. ONGEAUTORISEERD GEBRUIK VAN DATA EN/OF NIET BESCHIKBAAR ZIJN VAN SYSTEMEN DOOR ONTOEREIKENDE BEVEILIGINGSMAATREGELEN

Dit risico lopen we

De digitalisering in ons bedrijf neemt steeds verder toe. Dat brengt risico's met zich mee. Zo kunnen clouddiensten voor langere tijd uitvallen. Daarbovenop neemt de dreiging van digitale aanvallen toe. Ongeautoriseerde toegang tot onze systemen en data kan leiden tot incidenten op het gebied van dataveiligheid, businesscontinuïteit en compliance (naleving van bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming).

Zo verkleinen we het risico

We hebben een breed scala aan structurele veiligheidsmaatregelen getroffen, zoals netwerksegmentatie, het meenemen van security eisen in aanbestedingen, audits, penetratietesten, veiligheidsscans en training en screening van medewerkers. Om onze operationele technologie te beschermen, nemen we specifieke maatregelen, zoals certificering van medewerkers, firewalls en security assessments op onze stations.

Verder classificeren we het IT-landschap om kritische componenten te identificeren, zodat we de juiste interne beheersmaatregelen te kunnen treffen. Voor de belangrijkste IT-leveranciers beoordeelt Enexis periodiek de beschikbare assuranceverklaringen en certificeringen om vast te stellen dat risico's goed worden beheerst. Voor de kritische systemen hebben we continuïteitsplannen die we periodiek testen.

Zo hoog schatten we het risico in

Onder andere door de toegenomen activiteiten van cybercriminelen, georganiseerde criminaliteit en statelijke actoren schatten we de kans op dit risico hoger in dan vorig jaar.

Meer context over dit risico is te vinden in het hoofdstuk [de proactieve borging van digitale veiligheid](#).

C. ONGEVALLEN VAN MEDEWERKERS EN/OF OMSTANDERS ALS GEVOLG VAN ONVEILIGE SITUATIES EN/OF FALENDE ASSETS

Dit risico lopen we

Werken aan energienetten brengt risico's met zich mee voor de gezondheid van medewerkers en omstanders. Vanwege de aard van onze primaire processen – het werken aan de elektriciteits- en gasinfrastructuur in de publieke ruimte – is de kans op een ongeval met gevolgen voor de gezondheid altijd aanwezig. Ook als gevolg van falende bedrijfsmiddelen of materiaalfouten kunnen ernstige veiligheidsrisico's ontstaan.

Zo verkleinen we het risico

Enexis geeft hoge prioriteit aan veiligheid. We analyseren continu het risico op onveilige situaties in onze elektriciteits- en gasnetten. We hebben een solide onderhouds- en vervangingsbeleid om de kans op onveilige situaties zo veel mogelijk te beperken. De publieke veiligheid van de gas- en elektriciteitsnetten en de voortgang van veiligheids-gedreven werk bewaken we via prestatie-indicatoren.

We versterken het veiligheidsbewustzijn en de alertheid van medewerkers en management. We letten op de veiligheidsperformance bij onze aannemers en er is verhoogde aandacht in de opvolging van de zogenoemde werkplekdialoog. In aansluiting op de nieuwe strategie en onze kernwaarden 'duidelijk, lerend en inclusief' willen we via een meerjarig traject doorgroeien naar trede 4 op de Veiligheidsladder.

Zo hoog schatten we het risico in

De kans neemt toe door een hoge instroom van nieuw (onervaren) personeel en ervaren werkdruk bij medewerkers. Ondanks dat medewerkers zorgvuldig getraind worden om met veiligheidsprocedures te werken, zien we een toename van het aantal incidenten en ongevallen bij zowel ervaren als onervaren collega's.

Meer context over veiligheid is te vinden in het hoofdstuk [veilige en gezonde werkomstandigheden](#).

D. LANGDURIGE UITVAL NETWERK DOOR NATUURRAMPEN, INTERN FALEN OF MOEDWILLIG HANDELEN

Dit risico lopen we

Natuurrampen als aardbevingen en overstromingen en moedwillig handelen (waaronder terrorisme) kunnen ernstige storingen in onze netten veroorzaken. Ook neemt de dreiging toe van een tekort aan gas. Dit alles kan leiden tot omvangrijke en langdurige onderbreking van de energie-/gasvoorziening aan klanten.

Zo verkleinen we het risico

Om de kans op grote calamiteiten zo veel mogelijk te beperken, voeren we een onderhouds- en vervangingsbeleid. We hebben vervangende bedrijfsmiddelen die we snel kunnen inzetten bij noodsituaties, we scherpen onze crisismanagementplannen voortdurend aan en houden regelmatig crisisoefeningen. We hebben zowel preventieve als reactieve maatregelen gericht op aardbevingen (Groningen). Ook hebben we de overstromingsrisico's geïnventariseerd. Maatregelen om de gevolgen van deze risico's zo klein mogelijk te houden hebben we in kaart gebracht en zetten we om in actie.

Samen met de andere netbeheerders voeren we een uniform bewakingssysteem in voor hoogspanningsstations.

De ontwikkelingen in relatie tot de oorlog in Oekraïne en de (potentiële) consequenties worden actief gevolgd. Ook overleggen we intensief met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) over het landelijke Bescherm- en Herstelplan Gas.

Zo hoog schatten we het risico in

We schatten de kans op dit risico iets hoger in dan vorig jaar, onder andere vanwege de toegenomen fysieke dreigingen in Europa van aanvallen op energie-infrastructuren.

E. FINANCIËLE POSITIE WORDT SLECHTER DOOR PRIJSEFFECTEN EN EFFECTEN VAN ENERGIETRANSITIE EN REGULERINGSMETHODIEK

Dit risico lopen we

De reguleringsmethodiek elektriciteit voor de periode 2022-2026 is niet berekend op de trendbreuk in investeringen en exploitatiekosten als gevolg van de energietransitie. En de nieuwe reguleringsmethodiek gas houdt geen rekening met een scenario waarin het gasverbruik en het aantal aansluitingen sneller dalen dan de kosten. Gevolg is dat kosten niet tijdig en niet volledig worden vergoed. Dit zet de financiële ratio's en onze investeringsruimte onder druk. We hebben daarom behoefte aan extra kapitaal. Ook prijsrisico's, vooral rentestijgingen en netverliezen, kunnen leiden tot een aanzienlijke extra behoefte aan eigen vermogen.

Zo verkleinen we het risico

Enexis is op meerdere fronten actief om extra middelen aan te trekken voor de financiering van de energietransitie. We spreken met meerdere stakeholders over het financieringsvraagstuk en werken aan interne efficiencyverbeteringen.

Met de Autoriteit Consument & Markt (ACM) zijn we in gesprek over de toekomst van de regulering. Ook hebben we samen met de andere netbeheerders beroep aangetekend bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) tegen het Methodebesluit elektriciteit.

Onze afdeling Treasury bewaakt en rapporteert de prijsrisico's. Om het risico netverliezen elektriciteit en gas te beheersen, versnellen we de inkoop van energie tot en met 2026.

Zo hoog schatten we het risico in

We schatten dit risico even hoog in als in 2021: de financiële positie blijft een risico. Wel is de impact iets is gedaald, omdat er inmiddels een onderhandelingsakkoord is met het Rijk over een 'Afsprakenkader'. Dit geeft ons de mogelijkheid om het eigen vermogen te versterken als dat nodig is.

Meer context over dit risico is te vinden in het hoofdstuk [financieel solide blijven](#).

F. GEVOLGEN BETALINGSPROBLEMEN BIJ KLANTEN EN ENERGIELEVERANCIERS DOOR HOGE ENERGIEPRIJZEN

Dit risico lopen we

Als gevolg van hoge energieprijzen hebben meer klanten en energieleveranciers moeite om gas en elektriciteit te betalen. Dit kan leiden tot faillissementen van leveranciers en een incassorisico voor Enexis. Een toename van klanten zonder energiecontract leidt ook tot hogere operationele kosten en een toename van netverlies. Verder kan het leiden tot toenemende agressie van klanten richting medewerkers van Enexis.

Zo verkleinen we het risico

We bewaken continu de kredietwaardigheid van energieleveranciers en de garantiebepalingen. Daarnaast hanteren we een strak incassoproces. We houden onze procedures voor faillissementsaanvragen up-to-date, zodat we op tijd kunnen ingrijpen bij financiële problemen van energieleveranciers. Klanten zonder contract stimuleren we om een energiecontract af te sluiten. Binnen Enexis coördineert de Werkgroep Energiearmoede alle ontwikkelingen op dit thema. Netbeheer Nederland (NBNL) coördineert de afstemming met energieleveranciers en ACM/EZK.

Zo hoog schatten we het risico in

Het incassorisico als gevolg van faillissementen van leveranciers hebben we in het verleden ook onderkend. Vanwege de gevolgen van de instabiele energieprijzen, hebben we dit risico opnieuw opgevoerd.

G. WENDBAARHEID ENEXIS ONVOLDOENDE OM COMPLEXE EN RIGOUREUZE CHANGES DOOR TE VOEREN

Dit risico lopen we

De energietransitie vereist dat we versnellen. Als we onvoldoende wendbaar zijn, wordt het moeilijk om snel in te spelen op veranderende regelgeving en klantbehoeften. Onze dienstverlening, slagvaardigheid en betrouwbaarheid kunnen daardoor in het gedrang komen. Dit doet een groot beroep op het vermogen van onze organisatie en medewerkers om te veranderen. We hebben de wil om te veranderen en te versnellen, maar er zijn ook belemmeringen. Zo hebben we complexe klantprocessen. Bij het doorvoeren van veranderingen spelen onzekerheden, die kunnen leiden tot hogere kosten, een langere doorlooptijd en onvoldoende aansluiting bij de beoogde strategie. Ook in de keten van marktfacilitering zijn er veel veranderingen waar we als netbeheerders op moeten anticiperen. Denk aan de nieuwe Energiewet en het mogelijk maken van flexibiliteitsmarkten/congestiemanagement.

Zo verkleinen we het risico

We nemen een scala aan maatregelen gericht op de wendbaarheid van onze klantprocessen, beheersing van complexe veranderprojecten en verhoging van het verandervermogen van personeel. We hebben al veel geïnvesteerd in gedrag, leiderschap, vitaliteit en de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Ook monitoren we periodiek hun bevlogenheid.

We onderzoeken waar we onze processen kunnen vereenvoudigen en onze wendbaarheid kunnen vergroten. We hebben geleerd van de knelpunten in grote programma's van de afgelopen jaren. We hebben maatregelen getroffen om het risico op falende projecten te verkleinen, zoals beperking van de scope van projecten. We hebben roadmaps ontwikkeld voor verschillende waardenketens, zodat we de afhankelijkheden beter kunnen inventariseren. We streven naar verdergaande samenwerking met andere netbeheerders en delen steeds intensiever onze geleerde lessen en kennis met hen.

Zo hoog schatten we het risico in

De totale omvang van het risico schatten we per saldo op een gelijk niveau als vorig jaar.

Meer context over dit risico is te vinden in het hoofdstuk [steeds slimmer werken](#).

H. HET FACILITEREN VAN DE ENERGIETRANSITIE KAN WORDEN BELEMMERD DOOR EEN TE BEPERKTE TAAKOMSCHRIJVING IN DE NIEUWE ENERGIEWET

Dit risico lopen we

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is begonnen met de ontwikkeling van de Energiewet. Hierin wordt zowel gas als elektriciteit meegenomen, net als de invoering van de Clean Energy Package. Het risico bestaat dat de nieuwe Energiewet een te beperkte taakomschrijving voor de netbeheerder bevat. Dit kan leiden tot vertraging of het niet kunnen realiseren van de doelen die Enexis heeft op gebied van de energietransitie.

Zo verkleinen we het risico

Om ons voor te bereiden op de invoering van de Energiewet hebben we onze interne organisatie opgeschaald. We stemmen onze reactie op de nieuwe versie van de Energiewet intensief af binnen de sector en via Netbeheer Nederland overleggen we met EZK.

Zo hoog schatten we het risico in

We zijn positief over de samenwerking binnen de sector en met de overheid, we schatten dit risico inmiddels in als laag.

Meer context over dit risico is te vinden in het hoofdstuk [kennis en visie delen voor beleidsontwikkeling](#).

Medezeggenschap in 2022

Een nieuwe structuur, verkiezingen, een nieuwe werkwijze. De medezeggenschap binnen Enexis ontwikkelde zich in 2022 op verschillende fronten.

Om de energietransitie het hoofd te bieden, breidde de raad van bestuur van Enexis in 2020 uit van twee naar vier personen. De ondernemingsraad besloot de structuur voor de medezeggenschap hierop aan te passen. Tot dat moment bestond de medezeggenschap uit één ondernemingsraad met daaronder vijf onderdeelcommissies. Inmiddels buigen drie deelraden zich over de onderwerpen die hun bedrijfsonderdeel aangaan: Operations, Transition en Staven. Een centrale ondernemingsraad behandelt Enexis-brede onderwerpen. Hierin zitten afgevaardigden uit de deelraden. Voor de centrale ondernemingsraad en deelraden werden in 2022 verkiezingen uitgeschreven. De raad van bestuur installeerde de nieuwe ondernemingsraad in juni.

POSITIE ONDERNEMINGSRAAD

Als onderneming met meer dan vijftig medewerkers is Enexis verplicht om een ondernemingsraad te hebben. De Wet op de ondernemingsraden (WOR) schrijft voor in welke situaties de raad van bestuur minimaal verplicht is om advies of instemming te vragen. De raad van bestuur kiest er bewust voor om de medezeggenschap zo vroeg mogelijk te informeren en deze feedback in het traject mee te nemen.

In 2022 organiseerde Enexis een Medezeggenschapsdag. Op deze dag kwamen de raad van bestuur, directieleden, commissarissen, HR-collega's en leden van de ondernemingsraden bij elkaar. Doel was om elkaar beter te leren kennen en om de samenwerking verder te verbeteren. Ook werd de centrale ondernemingsraad betrokken bij een aantal grote trajecten, zoals de nieuwe strategie, de verkoop van bedrijfsonderdeel Fudura, en het onderhandelingsakkoord over het mogelijk toekomstig aandeelhouderschap van het Rijk in de regionale netwerkbedrijven.

TOEKOMSTBESTENDIGE ONDERNEMINGSRAAD

De ondernemingsraad werkte in 2022 op verschillende vlakken aan de toekomstbestendigheid. Zo besloot ze om nieuwe verkiezingen uit te schrijven. Extra leden zijn hard nodig, vooral bij de deelraden Transition en Staven die kampen met onderbezetting. Het is belangrijk dat de ondernemingsraad voldoende leden heeft, om een afspiegeling van de organisatie te zijn en om de taken goed te kunnen verdelen.

Bestuursverklaring

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de effectiviteit van de opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem van Enexis. Dit systeem heeft als doel de realisatie van strategische, operationele en financiële doelstellingen te bewaken en richt zich op alle facetten van de onderneming. Van strategische en operationele risico's tot de betrouwbaarheid van (financiële) rapportages en het voldoen aan wet- en regelgeving.

In het hoofdstuk 'Risicobeheersing' is ons interne risicobeheersings- en controlesysteem en ons risicoprofiel beschreven. Geen enkel systeem kan absolute zekerheid geven dat we ondernemingsdoelstellingen realiseren of materiële fouten, verliezen, fraude of overtreding van wet- en regelgeving in de processen en financiële verslaggeving voorkomen. De raad van bestuur heeft de opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem gedurende 2022 geëvalueerd, mede op basis van de business control-informatie, 'Letters of Representation' en rapportages van de interne auditor en de externe accountant. De uitkomsten van deze evaluatie en het risicoprofiel zijn besproken met de auditcommissie van de raad van commissarissen, in aanwezigheid van de interne auditor en externe accountant.

Wij verklaren dat:

- dit verslag in voldoende mate inzicht geeft in tekortkomingen in de werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem;
- voornoemd systeem een redelijke mate van zekerheid geeft dat de (financiële) verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat;
- het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op going concern basis;
- in dit verslag de materiële risico's en onzekerheden zijn vermeld, voor zover die relevant zijn ter zake van de verwachting van de continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van het verslag.

's-Hertogenbosch, 27 februari 2023

Raad van bestuur Enexis Holding N.V.

Evert den Boer, CEO

Mariëlle Vogt, CFO

Rutger van der Leeuw, COO

Jeroen Sanders, CTO

Personalia raad van bestuur

EVERT DEN BOER

VOORZITTER RAAD VAN BESTUUR / CEO

Evert den Boer (1969) is chief executive officer (ceo). Hij heeft ruime ervaring in de energiewereld waar hij diverse directie- en managementfuncties bekleedde bij onder andere Ørsted en Vattenfall. Zijn laatste functie was ceo van Greenchoice, een functie die hij vanaf 2015 vervulde. Evert is tevens voorzitter van de ledenraad van Netbeheer Nederland, voorzitter van de raad van toezicht van Stichting Buitenfonds van Staatsbosbeheer en lid van het bestuur van de NVDE. Sinds september 2021 is Evert tevens commissaris bij Port of Amsterdam.

MARIËLLE VOGT

LID RAAD VAN BESTUUR / CFO

Mariëlle Vogt (1965) is chief financial officer (cfo). Mariëlle startte in 2017 bij Enexis Groep als directeur financiën. Daarvoor bekleedde zij de positie van financieel directeur bij de TU Delft. Eerder werkte Mariëlle geruime tijd voor KPN op diverse financiële management posities. Naast haar functie als cfo bij Enexis Groep is Mariëlle lid van de raad van toezicht van het Residentie Orkest, waarbinnen zij voorzitter is van de auditcommissie. Mariëlle is tevens voorzitter van de audit committee en lid van de raad van advies van de Sociale Verzekeringsbank.

RUTGER VAN DER LEEUW

LID RAAD VAN BESTUUR / COO

Rutger van der Leeuw (1976) is chief operating officer (coo). In deze rol is hij verantwoordelijk voor het totale operationele proces bij Enexis. Voordat Rutger in 2016 directeur infra bij Enexis Netbeheer werd, bekleedde hij de functies van directeur klant & markt en manager inkoop. Eerder was hij werkzaam in diverse managementposities bij KPN.

JEROEN SANDERS

LID RAAD VAN BESTUUR / CTO

Jeroen Sanders (1973) is chief transition officer (cto). In deze rol richt hij zich op het samen met stakeholders vormgeven en bouwen van het energiesysteem van de toekomst met speciale aandacht voor asset management, innovatie & digitalisering en marktfacilitering. Jeroen bekleedde diverse management- en directiefuncties binnen Enexis Groep, waaronder de functie van directeur ICT. Daarvoor was hij actief als algemeen directeur van Endinet, manager duurzaam bij Fudura en in verschillende managementposities bij Edon en Essent.

Personalia raad van commissarissen

JOS NIJHUIS

Jos Nijhuis (1957) is voorzitter van de raad van commissarissen en lid van de remuneratie- & selectiecommissie. Jos maakte in 2008 de overstap naar Schiphol Group waar hij van 2009 tot 2018 werkzaam was als president-directeur. Daarvoor was hij onder meer voorzitter van de raad van bestuur van PricewaterhouseCoopers. Hij is tevens president commissaris bij Bouwinvest Real Estate Investors en commissaris bij Vision-Boxin Portugal. Daarnaast is hij actief in een aantal nevenfuncties, waaronder commissaris bij Hotel Okura en lid van de raad van advies van Interstellar. Jos is in 2022 benoemd als commissaris en aftredend in 2026. Hij is dan herbenoembaar voor een termijn van vier jaar. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.

ANITA ARTS

Anita Arts (1959) is lid van de raad van commissarissen en tevens lid van de auditcommissie. Anita heeft 20 jaar advies- en managementfuncties vervuld in de spoorsector, haar laatste functie daarin was lid van de raad van bestuur van ProRail. In 2009 is zij bestuurder van het OLVG in Amsterdam geworden en in 2012 van het Flevoziekenhuis in Almere, vanaf begin 2013 tot medio 2022 als voorzitter raad van bestuur. Sinds begin 2019 tot medio 2022 was zij - als nevenfunctie - lid van het bestuur van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ). Van 2011-2019 was zij tevens toezichthouder bij de NOS en bij het ROC van Amsterdam-Flevoland. Anita heeft de Nederlandse nationaliteit, is benoemd als commissaris in 2019 en aftredend in 2023. Zij is dan herbenoembaar voor een termijn van 4 jaar.

JOOST VAN DIJK

Joost van Dijk (1961) is vice-voorzitter van de raad van commissarissen en tevens lid van de auditcommissie. Joost is verder actief als adviseur en coach van bestuurders van ondernemingen en begeleidt hen in het doorvoeren van strategische transitie. Ook is hij verbonden aan TSM Business School. Eerder was hij werkzaam als ceo van EON Benelux en coo Steam bij EON Generation. Hiervoor was Joost werkzaam in verschillende managementfuncties binnen Shell. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit. Joost is herbenoemd als commissaris in 2020 en aftredend in 2024.

PAUL RÜPP

Paul Rüpp (1957) is lid van de raad van commissarissen en tevens voorzitter van de remuneratie- & selectiecommissie. Paul is waarnemend burgemeester van de gemeente Maashorst. Hij was tot 2021 werkzaam als voorzitter van het college van bestuur van Avans Hogeschool. Daarvoor was hij Gedeputeerde in de provincie Noord-Brabant. Hij is voorzitter van de raad van toezicht bij de KRO-NCRV, voorzitter van de raad van commissarissen Sitech B.V., voorzitter van de raad van toezicht van het Instituut voor de Nederlandse Taal (tot en met 30-11-22) en lid van de raad van commissarissen van Eindhoven Airport (tot en met 31-10-2022). Paul was gedurende 2022 ook voorzitter van het Van Gogh Nationaal Park en lid van het dagelijks bestuur CDA. Daarnaast is hij Kamerheer van Zijne Majesteit de Koning in de provincie Noord-Brabant. Paul is benoemd als commissaris in 2020 en aftredend in 2024. Hij is dan herbenoembaar voor een termijn van 4 jaar. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.

CARMEN VELTHUIS

Carmen Velthuis (1974) is lid van de raad van commissarissen en tevens voorzitter van de auditcommissie. Carmen is sinds 2022 werkzaam als cfo Vodafone Duitsland. Hiervoor was zij cfo van het Europese Cluster bij Vodafone Group in Londen en cfo bij Vodafone Nederland. Voor de overstap naar Vodafone was zij cfo van V&D en vervulde ze verschillende managementfuncties bij onder meer KPN en PricewaterhouseCoopers. Zij heeft de Nederlandse nationaliteit. Carmen is herbenoemd als commissaris in 2020 en aftredend in 2024.

Jaarrekening

Geconsolideerde jaarrekening 2022

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING

€ miljoen	Noot	2022	2021
Netto-omzet	1	1.705	1.634
Af: Kosten van transportdiensten en van distributieverliezen	2	380	324
Overige bedrijfsopbrengsten	3	3	2
Voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo		1.328	1.312
Personeelskosten	4	559	548
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	5	469	429
Kosten uitbesteed werk, materialen en andere externe kosten	6	236	229
Overige bedrijfskosten	7	17	15
Geactiveerde kosten eigen productie	8	-229	-231
		1.052	990
Bedrijfsresultaat		276	322
Financiële baten	9	5	1
Financiële lasten	9	33	44
Financiële baten en lasten		-28	-43
Resultaat deelnemingen	20,30	1.113	0
Resultaat vóór belastingen		1.361	279
Belastingen	11	-61	-80
Resultaat na belastingen		1.300	199
Toekomend aan:			
Minderheidsaandeelhouders		0	0
Aandeelhouders		1.300	199
Gemiddeld aantal aandelen in boekjaar		149.682.196	149.682.196
Winst per aandeel¹		8,69	1,33

¹ In euro's, verwatering van winsten is niet van toepassing.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

€ miljoen	2022	2021
Resultaat na belastingen	1.300	199
Vrijval niet-gerealiseerde resultaten via hedgereserve	0	1
Belastingen vrijval niet-gerealiseerde resultaten via eigen vermogen	0	0
Totaalresultaat incl. niet-gerealiseerde resultaten¹	1.300	200
Toekomend aan:		
Minderheidsaandeelhouders	0	0
Aandeelhouders	1.300	200

¹ De niet-gerealiseerde bedragen in het totaalresultaat betreffen louter bedragen die in latere periodes in de winst-en-verliesrekening worden verantwoord.

GECONSOLIDEERDE BALANS

€ miljoen	Noot	31 december 2022	31 december 2021
Activa			
Materiële vaste activa	12	8.889	8.420
Immateriële vaste activa	13	222	227
Gebruiksrecht activa	14	92	106
Overige financiële vaste activa	15	11	12
Vaste activa		9.214	8.765
Voorraden	16	74	41
Vorderingen	17	186	158
Overige financiële activa (kortlopend)	18	657	108
Liquide middelen	19	217	107
Activa aangehouden voor verkoop	20	0	216
Vlottende activa		1.134	630
Totaal activa		10.348	9.395

€ miljoen	Noot	31 december 2022	31 december 2021
Passiva			
Geplaatst en gestort aandelenkapitaal		150	150
Agioreserve		2.436	2.436
Algemene reserve		1.555	1.456
Resultaat van het boekjaar		1.300	199
Eigen vermogen	21	5.441	4.241
Rentedragende verplichtingen (langlopend)	22	2.547	3.058
Voorzeningen (langlopend)	23	21	31
Vooruitontvangen bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	24	1.125	1.039
Latente belastingen	25	352	355
Overige langlopende verplichtingen	26	1	1
Langlopende verplichtingen		4.046	4.484
Handelsschulden en overige te betalen posten	27	282	286
Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	28	531	331
Winstbelasting	29	11	2
Voorzeningen (kortlopend)	23	4	5
In volgend jaar te amortiseren vooruitontvangen bijdragen	24	33	27
Verplichtingen direct gerelateerd aan activa aangehouden voor verkoop	20	0	19
Kortlopende verplichtingen		861	670
Totaal passiva		10.348	9.395

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

€ miljoen	Noot	2022	2021
Resultaat na belastingen		1.300	199
Aanpassingen voor:			
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	5	469	429
Geamortiseerde bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	24	-31	-26
Ontvangen bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	24	123	120
Mutatie latente belastingen	25	-3	20
Mutatie voorzieningen (langlopend)	23	-10	-13
Financiële baten	9	-5	-1
Financiële lasten	9	33	44
Belastingen ten laste van het resultaat (acuut)	11	63	60
Verkoopresultaat Fudura B.V.	20 en 30	-1.113	0
Mutatie werkkapitaal exclusief belastingen en rente	30	-58	-6
Overig		0	2
Ontvangen rente	30	1	0
Betaalde rente	30	-41	-39
Betaalde/ontvangen belastingen	30	-55	-65
Dividend deelnemingen	32	0	8
Kasstroom uit operationele activiteiten		673	732
Investerings in materiële vaste activa	12	-867	-841
Investerings in immateriële vaste activa	13	-34	-45
Netto ontvangen vergoeding verkoop Fudura B.V.	20 en 30	1.320	0
Verstreckte leningen	15	-7	-6
Aflossing verstreckte leningen	15	9	8
Storting in deposito's ¹	18	-650	-125
Opname uit deposito's ¹	18	100	25
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-129	-984
Kasstroom voor financieringsactiviteiten		544	-252
Uitgifte groene obligatieleningen	22 en 28	0	491
Opname van rentedragende verplichtingen ²	22 en 28	2.835	375
Aflossing van rentedragende verplichtingen ²	22 en 28	-3.135	-445
Aflossing van leaseverplichting	22 en 28	-34	-34
Uitbetaald dividend	32	-100	-75
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-434	312
Totaal kasstromen		110	60
Netto liquide middelen begin boekjaar	30	107	47
Netto liquide middelen ultimo boekjaar	30	217	107

1 In 2022 zijn naast de storting in en opname uit deposito's overtollige liquiditeiten in geldmarktfondsen geplaatst. Per ultimo 2022 is € 179 miljoen in geldmarktfondsen geplaatst.

2 Dit betreft opname en aflossing van Euro Commercial Papers, bilaterale kasgeldleningen en obligatieleningen.

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN

€ miljoen	Aantal gewone aandelen	Aandelen-kapitaal	Agio-reserve	Algemene reserve	Hedge-reserve	Resultaat boekjaar	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2021	149.682.196	150	2.436	1.423	-1	108	4.116
Resultaat na belastingen 2021		-	-	-	-	199	199
Amortisatie hedgereserve in 2021		-	-	-	1	-	1
Totaalresultaat inclusief niet-gerealiseerde resultaten		-	-	-	1	199	200
Bestemming resultaat 2020		-	-	33	-	-33	0
Dividenduitkering over 2020 ¹		-	-	-	-	-75	-75
Stand per 31 december 2021²	149.682.196	150	2.436	1.456	0	199	4.241
Stand per 1 januari 2022	149.682.196	150	2.436	1.456	0	199	4.241
Resultaat na belastingen 2022		-	-	-	-	1.300	1.300
Totaalresultaat inclusief niet-gerealiseerde resultaten		-	-	-	0	1.300	1.300
Bestemming resultaat 2021		-	-	99	-	-99	0
Dividenduitkering over 2021 ¹		-	-	-	-	-100	-100
Stand per 31 december 2022²	149.682.196	150	2.436	1.555	0	1.300	5.441

1 De in 2022 aan aandeelhouders toekomende en betaalde dividenduitkering over 2021 bedraagt € 0,66 per aandeel (2021: € 0,50), waarbij is gerekend met het aantal aandelen gedurende het boekjaar.

2 Ultimo 2022 bedroeg het totaal eigen vermogen (vóór winstbestemming) per aandeel € 36,35 (2021: € 28,33), waarbij is gerekend met het aantal aandelen ultimo boekjaar.

Toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

1. ALGEMENE INFORMATIE

Enexis Holding N.V. is gevestigd aan de Magistratenlaan 116 te 's-Hertogenbosch in Nederland (KvK-nummer 17238877) en is verantwoordelijk voor de aanleg, het onderhoud, het beheer en de ontwikkeling van distributienetten voor elektriciteit (stroomkabels en midden- en laagspanningsstations) en gas (gasleidingen en gasstations) en daaraan verwante activiteiten. De verwante diensten betreffen met name kernversterkende, niet-gereguleerde activiteiten op het gebied van meetdiensten, de verhuur van middenspanningsinstallaties, de aanleg en het beheer van particuliere energiedistributienetten en het versnellen van de transitie naar een duurzame energievoorziening.

Enexis Holding N.V. is een naamloze vennootschap. De geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap over het boekjaar 2022 omvat de vennootschap en haar dochterondernemingen (hierna tezamen te noemen Enexis Groep). Van de aandelen van Enexis Holding N.V. wordt circa 76% gehouden door vijf Nederlandse provincies en circa 24% door 85 gemeenten. Enexis Holding N.V. staat aan het hoofd van Enexis Groep.

De door Enexis Holding N.V. opgestelde en door Ernst & Young Accountants LLP gecontroleerde jaarrekening is op 27 februari 2023 ter ondertekening aangeboden aan de Raad van Commissarissen. De door de Raad van Commissarissen getekende jaarrekening wordt op 13 april 2023 ter vaststelling aangeboden aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

2. GRONDSLAGEN VOOR DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

2.1 ALGEMEEN

De geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V. bevat de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, de geconsolideerde balans, het geconsolideerd kasstroomoverzicht en het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen. De toelichtingen bij de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen financiële overzichten maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

De functionele valuta van Enexis Holding N.V. is de euro. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in miljoenen euro's. Aan- en verkooptransacties in vreemde valuta worden op transactiedatum verwerkt tegen de koers van afwikkeling.

Enexis Holding N.V. hanteert als grondslagen voor waardering en resultaatbepaling de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Voorts is de jaarrekening opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

De geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V. is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Dit betekent dat de in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de vennootschap voor een periode van minimaal twaalf maanden na opstelling van het jaarverslag de continuïteit kan handhaven. De Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. heeft een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de vennootschap om de continuïteit te handhaven. Op basis hiervan is geconcludeerd dat er geen materiële onzekerheden bestaan omtrent de mogelijkheid van de vennootschap om de continuïteit voor een periode van minimaal twaalf maanden na opstelling van het jaarverslag te handhaven.

2.2 WIJZIGINGEN IN IFRS

NIEUWE STANDAARDEN VAN KRACHT IN 2022

Per 1 januari 2022 zijn de volgende gewijzigde IFRS-standaarden van kracht geworden:

- Wijzigingen in IFRS 3 Bedrijfscombinaties; IAS 16 Materiële vaste activa; IAS 37 Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa; Annual improvements 2018-2020.

Bovenstaande wijzigingen in de standaarden hebben geen directe gevolgen voor het vermogen en het resultaat of zijn niet van toepassing voor Enexis Groep.

TOEKOMSTIGE STANDAARDEN DIE NOG NIET VAN KRACHT ZIJN OP RAPPORTAGEDATUM

Onderstaande wijzigingen in IFRS-standaarden zijn nog niet van kracht op de rapportagedatum:

- Wijzigingen in IAS 1 Presentatie van de jaarrekening: Classificatie van verplichtingen als kortlopend of langlopend (uitgegeven op 23 januari 2020 en 15 juli 2020), van kracht per 1 januari 2023.
- Wijzigingen in IAS 1 Presentatie van de jaarrekening en IFRS Practice Statement 2: Toelichting van grondslagen voor financiële verslaggeving (uitgegeven op 12 februari 2021), van kracht per 1 januari 2023.
- Wijzigingen in IAS 8 Grondslagen voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en fouten: Definitie van schattingen (uitgegeven op 31 maart 2021), van kracht per 1 januari 2023.
- Wijzigingen in IAS 12 Winstbelastingen: Belastinglatenties met betrekking tot activa en verplichtingen uit hoofde van een enkele transactie (uitgegeven op 6 mei 2021), van kracht per 1 januari 2023.
- Wijzigingen in IFRS 17 Verzekeringscontracten: Eerste toepassing van IFRS 17 en IFRS 9 – vergelijkende cijfers (uitgegeven op 9 december 2021), van kracht per 1 januari 2023
- IFRS 17 Verzekeringscontracten (uitgegeven op 18 mei 2017) inclusief wijzigingen in IFRS 17 (uitgegeven op 25 juni 2020), van kracht per 1 januari 2023.
- Wijzigingen in IFRS 16 Leases: Leaseverplichting bij een sale-and-leaseback transactie (uitgegeven op 22 september 2022), van kracht er 1 januari 2024.

De wijzigingen in de standaarden na 2022 hebben naar verwachting geen directe gevolgen voor het vermogen en het resultaat of zijn niet van toepassing voor Enexis Groep.

2.3 SCHATTINGSWIJZIGING

DEGRESSIEVE AFSCHRIJVINGSMETHODE GASACTIVA

De inschatting van Enexis is dat het aantal gebruikers van het gasnet tot en met 2050 zal afnemen. Enexis verwacht echter dat de afname van het aantal gebruikers niet zal leiden tot het op grote schaal buiten gebruik stellen van de gasactiva. Ondanks een afname in het aantal gebruikers van het gasnet, zal de hoofdinfrastructuur van het gasnet namelijk grotendeels operationeel blijven. Daarnaast wordt een blijvende relevantie verwacht voor natuurlijk gas en duurzame alternatieven zoals groen gas en waterstof. Enexis ziet derhalve geen aanleiding om de economische en technische levensduren van de gasactiva in te korten.

De afschrijvingsmethode dient op basis van IFRS gekozen te worden in overeenstemming met het verwachte verbruikspatroon van de toekomstige economische voordelen die de activa in zich bergt. Dit verbruikspatroon wordt het beste weerspiegeld door het verwachte benuttingspatroon van het gasnet. Het verwachte benuttingspatroon van het gasnet wordt bepaald op basis van de meest recente verwachting van Enexis omtrent de afname van het aantal gebruikers van het gasnet in de periode tot en met 2050. Deze verwachting is onder meer gebaseerd op de toekomstscenario's uit de Integrale Infrastructuurverkenning 2030-2050 zoals opgesteld door TenneT, GasUnie en de regionale netbeheerders. Deze toekomstscenario's zijn toegepast op het voorzieningsgebied van Enexis rekening houdend met de realisatie in de afname van het aantal gasaansluitingen in de afgelopen jaren.

Aangezien het verwachte benuttingspatroon van het gasnet een degressieve afname laat zien, past Enexis vanaf boekjaar 2022 voor gasactiva een degressieve afschrijvingsmethode toe. Het amortisatiepatroon van de vooruitontvangen bijdragen voor de gasactiva is met ingang van boekjaar 2022 eveneens aangepast naar deze degressieve methode, zodat de netto afschrijvingslasten (bruto afschrijvingen verminderd met de geamortiseerde bijdragen) van de gasactiva een degressief patroon volgen.

Als gevolg van de schattingswijziging zijn de bruto afschrijvingslasten van de gasactiva in 2022 € 26 miljoen hoger en de geamortiseerde bijdragen € 4 miljoen hoger dan wanneer de lineaire afschrijvingsmethode gehandhaafd zou zijn. De netto afschrijvingslasten zijn daarmee € 22 miljoen hoger. De toename van de netto afschrijvingen in 2022 als gevolg van de overstap op de degressieve afschrijvingsmethode ten opzichte van de totale netto afschrijvingen in 2022 van Enexis Groep als geheel bedraagt 6%. Op basis van de huidige inschattingen zal de toename in de jaarlijkse netto afschrijvingslasten ten opzichte van de lineaire methode ieder jaar afnemen totdat het verschil omstreeks 2029 nihil is, waarna de degressieve afschrijvingsmethode tot een lagere jaarlijkse afschrijvingslast zal leiden dan de lineaire afschrijvingsmethode.

2.4 GRONDSLAGEN VOOR DE CONSOLIDATIE

De geconsolideerde jaarrekening bevat de jaarrekening van Enexis Holding N.V. en haar groepsmaatschappijen.

Groepsmaatschappijen betreffen alle entiteiten waarover Enexis Groep de zeggenschap heeft, dat wil zeggen dat Enexis Groep blootgesteld is aan, of recht heeft op, variabele resultaten vanuit zijn betrokkenheid bij de entiteit en de mogelijkheid heeft om deze resultaten te beïnvloeden door zijn macht om de activiteiten van de entiteit te sturen. Groepsmaatschappijen worden betrokken in de consolidatie vanaf de datum waarop hier sprake van is. Vanaf de datum dat niet meer aan de criteria van groepsmaatschappijen wordt voldaan, wordt de groepsmaatschappij niet langer betrokken in de consolidatie.

Bij de consolidatie wordt de integrale methode toegepast. In het geval dat het belang van Enexis Holding N.V. in de groepsmaatschappij minder dan 100% bedraagt, wordt het aandeel van derden in het eigen vermogen en in het resultaat opgenomen. Financiële relaties en resultaten tussen geconsolideerde maatschappijen onderling worden geëlimineerd.

Bij verlies van zeggenschap worden de activa en verplichtingen van de dochteronderneming, eventuele minderheidsbelangen en overige met de dochteronderneming samenhangende vermogenscomponenten niet langer in de balans verantwoord. Het eventuele overschot of tekort op het verlies van zeggenschap wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Indien Enexis Groep een belang behoudt in de voormalige dochteronderneming, wordt dat belang tegen de reële waarde verantwoord per de datum dat niet langer sprake was van zeggenschap. Het belang wordt na eerste opname verwerkt volgens de 'equity'-methode indien sprake is van invloed van betekenis. Indien geen sprake is van invloed van betekenis wordt het belang op basis van IFRS 9 Financiële Instrumenten verwerkt.

2.5 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

SCHATTINGEN EN VERONDERSTELLINGEN

Het opstellen van financiële overzichten vereist het gebruik van schattingen en oordeelsvorming. In het geval van significante schattingen is er per definitie sprake van een grote mate van schattingsonzekerheden. De werkelijke resultaten zullen door deze grote mate van schattingsonzekerheden in veel gevallen afwijken van de gemaakte schatting en aannames. De bedrijfswaardeberekening in het kader van de goodwill impairment test (noot 13) is een schatting waarop een hogere mate van oordeelsvorming en complexiteit van toepassing is. Deze schatting wordt door het management als significant aangemerkt. Gedetailleerde informatie over deze schatting, inclusief toelichting van de toegepaste uitgangspunten en sensitiviteit, is opgenomen in noot 13. Immateriële vaste activa.

Valuta

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum. Niet-monetaire activa die volgens de actuele waarde worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op het moment waarop de actuele waarde werd bepaald. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen op balansdatum worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers op balansdatum.

Saldering

Saldering van actief- en passiefposten vindt per tegenpartij plaats indien er sprake is van een contractueel recht om de opgenomen bedragen te salderen en er sprake is van de intentie om te salderen. Ontbreekt het recht om bedragen te salderen of het voornemen actief- en passiefposten gelijktijdig af te wikkelen, dan worden deze apart verantwoord.

Daar waar op basis van een contract het recht bestaat tot het salderen van actief- en passiefposten, wordt dit in de betreffende noot toegelicht. Hierbij worden tevens de saldi van de actief- en passiefpost nader toegelicht.

Presentatie

De presentatie van de winst-en-verliesrekening volgt de categoriale indeling. De kosten van transportdiensten en van distributieverliezen worden meteen na de netto-omzet en overige bedrijfsopbrengsten gepresenteerd vanwege de relatie met de netto-omzet, alsmede het onderscheid ten opzichte van de door onze organisatie op korte termijn meer beïnvloedbare andere bedrijfskosten.

Waardering tegen reële waarde

Enexis Groep waardeert een aantal financiële instrumenten (zoals derivaten) per balansdatum tegen reële waarde. Bovendien worden de reële waarden van de rentedragende verplichtingen toegelicht in noot 31. Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten. Reële waarde is de prijs die zou worden ontvangen om een actief te verkopen of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een reguliere transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum. Bij een waardering tegen reële waarde wordt ervan uitgegaan dat de transactie om het actief te verkopen of de verplichting over te dragen plaatsvindt:

- op de belangrijkste markt voor het actief of de verplichting; of, als die er niet is,

- op de voordeligste markt voor het actief of de verplichting.

Enexis Groep dient toegang te hebben tot de belangrijkste of voordeligste markt.

De reële waarde van een actief of een verplichting wordt bepaald met behulp van de veronderstellingen waarvan marktdeelnemers zouden uitgaan bij het waarderen van het actief of de verplichting, in de veronderstelling dat marktdeelnemers in hun economisch belang handelen. Bij de waardering van een niet-financieel actief tegen reële waarde wordt rekening gehouden met het vermogen van een marktdeelnemer om economische voordelen te genereren door het actief maximaal en optimaal te gebruiken óf door het te verkopen aan een andere marktdeelnemer die het actief maximaal en optimaal zou gebruiken.

Enexis Groep gebruikt waarderingstechnieken die in de gegeven omstandigheden geëigend zijn en waarvoor voldoende gegevens beschikbaar zijn om de reële waarde te bepalen, en waarbij zo veel mogelijk relevante waarneembare inputs en zo weinig mogelijk niet-waarneembare inputs worden gebruikt.

Alle activa en verplichtingen ten aanzien waarvan de reële waarde wordt bepaald of in de jaarrekening wordt vermeld, worden in de navolgende reële waarde hiërarchie ingedeeld, op basis van de input van het laagste niveau dat significant is voor de gehele waardering:

- niveau 1: De reële waarde is gelijk aan genoteerde prijzen in een actieve markt.
- niveau 2: De reële waarde is gebaseerd op parameters die direct of indirect in de markt waarneembaar zijn.
- niveau 3: De reële waarde is gebaseerd op parameters die niet in de markt waarneembaar zijn.

Voor activa en verplichtingen die op terugkerende basis in de jaarrekening worden opgenomen tegen reële waarde, stelt Enexis Groep aan het einde van iedere verslagperiode door herbeoordeling vast of er sprake is van wijzigingen in de niveau-indeling van de hiërarchie (op basis van de input van het laagste niveau dat significant is voor de gehele waardering).

Ten behoeve van de vermelding van reële waarden heeft Enexis Groep categorieën activa en verplichtingen vastgesteld op basis van aard, eigenschappen en risico's van de activa en verplichtingen en het niveau in de reële waarde hiërarchie zoals in het bovenstaande is toegelicht.

BEDRIJFSCOMBINATIES EN GOODWILL

Bedrijfscombinaties worden administratief verwerkt via toepassing van de overnamemethode. De kosten van de overname worden gewaardeerd tegen de som van de reële waarde op overnamedatum van de overgedragen vergoeding en het bedrag van de minderheidsbelangen in de overgenomen entiteit. Voor iedere bedrijfscombinatie bepaalt Enexis Groep of de minderheidsbelangen in de overgenomen entiteit worden gewaardeerd tegen reële waarde of het proportionele aandeel van de identificeerbare netto-activa van de overgenomen entiteit. Kosten die verband houden met de overname worden in het resultaat genomen in het jaar waarin deze kosten worden gemaakt.

Wanneer Enexis Groep een bedrijf overneemt, beoordeelt ze de financiële activa en overgenomen verplichtingen voor gepaste classificering en toewijzing op basis van contractuele voorwaarden, economische omstandigheden en relevante omstandigheden op de verwervingsdatum. Dit omvat ook de scheiding van in contracten besloten afgeleide instrumenten in basiscontracten van de overgenomen partij.

Elke voorwaardelijke vergoeding die door Enexis Groep wordt overgedragen, zal initieel worden gewaardeerd tegen reële waarde op de verwervingsdatum. Een voorwaardelijke vergoeding die classificeert als een actief of verplichting als financieel instrument, wordt tegen reële waarde gewaardeerd, waarbij wijzigingen in reële waarde worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Goodwill is het verschil tussen de kosten van overname van de onderneming minus het saldo van de reële waarde van identificeerbare activa en de reële waarde van de overgenomen verplichtingen van de onderneming. De kosten van overname van de onderneming zijn gewaardeerd tegen de som van de reële waarde op overnamedatum van de overgedragen vergoeding en het bedrag van de minderheidsbelangen in de overgenomen entiteit. Goodwill wordt gewaardeerd tegen de kostprijs minus eventuele bijzondere waardeverminderingen. Goodwill wordt jaarlijks getoetst op bijzondere waardevermindering en wordt additioneel getoetst indien gebeurtenissen of veranderingen in omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een eenmaal genomen bijzondere waardevermindering van goodwill wordt nooit teruggedraaid.

Daar waar goodwill is gealloceerd aan een kasstroomgenererende eenheid en deel uitmaakt van de afgestoten activiteiten binnen deze eenheid, maakt de goodwill die betrekking heeft op de afgestoten activiteiten deel uit van de boekwaarde van de activiteiten bij het bepalen van het boekresultaat op de afgestoten activiteiten. Goodwill die onder deze omstandigheden wordt afgestoten, wordt gewaardeerd op basis van de relatieve waarden van de afgestoten activiteiten en het deel dat gehandhaafd blijft in de kasstroomgenererende eenheid.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

Gedurende het verslagjaar wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn voor een bijzondere waardevermindering van activa. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Voor de activa is de realiseerbare waarde gelijk aan de hoogste van de reële waarde minus verkoopkosten of de indirecte opbrengstwaarde.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen indien de boekwaarde van activa, of de kasstroomgenererende eenheid waartoe de activa behoren, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen worden ten laste van het resultaat gebracht.

Een bijzondere waardevermindering wordt teruggenomen indien vastgesteld wordt dat de uitgangspunten zijn veranderd op basis waarvan destijds de realiseerbare waarde is bepaald en voor zover de resterende boekwaarde van de activa lager is dan de boekwaarde die zou zijn bepaald, na aftrek van afschrijvingen, als in voorgaande jaren geen bijzondere waardevermindering voor het actief was opgenomen. Effecten van terugname van bijzondere waardeverminderingen worden ten gunste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill worden niet teruggenomen.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Classificatie

Alle financiële activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten of reële waarde via de winst-en-verliesrekening. De classificatie is afhankelijk van het bedrijfsmodel dat Enexis hanteert voor het houden van deze financiële activa en verplichtingen en de karakteristieken van met de financiële activa of verplichtingen gegenereerde kasstromen.

Verwerking bij eerste opname

Aankopen en verkopen van financiële instrumenten worden verantwoord op transactiedatum. Enexis Groep neemt een financieel actief niet langer op in de balans als de contractuele rechten op de kasstromen uit het actief aflopen, of als Enexis Groep de contractuele rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het financieel actief overdraagt door middel van een transactie, waarbij alle aan het eigendom van dit actief verbonden risico's en voordelen worden overgedragen. De verwerking bij eerste opname vindt plaats tegen reële waarde.

Financiële activa en verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs

Deze categorie financiële instrumenten omvat handelsdebiteuren en overige vorderingen, verstrekte leningen, deposito's, opgenomen leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Deze financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden deze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

Enexis Groep houdt geen belangen die worden geclassificeerd tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten.

Financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening

Enexis Groep houdt geen belangen die worden geclassificeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

Enexis Groep kan gebruikmaken van afgeleide financiële instrumenten om het risico van wijzigingen in toekomstige kasstromen van periodiek te betalen rentes of risico's van vreemde valuta's af te dekken. Deze wijzigingen in kasstromen kunnen het gevolg zijn van ontwikkelingen in markttrente of marktkoersen van vreemde valuta's. Gezien de specifieke aanwending van derivaten ten behoeve van mitigering van het rente- en koersrisico op kasstromen, past Enexis Groep eventueel hedge accounting toe.

Waardering van derivaten vindt plaats tegen reële waarde. De reële waarde van rentederivaten wordt bepaald door middel van de discontering van de toekomstige kasstromen. De reële waarde van valutaderivaten wordt bepaald door middel van discontering van toekomstige kasstromen omgerekend tegen de marktcoersen. De discontering wordt bepaald op basis van de marktrente ultimo boekjaar. De kasstromen worden bepaald op basis van de contractueel overeengekomen rentevoeten, vervaldata en nominale bedragen. Mutaties in de reële waarde worden verantwoord in de hedgereserve (onderdeel van het eigen vermogen), mits de afdekking in hoge mate effectief is. Het ineffektieve gedeelte van de hedge wordt direct verantwoord in de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

Derivaten worden onder de kortlopende, respectievelijk langlopende overige financiële activa geïnclassificeerd indien de reële waarde positief is, en onder de kortlopende, respectievelijk langlopende financiële verplichtingen indien de reële waarde negatief is.

Bijzondere waardevermindingsverliezen

Eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen worden geïdentificeerd middels de generieke of gesimplificeerde methode.

De generieke methode hanteert het volgende model:

- 12 maanden verwacht kredietverlies; of
- levenslang verwachte kredietverliezen voor financiële activa wanneer het kredietrisico door omstandigheden significant stijgt. Hierbij worden alle verwachte kredietverliezen voor de levensduur van het actief verantwoord; of
- levenslang verwachte kredietverliezen, waarbij rente wordt berekend over de netto vordering verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Het verwachte kredietverlies wordt bepaald op basis van een langdurig gemiddelde credit loss rating die is gebaseerd op een door credit rating agencies toegekend risicoprofiel.

Verstekte leningen aan deelnemingen en joint ventures, vorderingen op leveranciers uit hoofde van het leveranciersmodel en alle overige vorderingen worden door middel van het generieke model getoetst op mogelijke bijzondere waardevermindingsverliezen.

De gesimplificeerde methode wordt toegepast op de overige debiteuren. Hierbij worden direct de levenslang verwachte kredietverliezen verantwoord, bepaald aan de hand van een historische reeks gemiddelde oninbare bedragen (op basis van historische incassogegevens).

ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP

Vaste activa of groepen activa worden gekwalificeerd als aangehouden voor verkoop indien de boekwaarde hoofdzakelijk via verkoop en niet via het voortgezette gebruik ervan wordt gerealiseerd. De activa aangehouden voor verkoop worden gewaardeerd tegen de boekwaarde of lagere reële waarde onder aftrek van de geschatte verkoopkosten.

Aan de criteria voor kwalificatie als aangehouden voor verkoop wordt alleen geacht te zijn voldaan wanneer de verkoop zeer waarschijnlijk is en de activa in zijn huidige staat beschikbaar is voor onmiddellijke verkoop. Op deze activa worden geen afschrijvingen en amortisaties meer verantwoord, zodra kwalificatie als activa aangehouden voor verkoop heeft plaatsgevonden. Rente en overige kosten met betrekking tot verplichtingen behorende tot een groep activa die wordt afgestoten, worden wel verwerkt.

Activa en verplichtingen die zijn gekwalificeerd als aangehouden voor verkoop zijn afzonderlijk gepresenteerd in de balans.

LEASE

ENEXIS GROEP ALS HUURDER IN EEN LEASE

Leaseovereenkomsten worden conform IFRS 16 op de balans verantwoord vanaf het moment dat het actief beschikbaar is gesteld voor gebruik aan Enexis Groep. De betaalde leasetermijnen worden gesplitst in een financieringslast en een aflossing van de uitstaande verplichting, gebruikmakend van een gewogen gemiddelde marginale rentevoet. Het gebruiksrecht voor activa wordt vervolgens afgeschreven in overeenstemming met de totale looptijd van de verwachte contractduur. De afschrijvingstermijn kan korter zijn indien de contractduur wordt aangepast, het contract niet verlengd zal worden en de betreffende activa niet overgenomen zullen worden.

Activa en verplichtingen die voortkomen uit leaseovereenkomsten worden initieel gewaardeerd op basis van een contante waarde model. De leaseverplichting bevat de netto contante waarde van de volgende leasebetalingen:

- vaste betalingen (met inbegrip van in wezen vaste leaseverplichting), verminderd met eventuele te ontvangen lease-incentives;
- variabele leasebetalingen die van een index of rentevoet afhankelijk zijn en die bij eerste opname op basis van de index of rentevoet op de aanvangsdatum worden gewaardeerd;
- bedragen die naar verwachting door de lessee verschuldigd zullen zijn uit hoofde van restwaardegaranties;
- de uitoefenprijs van een aankoopoptie indien het redelijk zeker is dat de lessee deze optie zal uitoefenen, en;
- betalingen van boeten voor het beëindigen van de leaseovereenkomst, indien de lessee de optie tot beëindiging van de overeenkomst uitoefent.

De leasebetalingen worden verdisconteerd op basis van de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst, mits die op eenvoudige wijze kan worden bepaald. Indien die rentevoet niet op eenvoudige wijze kan worden bepaald, zal de marginale rentevoet van Enexis worden gehanteerd. De marginale rentevoet betreft de rentevoet die Enexis zou moeten betalen voor een financiering die noodzakelijk zou zijn om eenzelfde actief aan te schaffen onder gelijke economische omstandigheden met gelijke voorwaarden.

Op de aanvangsdatum worden leaseverplichtingen gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen die op die datum niet zijn verricht. De kostprijs van het met een gebruiksrecht overeenstemmend actief zal bestaan uit:

- het bedrag van de eerste waardering van de leaseverplichting;
- alle op of voor de aanvangsdatum verrichte leasebetalingen, verminderd met alle ontvangen lease-incentives;
- alle door Enexis gemaakte initiële directe kosten; en
- een schatting van de door Enexis te maken kosten van ontmanteling en verwijdering van het onderliggende actief, en van het herstel van het terrein waar het zich bevindt, dan wel van het herstel van het onderliggende actief in de toestand die in de voorwaarden van de leaseovereenkomst is beschreven, tenzij die kosten voor de productie van voorraden worden gemaakt.

Verlengings- en beëindigingsopties

Enexis stelt de leaseperiode vast als de niet-opzegbare periode van een leaseovereenkomst, samen met:

- de perioden die onder een optie tot verlenging van de leaseovereenkomst vallen indien het redelijk zeker is dat Enexis deze optie zal uitoefenen;
- de perioden die onder een optie tot beëindiging van de leaseovereenkomst vallen indien het redelijk zeker is dat Enexis deze optie niet zal uitoefenen.

Bij deze beoordeling neemt Enexis alle relevante feiten en omstandigheden in aanmerking die een economische drijfveer teweegbrengen om de optie tot verlenging van de leaseovereenkomst uit te oefenen, dan wel de optie tot beëindiging van de leaseovereenkomst niet uit te oefenen.

ENEXIS GROEP ALS VERHUURDER IN EEN LEASE

Enexis is operationele leases aangegaan voor energiegerelateerde installaties. Operationele leases betreffen leases die niet als financiële leases worden aangemerkt. Risico's en voordelen die samenhangen met het eigendom van de betrokken activa zijn niet overgedragen aan de afnemer.

De activa die ter beschikking zijn gesteld aan derden onder operationele leases worden verantwoord onder materiële vaste activa. De opbrengsten uit operationele leases worden over de looptijd in de winst-en-verliesrekening verwerkt als opbrengsten uit verkopen en diensten die deel uitmaakt van de netto-omzet.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode, waarbij voor de herleiding van de mutatie in de netto liquide middelen wordt uitgegaan van het resultaat na belastingen. Het in het kasstroomoverzicht gehanteerde begrip netto liquide middelen betreft de liquide middelen zoals in de balans gehanteerd.

SEGMENTINFORMATIE

Segmenten worden gerapporteerd in overeenstemming met de wijze waarop intern gerapporteerd wordt aan de 'Chief Operating Decision-Maker' (CODM). De Raad van Bestuur is geïdentificeerd als de hoogst geplaatste functionaris (CODM), die verantwoordelijk is voor de toewijzing van middelen en voor de beoordeling van prestaties van de segmenten. De interne rapportages zijn gebaseerd op de grondslagen die ook voor de geconsolideerde jaarrekening worden toegepast. Hierbij vindt een correctie plaats voor bijzondere posten en fair value-mutaties.

3. SEGMENTATIE

Enexis Holding N.V. onderkent een tweetal rapportagesegmenten, te weten:

- Enexis Gereguleerd; en
- Enexis Overig.

Bovenstaande indeling is gebaseerd op de interne rapportagestructuur, met name de geconsolideerde maandrapportage en het bedrijfs(jaar)plan.

Het segment 'Enexis Gereguleerd' betreft Enexis Netbeheer B.V. en Enexis Personeel B.V. tezamen en vormt verreweg het grootste onderdeel binnen Enexis (zowel qua netto-omzet als totaal activa is het aandeel van deze activiteiten meer dan 90%). Enexis Netbeheer B.V. is verantwoordelijk voor de aanleg en het beheer, onderhoud en vernieuwing van het regionale gas- en elektriciteitsnetwerk waarover de leverancier gas of stroom bij de consument thuis of bij het bedrijf brengt. Enexis Personeel B.V. voorziet in de factor arbeid ten behoeve van de met haar in een groep verbonden vennootschappen alsmede het verlenen van overige diensten en het leveren van goederen met betrekking tot het eigen personeel. Voor zover Enexis Personeel B.V. werkzaam is voor de buiten het segment 'Enexis Gereguleerd' opererende entiteiten heeft kostenverrekening plaatsgevonden.

Het als 'Enexis Overig' opgenomen segment betreft de activiteiten van Enexis Vastgoed B.V., Enpuls B.V. (waarin begrepen Enpuls Projecten B.V. en Mijnwater Warmte Infra B.V.) en Fudura B.V. Enexis Vastgoed B.V. verhuurt eigen onroerend goed binnen Enexis. Enpuls B.V. en de daaraan gelieerde entiteit Enpuls Projecten B.V. zijn opgericht met als doel energiebesparing en -vergroening mogelijk te maken door schaalbare oplossingen te realiseren in het kader van de doelstellingen van Enexis. Mijnwater Warmte Infra B.V. houdt zich bezig met het beheren en onderhouden van warmte- en koudenetwerken, de uitbreiding van het bestaande warmte- en koudenetwerk en het doen van investeringen in nieuwe warmte- en koudenetwerken in de regio Parkstad. Fudura B.V. biedt organisaties aanvullende diensten, zoals het meten van energiestromen, ontwerp en realisatie van infrastructuur, verhuur en onderhoud van behuizing, transformatoren en schakelinstallaties en advies. Fudura B.V. zorgt ervoor dat bedrijven hun energievoorziening goed kunnen regelen. Daarnaast is Fudura B.V. verantwoordelijk voor niet-gereguleerde activiteiten die organisaties helpen hun energiehuishouding te verduurzamen.

Enexis Holding N.V. heeft in 2022 de beslissende zeggenschap over Fudura B.V. verloren vanwege de verkoop van alle aandelen in Fudura B.V. De resultaten van Fudura B.V. zijn tot de overnamedatum opgenomen in het segment Enexis Overig. Daarnaast is onder 'Normalisaties, eliminaties en aansluitingen' het verkoopresultaat uit de verkoop van Fudura B.V. opgenomen als Resultaat deelnemingen en joint ventures. Voor een nadere toelichting omtrent de verkoop van de aandelen in Fudura B.V. wordt verwezen naar hoofdstuk 4 en noot 20 en 30 van de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

Enexis Holding N.V., verantwoordelijk voor de financiering van alle binnen Enexis opererende entiteiten is niet als een segment te onderkennen en maakt als zodanig deel uit van de kolom 'Normalisaties, eliminaties en aansluitingen'.

€ miljoen	Enexis Gereguleerd		Enexis Overig		Subtotaal		Normalisaties, eliminaties en aansluitingen		Enexis totaal	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Winst-en-verliesrekening										
Netto-omzet	1.650	1.545	57	95	1.707	1.640	-2	-6	1.705	1.634
Kosten van transportdiensten en van distributieverliezen	380	324	0	0	380	324	0	0	380	324
Overige bedrijfsopbrengsten	4	8	4	4	8	12	-5	-10	3	2
Voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo	1.274	1.229	61	99	1.335	1.328	-7	-16	1.328	1.312
Bedrijfskosten	1.021	927	38	78	1.059	1.005	-7	-15	1.052	990
Bedrijfsresultaat	253	302	23	21	276	323	0	-1	276	322
Resultaat deelnemingen en joint ventures	0	0	0	0	0	0	1.113	0	1.113	0
Financiële baten/lasten	-29	-35	-1	-2	-30	-37	2	-6	-28	-43
Resultaat vóór belastingen	224	267	22	19	246	286	1.115	-7	1.361	279
Belasting	56	66	1	4	57	70	4	10	61	80
Resultaat na belastingen	168	201	21	15	189	216	1.111	-17	1.300	199
Activa en verplichtingen										
Totaal activa	8.580	8.722	79	311	8.659	9.033	1.689	362	10.348	9.395
Niet-geconsolideerde deelnemingen en joint ventures	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verplichtingen (voorzieningen en schulden)	4.072	4.281	42	89	4.114	4.370	793	784	4.907	5.154
Overige gegevens										
Investerings in (I)MVA en gebruiksrecht activa	918	872	4	41	922	913	0	0	922	913
Eigen medewerkers ultimo jaar (in fte's)	4.787	4.475	7	297	4.794	4.772	0	0	4.794	4.772

Kosten en opbrengsten die onderling tussen de onderscheiden segmenten in rekening zijn gebracht alsmede onderlinge vorderingen, schulden en rekening-courantverhoudingen zijn geëlimineerd. In het segmentatieoverzicht zijn deze kosten en opbrengsten opgenomen onder 'Normalisaties, eliminaties en aansluitingen'. De geëlimineerde kosten en de opbrengsten betreffen voornamelijk door Enexis Vastgoed B.V. doorbelaste huisvestingskosten en door Enexis Personeel B.V. in rekening gebrachte kosten voor verrichte dienstverlening aan Fudura B.V., Enpuls B.V. en Enexis Vastgoed B.V. Daarnaast is onder 'Normalisaties, eliminaties en aansluitingen' het verkoopresultaat uit de verkoop van Fudura B.V. opgenomen als Resultaat deelnemingen en joint ventures.

INCIDENTELE POSTEN PER SEGMENT

Enexis rapporteert intern per segment de genormaliseerde resultaten. Deze normalisatie vindt plaats op basis van de posten zoals deze in noot 10. Incidentele posten opgenomen zijn. In 2022 is het verkoopresultaat uit de verkoop van Fudura B.V. aangemerkt als incidentele post.

4. ACQUISITIES EN VERKOPEN

Op 3 mei 2022 is de verkoopovereenkomst getekend voor de verkoop van alle aandelen in Fudura B.V. aan Lion Bidco B.V., een consortium bestaande uit DIF Capital Partners en PGGM. In de verkoopovereenkomst is bepaald dat de verkoop pas kan plaatsvinden als aan de opschortende voorwaarde van de verkoopovereenkomst is voldaan. De opschortende voorwaarde betreft de verplichte goedkeuring van de Europese Commissie voor de transactie. De Europese Commissie heeft op 3 augustus 2022 haar goedkeuring verleend. Op 24 augustus 2022 zijn de aandelen overgegaan op de koper en is de koopsom ontvangen.

Aangezien Enexis reeds in september 2021 besloten heeft Fudura B.V. te verkopen teneinde meer te focussen op haar kerntaken om de energietransitie optimaal te realiseren, was Fudura B.V. met ingang van deze datum gepresenteerd als aangehouden voor verkoop. De verkoopopbrengst bedraagt € 1.326 miljoen. Het resultaat uit deze transactie bedroeg € 1.113 miljoen en is verantwoord onder 'Resultaat deelnemingen' en de ingaande kasstroom van € 1.326 miljoen onder investeringsactiviteiten (zie noot 20. Activa aangehouden voor verkoop en noot 30. Toelichting op het kasstroomoverzicht). Fudura B.V. was onderdeel van het segment Enexis Overig.

5. OORLOG IN OEKRAÏNE

In februari 2022 is de oorlog in Oekraïne uitgebroken. De financiële gevolgen van de oorlog zijn voor Enexis Groep in 2022 beperkt. Ondanks de gestegen energieprijzen is de stijging van de kosten voor distributieverliezen in 2022 beperkt (zie noot 2. Kosten van transportdiensten en van distributieverliezen). De oorlog in Oekraïne heeft geen gevolgen gehad voor de waardering van de (im)materiële vaste activa per 31 december 2022 en de toepassing van de continuïteitsveronderstelling in de jaarrekening 2022.

Noten bij de geconsolideerde jaarrekening

1. NETTO-OMZET

De netto-omzet bestaat uit gereguleerde en niet-gereguleerde opbrengsten.

Onder de gereguleerde netto-omzet worden de opbrengsten, na aftrek van omzet- en energiebelasting, verantwoord van verrichte diensten voor de aansluiting en het transport van elektriciteit en gas, meetdiensten en overige dienstverlening. Onder de niet-gereguleerde netto-omzet worden de opbrengsten verantwoord van verrichte diensten zoals het meten van energiestromen, ontwerp en realisatie van infrastructuur, verhuur en onderhoud van behuizing, transformatoren en schakelinstallaties en advies.

De transport- en aansluitvergoedingen die zijn afgesproken in de contracten met kleinverbruikers en grootzakelijke klanten worden als één prestatieverplichting gezien aangezien het transport van elektriciteit en gas zonder aansluiting en netwerk niet kan plaatsvinden. De transactieprijs wordt geïdentificeerd op basis van de door Enexis Groep vastgestelde standaardtarieven, welke voor de gereguleerde omzet gebaseerd zijn op de door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) vastgestelde maximale tarieven. Het voorzien in transporteren van elektriciteit of gas gedurende de contractperiode betreft een serie van diensten, die over tijd worden gerealiseerd. De voortgang wordt gemeten op basis van het aantal dagen dat Enexis Groep haar diensten levert aan de klant.

Enexis Groep levert alleen goederen en diensten binnen de Nederlandse markt.

De omzet wordt vastgesteld door de gefactureerde netwerkvergoeding te vermeerderen met de raming van de nog te factureren netwerkvergoeding en te verminderen met de raming van de nog te factureren netwerkvergoeding ultimo vorige verslagperiode. De periodieke afrekening met kleinverbruikers van energie geschiedt op basis van vaste bedragen, afhankelijk van de grootte (capaciteit) van de aansluiting, en wordt in rekening gebracht en geïnd door de energieleveranciers. De energieleveranciers dragen de in rekening gebrachte bedragen aan kleinverbruikers periodiek af aan Enexis Groep. De afrekening van grootzakelijke klanten geschiedt periodiek op basis van contractueel overeengekomen capaciteit en daarnaast bij elektriciteit op basis van gemeten verbruik en opgetreden netbelasting.

De niet-gereguleerde opbrengsten uit verhuur vallen niet onder de reikwijdte van IFRS 15 en kwalificeren als lease onder de lease accounting standaarden. Deze opbrengsten worden als aparte categorie onder de netto-omzet geclassificeerd, niet zijnde contracten met klanten. In de specificatie van de netto-omzet is een nadere splitsing naar gereguleerd en niet-gereguleerd gemaakt:

€ miljoen	2022	2021
Gereguleerd		
Periodieke transport- en aansluitvergoedingen Elektriciteit		
Grootverbruik	402	366
Kleinverbruik	672	617
Periodieke transport- en aansluitvergoedingen Gas		
Grootverbruik	42	42
Kleinverbruik	310	304
Meetdiensten	141	137
Geamortiseerde bijdragen	31	26
Overig	12	6
Totaal gereguleerd	1.610	1.498
Niet-gereguleerd		
Opbrengsten uit verkopen en diensten	51	62
Meetdiensten	20	35
Totaal niet-gereguleerd	71	97
Overige netto-omzet		
Verhuuropbrengsten	24	39
Totaal	1.705	1.634

De netto-omzet is met 4,3% toegenomen ten opzichte van 2021. Dit betreft een toename van 7,5% in de gereguleerde omzet en een afname van 30,1% in de niet-gereguleerde en overige omzet. De afname in de niet-gereguleerde en overige omzet is te wijten aan de verkoop van Fudura B.V. in het derde kwartaal van 2022.

De toename in de gereguleerde omzet wordt voornamelijk verklaard door een tariefstijging van de periodieke transport- en aansluitvergoedingen voor elektriciteit en gas.

De omzet uit hoofde van transport- en aansluitvergoedingen elektriciteit is met 9,3% toegenomen ten opzichte van 2021. Deze toename is het gevolg van een gemiddelde tariefstijging van 7,8% en een volumetoename van 1,5%. De omzet uit hoofde van transport- en aansluitvergoedingen gas is met 1,7% toegenomen ten opzichte van 2021. Deze toename wordt verklaard door een gemiddelde tariefstijging van 3,2% en een volumedaling van 1,5%. De gereguleerde omzet uit meetdiensten elektriciteit en gas is met 2,9% toegenomen ten opzichte van 2021. Deze toename is voornamelijk het gevolg van een tariefstijging.

In de netto-omzet over 2022 bedroeg de geraamde netwerkvergoeding voor kleinverbruik € 96 miljoen (2021: € 90 miljoen) en voor grootverbruikers € 37 miljoen (2021: € 33 miljoen), tezamen 7,8% (2021: 7,5%) van de totale omzet.

De afloopverschillen op deze nog te factureren opbrengsten zijn over het algemeen gering. De geraamde omzet heeft betrekking op de maand december en is grotendeels gebaseerd op de in november gerealiseerde omzetten.

In het Methodebesluit Regionale Netbeheerders Gas voor de reguleringsperiode 2022-2026 heeft de ACM besloten voor gasactiva met ingang van 2022 over te stappen op een degressieve afschrijvingsmethode. De ACM heeft gekozen voor de degressieve afschrijvingsmethode, aangezien deze methode beter past bij de verwachte toekomstige afname van het aantal gebruikers van het gasnet tot en met 2050. Hiermee voorkomt de ACM dat – bij een lineaire afschrijvingsmethode – steeds minder gebruikers de jaarlijkse afschrijvingslasten moeten dragen. De degressieve afschrijvingsmethode betreft de Variable Declining Balance methode, waarbij de versnellingsfactor gebaseerd wordt op het tempo waarin het aantal gebruikers van het gasnet afneemt. Voor de reguleringsperiode 2022-2026 is de versnellingsfactor door de ACM gesteld op 1,2. De overstap op de degressieve afschrijvingsmethode voor de regulatorische afschrijvingen door de ACM heeft geleid tot een fractionele toename (1%) van de omzet in 2022. De omzet van Enexis zal als gevolg van de overstap op de degressieve afschrijvingsmethode in de jaren 2023 tot en met 2024 naar verwachting eveneens fractioneel toenemen (0-1%) en vervolgens vanaf 2025 fractioneel afnemen (0-1%).

2. KOSTEN VAN TRANSPORTDIENSTEN EN VAN DISTRIBUTIEVERLIEZEN

Hieronder worden gerekend de door TenneT in rekening gebrachte kosten van transportdiensten alsmede de distributieverliezen die gerelateerd zijn aan de netto-omzet.

€ miljoen	2022	2021
Transportdiensten	295	259
Distributieverliezen	85	65
Totaal	380	324

De kosten van transportdiensten en van distributieverliezen zijn in 2022 met € 56 miljoen toegenomen tot € 380 miljoen. Deze toename wordt voor € 36 miljoen veroorzaakt door hogere kosten van TenneT voor transport- en systeemdiensten als gevolg van tariefstijgingen (€ 31 miljoen) en door hoeveelheidsverschillen (€ 5 miljoen).

Daarnaast nemen de kosten voor distributieverliezen toe met € 20 miljoen. Hiervan is een stijging van € 8 miljoen toe te rekenen aan elektriciteit (€ 2 miljoen door prijsverschillen en € 6 miljoen door hoeveelheidsverschillen). De netverliezen uit hoofde van het gastransport stijgen met € 12 miljoen (€ 9 miljoen door prijsverschillen en € 3 miljoen door hoeveelheidsverschillen).

Enexis Netbeheer B.V. verdeelt de getransporteerde energie onder haar klanten middels haar allocatie- en reconciliatieproces. Hierbij is de allocatie het voorschot en de reconciliatie de eindafrekening. Het verschil tussen de in het distributienet ingenomen energie en de energie toegekend aan eindgebruikers na allocatie en reconciliatie vormt het distributieverlies. Pas na een proces van 20 maanden is de reconciliatie van het betreffende kalenderjaar definitief. Op basis van prognoses probeert Enexis Netbeheer B.V. de allocatie zo nauwkeurig mogelijk in te schatten om het uiteindelijke netverlies uit reconciliatie te minimaliseren, waarbij voor deze prognoses gebruik wordt gemaakt van verbruikersprofielen, de werkelijke jaarlijkse invoeding en historische inzichten. Het voordeel uit reconciliatie bedraagt in 2022 € 7 miljoen (2021: € 1 miljoen nadeel).

3. OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN

Onder de overige bedrijfsopbrengsten worden opbrengsten verantwoord die niet direct gerelateerd zijn aan de kernactiviteiten.

Exploitatiesubsidies worden in het resultaat verantwoord in de periode waarop de subsidie betrekking heeft. Subsidies worden slechts opgenomen zodra de ontvangst hiervan met redelijke zekerheid kan worden vastgesteld.

€ miljoen	2022	2021
Ontvangen subsidies en restituties	1	1
Overige opbrengsten	2	1
Totaal	3	2

4. PERSONEELSKOSTEN

Kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

€ miljoen	2022	2021
Salarissen	315	305
Sociale lasten	39	39
Pensioenlasten	45	46
Inhuur van derden	131	135
Dotatie/vrijval personeelsgerelateerde voorzieningen	-2	1
Overige personeelskosten	31	22
Totaal	559	548

De ontwikkeling van het personeelsbestand in 2022 is als volgt:

	2022	2021
Eigen personeel	4.794	4.772
Ingehuurd personeel met een tijdelijk dienstverband	1.031	1.099
Totaal FTE's per jaareinde	5.825	5.871

Het gemiddeld aantal FTE's bedraagt in 2022 5.848 (2021: 5.775). Vanwege de verkoop van Fudura B.V. heeft Enexis in 2022 afscheid genomen van 265 FTE. Er zijn geen medewerkers werkzaam buiten Nederland.

De personeelskosten stijgen met € 11 miljoen tot € 559 miljoen in 2022. Deze toename is het saldo van een € 15 miljoen stijging voor kosten voor eigen personeel en een daling voor extern personeel met € 4 miljoen.

De stijging in eigen personeelskosten ten opzichte van 2021 is het gevolg van de toename in FTE's, reguliere salarisverhogingen, een CAO stijging per 1 april 2022 van 2% en een eenmalige CAO-uitkering aan alle medewerkers in oktober 2022.

De kosten voor inhuur van derden dalen met € 4 miljoen door minder inhuur van extern personeel, onder andere vanwege de verkoop van Fudura B.V. en minder ICT-verbeterprojecten in 2022.

PENSIOENVERPLICHTINGEN

De medewerkers van Enexis zijn voor de pensioenvoorziening aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP. Eind 2022 was bij pensioenfonds ABP de dekkingsgraad 109,8% (eind 2021: 110,2%). Dit percentage ligt ruim boven de door de overheid (tijdelijk) vastgestelde ondergrens van 90%.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 actuele dekkingsgraden. De overheid heeft op 1 juli 2022 de grens voor deze dekkingsgraad, waarop pensioenen verhoogd mogen worden, tijdelijk verlaagd van 110% naar 105%. Eind 2022 was de beleidsdekkingsgraad 118,6%. Het ABP heeft daarom besloten om de pensioenen per 1 januari 2023 met 11,96% te verhogen.

In 2023 stijgt de premie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen van 25,9% naar 27,9%. Hiervan betaalt de werkgever 19,53% en de werknemer 8,37%. Verder eindigt de VPL-regeling (voorwaardelijk pensioen) per 1 januari 2023. Hiervoor hoeft de werkgever geen premie meer te betalen.

Aangezien Enexis geen toegang heeft tot de benodigde specifieke informatie, worden deze regelingen behandeld als toegezegde-bijdrageregelingen en worden de verschuldigde pensioenpremies over het boekjaar verwerkt als pensioenlasten in de jaarrekening.

5. AFSCHRIJVINGEN EN BUITENGEBRUIKSTELLINGEN

De specificatie van de afschrijvingskosten is als volgt:

€ miljoen	2022	2021
Afschrijving materiële vaste activa	380	333
Afschrijving immateriële vaste activa	35	34
Afschrijving gebruiksrecht activa	32	34
Buitengebruikstellingen	22	28
Totaal	469	429

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Met ingang van 2022 wordt de gasactiva afgeschreven op basis van een degressieve afschrijvingsmethode. Voor meer informatie met betrekking tot deze schattingswijziging wordt verwezen naar paragraaf '2.3. Schattingswijziging' in hoofdstuk '2. Grondslagen voor de financiële verslaggeving'. De gebruiksduren van de gasactiva zijn in 2022 niet gewijzigd. Voor de overige materiële vaste activa waarover wordt afgeschreven, blijft de lineaire afschrijvingsmethode gehandhaafd.

Bij de bepaling van de afschrijving wordt rekening gehouden met de verwachte gebruiksduur van het actief. Beoordeling van de gebruiksduur en restwaarde vindt jaarlijks plaats. Eventuele aanpassingen worden prospectief verwerkt. Op bedrijfsterreinen wordt niet afgeschreven. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer het wordt afgestoten of wanneer er geen economische voordelen meer worden verwacht uit de verdere aanwending of verkoop van het actief. Een eventuele bate dan wel eventueel verlies voortvloeiende uit het niet langer in de balans opnemen van het actief wordt in het resultaat verwerkt.

De verwachte gebruiksduren van de belangrijkste materiële vaste activa categorieën zijn als volgt:

	Termijnen
Bedrijfsgebouwen	25-50 jaar
Leidingen en installaties	25-55 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	5-15 jaar
Werken in uitvoering	n.v.t.

De afschrijvingslasten over materiële vaste activa zijn in 2022 € 47 miljoen hoger als gevolg van een wijziging in de toepassing van afschrijvingstermijnen (€ 16 miljoen) en door de overstap op degressief afschrijven voor gasactiva (€ 26 miljoen). De overige stijging wordt veroorzaakt door een hoger investeringsniveau.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. Bij de bepaling van de afschrijving wordt rekening gehouden met de verwachte gebruiksduur. Beoordeling van de gebruiksduur vindt jaarlijks plaats. Eventuele aanpassingen worden prospectief verwerkt.

De verwachte gebruiksduren van de belangrijkste immateriële vaste activa categorieën zijn als volgt:

	Termijnen
Software	5 jaar
Goodwill	n.v.t.
In uitvoering	n.v.t.

AFSCHRIJVING GEBRUIKSRECHT ACTIVA

Leasecontracten worden op de balans opgenomen als zijnde een gebruiksrecht voor activa. Het gebruiksrecht voor activa wordt vervolgens lineair afgeschreven in overeenstemming met de totale verwachte contractduur.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

Voor een toelichting op de bijzondere waardeverminderingen wordt verwezen naar noot 13. Immateriële vaste activa. In 2022 is geen sprake geweest van bijzondere waardeverminderingen.

6. KOSTEN UITBESTEED WERK, MATERIALEN EN ANDERE EXTERNE KOSTEN

Kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

€ miljoen	2022	2021
Uitbesteed werk	74	85
Kosten materialen	27	25
ICT-kosten	86	73
Overige externe kosten	49	46
Totaal	236	229

De kosten uitbesteed werk, materialen en andere externe kosten stijgen in 2022 met € 7 miljoen ten opzichte van 2021. Deze stijging is voornamelijk het gevolg van indexatie van prijzen en een toename van het werkpakket in 2022. De toename wordt gedeeltelijk opgeheven doordat Fudura B.V. in het derde kwartaal van 2022 verkocht is.

ACCOUNTANTSKOSTEN

De in het boekjaar door Ernst & Young Accountant LLP in rekening gebrachte honoraria voor het onderzoek van de jaarverslagen van Enexis Holding N.V. en Enexis Netbeheer B.V. bedroegen in 2022 € 0,7 miljoen (2021: € 0,7 miljoen), andere controlediensten € 0,1 miljoen (2021: € 0,1 miljoen), en voor andere assurance-diensten € 0,1 miljoen (2021: € 0,1 miljoen). Er heeft geen andersoortige dienstverlening plaatsgevonden. De accountantskosten van 2021 zijn betaald aan Ernst & Young.

7. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

€ miljoen	2022	2021
Dotatie (vrijval) van voorzieningen	-3	-5
Overige bedrijfskosten	20	20
Totaal	17	15

De overige bedrijfskosten betreffen voornamelijk dotaties en/of vrijval van niet-personeelgerelateerde voorzieningen, zakelijke belastingen en kosten voor compensatie en servicegaranties. De overige bedrijfskosten zijn in 2022 met € 2 miljoen gestegen ten opzichte van 2021. De toename is voornamelijk het gevolg van een eenmalige vrijval in de overige voorzieningen in 2021.

8. GEACTIVEERDE KOSTEN EIGEN PRODUCTIE

€ miljoen	2022	2021
Geactiveerde kosten personeel	-177	-179
Geactiveerde overige directe kosten	-52	-52
Totaal	-229	-231

De geactiveerde kosten eigen productie betreffen de aan eigen investeringsprojecten toegerekende uren van eigen en van ingehuurd personeel, op investeringsprojecten verantwoorde toeslagen en logistieke opslag. De geactiveerde kosten over 2022 liggen in lijn met 2021 als gevolg van een saldo van hogere geactiveerde kosten door het grotere werkpakket in 2022 (+ € 8 miljoen) en lagere geactiveerde kosten door uitvoering van minder verbeterprojecten en door de verkoop van Fudura B.V. (- € 10 miljoen).

9. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

De rentebaten en -lasten worden op basis van tijdsevenredigheid toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben, onder toepassing van de effectieve rentemethode. Aan investeringsprojecten waarvan de geschatte looptijd langer dan 12 maanden is, wordt bouwrente toegerekend (zie noot 12. Materiële vaste activa).

€ miljoen	2022	2021
Rentebaten	5	1
Totaal financiële baten	5	1
Overige rentelasten	33	44
Totaal financiële lasten	33	44
Totaal, per saldo lasten	-28	-43

De financiële lasten bestaan met name uit de rentevergoedingen in verband met de opgenomen leningen. Voor een nadere toelichting van deze leningen wordt verwezen naar noot 22. Rentedragende verplichtingen (langlopend) en noot 28. Rentedragende verplichtingen (kortlopend).

De afname van de financiële lasten wordt met name veroorzaakt door aflossing van een obligatielening van € 300 miljoen met een rente van 3,375% in januari 2022. De financiële baten zijn gestegen doordat de gelden uit de verkoop van Fudura B.V. vanaf het derde kwartaal van 2022 zijn belegd in geldmarktfondsen en deposito's tegen een positieve rente. Tot slot heeft Enexis tot het moment van verkoop van Fudura B.V. gebruik gemaakt van Euro Commercial Paper (ECP) en bilaterale kasgeldleningen, waarover in 2022 een positief resultaat is behaald.

10. INCIDENTELE POSTEN

Onder de incidentele posten worden baten en lasten opgenomen die niet direct voortvloeien uit de reguliere bedrijfsuitoefening en die qua aard en omvang, omwille van een betere analyse van de resultaten apart dienen te worden beschouwd.

In 2022 is het verkoopresultaat uit de verkoop van Fudura B.V. aangemerkt als incidentele post. Deze incidentele post is in de winst-en-verliesrekening separaat gepresenteerd op de regel 'Resultaat deelnemingen'. Vanwege de deelnemingsvrijstelling worden de belastingen over het resultaat van het boekjaar niet beïnvloed door het verkoopresultaat. Voor een nadere toelichting inzake de verkoop van Fudura B.V. wordt verwezen naar noot 20. Activa aangehouden voor verkoop en 30. Toelichting op kasstroomoverzicht.

In 2022 zijn geen overige baten en lasten onderkend die niet direct voortvloeien uit de reguliere bedrijfsuitoefening en die qua aard en omvang apart dienen te worden beschouwd teneinde een betere analyse van de resultaten mogelijk te maken.

11. BELASTINGEN

FISCALE BASISREGELS EN FISCAAL RISICOBEHEER

Het juist en volledig voldoen aan fiscale verplichtingen is voor Enexis Groep een belangrijk aandachtsgebied. Dit geldt voor zowel de winstbelasting als voor andere belastingen die op Enexis van toepassing zijn.

In 2022 is een nieuw individueel convenant Horizontaal Toezicht getekend. Met de ondertekening van dit convenant spreken Enexis en de Belastingdienst uit, hun onderlinge relatie te baseren op transparantie, begrip en vertrouwen. Uiteraard blijven daarbij de rechten en verplichtingen op basis van wet- en regelgeving zonder enige beperking van toepassing. Het convenant is voor maximaal drie jaar overeengekomen. In 2025 zal opnieuw de beoordeling plaatsvinden of Enexis voldoet aan de voorwaarden voor het 'doorontwikkelde Horizontaal Toezicht'.

Op het gebied van belasting- en premieheffing staat Enexis voor:

- Naleving van wetgeving: Enexis Groep handelt in overeenstemming met de geldende fiscale wet- en regelgeving. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van ongebruikelijke fiscale structuren.
- Transparantie: De manier van werken van Enexis is gericht op het onderhouden van een open, constructieve en respectvolle werkrelatie met alle instanties die betrokken zijn bij belasting- en premieheffing.

Om deze doelen te realiseren wordt gebruik gemaakt van:

- Een heldere toewijzing van fiscale verantwoordelijkheden binnen de organisatiestructuur (fiscale governance);
- Actuele fiscale procesbeschrijvingen;
- Automatisering en technologie voor het tot stand brengen van juiste en volledige aangiftes;
- Het Enexis Internal Control Framework, waarvan de werking tweemaal per jaar wordt beoordeeld via een Control Self-Assessment (CSA), waarin bepaalde geïdentificeerde fiscale risico's en de hierop mitigerende maatregelen zijn vastgelegd;
- Een werkrelatie met de instanties betrokken bij de belasting- en premieheffing die is gebaseerd op vertrouwen, begrip en transparantie; en
- Interne en externe communicatie over fiscaliteit met als doel contact met medewerkers (vertegenwoordigingen) en andere stakeholders te hebben over de impact van belasting- en premieheffing op de organisatie.

Enexis Holding N.V. vormt samen met haar dochterondernemingen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Ook is er, met uitzondering van Mijwater Warmte Infra B.V., sprake van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting (BTW). Ondernemingen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de fiscale eenheid over de periode waarin zij tot die fiscale eenheid behoorden.

WINSTBELASTING

De bedrijfsactiviteiten van Enexis Groep zijn onderworpen aan winstbelasting.

Enexis Holding N.V. is voor de winstbelasting (vennootschapsbelasting) hoofd van de fiscale eenheid. De ultimo 2022 gevoegde vennootschappen zijn: Enexis Netbeheer B.V., Enexis Personeel B.V., Enexis Vastgoed B.V., Enpuls B.V., Enpuls Projecten B.V. en Mijwater Warmte Infra B.V. De door Enexis Holding N.V. aan de Belastingdienst te betalen vennootschapsbelasting wordt vereffend met groepsvennootschappen op basis van commerciële resultaten, rekening houdende met de fiscaal geldende vrijstellingen en niet-aftrekbare bedragen. Bij wijzigingen in de groepssamenstelling worden latente belastingposities verrekend tussen Enexis Holding N.V. en de betrokken groepsvennootschap(pen).

Fudura B.V. maakte tot aan de verkoop in 2022 onderdeel uit van de fiscale eenheid.

De belasting over het resultaat van de verslagperiode omvat de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelasting en uitgestelde winstbelasting. De winstbelasting wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor zover zij betrekking heeft op posten die rechtstreeks zijn opgenomen in het eigen vermogen.

De winstbelasting bedraagt over 2022 € 61 miljoen (2021: € 80 miljoen).

De winstbelasting kan als volgt worden gespecificeerd:

€ miljoen	2022	2021
Acuut gedeelte winstbelasting boekjaar	63	61
Latent gedeelte winstbelasting boekjaar	-2	8
	61	69
Mutatie latente belastingverplichting naar aanleiding van toekomstige tariefswijzigingen	0	11
	61	80
Acuut gedeelte winstbelasting voorgaande jaren	0	0
Latent gedeelte winstbelasting voorgaande jaren	0	0
Totaal winstbelasting	61	80

In het jaar 2021 verhoogde een eenmalige toevoeging aan de latente belastingverplichting de belastinglast met € 11 miljoen. De toevoeging was het gevolg van de verhoging van het toptarief in de vennootschapsbelasting per 1 januari 2022 met 0,8% naar 25,8%. Deze wijziging in het toekomstige belastingtarief heeft geleid tot een herberekening van de latente belastingverplichting en daarmee tot de eenmalige belastinglast.

De winstbelasting is als volgt berekend:

€ miljoen	2022	2021
Resultaat vóór belastingen	1.361	279
Onder de deelnemingsvrijstelling vrijgesteld verkoopresultaat Fudura B.V.	-1.113	0
Niet-belastbare resultaten en niet-aftrekbare kosten	0	6
Permanente verschillen tussen de berekening van het fiscale en het commerciële resultaat (o.a. energie- en milieu-investeringsaftrek)	-10	-8
Resultaat vóór berekening winstbelasting	238	277
Belasting over lopend boekjaar	61	69
Mutatie latente belastingverplichting naar aanleiding van toekomstige tariefswijzigingen	0	11
Totaal winstbelasting	61	80

De permanente verschillen tussen de berekening van het commerciële en fiscale resultaat worden grotendeels veroorzaakt doordat Enexis gebruik kan maken van de investeringsregelingen energie- en milieu-investeringsaftrek. Investeren in duurzame en milieuvriendelijke bedrijfsmiddelen levert in 2022, door deze investeringsregelingen, een fiscale aftrekpost op van € 9 miljoen (2021: € 7 miljoen). Ultimo 2022 is er geen sprake van onzekere belastingverplichtingen voortkomende uit voorgaande jaren.

De aansluiting tussen het wettelijke winstbelastingtarief en de gerapporteerde winstbelasting (€ 61 miljoen), uitgedrukt in een percentage van het resultaat vóór belasting (€ 1.361 miljoen), is als volgt:

	2022	2021
Nominaal wettelijk winstbelastingtarief in Nederland	25,8%	25,0%
Effect vrijstelling verkoopresultaat Fudura B.V.	-21,1%	0,0%
Effect van overige niet-belastbare resultaten en niet-afrekbare kosten	0,0%	0,6%
Effect van permanente verschillen tussen de berekening van het fiscale en het commerciële resultaat	-0,2%	-0,7%
Effect van toekomstige tariefswijzigingen in de winstbelasting	0,0%	4,0%
Effect van correcties voorgaande jaren	0,0%	-0,2%
Effectieve belastingdruk¹	4,5%	28,6%

¹ Totaal winstbelasting in procenten van resultaat vóór belastingen.

Het met de verkoop van Fudura B.V. behaalde, en fiscaal vrijgestelde, verkoopresultaat heeft een grote invloed op de effectieve belastingdruk over 2022. De effectieve belastingdruk 2022, waarbij het verkoopresultaat van Fudura B.V. buiten beschouwing wordt gelaten, bedraagt 24,8%. De hogere effectieve belastingdruk in 2021 ten opzichte van het wettelijke tarief werd hoofdzakelijk veroorzaakt door de eenmalige belastinglast die voortvloeide uit het aanpassen van het toptarief in de vennootschapsbelasting van 25,0% naar 25,8% per 1 januari 2022.

12. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De waardering van materiële vaste activa vindt plaats tegen verkrijgings- of (interne) vervaardigingsprijs, verminderd met de over deze waarde berekende afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde van het betreffende actief en op basis van de gebruiksduur ten gunste van het resultaat gebracht. Kosten worden uitsluitend geactiveerd als het waarschijnlijk is dat er toekomstige economische voordelen uit voortvloeien en de kosten betrouwbaar vast te stellen zijn. Er zijn geen activa in bestelling in de balans opgenomen. Enexis maakt voor het uitoefenen van haar activiteiten als regionaal netbeheerder gebruik van activa die volledig zijn afgeschreven.

Het verloop van de materiële vaste activa over 2022 is als volgt:

€ miljoen	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Leidingen en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Werken in uitvoering	Totaal 2022
Aanschafwaarde 1 januari 2022	793	13.820	130	545	15.288
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2022	381	6.435	52	-	6.868
Boekwaarde 1 januari 2022	412	7.385	78	545	8.420
Herrubricering werken in uitvoering	21	255	9	-285	0
Overige herrubriceringen ¹	0	4	-8	0	-4
Investerings	14	433	8	412	867
Afschrijvingen	-28	-342	-10	-	-380
Buitengebruikstellingen	0	-14	0	-	-14
Boekwaarde 31 december 2022	419	7.721	77	672	8.889
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2022	409	6.752	57	-	7.218
Aanschafwaarde 31 december 2022	828	14.473	134	672	16.107

¹ De overige herrubriceringen zien voor € 4 miljoen toe op slimme meters die ultimo 2021 als voorraad onder 'Andere vaste bedrijfsmiddelen' verantwoord waren en in 2022 zijn geïnstalleerd (Leidingen en installaties) alsmede een herrubricering van € 4 miljoen software van materiële vaste activa naar immateriële vaste activa.

Het vergelijkende overzicht over 2021 is als volgt:

€ miljoen	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Leidingen en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Werken in uitvoering	Totaal 2021
Aanschafwaarde 1 januari 2021	768	13.430	122	455	14.775
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2021	369	6.263	52	-	6.684
Boekwaarde 1 januari 2021	399	7.167	70	455	8.091
Herrubricering werken in uitvoering	14	235	11	-260	0
Investerings	13	465	9	354	841
Afschrijvingen	-14	-309	-10	-	-333
Buitengebruikstellingen	0	-13	0	-	-13
Aangehouden voor verkoop	0	-160	-2	-4	-166
Boekwaarde 31 december 2021¹	412	7.385	78	545	8.420
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2021	381	6.435	52	-	6.868
Aanschafwaarde 31 december 2021	793	13.820	130	545	15.288

¹ Het vergelijkend overzicht over 2021 is aangepast voor een herrubricering met een boekwaarde per ultimo 2021 van € 11 miljoen van 'Andere vaste bedrijfsmiddelen' naar 'Leidingen en installaties'.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN MATERIËLE VASTE ACTIVA

Voor de materiële vaste activa vindt een berekening van de realiseerbare waarde plaats indien gebeurtenissen of veranderingen in omstandigheden hiertoe aanleiding geven ('triggering event' analyse). Op basis van de uitkomsten van deze berekening wordt vastgesteld of er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Jaarlijks en bij tussentijdse publicatie wordt geëvalueerd of dergelijke gebeurtenissen of veranderingen aan de orde zijn. In 2022 is als gevolg hiervan geen sprake geweest van een bijzondere waardevermindering.

Enexis Groep heeft bij deze 'triggering event' analyse onder andere rekening gehouden met de ontwikkelingen als gevolg van de energietransitie. De ontwikkelingen als gevolg van de energietransitie geven geen aanleiding ('trigger') om een berekening van de realiseerbare waarde op te stellen voor de activa van het gasnetwerk, voor een nadere toelichting hieromtrent wordt verwezen naar de paragraaf 'Toekomstvisie van het gasnet' in noot 13. Immateriële vaste activa.

13. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De immateriële vaste activa bestaan uit goodwill, verworven of zelf vervaardigde applicatiesoftware en geactiveerde verhuurcontracten. De immateriële vaste activa, voor zover niet betrekking hebbende op goodwill, worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de over deze waarde berekende afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. Kosten worden uitsluitend geactiveerd wanneer het waarschijnlijk is dat er toekomstige economische voordelen voortvloeien uit het gebruik van een specifiek actief.

Het verloop van de immateriële vaste activa over 2022 is als volgt:

€ miljoen	Goodwill	Software	In uitvoering	Totaal 2022
Aanschafwaarde 1 januari 2022	96	314	44	454
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2022	-	227	-	227
Boekwaarde 1 januari 2022	96	87	44	227
Herrubricering werken in uitvoering	-	24	-24	0
Overige herrubriceringen ¹	-	4	0	4
Investerings	0	18	16	34
Afschrijvingen	-	-35	-	-35
Buitengebruikstellingen	-	-8	-	-8
Boekwaarde 31 december 2022	96	90	36	222
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2022	-	242	-	242
Aanschafwaarde 31 december 2022	96	332	36	464

¹ De overige herrubriceringen zien voor € 4 miljoen toe op een herrubricering van software van materiële vaste activa naar immateriële vaste activa.

De als software aangemerkte activa betreffen voornamelijk het netregistratiesysteem, diverse besturingssystemen, aansluitregisters, klanteninformatiesystemen, werkordermanagementsystemen en overige ondersteunende systemen. De geactiveerde software bestaat voor het grootste gedeelte uit aanschaf en externe ontwikkeling van software, waardoor geen wettelijke reserve gevormd is.

Het vergelijkende overzicht over 2021 is als volgt:

€ miljoen	Goodwill	Software	Verhuur contracten	In uitvoering	Totaal 2021
Aanschafwaarde 1 januari 2021	115	326	7	44	492
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2021	-	223	3	-	226
Boekwaarde 1 januari 2021	115	103	4	44	266
Herrubricering werken in uitvoering	-	34	0	-34	0
Investerings ¹	0	10	0	35	45
Afschrijvingen	-	-34	0	-	-34
Buitengebruikstellingen	-	-15	0	-	-15
Aangehouden voor verkoop	-19	-11	-4	-1	-35
Boekwaarde 31 december 2021	96	87	0	44	227
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2021	-	227	0	-	227
Aanschafwaarde 31 december 2021	96	314	0	44	454

¹ Het vergelijkend overzicht over 2021 is aangepast op de regel investeringen met een herrubricering van € 12 miljoen van 'Software' naar 'In uitvoering'.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Voor de immateriële vaste activa vindt een berekening van de realiseerbare waarde plaats indien gebeurtenissen of veranderingen in omstandigheden hiertoe aanleiding geven ('triggering event' analyse). Op basis van de uitkomsten van deze berekening wordt vastgesteld of er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Jaarlijks en bij tussentijdse publicatie wordt geëvalueerd of dergelijke gebeurtenissen of veranderingen aan de orde zijn. In 2022 is als gevolg hiervan geen sprake geweest van een bijzondere waardevermindering.

Enexis Groep heeft bij deze 'triggering event' analyse onder andere rekening gehouden met de ontwikkelingen als gevolg van de energietransitie. De ontwikkelingen als gevolg van de energietransitie geven geen aanleiding ('trigger') om een berekening van de realiseerbare waarde op te stellen voor de activa van het gasnetwerk, voor een nadere toelichting hieromtrent wordt verwezen naar de paragraaf 'Toekomstvisie van het gasnet'.

GOODWILL IMPAIRMENT TEST

De goodwill heeft betrekking op de acquisities van Intergas Energie B.V. in 2011, Endinet Groep B.V. in 2016 en N.V. Stedin Netten Weert in 2017 en betreft het verschil tussen de kostprijs van de overname en de reële waarde van de netto-activa op het moment van overname. Ultimo 2022 heeft Enexis Groep een goodwill impairment test uitgevoerd voor de segmenten waarin goodwill is opgenomen.

De goodwill die is voortgekomen uit de acquisities is als volgt toegerekend aan de segmenten:

€ miljoen	Enexis Gereguleerd	Totaal
Intergas Energie B.V.	15	15
Endinet Groep B.V.	78	78
N.V. Stedin Netten Weert	3	3
Totaal	96	96

Uitkomsten

De vastgestelde indirecte opbrengstwaarde van de gereguleerde activa is significant hoger dan de boekwaarde van de corresponderende activa, vermeerderd met de daaraan gealloceerde goodwill. Er is derhalve geen noodzaak tot bijzondere waardeverminderingen van goodwill.

Uitgangspunten

De indirecte opbrengstwaarde van de gereguleerde activa wordt bepaald op basis van de meest recente Lange Termijn Financiële Doorrekening. Deze doorrekening beslaat een prognoseperiode van vijftien jaar. De prognoseperiode betreft een periode van vijftien jaar om een goede aansluiting te maken tussen de benodigde investeringen en daaruit voortvloeiende inkomsten die verband houden met de energietransitie. De belangrijkste uitgangspunten die in de Lange Termijn Financiële Doorrekening zijn opgenomen zijn een inschatting van onder meer de disconteringsvoet op basis van de door ACM gehanteerde WACC-percentages, de gereguleerde tarieven en de ontwikkeling van het aantal aansluitingen en diensten alsmede van de operationele en andere kosten. De gekozen uitgangspunten betreffen inschattingen en zijn in belangrijke mate gebaseerd op de meest actuele informatie met betrekking tot tariefregulering (methodebesluit 2022-2026), het investeringsprogramma (kwaliteits- en capaciteitsdocument en strategisch asset management plan), het uitrolprogramma slimme meters en de efficiencydoelstellingen van Enexis Groep.

In 2023 zal er sprake zijn van een sterke omzetsijging ten opzichte van 2022. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door een inflatiecorrectie van 12%, een stijging van de inkoopkosten TenneT 2023 en de voorschotten op de nog in de tarieven van 2024 en 2025 door te voeren nacalculaties netverliezen (2022 en 2023). Samen met de door de ACM opgelegde korting ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering, de x-factor, leidt dit in 2023 bij elektriciteit tot een tariefstijging van bijna 28% en bij gas tot een tariefstijging van 20%.

Als gevolg van de in de Methodebesluiten vastgestelde x-factoren, hetgeen een korting is ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering, zal de omzet in de jaren 2024-2026 jaarlijks afnemen. Daar staat een toename van de omzet tegenover als gevolg van een inflatiecorrectie en een combinatie van de groei van het aantal aansluitingen en de verwachte capaciteitsvraag van klanten.

Enexis Groep heeft veel aandacht voor een efficiënte bedrijfsvoering, waarbij programma's worden geïnitieerd die gericht zijn op het realiseren van een efficiency die minimaal gelijk is aan de stijging van de kosten als gevolg van inflatie. Desondanks zal het operationele kostenniveau naar verwachting toenemen vooral door extra werk als gevolg van de energietransitie.

In de regulering is verder bepaald dat de efficiënte (gemiddelde) kosten worden vergoed in de door ACM vast te stellen tarieven. Ingeschat wordt dat Enexis Netbeheer B.V. gemiddeld zal presteren ten opzichte van de andere netbeheerders op het gebied van investeringen, aangezien de netten van alle netbeheerders in de sector vergelijkbaar zijn.

Ter bepaling van de eindwaarde, wordt gerekend met een groeivoet voor gereuleerde activiteiten van 0%, omdat wordt verondersteld dat de gehele sector op dat moment even efficiënt opereert. De eindwaarde wordt daarom gelijk verondersteld aan de efficiënte boekwaarde (Gestandaardiseerde Activa Waarde) van dat moment. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de regionale netbeheerder haar efficiënte kosten en investeringen inclusief een redelijk rendement vergoed blijft krijgen conform de huidige methode van tariefregulering. Voor een nadere toelichting omtrent de toekomstvisie van Enexis Groep op het gasnet en de gevolgen hiervan voor de waardering van gasactiva wordt verwezen naar paragraaf 'Toekomstvisie van het gasnet' aan het einde van deze noot.

De toetsing op bijzondere waardeverminderingen is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

Variabelen	2022	2021
Segmenten	Enexis Gereuleerd	Enexis Gereuleerd
	Lange termijn Financiële	Lange termijn Financiële
Bron: bedrijfsresultaten toekomstige jaren	Doorrekening	Doorrekening
Kosten vreemd vermogen	2,7%	1,6%
Kosten eigen vermogen	5,4%	4,2%
Disconteringsvoet na belastingen	3,8%	2,1%

Gevoeligheidsanalyse

De vastgestelde indirecte opbrengstwaarde van de gereuleerde activa in het operationele segment Enexis Gereuleerd is significant hoger dan de boekwaarde van de corresponderende activa, vermeerderd met de daaraan gealloceerde goodwill. Ondanks dat de indirecte opbrengstwaarde significant hoger is dan de boekwaarde van de gereuleerde activa en de daaraan gealloceerde goodwill, heeft Enexis Groep een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd op de belangrijkste uitgangspunten die zijn gebruikt bij de bepaling van de indirecte opbrengstwaarde van de gereuleerde activa, teneinde de schattingsonzekerheid inzichtelijk te maken. Op basis hiervan heeft Enexis Groep geconcludeerd dat een redelijke verandering van de uitgangspunten, zoals weergegeven in de gevoeligheidsanalyse hieronder, niet zal leiden tot een afwaardering van de goodwill. De gevoeligheidsanalyse heeft de volgende uitkomsten:

- Een afname van het verwachte marktaandeel, uitgedrukt in Samengestelde Output, van Enexis Netbeheer B.V. met 0,1% leidt tot een daling van de opbrengstwaarde met € 27 miljoen.
- Een vertraging van de convergentieaanname, het jaar waarin alle regionale netbeheerders even efficiënt opereren, met 1 jaar leidt tot een stijging van de opbrengstwaarde met € 14 miljoen.
- Een toename van de disconteringsvoet na belastingen met 0,1% leidt tot een daling van de opbrengstwaarde met € 146 miljoen.
- Een structurele toename van de verwachte operationele kosten met € 10 miljoen per jaar leidt tot een daling van de opbrengstwaarde met € 15 miljoen, als gevolg van de vertraging van de vergoeding in de toekomstige tarieven.
- Een structurele toename van de verwachte investeringen met € 50 miljoen per jaar leidt tot een daling van de opbrengstwaarde met € 56 miljoen, als gevolg van de vertraging van de kapitaalkostenvergoeding in de tarieven.

Uit bovenstaande gevoeligheidsanalyse blijkt dat een toename van de disconteringsvoet na belastingen met 0,1% leidt tot een daling van de indirecte opbrengstwaarde met € 146 miljoen. De disconteringsvoet is echter gebaseerd op de regulatorische WACC. Het redelijk rendement dat Enexis Groep vergoed krijgt over haar efficiënte investeringen is eveneens afhankelijk van de regulatorische WACC. In bovenstaande gevoeligheidsanalyse wordt slechts rekening gehouden met een aanpassing van de disconteringsvoet en niet met een vergelijkbare toename van het redelijk rendement dat Enexis Groep ontvangt over haar efficiënte investeringen. Een redelijke verandering van de disconteringsvoet, als gevolg van wijzigingen in de regulatorische WACC, zal derhalve niet leiden tot een afwaardering van de goodwill.

TOEKOMSTVISIE VAN HET GASNET

Onderdeel van de Nationale Energieagenda van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is de visie dat de energievoorziening van Nederland in 2050 CO₂-arm moet zijn. Als tussendoel is gesteld dat de gehele Nederlandse uitstoot in 2030 ten minste 49% daalt ten opzichte van 1990. Het huidige kabinet heeft via het Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' de doelstelling in de Klimaatwet verder aangescherpt naar tenminste 55% CO₂-reductie in 2030. Om dit doel ook zeker te halen, is daarbij tevens afgesproken om in het beleid te richten op een hogere opgave, wat neerkomt op circa 60% in 2030.

In 2019 zijn in het klimaatakkoord diverse maatregelen voorgesteld om deze ambitie te verwezenlijken. De bijdrage van aardgas aan het geheel van de energievoorziening wordt sterk beperkt en waar mogelijk geheel beëindigd. In de gebouwde omgeving is het afschaffen van de aansluitplicht gas voor nieuwbouw één van de eerste concrete maatregelen, vanaf 2020 wordt middels de Regionale Energie Strategieën en Gemeentelijke Transitievisies Warmte ook voor de bestaande bouw de afhankelijkheid van aardgas afgebouwd. Een potentieel risico dat hiermee gepaard zou kunnen gaan, is dat de periode dat er nog behoefte is aan gasnetten die dit aardgas transporteren korter wordt dan de huidige vastgestelde afschrijvingstermijnen.

In de optiek van Enexis Netbeheer B.V. is het echter niet zo dat het gaandeweg uitfasen van aardgas ook leidt tot het op grote schaal buiten gebruik stellen van gasnetten. Ook het klimaatakkoord onderkent dat het vrijwel onmogelijk is om zonder gasvormige energiedrager in de warmtevraag te voorzien. Toepassing van uitsluitend elektriciteit is technisch en economisch niet altijd een reële optie. Een warmtenet kan lang niet overal toegepast worden. Toepassing van duurzame gasvormige energiedragers – zoals waterstof geproduceerd uit duurzame elektriciteit of groen gas – in combinatie met de inzet van hybride warmtepompen is in dergelijke situaties de meest begaanbare route naar verduurzaming. De oorlog in Oekraïne heeft in 2022 deze trend van elektrificatie en hybridisering versneld. Samen met collega netbeheerders in Netbeheer Nederland verband en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn hiervoor routekaarten voor zowel groene waterstof en groen gas opgesteld. Een veilig en betrouwbaar gasnet blijft naar verwachting noodzakelijk – ook in een duurzame(re) energievoorziening.

In het nieuwe Methodebesluit Gas voor de reguleringsperiode 2022-2026, heeft de ACM rekening gehouden met de verwachte toekomstige afname van het aantal gebruikers van het gasnet. De ACM heeft dit onder andere gedaan door voor de bepaling van de WACC over te stappen op het nominale in plaats van reële stelsel, waardoor de inflatievergoeding niet langer naar de toekomst wordt doorgeschoven. Een andere belangrijke wijziging, betreft de overstap op een degressieve afschrijvingsmethode voor gasactiva vanaf 2022. De ACM heeft gekozen voor de degressieve afschrijvingsmethode, aangezien deze methode beter past bij de verwachte toekomstige afname van het aantal gebruikers van het gasnet. Hiermee voorkomt de ACM dat – bij een lineaire afschrijvingsmethode – steeds minder gebruikers de jaarlijkse afschrijvingslasten moeten dragen. De ACM ziet geen aanleiding om de economische en technische levensduur van de gasactiva te herzien. Ondanks deze wijzigingen in het Methodebesluit Gas voor de reguleringsperiode 2022-2026 blijft de regionale netbeheerder haar efficiënte kosten inclusief een redelijk rendement vergoed krijgen.

Doordat het aantal gebruikers van het gasnet afneemt, maar dit naar verwachting niet leidt tot het op grote schaal buiten gebruik stellen van de gasactiva, is Enexis Groep vanaf boekjaar 2022 voor gasactiva eveneens overgestapt op een degressieve afschrijvingsmethode. Het verbruikspatroon van de toekomstige economische voordelen die de activa in zich bergt, wordt namelijk weerspiegeld door het patroon waarin het aantal gebruikers van het gasnet afneemt. Voor meer informatie met betrekking tot deze schattingswijziging wordt verwezen naar paragraaf '2.3. Schattingswijziging' in hoofdstuk '2. Grondslagen voor de financiële verslaggeving'.

Enexis Groep ziet op dit moment geen aanleiding om de afschrijvingstermijnen van de bestaande gasnetten in te korten of tot afwaardering van de bestaande gasnetten over te gaan. Om dit risico verder te beperken is Enexis Netbeheer B.V. wel uiterst terughoudend met het nieuw aanleggen en vervangen van gasnetten wanneer alternatieve warmtevoorzieningen zoals warmtenetten of all-electric oplossingen in beeld zijn. Enexis Netbeheer B.V. is verder intensief betrokken bij de gesprekken met betrekking tot de Regionale Energiestrategieën, Transitie Visie Warmtes en proeftuinen aardgasvrije wijken. Daar vindt vaak intensief overleg plaats met betrokken partijen zoals provincies, gemeenten, projectontwikkelaars en woningcorporaties. Analyses van zowel het Planbureau voor de Leefomgeving als Enexis Groep in het kader van de Transitievisies Warmte laten tevens zien dat een hybride oplossing een van de mogelijkheden is, waardoor er behoefte blijft aan een infrastructuur voor gasvormige energiedragers.

Enexis Groep heeft bovenstaande veronderstellingen en uitgangspunten met veel zorgvuldigheid opgesteld. De veronderstellingen en uitgangspunten over de toekomst van het gasnet zijn op dit moment echter nog met veel onzekerheden omgeven. De veronderstellingen en uitgangspunten worden in beginsel periodiek herijkt, tenzij onverwachte significante gebeurtenissen onmiddellijke aanpassing vereisen.

14. GEBRUIKSRECHT ACTIVA

Enexis Groep heeft activa met een gebruiksrecht en leaseverplichtingen opgenomen voor die leaseovereenkomsten die classificeren als lease onder IFRS 16, met uitzondering van korte termijn- en leaseovereenkomsten voor activa met een lage waarde, en de overeenkomsten die uit de beoordeling niet onder de definitie van een lease vallen onder IFRS 16.

Het gebruiksrecht voor activa heeft betrekking op afgesloten leasecontracten van bedrijfs- en personenauto's en huisvesting waarbij het gebruiksrecht wordt afgeschreven in overeenstemming met de totale verwachte contractduur.

Het verloop van de gebruiksrechten van activa over 2022 is als volgt:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2022
Gebruiksrecht op 1 januari 2022	65	137	202
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2022	24	72	96
Boekwaarde 1 januari 2022	41	65	106
Investerings	4	17	21
Desinvesterings	-3	0	-3
Afschrijvingen	-8	-24	-32
Boekwaarde 31 december 2022	34	58	92
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2022	32	96	128
Aanschafwaarde op 31 december 2022	66	154	220

Het verloop van de gebruiksrechten van activa over 2021 was als volgt:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2021
Gebruiksrecht op 1 januari 2021	57	121	178
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2021	16	46	62
Boekwaarde 1 januari 2021	41	75	116
Investerings	8	19	27
Desinvesterings	0	0	0
Afschrijvingen	-8	-26	-34
Aangehouden voor verkoop	0	-3	-3
Boekwaarde 31 december 2021	41	65	106
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2021	24	72	96
Aanschafwaarde op 31 december 2021	65	137	202

Voor de aan de gebruiksrechten van activa te relateren leaseverplichtingen wordt verwezen naar noot 22. Rentedragende verplichtingen (langlopend) en noot 28. Rentedragende verplichtingen (kortlopend) .

LEASEKOSTEN

De uit het gebruiksrecht van activa voortvloeiende kosten worden als volgt gespecificeerd:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2022
Afschrijvingen	8	24	32
Financiële lasten	0	0	0
Totaal	8	24	32

15. OVERIGE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De overige financiële vaste activa zijn als volgt samengesteld:

€ miljoen	2022	2021
Leningen en vorderingen	11	12
Totaal	11	12

Het verloop van de financiële vaste activa over 2022 is als volgt:

€ miljoen	Aan personeel verstrekte leningen	Overige leningen	Deposito's	Totaal 2022
Stand per 1 januari 2022	1	19	100	120
Nieuwe leningen	1	6	650	657
Aflossingen	-1	-8	-100	-109
Stand per 31 december 2022	1	17	650	668
Af: kortlopend deel	0	7	650	657
Totaal langlopend deel	1	10	0	11

De overige financiële vaste activa betreffen verstrekte leningen aan EDSN B.V. en aan personeel verstrekte leningen in het kader van financieringsregelingen. De gemiddelde gewogen effectieve rentevoet bedraagt 1,6% (2021: 1,4%).

De rentevoet die in rekening wordt gebracht voor de onder overige financiële vaste activa opgenomen leningen wijkt af van de markrente ultimo 2022. Vanwege de beperkte omvang heeft de afwijking van de rente geen significant effect op de reële waarde.

De overeengekomen rente op de vermelde leningen aan EDSN B.V. is ten tijde van afsluiten volgens het 'arm's length-principe' bepaald, hetgeen per deelneming resulteert in een marktconforme kredietopslag bovenop de reguliere markrente.

In 2022 hebben trekkingen plaatsgevonden onder de rekening-courantfaciliteit met EDSN van in totaal € 6 miljoen en aflossingen van in totaal € 8 miljoen.

Per 31 december 2022 is € 7 miljoen van de in totaal € 17 miljoen aan uitstaande leningen aan EDSN als kortlopend gepresenteerd onder de overige financiële activa.

Daarnaast is per 31 december 2022 € 650 miljoen aan overtollige liquiditeiten op kortlopende deposito's geplaatst.

16. VOORRADEN

De voorraden worden gewaardeerd tegen de kostprijs of lagere verwachte opbrengstwaarde (in het kader van de normale bedrijfsvoering de geschatte verkoopprijs minus verkoopkosten). De kostprijs is berekend op basis van het systeem van gewogen gemiddelde kostprijzen.

De kostprijs omvat de uitgaven en direct toerekenbare kosten bij verwerving van de voorraden en het naar de bestaande locatie en in bestaande toestand brengen daarvan.

€ miljoen	2022	2021
Materialen	76	45
Voorziening incurrantheid	-2	-4
Totaal	74	41

De materialen hebben betrekking op artikelen die in voorraad worden aangehouden voor de investerings-, onderhouds-, storings- en werken voor derden-activiteiten. Gedurende 2022 is de voorraad aan materialen uitgebreid om de leverbetrouwbaarheid van de interne materiaalketen te verhogen.

17. VORDERINGEN

€ miljoen	2022	2021
Handelsdebiteuren	53	40
Nog te ontvangen bedragen	139	122
Overige vorderingen	11	12
Voorziening voor verwacht kredietverlies	-17	-16
Totaal	186	158

De nog te ontvangen bedragen betreffen met name de maandelijkse bijraming van transportvergoedingen aan grootverbruikers en kleinverbruikers.

De ouderdom van de handelsdebiteuren zonder aftrek van de voorziening dubieuze debiteuren is per 31 december 2022 als volgt:

€ miljoen	2022							
	Handelsdebiteuren			Nog te ontvangen bedragen			Overige vorderingen	Totaal
	Verwacht kredietverlies	Bruto	Voorziening	Verwacht kredietverlies	Bruto	Voorziening	Bruto	Netto
Nog niet vervallen	1%	15	0	0,1%	139	0	11	165
0-30 dagen vervallen	2%	12	0	0,0%	0	0	0	12
31-60 dagen vervallen	11%	2	0	0,0%	0	0	0	2
61-90 dagen vervallen	27%	2	-1	0,0%	0	0	0	1
91-365 dagen vervallen	52%	4	-2	0,0%	0	0	0	2
> 365 dagen vervallen	78%	18	-14	0,0%	0	0	0	4
Totaal		53	-17		139	0	11	186

De ouderdom van de handelsdebiteuren zonder aftrek van de voorziening dubieuze debiteuren was per 31 december 2021 als volgt:

€ miljoen	2021							
	Handelsdebiteuren			Nog te ontvangen bedragen			Overige vorderingen	Totaal
	Verwacht kredietverlies	Bruto	Voorziening	Verwacht kredietverlies	Bruto	Voorziening	Bruto	Netto
Nog niet vervallen	13%	9	-1	0,2%	122	0	12	142
0-30 dagen vervallen	13%	10	-1	0,0%	0	0	0	9
31-60 dagen vervallen	56%	2	-1	0,0%	0	0	0	1
61-90 dagen vervallen	80%	2	-1	0,0%	0	0	0	1
91-365 dagen vervallen	32%	5	-2	0,0%	0	0	0	3
> 365 dagen vervallen	82%	12	-10	0,0%	0	0	0	2
Totaal		40	-16		122	0	12	158

18. OVERIGE FINANCIËLE ACTIVA (KORTLOPEND)

€ miljoen	2022	2021
Kortlopende deposito's	650	100
Verstreckte leningen met looptijd < 1 jaar	7	8
Totaal	657	108

Het deel van de aan EDSN B.V. verstrekte leningen dat in 2023 zal worden afgelost, bedraagt € 7 miljoen en is verantwoord als kortlopend deel van de overige financiële activa.

Per 31 december 2022 is € 650 miljoen aan overtollige liquiditeiten op kortlopende deposito's geplaatst.

19. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Onder de liquide middelen worden louter de direct opeisbare liquide middelen opgenomen. Niet direct opeisbare liquide middelen worden, afhankelijk van de geldende looptijden en condities, opgenomen onder de overige financiële activa (kortlopend).

€ miljoen	2022	2021
Bank- en kassaldi	38	2
Geldmarktfondsen	179	105
Totaal	217	107

Voor een uitsplitsing van de kasstromen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht en de toelichting hierop zoals opgenomen in noot 30. Toelichting op kasstroomoverzicht.

Enexis Holding N.V., Enexis Netbeheer B.V., Enexis Vastgoed B.V., Enexis Personeel B.V. en Enpuls B.V. hebben alle bankrekeningen in een cashpool ondergebracht bij de Rabobank. Hierbij zijn de tegoeden van Enexis Holding N.V., Enexis Vastgoed B.V., Enexis Personeel B.V. en Enpuls B.V. in de cashpool bij de Rabobank verpand ten behoeve van het krediet van Enexis Netbeheer B.V. en ten behoeve van schulden jegens elkaar.

De liquide middelen van de groepsmaatschappijen die onderdeel uitmaken van de cashpool, worden netto gerapporteerd omdat 'zero balancing' wordt toegepast. Hierbij worden automatisch de saldi van de vennootschappen op de hoofdrekening geconcentreerd of worden negatieve saldi vanaf deze hoofdrekening aangezuiverd. De liquide middelen van de groepsmaatschappijen die geen onderdeel uitmaken van de cashpool (Enpuls Projecten B.V. en Mijnwater Warmte Infra B.V.), worden niet netto gepresenteerd. Ultimo 2022 is voor deze groepsmaatschappijen sprake van positieve saldi op de bankrekeningen. De bank- en kassaldi bedragen ultimo 2022 € 38 miljoen.

Op 31 december 2022 is € 179 miljoen aan overtollige liquiditeiten in geldmarktfondsen geplaatst. De in geldmarktfondsen geplaatste overtollige liquiditeiten zijn voor Enexis Holding N.V. direct opeisbaar en kwalificeren derhalve als liquide middelen.

20. ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP

Op 3 mei 2022 is de verkoopovereenkomst getekend voor de verkoop van alle aandelen in Fudura B.V. aan Lion Bidco B.V., een consortium bestaande uit DIF Capital Partners en PGGM. Op 3 augustus 2022 is aan de opschortende voorwaarde van de verkoopovereenkomst voldaan en is de transactie daarmee onvoorwaardelijk geworden. Op 24 augustus 2022 zijn de aandelen overgegaan op de koper en is de koopsom ontvangen.

Met ingang van 30 september 2021 voldeed Fudura B.V. aan de criteria van IFRS 5 om als 'aangehouden voor verkoop' te worden geclassificeerd. Ultimo 2021 waren de activa en verplichtingen van Fudura B.V. verantwoord als aangehouden voor verkoop en derhalve als vlottende activa en verplichtingen gepresenteerd in de balans.

De activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop zijn verkocht voor € 1.326 miljoen. Het resultaat uit deze transactie bedraagt € 1.113 miljoen en is verantwoord onder 'Resultaat deelnemingen'. De ingaande kasstroom van € 1.326 miljoen is verantwoord onder investeringsactiviteiten. Fudura B.V. was onderdeel van het segment Enexis Overig.

De boekwaarde van de activa en verplichtingen van Fudura B.V. per 31 december 2022 bedroeg:

€ miljoen	2022	2021
Activa aangehouden voor verkoop		
Materiële vaste activa	0	166
Immateriële vaste activa	0	35
Gebruiksrecht activa	0	3
Voorraden	0	2
Vorderingen	0	9
Latente belastingvordering	0	1
Totaal	0	216
Verplichtingen direct gerelateerd aan activa aangehouden voor verkoop		
Handelsschulden en overige te betalen posten	0	15
Voorzieningen	0	1
Rentedragende verplichtingen	0	3
Totaal	0	19

21. EIGEN VERMOGEN

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt driehonderd miljoen euro (€ 300.000.000) en is verdeeld in driehonderd miljoen (300.000.000) gewone aandelen van een euro (€ 1,00). Hiervan zijn 149.682.196 aandelen met een totale nominale waarde van € 149.682.196 geplaatst en volgestort.

De agioreserve betreft fiscaal erkend agio.

De voorgestelde dividenduitkering is voor 2022 gebaseerd op 50% van de winst uit gewone bedrijfsvoering na belastingen (exclusief verkoopresultaat Fudura B.V. van € 1.113 miljoen). De voorgestelde dividenduitkering over het verkoopresultaat van Fudura B.V. bedraagt € 100 miljoen. De voorgestelde dividenduitkering wordt als exact bedrag naar rato van het aantal aandelen uitgekeerd aan de aandeelhouders. De voor 2022 voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 1,29 per aandeel (2021: € 0,66 per aandeel). De voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 193 miljoen; dientengevolge bedraagt de reservering ten gunste van de algemene reserve € 1.107 miljoen. Het voorstel voor winstbestemming is niet in de balans per 31 december 2022 verwerkt.

Het via de winst-en-verliesrekening gevormde resultaat van het boekjaar 2022 vóór belastingen betreft louter gerealiseerde resultaten. Einde 2022 bedroeg het eigen vermogen € 5.441 miljoen (2021: € 4.241 miljoen). Ultimo 2022 bedroeg het totaal eigen vermogen per aandeel € 36,35 (2021: € 28,33).

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen op pagina 102.

22. RENTEDRAGENDE VERPLICHTINGEN (LANGLOPEND)

€ miljoen	2022	2021
Beursgenoteerde obligatieleningen	1.984	2.481
Converteerbare hybride aandeelhouderslening	500	500
Onderhandse groene lening	0	2
Leaseverplichtingen	63	75
Totaal	2.547	3.058

Onder de langlopende rentedragende verplichtingen worden leningen opgenomen die nog langer dan een jaar aan Enexis ter beschikking staan. De bedragen voor aflossing die binnen een jaar vervallen, worden opgenomen onder de rentedragende verplichtingen (kortlopend).

Voor een nadere toelichting omtrent de rentedragende verplichtingen (langlopend) wordt verwezen naar noot 31. Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten.

De beursgenoteerde obligatieleningen met een looptijd > 1 jaar bedragen tezamen € 2.000 miljoen nominaal; onder aftrek van de aan deze leningen te amortiseren kosten, resteert een waarde van € 1.984 miljoen.

De boekwaarde van de converteerbare hybride aandeelhouderslening bedraagt per ultimo 2022 € 500 miljoen. De converteerbare hybride aandeelhouderslening is uitgegeven in 2020 in twee tranches. Tranche A is uitgegeven op 29 juli 2020 met een nominale waarde van € 422 miljoen en een rente van 2,15%. Tranche B is uitgegeven op 30 november 2020 met een nominale waarde van € 78 miljoen en een rente van 1,40%. Beide tranches hebben een maximale looptijd tot 30 november 2080. Voor beide tranches geldt een renteherijking op 30 november 2030 en daarna iedere 10 jaar. Vroegtijdige aflossing is bij iedere renteherijking óf onder overeengekomen voorwaarden mogelijk.

Enexis Holding N.V. verkrijgt het recht om de lening in aandelen om te zetten als één van de credit ratings onder Enexis' beleidsniveau (A/A2) daalt of onder "creditwatch" voor een downgrade komt te staan. Enexis Holding N.V. kan in overige gevallen, bij instemming door ten minste twee derde van de aandeelhouders, eveneens het recht verkrijgen om de lening in aandelen om te zetten. Indien Enexis Holding N.V. ervoor kiest om de lening om te zetten in aandelen (conversie) dan wordt de nominale waarde van de lening (inclusief nog te betalen rente tot dat moment) omgezet in een gelijke marktwaarde van de aandelen waarbij de marktwaarde van de aandelen door een onafhankelijke derde partij zal worden bepaald. Het conversierecht is een recht maar niet een verplichting van Enexis Holding N.V.

De converteerbare hybride aandeelhouderslening betreft een hybride financieel instrument waarbij diverse derivaten in het basiscontract besloten liggen (embedded derivaten). De embedded derivaten betreffen onder andere het voorwaardelijke recht voor Enexis om de lening te converteren naar aandelen alsmede het voorwaardelijke recht voor Enexis om de lening vervroegd af te lossen. Enexis concludeert op basis van een beoordeling van deze embedded derivaten, dat de embedded derivaten niet afgescheiden dienen te worden van het basiscontract en dat de volledige converteerbare hybride aandeelhouderslening verantwoord dient te worden als een langlopende rentedragende verplichting met waardering tegen geamortiseerde kostprijs. De inschatting van Enexis is dat op 30 november 2030 gebruik gemaakt zal worden van de mogelijkheid om de converteerbare hybride aandeelhouderslening vervroegd af te lossen. Om deze reden is bij de bepaling van de geamortiseerde kostprijs rekening gehouden met een looptijd tot 30 november 2030.

Ultimo 2022 bedraagt de leaseverplichting € 92 miljoen. Hiervan is € 29 miljoen als kortlopend deel geclassificeerd. De leaseverplichtingen zijn opgenomen op basis van de contante waarde van de resterende leasebetalingen, verdisconteerd aan de hand van de marginale rentevoet. De gewogen gemiddelde marginale rentevoet voor de leaseverplichtingen per ultimo 2022 bedraagt 0,39%. Over 2022 bedroegen de financiële lasten als gevolg van leases € 0,5 miljoen. De gemiddelde resterende looptijd van de uit gebruiksrecht van activa voortvloeiende verplichting bedraagt ultimo 2022 2,6 jaren. De looptijd van de leaseverplichtingen kan als volgt worden uitgesplitst:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2022
< 1 jaar	8	21	29
> 1 jaar	26	37	63
Totaal	34	58	92

Het verloop van de leaseverplichting over 2022 is opgenomen in onderstaande tabel:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2022
Leaseverplichting op 1 januari 2022	41	65	106
Investerings	4	17	21
Desinvesterings	-2	0	-2
Betalings	-9	-24	-33
Rente	0	0	0
Leaseverplichting 31 december 2022	34	58	92

Het vergelijkende overzicht over 2021 is als volgt:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2021
Leaseverplichting op 1 januari 2021	41	75	116
Investerings	8	19	27
Betalings	-8	-26	-34
Rente	0	0	0
Aangehouden voor verkoop	0	-3	-3
Leaseverplichting 31 december 2021	41	65	106

23. VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden opgenomen voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen van een onzekere omvang of met een onzeker tijdstip als gevolg van gebeurtenissen in het verleden. Indien het effect daarvan materieel is, worden de voorzieningen bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken met behulp van een actuele disconteringsvoet, waarbij rekening is gehouden met de specifieke risico's die inherent zijn aan de verplichting. De berekening van de contante waarde vindt voor de personeelsgerelateerde voorzieningen plaats volgens de 'project unit credit'-methode. Actuariële resultaten worden hierbij direct in het resultaat verwerkt.

De verwachte uitgaven binnen een jaar na balansdatum worden als afzonderlijke post opgenomen onder de kortlopende verplichtingen.

De voorzieningen zijn ultimo 2022 als volgt te specificeren:

€ miljoen	Dienstitjdgebonden uitkeringen	Voorziening overige personeelsgerelateerde kosten	Overige voorzieningen	Totaal 2022
Aanspraken begin boekjaar	16	4	16	36
Dotaties	2	0	4	6
Onttrekkingen	-2	0	-2	-4
Vrijval	-4	0	-9	-13
Totaal	12	4	9	25
Af: kortlopend deel	1	0	3	4
Totaal langlopend deel	11	4	6	21

Het kortlopend deel van de voorzieningen bedraagt € 4 miljoen (2021: € 5 miljoen) en is afzonderlijk opgenomen onder de kortlopende verplichtingen.

Het vergelijkend overzicht voor 2021:

€ miljoen	Dienstitjdgebonden uitkeringen	Voorziening overige personeelsgerelateerde kosten	Overige voorzieningen	2021
Aanspraken begin boekjaar	18	5	26	49
Dotaties	2	1	5	8
Onttrekkingen	-2	0	-1	-3
Vrijval	-2	-1	-14	-17
Aangehouden voor verkoop	0	-1	0	-1
Totaal	16	4	16	36
Af: kortlopend deel	1	0	4	5
Totaal langlopend deel	15	4	12	31

DIENSTTIJDGEBONDEN UITKERINGEN

Enexis kent als gevolg van cao-bepalingen diensttijdgebonden uitkeringen toe aan personeelsleden. Vanaf het moment van indiensttreding wordt voor deze diensttijdgebonden uitkeringen een voorziening gevormd op basis van het aantal verstreken dienstjaren, verwachte prijs- en salarisstijgingen, de kans op sterfte, invaliditeit en ontslag.

De belangrijkste veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de berekening van de voorziening voor diensttijdgebonden uitkeringen zijn als volgt:

	2022	2021
Disconteringspercentages	0%-3,13%	-0,42%-1,08%
Geschatte toekomstige jaarlijkse salarisstijgingen cao	1,5%	1,5%
Bedrijfsspecifieke jaarlijkse periodieke indexering	1,0%	1,0%
Inschatting toekomstige jaarlijkse vertrekans	4,0%	4,0%
Opslag sociale lasten	8,2%	8,2%

VOORZIENING OVERIGE PERSONEELSGERELATEERDE KOSTEN

De voorziening heeft betrekking op verschillende personeelsgerelateerde kosten, waaronder kosten voor uitkeringen na uitdiensttreding en ontslag, ziektekosten voor oud-medewerkers, retentie en reorganisatie.

De reorganisatievoorzieningen zijn op individueel niveau berekend op basis van het brutosalaris, de duur van het dienstverband, de verwachting van de duur van het boventallig zijn en een opslag voor werkgeverslasten van 35%. Voor een deel van de voorzieningen is een inschatting gemaakt van het toekomstige verloop van de boventallige medewerkers.

OVERIGE VOORZIENINGEN

De post overige voorzieningen bestaat ultimo 2022 hoofdzakelijk uit voorzieningen voor claims en geschillen. Teneinde de juridische positie van Enexis niet te schaden, wordt geen nadere toelichting omtrent de voorzieningen voor claims en geschillen opgenomen.

24. VOORUITONTVANGEN BIJDAGEN IN AANLEG VAN NETTEN EN AANSLUITINGEN

Vooruitontvangen bijdragen van klanten voor het maken van een aansluiting en de aanleg van het net ziet Enexis niet als separate prestatieverplichting. Dit betekent dat een voor de aansluiting ontvangen aansluitbijdrage als vooruitontvangst voor een nog te leveren prestatie beschouwd kan worden. Vanwege het causale verband van de ontvangen aansluitbijdragen met de voor de realisatie van de aansluiting gemaakte investeringsuitgaven kiest Enexis voor een timing van de omzetverantwoording van de ontvangen bijdragen op basis van de levensduur van de aansluiting.

De vooruitontvangen bijdragen bij investeringen in aanleg van netten en aansluitingen zijn als volgt te specificeren:

€ miljoen	2022	2021
Stand per 1 januari	1.066	972
Ontvangen in het jaar	123	120
Geamortiseerd	-31	-26
Totaal	1.158	1.066
Af: kortlopend deel in volgend boekjaar te amortiseren	33	27
Totaal langlopend deel 31 december	1.125	1.039

Het kortlopende deel van de vooruitontvangen bijdragen bedraagt € 33 miljoen (2021: € 27 miljoen) en is afzonderlijk opgenomen onder de kortlopende verplichtingen.

25. LATENTE BELASTINGEN

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gevormd voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen in deze jaarrekening en de waarde in de aangifte vennootschapsbelasting. Latente belastingposities worden verantwoord tegen nominale waarde. De berekening hiervan is gebaseerd op de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de tijdelijke verschillen. Het gaat hierbij om de belastingtarieven die op balansdatum zijn vastgesteld, dan wel waartoe materieel al op balansdatum is besloten.

Een latente belastingvordering wordt in de balans opgenomen, indien en voor zover het waarschijnlijk is, dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn. Saldering van latente belastingvorderingen en -verplichtingen vindt uitsluitend plaats, indien sprake is van een formeel recht tot saldering en het voornemen bestaat tot gelijktijdige verrekening van latente belastingposities. De latente belastingverplichting heeft hoofdzakelijk een langlopend karakter.

De latente belastingverplichting is hoofdzakelijk gevormd vanwege de fiscaal lagere waardering van materiële vaste activa. Waarderingsverschillen zijn ontstaan bij de aanvang van de fiscale belastingplicht (1998), een commerciële herwaardering (2009) en de fiscale stimuleringsregeling willekeurige afschrijvingen in 2009, 2010, 2011 en de tweede helft van 2013. In aanvulling hierop zijn er latente belastingposities gevormd voor de impact van IFRS 16 (leases).

De afname van de latente belastingverplichting van € 3 miljoen ten opzichte van 2021 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat in deze jaarrekening met ingang van 2022 degressief wordt afgeschreven over gasactiva, terwijl fiscaal de lineaire afschrijvingsmethode in 2022 gehandhaafd is. Enexis zal in afstemming met de Belastingdienst besluiten of vanaf 2023 ook fiscaal overgegaan zal worden op een degressieve afschrijvingsmethode voor gasactiva.

De latente belastingverplichting is als volgt opgebouwd:

€ miljoen	2022	2021
Latente belastingverplichting materiële vaste activa	352	355
Latente belastingverplichting gebruiksrecht activa	24	27
Latente belastingvordering leaseverplichtingen	-24	-27
Totaal	352	355

26. OVERIGE LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN

€ miljoen	2022	2021
Vergoedingen aan personeel	1	1
Totaal	1	1

Deze verplichtingen hebben betrekking op verlofrechten van personeel.

27. HANDESSCHULDEN EN OVERIGE TE BETALEN POSTEN

€ miljoen	2022	2021
Leveranciers	109	94
Belastingen en premies sociale verzekeringen	36	74
Vergoedingen aan personeel	40	37
Overig	97	81
Totaal	282	286

28. RENTEDRAGENDE VERPLICHTINGEN (KORTLOPEND)

€ miljoen	2022	2021
Beursgenoteerde obligatieleningen	500	300
Onderhandse groene lening	2	0
Leaseverplichtingen	29	31
Totaal	531	331

Onder de kortlopende rentedragende verplichtingen worden leningen opgenomen die nog korter dan een jaar aan Enexis ter beschikking staan.

De obligatielening ten bedrage van € 500 miljoen en een couponrente van 1,5% zal in oktober 2023 worden afgelost en is daarom verantwoord onder de kortlopende rentedragende verplichtingen.

Het kortlopend deel van de rentedragende leaseverplichtingen ziet toe op de leasecontracten die in 2023 betaald zullen worden.

29. WINSTBELASTING

De post winstbelasting bestaat uit de verschuldigde winstbelasting verminderd met de op voorlopige aanslagen betaalde bedragen. Per ultimo 2022 is sprake van nog te betalen winstbelasting van € 11 miljoen. Dit bedrag heeft betrekking op het boekjaar 2022.

De aangiften vennootschapsbelasting tot en met het boekjaar 2021 zijn ingediend. De definitieve aanslagen over de jaren 2020 en 2021 zijn nog niet ontvangen. Ultimo 2022 zijn er geen onzekere belastingverplichtingen.

€ miljoen	2022	2021
Nog te betalen winstbelasting	11	2
Totaal	11	2

30. TOELICHTING OP KASTROOMOVERZICHT

Ten behoeve van het geconsolideerd kasstroomoverzicht wordt onder de post netto liquide middelen het volgende opgenomen:

€ miljoen	2022	2021
Bank- en kassaldi	38	2
Geldmarktfondsen	179	105
Totaal	217	107

De belangrijkste posten in het kasstroomoverzicht worden hieronder nader gespecificeerd.

De mutatie van het netto werkkapitaal is als volgt:

€ miljoen	2022	2021
Belastingen ten laste van het resultaat (acuut)	63	60
Betaalde/ontvangen belastingen	-55	-65
Rentebaten en -lasten in het resultaat	28	43
Betaalde en ontvangen rente	-40	-39
Werkkapitaal exclusief belastingen en rente	-58	-6
Totaal	-62	-7

Specificatie netto werkkapitaal:

€ miljoen	2022	2021	Mutatie
Vorraden	74	43	-31
Vorderingen	186	167	-19
Subtotaal	260	210	-50
Handelsschulden en overige te betalen posten	-282	-301	-19
Winstbelasting	-11	-2	9
Voorzeningen (kortlopend)	-4	-6	-2
Subtotaal	-297	-309	-12
Totaal¹	-37	-99	-62

¹ De specificatie van het netto werkkapitaal is inclusief de mutaties in de jaarrekeningposten die per ultimo 2021 zijn verantwoord als 'activa aangehouden voor verkoop' (noot 20).

De mutaties in de netto-rentedragende schulden in 2022 zijn als volgt:

€ miljoen	Overige activa		Verplichtingen uit financieringsactiviteiten		Totaal 2022
	Netto liquide middelen	Deposito's	Rentedragende verplichtingen langlopend	Rentedragende verplichtingen kortlopend	
Stand per 1 januari	107	100	-3.058	-331	-3.182
Kasstromen ¹	110	550	0	334	994
Herrubricering van langlopend naar kortlopend	0	0	531	-531	0
Overige niet-kasstroombetreffende mutaties	0	0	-20	-3	-23
Stand per 31 december	217	650	-2.547	-531	-2.211

¹ De totale inkomende kasstroom van opgenomen leningen in 2022 bedraagt € 2.835 miljoen en de totale uitgaande kasstroom van in 2022 afgeloste leningen bedraagt € 3.169 miljoen.

De mutaties in de netto-rentedragende schulden in 2021 bedroegen:

€ miljoen	Overige activa		Verplichtingen uit financieringsactiviteiten		Totaal 2021
	Netto liquide middelen	Deposito's	Rentedragende verplichtingen langlopend	Rentedragende verplichtingen kortlopend	
Stand per 1 januari	47	0	-2.872	-104	-2.929
Kasstromen ¹	60	100	-491	104	-227
Herrubricering van langlopend naar kortlopend	0	0	331	-331	0
Overige niet-kasstroombetreffende mutaties	0	0	-26	0	-26
Stand per 31 december	107	100	-3.058	-331	-3.182

¹ De totale inkomende kasstroom van opgenomen leningen in 2021 bedraagt € 866 miljoen en de totale uitgaande kasstroom van in 2021 afgeloste leningen bedraagt € 479 miljoen.

De verkoopopbrengst verkregen uit de verkoop van Fudura B.V. bestaat uit een geldbedrag van € 1.326 miljoen. De ingaande kasstroom is onder de investeringsactiviteiten verantwoord, gesaldeerd met de gemaakte verkoopkosten. De geldmiddelen waarover de beslissende zeggenschap is verloren bedragen € 3 miljoen. De boekwaarde van de activa en verplichtingen van Fudura B.V. op overnamedatum bedroeg:

€ miljoen

Activa aangehouden voor verkoop	
Materiële vaste activa	178
Immateriële vaste activa	37
Gebruiksrecht activa	4
Voorraden	2
Vorderingen	16
Liquide middelen	3
Totaal activa	240
Verplichtingen direct gerelateerd aan activa aangehouden voor verkoop	
Handelsschulden en overige te betalen posten	29
Voorzieningen	1
Rentedragende verplichtingen	3
Latente belastingverplichting	1
Totaal passiva	34

31. FINANCIERINGSBELEID EN RISICO'S FINANCIËLE INSTRUMENTEN

ALGEMEEN

Het financieringsbeleid van Enexis Groep is erop gericht om de zelfstandige financiering zeker te stellen door tijdig, blijvend en voldoende toegang te realiseren tot kapitaal- en geldmarkten en tegelijk de financieringsstructuur, financieringskosten en -risico's te optimaliseren. De uitvoering van het financieringsbeleid is vastgelegd in een Treasury Statuut, met daarin opgenomen doelstellingen, taakomschrijving en mandaat van de afdeling Treasury, rapportering, risicobeheer en organisatorische en administratieve kaders ten behoeve van de financiering.

De financiering van Enexis Groep vindt plaats door het aantrekken van externe financiering door Enexis Holding N.V., welke financiering intercompany wordt doorgeleend aan de groepsmaatschappijen. In het kader van haar bedrijfsvoering is Enexis Holding N.V. blootgesteld aan een aantal risico's, zoals onder meer: marktrisico, kredietrisico, solvabiliteits-/liquiditeitsrisico en procesrisico. Het beleid is er mede op gericht om de impact van de vermelde risico's op de financiële resultaten en het vermogen te minimaliseren. Hiervoor kan Enexis Holding N.V. financiële instrumenten/derivaten inzetten.

MARKTRISICO

Marktrisico is het risico dat gelopen wordt met betrekking tot waardeveranderingen in kasstromen en financiële instrumenten als gevolg van gewijzigde markttrente, valutakoersen en marktprijzen. Enexis Holding N.V. en haar groepsmaatschappijen houden geen financiële instrumenten voor handelsdoeleinden aan.

Marktrisico bestaat uit renterisico, valutarisico en grondstofprijrisico:

Renterisico

Het renterisico bestaat enerzijds uit het risico dat de rentecomponent in de regulatorische vergoeding in de toekomst lager uitvalt. Dit heeft een drukkend effect op de inkomsten van Enexis. Tevens kan de rentevergoeding lager zijn dan de uit hoofde van bestaande leningsovereenkomsten vastgelegde rente en anderzijds uit het risico dat de te betalen rente met betrekking tot toekomstige financieringen hoger uitvalt dan de huidige markttrente. Daarnaast is er een risico dat de waarde van een financieel instrument wijzigt als gevolg van veranderingen in markttrentes.

Basis voor het renterisicobeleid is spreiding. Door spreiding in (her)financiering en looptijd van leningen, rentevaststelling en rente-typische looptijd (vast of variabel), soort lening en eventueel geografische spreiding over financieringsmarkten, wordt beschikbaarheid zeker gesteld en wordt het renterisico beperkt.

Enexis Holding N.V. heeft verder binnen het vastgestelde beleid de mogelijkheid om gebruik te maken van derivaten voor de afdekking van bepaalde risicopositities, zoals onder meer het renterisico. In 2022 heeft Enexis Holding N.V. evenals in 2021, geen gebruik gemaakt van derivaten ten behoeve van het afdekken van renterisico's en ook geen derivaten uitstaan.

Vorderingen

Enexis beperkt het renterisico op vorderingen op twee manieren:

- het afstemmen van de looptijden van de vorderingen, waaronder de financiële activa zoals kortlopende deposito's, op de liquiditeitsprognose; en
- het vooraf contractueel overeenkomen van rentepercentages met betrekking tot de financiële activa tot aan de einddatum van de afgesloten contracten. Slechts een deel van de overtollige liquide middelen kan omwille van spreiding en flexibiliteit belegd worden met een korte horizon c.q. tegen variabele rente.

Vreemd vermogen

De rentedragende leningen kennen ultimo 2022 de navolgende looptijden, rentepercentages en vervaldagen:

€ miljoen	Nominale waarde	Boekwaarde	Contractuele einddatum	Initiële looptijd (jaren)	Resterende looptijd (jaren)	Rente
Converteerbare hybride aandeelhouderslening (Tranche A)	422	422	30 november 2080	60	57,9	2,2%
Converteerbare hybride aandeelhouderslening (Tranche B)	78	78	30 november 2080	60	57,9	1,4%
Beursgenoteerde groene obligatielening	500	492	14 april 2033	12	10,3	0,4%
Beursgenoteerde groene obligatielening	500	498	17 juni 2032	12	9,5	0,6%
Beursgenoteerde obligatielening	500	497	2 juli 2031	12	8,5	0,8%
Beursgenoteerde obligatielening	500	497	28 april 2026	10	3,3	0,9%
Beursgenoteerde obligatielening	500	500	20 oktober 2023	8	0,8	1,5%
Onderhandse groene lening	2	2	26 april 2023	10	0,4	1,7%
Leaseverplichting	92	92	diversen	diversen	2,6	0,4%
Totaal per 31 december 2022	3.094	3.078				

De reële waarde van de rentedragende leningen (exclusief leaseverplichtingen) bedraagt circa € 2.463 miljoen ultimo 2022 (ultimo 2021: € 3.350 miljoen). De reële waarde is voor de obligatieleningen conform beursnotering en voor de overige leningen, waaronder de converteerbare hybride aandeelhouderslening, conform de berekeningsmethodiek op basis van de Euro Utility (A) BFV rentecurve per 31 december 2022. Bij de berekening van de reële waarde van de converteerbare hybride aandeelhouderslening wordt rekening gehouden met een opslag voor het achtergestelde en illiquide karakter. De reële waarde van de rentedragende leningen is afgenomen door de aflossing van de obligatielening van € 300 miljoen en vanwege de hogere marktrente die is gebruikt voor de berekening van de reële waarde.

Per ultimo 2022 waren alle rentedragende leningen vastrentend.

De obligatieleningen betreffen zogenoemde level 1 financiële instrumenten. Dit houdt voor Enexis Holding N.V. in dat de reële waarde gebaseerd is op genoteerde prijzen in een actieve markt. De overige leningen, waaronder de converteerbare hybride aandeelhouderslening, betreffen zogenoemde level 2 financiële instrumenten. Dit houdt voor Enexis Holding N.V. in dat de reële waarde gebaseerd wordt op discontering van de nominale cashflows tegen uit de markt afkomstige disconteringscurves.

Valutarisico

Enexis kan geconfronteerd worden met valutarisico in geval van uitgifte van financieringsinstrumenten en het doen van inkopen in een andere valuta dan de euro. Als beleid geldt dat Enexis Holding N.V. bij uitgifte van financieringsinstrumenten in vreemde valuta het koersrisico grotendeels direct indekt.

Het totaalbedrag aan liquiditeiten, vorderingen en verplichtingen in vreemde valuta is eind 2022 minimaal, waardoor valutarisico's en gevoeligheid voor koersveranderingen niet relevant zijn. In 2022 heeft Enexis Holding N.V. evenals in 2021, geen gebruik gemaakt van derivaten ten behoeve van het afdekken van valutarisico's en ook geen derivaten ter afdekking van valutarisico's uitstaan.

Grondstofprijrisico

Enexis is met name blootgesteld aan fluctuaties van energieprijzen. Met de inkoop van energie worden netverliezen gecompenseerd. Het energie prijsrisico wordt in belangrijke mate beperkt door de prijs steeds enkele jaren vooruit vast te leggen door middel van termijnaankopen, waardoor aan het begin van het jaar de geprognosticeerde hoeveelheid fysiek reeds is ingekocht.

De termijncontracten worden afgesloten voor eigen gebruik en kwalificeren daarom niet als derivaten conform IFRS 9. De termijncontracten zijn per ultimo 2022 om deze reden niet in de balans opgenomen. Voor een nadere toelichting op de meerjarige financiële verplichtingen uit hoofde van de termijncontracten, wordt verwezen naar noot 33. Niet uit de balans blijken de verplichtingen en activa.

Ondanks het beleid van Enexis om de energie enkele jaren vooruit in te kopen, zullen vanwege de gestegen energieprijzen de kosten voor distributieverliezen in de komende jaren stijgen. Dit blijkt ook uit de toename van de meerjarige financiële verplichtingen voor netverliezen zoals opgenomen in noot 33. Niet uit de balans blijken de verplichtingen en activa. Aangezien regionale netbeheerders in de reguleringsmethode hun efficiënte kosten en investeringen inclusief een redelijk rendement vergoed krijgen, zal deze stijging van de kosten van distributieverliezen eveneens leiden tot een toename van de toekomstige tarieven en daarmee netto-omzet. Om deze reden zijn de financiële gevolgen voor Enexis naar verwachting beperkt.

KREDIETRISICO

Het kredietrisico is het risico van een verlies dat ontstaat als een tegenpartij niet kan of zal voldoen aan haar verplichtingen. Het grootste deel van de activiteiten van Enexis Holding N.V. en haar groepsmaatschappijen is gereguleerd. De debiteurenrisico's in gereguleerde markten zijn lager dan die in geliberaliseerde energiemarkten. Voor alle kleinverbruikersdebiteuren inzake de te betalen netwerkvergoedingen worden de vorderingen geïnd door energieleveranciers die debiteurenrisico op de eindklanten dragen. Enexis Netbeheer B.V. heeft daarentegen wel een debiteurenrisico op de energieleveranciers. Ondanks de gestegen energieprijzen in 2022 is het debiteurenrisico op energieleveranciers niet significant toegenomen.

Het maximale kredietrisico is in beginsel gelijk aan de boekwaarde van de vorderingen en vlottende activa.

Liquiditeitsoverschotten worden tegen marktconforme voorwaarden uitgezet bij financiële instellingen en fondsen die onder toezicht staan van een centrale bank of wettelijk aangewezen toezichthouder en Nederlandse landelijke of regionale netbeheerders die voldoen aan vastgelegde minimale ratingvereisten, of bij de Nederlandse overheid in door haar gegarandeerd waardepapier. Tevens wordt een risicospreiding van beleggingen nagestreefd door het hanteren van tegenpartijlimieten gekoppeld aan minimale ratingvereisten.

SOLVABILITEITS- EN LIQUIDITEITSRISICO

Solvabiliteitsrisico

Het solvabiliteitsrisico is het risico dat het eigen vermogen of het garantievermogen op lange termijn onvoldoende is om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Voor zowel Enexis Holding N.V. als Enexis Netbeheer B.V. streven we naar minimaal een A credit rating profiel (A/A2 met stable outlook). Bewaking van deze doelstelling vindt plaats op basis van vastgestelde minimale financiële kengetallen zoals opgenomen in hoofdstuk 'Kapitaalbeheer'. Deze credit rating verschaft Enexis Holding N.V. een goede toegang tot de internationale kapitaalmarkten.

Liquiditeitsrisico en contractuele looptijdanalyse

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat Enexis Groep niet aan haar betalingsverplichtingen op korte termijn kan voldoen.

Enexis Holding N.V. streeft naar minimaal een "adequaat" liquiditeitsprofiel conform de geldende definities van rating agency S&P voor gereguleerde netwerkbedrijven, wat onder meer betekent dat de liquiditeitsbehoefte altijd voor een jaar vooruit gedekt moet zijn met een veiligheidsbuffer van 10%. Enexis Holding N.V. toetst haar liquiditeitsprofiel en stuurt deze op regelmatige basis bij op lange, middellange en korte termijn.

Ter afdekking van het liquiditeitsrisico heeft Enexis Holding N.V. onder meer een gecommitteerde Revolving Credit Facility (RCF) beschikbaar van € 850 miljoen tot december 2024 en € 686 miljoen tot december 2025.

In 2022 heeft Enexis Holding N.V. geen gebruik gemaakt van deze RCF, maar ze houdt deze in stand voor een eventuele onvoorziene liquiditeitsbehoefte. Voor het in stand houden van de RCF heeft Enexis Holding N.V. contractuele verplichtingen richting de participerende banken.

Deze verplichtingen liggen, naast een vergoeding voor beschikbaarheid, voornamelijk op het vlak van informatievoorziening aan de betrokken banken, en overige, voor deze faciliteiten gebruikelijke algemene convenanten als 'pari passu' en 'negative pledge'. De RCF kent geen financiële convenanten.

Daarnaast hebben Enexis Holding N.V., Enexis Netbeheer B.V., Enexis Vastgoed B.V., Enexis Personeel B.V. en Enpuls B.V. alle bankrekeningen in een cashpool ondergebracht. Aan deze cashpool is een niet-gecommitteerde kredietfaciliteit van € 30 miljoen verleend.

Eind 2022 had Enexis Holding N.V. geconsolideerd per saldo een positief kassaldo van € 217 miljoen, waarvan € 179 miljoen aan overtollige liquiditeiten op geldmarktfondsen is geplaatst (ultimo 2021: per saldo € 107 miljoen positief).

Contractuele looptijdanalyse

De navolgende tabel laat de contractuele niet-verdisconteerde kasstromen zien geldend per ultimo 2022:

€ miljoen	< 1 mnd	< 3 mnd	3-12 mnd	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Rentedragende verplichtingen (langlopend)	0	0	0	532	2.031	2.563
Handelsschulden en overige te betalen posten	145	0	137	0	0	282
Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	2	5	524	0	0	531
Rente over rentedragende verplichtingen	0	0	29	86	67	182
Totaal	147	5	690	618	2.098	3.558

Ultimo 2021 bedroegen de contractuele niet-verdisconteerde kasstromen:

€ miljoen	< 1 mnd	< 3 mnd	3-12 mnd	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Rentedragende verplichtingen (langlopend) ¹	0	0	0	1.077	2.000	3.077
Handelsschulden en overige te betalen posten	168	0	118	0	0	286
Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	303	5	23	0	0	331
Rente over rentedragende verplichtingen	1	0	31	96	86	214
Totaal	472	5	172	1.173	2.086	3.908

¹ Het vergelijkend overzicht over 2021 is voor de rentedragende verplichtingen (langlopend) verhoogd met een bedrag van € 19 miljoen (nog te amortiseren kosten).

PROCESRISICO

Het procesrisico omvat de risico's samenhangend met de inrichting van de organisatie, de procedures en activiteiten van de Treasury-afdeling van Enexis Holding N.V. Deze risico's worden afgedekt middels een organisatorische functiescheiding tussen frontoffice en backoffice, alsmede door middel van het vastgestelde financieringsbeleid, het Treasury Statuut, het Treasury Control Framework en daaraan gerelateerde interne assessments en interne audits.

KAPITAALBEHEER

Het kapitaal dat door de onderneming beheerd wordt, omvat het door aandeelhouders gestorte aandelenkapitaal en de opgebouwde algemene reserves.

Het kapitaalbeheer van Enexis Groep is gericht op een financieel gezonde kapitaalstructuur en het behoud van een minimale A credit rating profiel (A/A2 met stable outlook) voor Enexis Holding N.V. en Enexis Netbeheer B.V. Dit ter ondersteuning van de continuïteit van haar bedrijfsprocessen en het kunnen realiseren van geplande investeringen.

Daarbij wordt ernaar gestreefd om voor aandeelhouders de, door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) vastgestelde, eigenvermogensvergoeding te realiseren, met inachtneming van de belangen van vreemd vermogen verschaffers en andere belanghebbenden ('Stakeholders') van Enexis Groep.

Om de doelstelling van handhaving van minimaal een A credit rating profiel en een financieel gezonde kapitaalstructuur te realiseren, worden de navolgende financiële kengetallen nagestreefd:

	Norm	Werkelijk 2022	Werkelijk 2021
FFO-rentedekking ¹	≥ 3,5	18,1	19,3
FFO/netto rentedragende schulden ¹	≥ 16%	32%	22%
Netto rentedragende schulden/(eigen vermogen + netto rentedragende schulden) ¹	≤ 60%	27%	41%

¹ Zie definities in hoofdstuk Begrippenlijst. Voor de ratioberekening wordt conform de berekeningswijze van S&P de converteerbare hybride aandeelhouderslening en bijbehorende rente voor 50% meegenomen als rentedragende verplichting en voor 50% meegenomen in de betaalde rente en rentelasten.

De lange termijn credit rating afgegeven door Standard & Poor's (S&P) voor Enexis Holding N.V. en Enexis Netbeheer B.V. is in augustus 2022 gewijzigd naar A+ met een stabiele outlook (was A+ negatieve outlook) en vervolgens naar A+ met een positieve outlook op 14 februari 2023. De verkoop van Fudura B.V. en een mogelijke toekomstige staatsparticipatie heeft de rating-outlook van S&P verbeterd van negatief naar positief. Door Moody's wordt alleen een credit rating afgegeven voor Enexis Holding N.V. en deze bleef ongewijzigd op Aa3 met stabiele outlook. De lange termijn credit ratings eind 2022 van Aa3/A+, voldoen aan de interne eisen voor het behoud van een A/A2 credit rating-profiel.

De korte termijn credit rating van Enexis Holding N.V. is per ultimo 2022: P-1 (Moody's) en A-1 (Standard and Poor's) en zijn ongewijzigd.

Door naleving van de financiële kengetallen en de handhaving van de credit rating-doelstelling wordt ruimschoots voldaan aan wettelijke verplichtingen (Besluit financieel beheer netbeheerders) inzake vermogensverhoudingen en kredietwaardigheid, alsmede aan de financiële convenanten uit bestaande financieringsovereenkomsten.

Enexis Groep beheert haar kapitaalstructuur en past deze aan, met inachtneming van de nagestreefde minimale financiële kengetallen, aan veranderende economische omstandigheden en wettelijke of regulatorische verplichtingen. Ten behoeve van het handhaven of aanpassen van de kapitaalstructuur kan Enexis Groep onder bepaalde voorwaarden haar dividendbeleid aanpassen, kapitaal uitkeren aan aandeelhouders of nieuwe aandelen uitgeven.

CONCERNFINANCIERING

Binnen Enexis Groep is sprake van concernfinanciering, hetgeen betekent dat Enexis Holding N.V. de benodigde financiering voor de gehele Enexis Groep aantrekt in de externe kapitaal- en geldmarkt, alsmede, indien noodzakelijk, gebruik maakt van, met banken overeengekomen, kredietfaciliteiten. Voorts hebben alle vennootschappen een rekening-courantverhouding met Enexis Holding N.V. zodat onderlinge vorderingen en schulden intern met elkaar kunnen worden verrekend.

De extern aangetrokken financiering wordt intercompany aan andere groepsmaatschappijen doorgeleend, via de bankrekeningen dan wel interne rekening-courantverhouding van de groepsmaatschappijen afgewikkeld en in de gezamenlijke cashpool opgenomen. Binnen de cashpool is er sprake van rente- en saldocompensatie ("Notional cashpooling"). De intercompanyleningen en de cashpoolstructuur voldoen aan de wettelijke vereisten voor de concernfinanciering van netwerkbedrijven, waarbij de netbeheerder geen zekerheden mag stellen of aansprakelijkheid op zich neemt voor de financiering van niet-gereguleerde activiteiten.

Voor de financieringscondities en de rentetarieven van intercompanyleningen wordt onderscheid gemaakt naar de gereguleerde activiteiten en de niet-gereguleerde activiteiten. Concernfinanciering voor gereguleerde activiteiten vindt plaats op basis van gelijkwaardige condities en rentetarieven, vergeleken met de extern aangetrokken financiering door Enexis Holding N.V., ervan uitgaande dat Enexis Holding N.V. en Enexis Netbeheer B.V., als netbeheerder met de gereguleerde activiteiten, beide een gelijke kredietwaardigheid/credit rating hebben. Concernfinanciering voor niet-gereguleerde activiteiten vindt plaats tegen condities en rentetarieven op at arm's length-basis, hetgeen resulteert in een marktconforme kredietopslag bovenop de reguliere marktrente overeenkomend met het ingeschatte kredietrisico van de betreffende vennootschap.

Financiering van deelnemingen vindt eveneens plaats vanuit Enexis Holding N.V. tegen at arm's length-condities en een per deelneming vastgestelde, marktconforme kredietopslag bovenop de reguliere marktrente.

Voor de rentetarieven binnen de gezamenlijke cashpool wordt eveneens onderscheid gemaakt naar gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten, door de inrichting van 2 sub-cashpools. De sub-cashpool gereguleerd omvat de bankrekeningen van Enexis Netbeheer B.V. en de rentetoerekening is gebaseerd op het met de bank overeengekomen rekening-couranttarief. De sub-cashpool niet-gereguleerd omvat de bankrekeningen van de overige groepsmaatschappijen inclusief Enexis Holding N.V., waarbij een marktconforme kredietopslag geldt boven op het banktarief.

De voordelen van de concernfinanciering worden toegerekend aan Enexis Holding N.V. en Enexis Netbeheer B.V.

32. INFORMATIE VERBONDEN PARTIJEN

Transacties met verbonden partijen vinden plaats tegen marktconforme prijzen en voorwaarden. Vorderingen en schulden ultimo boekjaar worden afgewikkeld tegen contante betalingen. Er zijn geen garanties ontvangen dan wel afgegeven betreffende de vorderingen en schulden van verbonden partijen. De waardecorrectie in verband met oninbaarheid is nihil.

In 2022 onderscheidde Enexis Holding N.V. als verbonden partijen de aandeelhouders, de daaraan gelieerde entiteiten, deelnemingen en topfunctionarissen. De aandelen van Enexis Holding N.V. worden gehouden door provincies en gemeenten.

Met de grootaandeelhouders (belang > 20%) hebben gedurende het jaar 2022, anders dan uit hoofde van reguliere activiteiten, geen inkooptransacties plaatsgevonden. Ultimo 2022 bedroeg het totaalbedrag aan schulden nihil.

De door de aandeelhouders verstrekte aandeelhoudersleningen bedroegen per ultimo 2022 € 500 miljoen (2021: € 500 miljoen). De over deze leningen betaalde rentevergoedingen bedroegen in 2022 € 10 miljoen (2021: € 10 miljoen). De aan aandeelhouders betaalde dividenduitkering bedroeg € 100 miljoen (2021: € 75 miljoen).

Met aan aandeelhouders gelieerde entiteiten hebben geen transacties plaatsgevonden anders dan uit hoofde van reguliere bedrijfsactiviteiten.

Met eigen deelnemingen en participaties hebben voor € 2 miljoen (2021: € 2 miljoen) aan verkooptransacties en voor € 37 miljoen (2021: € 30 miljoen) aan inkooptransacties plaatsgevonden.

Ultimo 2022 bedroeg het totaalbedrag aan schulden aan eigen deelnemingen nihil (2021: idem).

De door Enexis Holding N.V. aan deelnemingen verstrekte leningen bedroegen per ultimo 2022 € 17 miljoen (2021: € 19 miljoen). De door deelnemingen aan Enexis Holding N.V. verstrekte leningen bedroegen per ultimo 2022 nihil (2021: idem).

Het ontvangen dividend van deelnemingen bedroeg in 2022 nihil (2021: € 8 miljoen).

De topfunctionarissen betreffen de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Transacties met topfunctionarissen hebben louter betrekking op beloningen. Voor de toelichting wordt verwezen naar noot 34. Beloning bestuur en toezicht.

De niet in de consolidatie van Enexis Holding N.V. betrokken deelnemingen van Enexis Holding N.V. of de aan haar gelieerde entiteiten zijn hieronder weergegeven.

	Statutaire zetel	Aandeel Enexis Holding N.V. 31 december 2022	Aandeel Enexis Holding N.V. 31 december 2021	Onderdeel van
ZEBRA Gasnetwerk B.V. ¹	Bergen op Zoom	67%	67%	Enexis Netbeheer B.V.
Energie Data Services Nederland B.V.	Arnhem	23%	23%	Enexis Netbeheer B.V.

¹ Deelneming wordt niet in de consolidatie betrokken omdat er geen sprake is van beslissende zeggenschap (besluitvorming met meerderheid van 75%). ZEBRA Gasnetwerk B.V. betreft een joint venture waarvan de boekwaarde per ultimo 2022 nihil is. De entiteit ZEBRA Gasnetwerk B.V. zal in 2023 geliquideerd worden.

33. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN EN ACTIVA

MEERJARIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Ultimo 2022 bedragen de meerjarige financiële verplichtingen (m.u.v. inkoop van materialen) € 581 miljoen (2021: € 333 miljoen).

€ miljoen	2022			2021		
	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
Serviceovereenkomsten	14	0	0	13	0	0
ICT	36	51	10	32	21	0
Netverlies	317	142	0	79	170	0
Investerings- en financieringsverplichting	7	4	0	12	3	0
Overig	0	0	0	1	2	0
Totaal	374	197	10	137	196	0

GERECHTELIJKE PROCEDURES EN JURIDISCHE GESCHILLEN

Ultimo 2022 was Enexis Holding N.V. inclusief haar groepsmaatschappijen betrokken bij verschillende rechtszaken en juridische geschillen. Op basis van financieel risico zijn met betrekking tot de ontvangen claims daar waar nodig voorzieningen getroffen of zijn verplichtingen verwerkt in de jaarrekening.

AFGEGEVEN GARANTIES

Enexis Holding N.V. heeft middels haar groepsmaatschappijen Enexis Netbeheer B.V., Enexis Personeel B.V., Enexis Vastgoed B.V. en Enpuls B.V. in totaal voor € 6 miljoen garanties afgegeven ten behoeve van derden (2021: € 6 miljoen).

Bij de verkooptransactie van Fudura B.V. in het derde kwartaal van 2022 zijn aan koper Lion Bidco B.V. garanties afgegeven. Het betreft Titel garanties, fiscale garanties en waarborgen die zijn ontstaan in de periode voorafgaande aan de verkoop. De aansprakelijkheid van deze garanties is gelimiteerd tot maximaal 7 jaar na de transactiedatum. De potentiële schending van garanties is verzekerd, waardoor de maximale aansprakelijkheid van Enexis bij schending van de garanties nihil is.

Bij de verkooptransactie van Ziut in 2017 zijn aan SPIE garanties afgegeven. Het betreft Titel garanties, fiscale garanties en waarborgen die zijn ontstaan in de periode voorafgaande aan de verkoop, waarbij aansprakelijkheid tot maximaal 7 jaar na transactiedatum is gelimiteerd en waarbij tevens drempelbedragen zijn overeengekomen.

LESSOR VORDERINGEN

Ultimo 2022 heeft Enexis Groep, vanwege de verkoop van Fudura B.V., als lessor geen activa in operationele lease beschikbaar gesteld. Per ultimo 2021 bedroegen de uit de operationele lease voortkomende huurvorderingen € 114 miljoen. De hieraan ten grondslag liggende beschikbaar gestelde activa zijn eigendom van Fudura B.V. Deze activa waren ultimo 2021 gekwalificeerd als aangehouden voor verkoop. Voor meer informatie wordt verwezen naar noot 20. Activa aangehouden voor verkoop.

De looptijdverdeling van de minimale huurvorderingen van de niet-annuleerbare operationele lease per 31 december 2021 bedroegen:

€ miljoen	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal 2021
Compactstations	4	11	7	22
Velden	4	12	6	22
Transformatoren	15	36	17	68
Overig	0	1	1	2
Totaal	23	60	31	114

34. BELONING BESTUUR EN TOEZICHT

WNT-VERANTWOORDING

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is van toepassing op naamloze en besloten vennootschappen die zijn aangewezen als netbeheerder. De WNT is dus van toepassing op Enexis Netbeheer B.V. en niet op Enexis Holding N.V. In de jaarrekening van Enexis Netbeheer B.V. is de wettelijk verplichte WNT-verantwoording opgenomen die toeziet op de bezoldiging van de topfunctionarissen voor hun werkzaamheden voor Enexis Netbeheer B.V. (zie noot 26. Bezoldiging en wet normering topinkomens (bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector) op pagina 83). Voor een nadere toelichting omtrent de bezoldiging van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen wordt eveneens verwezen naar het hoofdstuk 'Corporate Governance' op pagina 36 van het jaarverslag van Enexis Netbeheer B.V.

In deze noot van de jaarrekening van Enexis Holding N.V. wordt de totale beloning van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen van Enexis Holding N.V. opgenomen die zij ontvangen voor hun werkzaamheden voor Enexis Groep teneinde invulling te geven aan de vereisten uit IFRS en Titel 9 Boek 2 BW.

BELONINGSBELEID RAAD VAN BESTUUR

Het beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. is op 5 december 2012 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgesteld en in werking getreden op 1 januari 2013. Hierin is besloten de beloning voor de Raad van Bestuur van Enexis vast te stellen binnen de kaders van de Wet Normering Topinkomens (WNT). De beloning voor de leden van de Raad van Bestuur bestaat uit een bruto jaarsalaris, pensioenvoorziening en overige arbeidsvoorwaarden.

Vast bruto maandsalaris

Aangezien het beloningsniveau van functies met vergelijkbare complexiteit en maatschappelijke impact ruim boven de absoluut gemaximeerde norm van de WNT is gelegen, is besloten de beloning voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van Enexis vast te stellen op het niveau dat maximaal is toegestaan door de WNT. In het beloningsbeleid is geen variabele beloning opgenomen.

Pensioen

De leden van de Raad van Bestuur nemen deel in de pensioenregeling zoals die is ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds ABP, in overeenstemming met het voor de werknemers van Enexis geldende pensioenreglement. De leden van de Raad van Bestuur zijn een eigen bijdrage verschuldigd voor deelname aan de pensioenregeling.

Overige arbeidsvoorwaarden

Enexis Personeel B.V., een dochtermaatschappij van Enexis Holding N.V., dient als werkgever van de leden van de Raad van Bestuur. Met alle leden van de Raad van Bestuur is, volgens het eind 2012 vastgestelde beloningsbeleid, een contract voor onbepaalde tijd aangegaan. Dit beleid wijkt af van de richtlijnen in de Corporate Governance Code. De Raad van Commissarissen ziet geen aanleiding een beleid te volgen waarin contracten voor bepaalde tijd worden afgesloten. Een beleid met arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd voldoet, aangezien er voldoende mogelijkheden zijn om maatregelen te treffen in geval van niet-functionerende leden van de Raad van Bestuur.

Als uitgangspunt geldt dat de cao Netwerkbedrijven en de bedrijfs-cao Enexis, die beide van toepassing zijn voor het personeel werkzaam bij Enexis, niet voor de leden van de Raad van Bestuur gelden. Enkele relevante arbeidsvoorwaarden voortvloeiend uit deze cao's zijn, indien en voor zover passend binnen de WNT, van toepassing verklaard. Leden van de Raad van Bestuur hebben daardoor recht op de vakantie- en verlofdagen, pensioenregeling en de arbeidsongeschiktheidsregeling volgens de bepalingen in de cao Netwerkbedrijven. Het beleid omvat voor het overige een vaste onkostenvergoeding, een auto van de zaak, een ongevalverzekering en een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering.

Uitvoering beloningsbeleid

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor de uitvoering van het vastgestelde beloningsbeleid van de Raad van Bestuur.

BELONINGSBELEID RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft het beloningsbeleid voor de leden van de Raad van Commissarissen op 18 april 2016 vastgesteld. De maximale vergoeding voor de voorzitter van de Raad van Commissarissen bedraagt 15% en voor de leden 10% van het algemene WNT-bezoldigingsmaximum. De leden van de Raad van Commissarissen hebben tevens recht op een onkostenvergoeding. Voor de leden van de Raad van Commissarissen is een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

BELONING RAAD VAN BESTUUR EN RAAD VAN COMMISSARISSEN

De beloning van de Raad van Bestuur bedroeg in 2022 € 0,89 miljoen (2021: € 1,02 miljoen)^[7]. De beloning van de Raad van Commissarissen bedroeg in 2022 € 0,12 miljoen (2021: € 0,11 miljoen).

In onderstaande tabel is een nadere specificatie opgenomen van de beloning van de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. Een dergelijke specificatie is niet opgenomen voor de Raad van Commissarissen, aangezien de volledige vergoeding toeziet op de categorie 'Periodieke beloningen'.

€ miljoen	2022	2021
Periodieke beloningen	0,78	0,82
Pensioenlasten en andere beloningen op termijn	0,11	0,12
Uitkeringen bij beëindiging van dienstverband	-	0,08
Totaal	0,89	1,02

1 Bij de beloning van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen zoals opgenomen in noot 34 is uitgegaan van de kosten die toe te rekenen zijn aan het boekjaar. Daarbij wordt vermeld dat er geen leningen, voorschotten en garanties zijn verstrekt aan de leden van de Raad van Bestuur en de leden van de Raad van Commissarissen. Ook is er geen sprake geweest van openstaande bedragen, afgewaardeerde bedragen, bedragen waarvan wordt afgezien, noch van aflossingen gedurende het boekjaar. Er hebben geen op aandelen gebaseerde betalingen plaatsgevonden.

35. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na balansdatum, op 14 februari 2023, heeft S&P de grote regionale netbeheerders de status Government Related Entities (GREs) toegekend en daarom de credit rating met één niveau verhoogd. Tegelijkertijd heeft S&P de credit rating met één niveau verlaagd vanwege de verwachte aanhoudende druk op de financiële ratio's, maar deze een zogenaamde 'positieve outlook' gegeven. Dit heeft per saldo tot gevolg dat S&P op 14 februari 2023 de rating van Enexis heeft gewijzigd van A+ stabiele outlook naar A+ positieve outlook.

Als gevolg van de toekenning van de GRE-status heeft Enexis vanaf 14 februari 2023 de minimale streefwaarde voor de ratio FFO/netto rentedragende schulden verlaagd van 16% naar 12% voor het behoud van minimaal een A credit rating profiel en een financieel gezonde kapitaalstructuur.

Er zijn geen andere gebeurtenissen na balansdatum die impact hebben op deze jaarrekening.

Enkelvoudige jaarrekening 2022

ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENING

€ miljoen	Noot	2022	2021
Resultaat deelnemingen in groepsmaatschappijen	36	1.302	216
Overige bedrijfskosten	37	0	1
Bedrijfsresultaat		1.302	215
Financiële baten	38	36	38
Financiële lasten	38	34	44
Financiële baten en lasten		2	-6
Resultaat vóór belastingen		1.304	209
Belastingen	39	-4	-10
Resultaat na belastingen		1.300	199

ENKELVOUDIGE BALANS

(VOOR VOORSTEL WINSTBESTEMMING)

€ miljoen	Noot	31 december 2022	31 december 2021
Activa			
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	40	4.547	4.663
Overige financiële vaste activa	41	2.534	2.542
Vaste activa		7.081	7.205
Vorderingen	42	852	173
Overige financiële activa (kortlopend)	43	658	415
Liquide middelen	44	216	107
Vlottende activa		1.726	695
Totaal activa		8.807	7.900

€ miljoen	Noot	31 december 2022	31 december 2021
Passiva			
Geplaatst en gestort aandelenkapitaal		150	150
Agioreserve		2.436	2.436
Algemene reserve		1.555	1.456
Resultaat van het boekjaar		1.300	199
Eigen vermogen	45	5.441	4.241
Latente belastingen	46	352	354
Voorzieningen		352	354
Rentedragende verplichtingen (langlopend)	47	2.484	2.983
Langlopende verplichtingen		2.484	2.983
Handelsschulden en overige te betalen posten	48	17	20
Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	49	502	300
Winstbelasting	50	11	2
Kortlopende verplichtingen		530	322
Totaal passiva		8.807	7.900

Toelichtingen op de enkelvoudige jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

De enkelvoudige jaarrekening van Enexis Holding N.V. is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De gebruikte waarderingsgrondslagen zijn dezelfde als die gebruikt worden voor de geconsolideerde jaarrekening volgens de bepalingen van artikel 362 lid 8 Titel 9 Boek 2 BW, waarbij investeringen in groepsmaatschappijen worden verantwoord op basis van de equity-methode van de activa.

De enkelvoudige jaarrekening van Enexis Holding N.V. bevat de enkelvoudige winst-en-verliesrekening, het enkelvoudig overzicht van het totaalresultaat en de enkelvoudige balans. De toelichtingen bij de in de enkelvoudige jaarrekening opgenomen financiële overzichten maken integraal deel uit van de enkelvoudige jaarrekening van Enexis Holding N.V.

Enexis Holding N.V. is een naamloze vennootschap. Van de aandelen van Enexis wordt ca. 76% gehouden door vijf Nederlandse provincies en ca. 24% door 85 gemeenten.

De waardering van de in de consolidatie betrokken partijen vindt plaats volgens de equity-methode die is gebaseerd op de grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening. Hierbij wordt het economisch belang aanvankelijk gewaardeerd tegen kostprijs, waarbij de boekwaarde na eerste opname wordt verhoogd of verlaagd met het aandeel in het resultaat. Ontvangen dividenden worden op de boekwaarde in mindering gebracht.

De functionele valuta van Enexis Holding N.V. is de euro. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in miljoenen euro's. Voor de grondslagen verwijzen wij naar de grondslagen voor de financiële verslaggeving van de geconsolideerde jaarrekening.

Noten bij de enkelvoudige jaarrekening

36. RESULTAAT DEELNEMINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

€ miljoen	2022	2021
Enexis Netbeheer B.V.	152	185
Fudura B.V.	1.135	23
Enexis Vastgoed B.V.	0	0
Enexis Personeel B.V.	16	16
Enpuls B.V.	-1	-8
Totaal	1.302	216

Enexis Personeel B.V. en Enexis Vastgoed B.V. zijn volledig dienstbaar voor de andere binnen Enexis Groep opererende entiteiten op grond waarvan een volledige kostenverrekening plaatsvindt.

Het resultaat in bovenstaande tabel bestaat uit het resultaat van Fudura B.V. tot de overnamedatum en het verkoopresultaat. Voor meer informatie omtrent de verkoop wordt verwezen naar toelichting 4. Acquisities en verkopen en noot 20. Activa aangehouden voor verkoop in de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

37. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

€ miljoen	2022	2021
Overige bedrijfskosten	0	1
Totaal	0	1

38. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

De rentebaten en -lasten worden op basis van tijdsevenredigheid toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben, onder toepassing van de effectieve rentemethode. Aan investeringsprojecten waarvan de geschatte looptijd langer dan 12 maanden is, wordt bouwrente toegerekend.

€ miljoen	2022	2021
Rentebaten	36	38
Totaal financiële baten	36	38
Overige rentelasten	34	44
Totaal financiële lasten	34	44
Totaal, per saldo lasten	2	-6

De afname van de financiële lasten wordt met name veroorzaakt door aflossing van een obligatielening van € 300 miljoen met een rente van 3,375% in januari 2022. De financiële baten zijn gestegen doordat de gelden uit de verkoop van Fudura B.V. vanaf het derde kwartaal van 2022 zijn belegd in geldmarktfondsen en deposito's tegen een positieve rente. Tot slot heeft Enexis tot het moment van verkoop van Fudura B.V. gebruik gemaakt van ECP en bilaterale kasgeldleningen, waarover in 2022 een positief resultaat is behaald.

39. BELASTINGEN

Als hoofd van de fiscale eenheid vennootschapsbelasting is Enexis Holding N.V. aansprakelijk voor de door de fiscale eenheid verschuldigde winstbelasting. De belasting over het resultaat van de verslagperiode omvat de over de verslagperiode verschuldigde winstbelasting, uitgestelde winstbelasting en de correcties uit voorgaande jaren. Hiermee is de vennootschapsbelasting verrekend die door Enexis Holding N.V. binnen de fiscale eenheid wordt doorberekend aan de groepsvennootschappen die zijn opgenomen in de fiscale eenheid.

Belastingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor zover zij betrekking hebben op posten die rechtstreeks zijn opgenomen in het eigen vermogen.

€ miljoen	2022	2021
Winstbelasting	4	10
Totaal winstbelasting	4	10

De winstbelasting over 2022 bedraagt € 4 miljoen. De winstbelasting over 2021 bedroeg € 10 miljoen. Het verschil tussen deze jaren wordt grotendeels verklaard door een eenmalige belastinglast van € 11 miljoen in 2021 welke het gevolg was van de aanpassing van het toptarief in de vennootschapsbelasting.

De te betalen vennootschapsbelasting wordt vereffend met de onderliggende groepsmaatschappijen op basis van commerciële resultaten, rekening houdende met de fiscaal geldende vrijstellingen en niet-afrekbare bedragen. Bij wijzigingen in de groepssamenstelling worden latente belastingposities verrekend tussen Enexis Holding N.V. en de betrokken groepsmaatschappij(en).

De effectieve belastingdruk voor de gehele groep is in 2022 4,5% (2021: 28,6%), zoals toegelicht in noot 11. Belastingen van de geconsolideerde jaarrekening. Doordat een aanzienlijk deel van de vennootschapsbelasting toegerekend wordt aan groepsvennootschappen, is de effectieve belastingdruk voor Enexis Holding N.V. in 2022 0,3% (2021: 3,7%). De effectieve belastingdruk voor Enexis Holding N.V. wordt in 2022 in grote mate beïnvloed door het, fiscaal vrijgestelde, verkoopresultaat op de aandelen Fudura B.V.

40. DEELNEMINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

€ miljoen	2022	2021
Enexis Netbeheer B.V.	4.490	4.431
Fudura B.V.	0	174
Enexis Vastgoed B.V.	14	14
Enexis Personeel B.V.	16	16
Enpuls B.V.	27	28
Saldo per 31 december	4.547	4.663

Het verloop van de deelnemingen in groepsmaatschappijen is als volgt:

€ miljoen	2022	2021
Stand per 1 januari	4.663	4.519
Resultaten over het jaar	189	216
Door verkoop afgestoten	-196	0
Ontvangen dividenden	-109	-72
Saldo per 31 december	4.547	4.663

Voor de specificatie van de resultaten over 2022 wordt verwezen naar noot 36. Resultaat deelnemingen in groepsmaatschappijen. In 2022 is in totaal € 109 miljoen aan dividend over 2021 van Enexis Netbeheer B.V. en Enexis Personeel B.V. ontvangen. In 2022 heeft geen kapitaalstorting plaatsgevonden (2021: nihil).

De boekwaarde van de deelneming Fudura B.V. op overnamedatum betrof € 196 miljoen. Deze waarde is inclusief intercompany posities. Voor meer informatie omtrent de verkoop wordt verwezen naar toelichting 4. Acquisities en verkopen en noot 20. Activa aangehouden voor verkoop in de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

Voor verdere informatie over de deelnemingen in groepsmaatschappijen wordt verwezen naar noot 53. Deelnemingen en joint arrangements.

41. OVERIGE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

In de geconsolideerde jaarrekening worden te verwachten kredietverliezen inzake leningen en vorderingen op geconsolideerde deelnemingen geëlimineerd. Voor de enkelvoudige jaarrekening geldt dat voor leningen aan en vorderingen op geconsolideerde deelnemingen een verwacht kredietverlies in mindering wordt gebracht op de verstrekte leningen en vorderingen. Bij de waardering van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode wordt de deelneming beschouwd als een samenstel van activa en passiva en niet als een ondeelbaar actief. Het effect van te verwachten kredietverliezen ('expected credit loss') op leningen en vorderingen op de deelnemingen wordt eveneens geëlimineerd.

€ miljoen	2022	2021
Leningen aan groepsmaatschappijen	2.524	2.531
Leningen aan participaties	10	11
Totaal	2.534	2.542

De voorwaarden zoals gesteld in de huidige financiering vereisen dat er geen contractuele noch een structurele achterstelling van bestaande leningen ten opzichte van nieuwe externe financiering ontstaat. Om 'structural subordination' te voorkomen wordt externe financiering aangegaan door Enexis Holding N.V. Vanuit deze vennootschap worden de voor de bedrijfsvoering of investeringen in de energienetten benodigde middelen doorgeleend aan Enexis Netbeheer B.V. in een back-to-back-lening onder gelijke condities.

Voor de relevante condities wordt verwezen naar noot 31. Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten.

De leningen aan groepsmaatschappijen zijn gedaald met € 313 miljoen. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de aflossing van een obligatie van € 300 miljoen, een aflossing van € 15 miljoen op een lening aan Fudura B.V. en een aflossing van € 1 miljoen op een lening aan Enexis Vastgoed B.V. In 2022 is door Mijwater Warmte Infra B.V. een trekking van € 1 miljoen gedaan onder de rekening-courantfaciliteit met Enexis Holding N.V. Per ultimo 2022 bedragen de leningen aan Mijwater Warmte Infra B.V. € 8 miljoen en zijn verantwoord onder de langlopende overige financiële vaste activa.

De verstrekte leningen aan participaties zien toe op de trekkingen door EDSN B.V. onder de rekening-courantfaciliteit met Enexis Holding N.V. Per 31 december 2022 is € 650 miljoen aan overtollige liquiditeiten op kortlopende deposito's geplaatst.

De reële waarde van de leningen aan groepsmaatschappijen (inclusief kortlopend deel) bedraagt ultimo 2022 € 2.005 miljoen (2021: € 2.902 miljoen).

De mutaties van de overige financiële vaste activa, inclusief het kortlopende deel hiervan, is als volgt:

€ miljoen	Leningen aan groepsmaatschappijen	Leningen aan participaties	Deposito's	Totaal 2022
Stand per 1 januari 2022	2.838	19	100	2.957
Nieuwe leningen	1	6	650	657
Aflossingen	-316	-8	-100	-424
Amortisatie	2	0	0	2
Stand per 31 december 2022	2.525	17	650	3.192
Af: kortlopend deel	1	7	650	658
Totaal langlopend deel	2.524	10	0	2.534

42. VORDERINGEN

€ miljoen	2022	2021
Vorderingen op groepsmaatschappijen	841	154
Te vorderen rente op groepsmaatschappijen	9	19
Overige vorderingen	2	0
Totaal	852	173

De vorderingen op groepsmaatschappijen hebben met name betrekking op de rekening-courantpositie ontstaan vanuit concernfinanciering en de afwikkeling van de af te dragen omzetbelasting en vennootschapsbelasting.

De te vorderen rente op groepsmaatschappijen heeft betrekking op de van Enexis Netbeheer B.V. en overige groepsmaatschappijen te ontvangen rentevergoeding.

43. OVERIGE FINANCIËLE ACTIVA (KORTLOPEND)

€ miljoen	2022	2021
Verstrekke leningen aan groepsmaatschappijen	1	307
Verstrekke leningen aan participaties	7	8
Kortlopende deposito's	650	100
Totaal	658	415

De verstrekke leningen aan groepsmaatschappijen hebben betrekking op het kortlopend deel van de aan Enexis Vastgoed B.V. verstrekke leningen.

De verstrekke leningen aan participaties zien toe op het kortlopend deel van de trekkingen door EDSN B.V. onder de rekening-courantfaciliteit met Enexis Holding N.V.

Per 31 december 2022 is € 650 miljoen aan overtollige liquiditeiten op kortlopende deposito's geplaatst.

44. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, normaliter gelijk aan de nominale waarde. Onder de liquide middelen worden louter de direct opeisbare liquide middelen opgenomen. Niet direct opeisbare liquide middelen worden, afhankelijk van de geldende looptijden en condities, opgenomen onder de overige financiële activa (kortlopend).

€ miljoen	2022	2021
Bank- en kassaldi	37	2
Geldmarktfondsen	179	105
Totaal	216	107

45. EIGEN VERMOGEN

Er is geen wettelijke reserve opgenomen voor het cumulatief resultaat uit minderheidsdeelnemingen omdat dit resultaat, voor zover niet uitgekeerd, nihil is. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar noot 21. Eigen vermogen.

46. LATENTE BELASTINGEN

Omdat door Enexis Holding N.V. met groepsvennootschappen op basis van het commerciële resultaat de winstbelasting wordt afgerekend, wordt de latente belastingpositie op het niveau van Enexis Holding gepresenteerd.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gevormd voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen in deze jaarrekening en de waarde in de aangifte vennootschapsbelasting. Latente belastingposities worden verantwoord tegen nominale waarde. De berekening hiervan is gebaseerd op de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de tijdelijke verschillen. Het gaat hierbij om de belastingtarieven die op balansdatum zijn vastgesteld, dan wel waartoe materieel al op balansdatum is besloten.

Een latente belastingvordering wordt in de balans opgenomen, indien en voor zover het waarschijnlijk is, dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn. Saldering van latente belastingvorderingen en -verplichtingen vindt uitsluitend plaats, indien sprake is van een formeel recht tot saldering en het voornemen bestaat tot gelijktijdige verrekening van latente belastingposities. De latente belastingverplichting heeft hoofdzakelijk een langlopend karakter.

De latente belastingverplichting is hoofdzakelijk gevormd vanwege de fiscaal lagere waardering van materiële vaste activa. Waarderingsverschillen zijn ontstaan bij de aanvang van de fiscale belastingplicht (1998), een commerciële herwaardering (2009) en de fiscale stimuleringsregeling willekeurige afschrijvingen in 2009, 2010, 2011 en de tweede helft van 2013. In aanvulling hierop zijn er latente belastingposities gevormd voor de impact van IFRS 16 (leases).

De latente belastingverplichting is als volgt opgebouwd:

€ miljoen	2022	2021
Latente belastingverplichting materiële vaste activa	352	354
Latente belastingverplichting gebruiksrecht activa	24	27
Latente belastingvordering leaseverplichtingen	-24	-27
Totaal	352	354

47. RENTEDRAGENDE VERPLICHTINGEN (LANGLOPEND)

Onder de langlopende rentedragende verplichtingen worden leningen opgenomen die nog langer dan een jaar aan Enexis ter beschikking staan.

€ miljoen	2022	2021
Beursgenoteerde obligatieleningen	1.984	2.481
Converteerbare hybride aandeelhouderslening	500	500
Onderhandse groene lening	0	2
Totaal	2.484	2.983

De rentedragende verplichtingen (langlopend) zijn als volgt te specificeren naar resterende looptijd en rentepercentages:

Bedragen in miljoenen euro's	Rente	Resterende looptijd (jaren)	2022		2021	
			1-5 jaar	> 5 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
Converteerbare hybride aandeelhouderslening (Tranche A)	2,2%	57,9	0	422	0	422
Converteerbare hybride aandeelhouderslening (Tranche B)	1,4%	57,9	0	78	0	78
Beursgenoteerde groene obligatielening	0,4%	10,3	0	492	0	491
Beursgenoteerde groene obligatielening	0,6%	9,5	0	498	0	498
Beursgenoteerde obligatielening	0,8%	8,5	0	497	0	497
Beursgenoteerde obligatielening	0,9%	3,3	497	0	496	0
Beursgenoteerde obligatielening	1,5%	0,8	0	0	499	0
Onderhandse groene lening	1,7%	0,4	0	0	2	0
Totaal			497	1.987	997	1.986

De rentedragende verplichtingen (langlopend) bedragen tezamen € 2.500 miljoen nominaal; onder aftrek van de aan deze leningen gerelateerde te amortiseren kosten, resteert een waarde van € 2.484 miljoen.

De reële waarde van de rentedragende verplichtingen (langlopend) bedraagt circa € 1.965 miljoen ultimo 2022 (ultimo 2021: 3.040 miljoen).

48. HANDELSSCHULDEN EN OVERIGE TE BETALEN POSTEN

€ miljoen	2022	2021
Te betalen rentekosten	10	20
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7	0
Totaal	17	20

De te betalen rentekosten betreffen de per ultimo jaar te betalen rentevergoedingen op de rentedragende verplichtingen.

49. RENTEDRAGENDE VERPLICHTINGEN (KORTLOPEND)

€ miljoen	2022	2021
Beursgenoteerde obligatieleningen	500	300
Onderhandse groene lening	2	0
Totaal	502	300

Onder de kortlopende rentedragende verplichtingen worden leningen opgenomen die nog korter dan een jaar ter beschikking staan. De bedragen voor aflossing die binnen een jaar vervallen, worden opgenomen onder de rentedragende verplichtingen (kortlopend).

De obligatielening ten bedrage van € 500 miljoen en een couponrente van 1,5% zal in oktober 2023 worden afgelost en is daarom verantwoord onder de kortlopende rentedragende verplichtingen.

50. WINSTBELASTING

De post winstbelasting bestaat uit de verschuldigde winstbelasting verminderd met de op voorlopige aanslagen betaalde bedragen.

Voor een toelichting op deze post wordt verwezen naar de noten 11. Belastingen en 29. Winstbelasting van de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

€ miljoen	2022	2021
Nog te betalen winstbelasting	11	2
Totaal	11	2

51. INFORMATIE VERBONDEN PARTIJEN

Transacties met verbonden partijen vinden plaats tegen marktconforme prijzen en voorwaarden. Vorderingen en schulden ultimo boekjaar worden normaal gesproken afgewikkeld tegen contante betalingen. Er zijn geen garanties ontvangen dan wel afgegeven betreffende de vorderingen en schulden van verbonden partijen. De waardecorrectie in verband met oninbaarheid is nihil.

Door aandeelhouders verstrekte aandeelhoudersleningen zijn per ultimo 2022 € 500 miljoen (2021: € 500 miljoen). De over de aandeelhoudersleningen betaalde rentevergoedingen bedroegen in 2022 € 10 miljoen (2021: € 10 miljoen). De aan aandeelhouders betaalde dividenduitkering bedroeg € 100 miljoen (2021: € 75 miljoen).

De aan groepsmaatschappijen verstrekte leningen bedroegen per ultimo 2022 € 2.525 miljoen (2021: € 2.838 miljoen). De aan participaties verstrekte leningen bedroegen per ultimo 2022 € 17 miljoen (2021: € 19 miljoen).

52. BELONING BESTUUR EN TOEZICHT

BELONING RAAD VAN BESTUUR

Voor nadere toelichting wordt verwezen naar noot 34. Beloning bestuur en toezicht van de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

BELONING RAAD VAN COMMISSARISSEN

Voor nadere toelichting wordt verwezen naar noot 34. Beloning bestuur en toezicht van de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

53. DEELNEMINGEN EN JOINT ARRANGEMENTS

DEELNEMINGEN

De waardering van economische belangen die niet in de consolidatie worden betrokken, vindt plaats op basis van de equity-methode gebaseerd op de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Enexis Holding N.V. Volgens deze methode wordt het economisch belang aanvankelijk op kostprijs gewaardeerd, waarbij de boekwaarde na eerste opname wordt verhoogd of verlaagd met het aandeel van Enexis Holding N.V. in het resultaat. Ontvangen dividenden worden op de boekwaarde in mindering gebracht.

Bij een deelnemingswaarde van nihil worden verliezen op deelnemingen verwerkt tot het bedrag van de netto-investering in de deelneming. In deze netto-investering zijn ook leningen begrepen die aan deelnemingen zijn verstrekt, voor zover deze feitelijk deel uitmaken van de netto-investering. Voor het aandeel in verdere verliezen wordt uitsluitend een voorziening opgenomen indien en voor zover op grond van juridische verplichtingen wordt ingestaan voor de schulden van de deelneming.

Bij mogelijke impairment van deelnemingen wordt verwezen naar de verwerkingswijze zoals opgenomen in de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving'.

JOINT ARRANGEMENTS

De financiële gegevens van entiteiten die als joint arrangement kwalificeren worden onderscheiden in joint ventures en joint operations, afhankelijk van de wettelijke en contractuele rechten en plichten die iedere investeerder heeft bedongen. De bestaande contractuele overeenkomsten kwalificeren als joint ventures. Joint ventures zijn entiteiten waarin Enexis, tezamen met één of meer andere investeerders, gezamenlijke zeggenschap heeft. Deze worden gewaardeerd op basis van de equity-methode.

Groepsmaatschappijen	Statutaire zetel	Aandeel Enexis Holding N.V.	Aandeel Enexis Holding N.V.	403- onderdeel van	verklaring
		31 december 2022	31 december 2021		
Enexis Netbeheer B.V.	's-Hertogenbosch	100%	100%	Enexis Holding N.V.	Nee
Enexis Personeel B.V.	's-Hertogenbosch	100%	100%	Enexis Holding N.V.	Ja
Enpuls B.V.	's-Hertogenbosch	100%	100%	Enexis Holding N.V.	Ja
Fudura B.V. ¹	Zwolle	0%	100%	Enexis Holding N.V.	Nee
Enexis Vastgoed B.V.	's-Hertogenbosch	100%	100%	Enexis Holding N.V.	Ja
Enpuls Projecten B.V.	's-Hertogenbosch	100%	100%	Enpuls B.V.	Nee
Mijnwater Warmte Infra B.V.	Heerlen	100%	100%	Enpuls Projecten B.V.	Nee
Overige deelnemingen en Joint ventures (geen beslissende zeggenschap)					
ZEBRA Gasnetwerk B.V. ²	Bergen op Zoom	67%	67%	Enexis Netbeheer B.V.	Nee
Energie Data Services Nederland B.V.	Baarn	23%	23%	Enexis Netbeheer B.V.	Nee

1 Enexis Holding N.V heeft in 2022 de beslissende zeggenschap over Fudura B.V. verloren als gevolg van de verkoop van alle aandelen van Fudura B.V.

2 Deelneming wordt niet in de consolidatie betrokken omdat er geen sprake is van beslissende zeggenschap (besluitvorming met meerderheid van 75%). ZEBRA Gasnetwerk B.V. betreft een joint venture waarvan de boekwaarde per ultimo 2022 nihil is. De entiteit ZEBRA Gasnetwerk B.V. zal in 2023 geliquideerd worden.

54. WINSTBESTEMMING

Overeenkomstig de statuten staat de winst, voor zover die niet wordt gereserveerd, ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (artikel 36.2). Aanvullend op deze statutaire bepalingen is met de aandeelhouders overeengekomen dat het uit te keren dividend over boekjaar 2022 maximaal 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering zal bedragen, waarbij een minimumniveau van € 100 miljoen wordt nagestreefd. Dit percentage zal verlaagd worden als deze uitkering ertoe leidt dat het bedrijf binnen vijf jaar haar A rating-profiel kan verliezen.

De voorgestelde dividenduitkering is voor 2022 gebaseerd op 50% van de winst uit gewone bedrijfsvoering na belastingen (exclusief verkoopresultaat Fudura B.V. van € 1.113 miljoen). De voorgestelde dividenduitkering over het verkoopresultaat van Fudura B.V. bedraagt € 100 miljoen. De voorgestelde dividenduitkering wordt als exact bedrag naar rato van het aantal aandelen uitgekeerd aan de aandeelhouders. De voor 2022 voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 1,29 per aandeel (2021: € 0,66 per aandeel). De voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 193 miljoen; dientengevolge bedraagt de reservering ten gunste van de algemene reserve € 1.107 miljoen. Het voorstel voor winstbestemming is niet in de balans per 31 december 2021 verwerkt.

Het voorstel van de bestemming van het resultaat over 2022 is als volgt:

€ miljoen	2022	2021
Resultaat	1.300	199
Reservering ten gunste van de algemene reserve	-1.107	-100
Voorgestelde dividenduitkering	193	99

55. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die impact hebben op deze jaarrekening.

Verklaring van de accountant

GECOMBINEERDE CONTROLEVERKLARING EN ASSURANCE-RAPPORT VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de aandeelhouders en raad van commissarissen van Enexis Holding N.V.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG 2022 OPGENOMEN JAARREKENING EN DUURZAAMHEIDSINFORMATIE **Ons oordeel over de jaarrekening**

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 december 2022 van Enexis Holding N.V. (hierna 'Enexis' of 'de onderneming') te 's-Hertogenbosch gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Enexis Holding N.V. per 31 december 2022 en van het resultaat en de kasstromen over 2022 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 BW
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Enexis Holding N.V. per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde balans per 31 december 2022
- de volgende overzichten over 2022: de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerde mutatieoverzicht eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht
- de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit:

- de enkelvoudige balans per 31 december 2022
- de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Onze conclusie over de duurzaamheidsinformatie

Wij hebben de duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag van Enexis over 2022 beoordeeld. Een beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid.

Op grond van de door ons uitgevoerde beoordelingswerkzaamheden hebben wij geen reden om te veronderstellen dat de duurzaamheidsinformatie geen, in alle van materieel belang zijnde aspecten, betrouwbare en toereikende weergave geeft van:

- het beleid en de bedrijfsvoering ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied in 2022;

in overeenstemming met de rapportagecriteria zoals toegelicht in de sectie 'Rapportagecriteria duurzaamheidsinformatie'.

De duurzaamheidsinformatie is opgenomen in de volgende onderdelen van het jaarverslag:

- Voorwoord raad van bestuur
- 2022 in cijfers;
- Wij zijn Enexis met uitzondering van het onderdeel "Onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals";
- Focus op uitvoering van de energietransitie;
- Veilig werken en elkaar versterken;
- Duurzaam werken aan blijvende impact;
- Over dit verslag;
- Feiten en cijfers

De basis voor ons oordeel over de jaarrekening en onze conclusie over de duurzaamheidsinformatie

Wij hebben onze controle van de jaarrekening en onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Nederlandse Standaard 3810N 'Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen' vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening en de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie.

Wij zijn onafhankelijk van Enexis zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Dit houdt onder meer in dat wij geen activiteiten ondernemen die conflicterend kunnen zijn met onze onafhankelijke assurance-opdrachten. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel over de jaarrekening en onze conclusie over de duurzaamheidsinformatie.

Rapportagecriteria duurzaamheidsinformatie

De gehanteerde rapportagecriteria voor het opstellen van de duurzaamheidsinformatie zijn de Sustainability Reporting Standards van het Global Reporting Initiative (GRI Standaarden) en de aanvullend gehanteerde rapportagecriteria zoals toegelicht in paragraaf "Over dit verslag" van het jaarverslag.

De duurzaamheidsinformatie is opgesteld in overeenstemming met ("in accordance with") de GRI Standaarden. De gehanteerde GRI Standaarden zijn opgenomen in de GRI Content index zoals toegelicht in paragraaf "GRI-index".

Het ontbreken van gevestigde praktijken ter beoordeling en meting van duurzaamheidsinformatie biedt de mogelijkheid verscheidene, acceptabele meettechnieken toe te passen. Hierdoor kan de vergelijkbaarheid tussen entiteiten onderling en in de tijd beïnvloed worden.

Derhalve dient de duurzaamheidsinformatie gelezen en begrepen te worden samen met de gehanteerde rapportagecriteria.

Beperkingen in de reikwijdte van onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie

In de duurzaamheidsinformatie is toekomstgerichte informatie opgenomen in de vorm van ambities, strategie, plannen, verwachtingen en schattingen. Inherent aan deze toekomstgerichte informatie is dat de werkelijke uitkomsten in de toekomst onzeker zijn. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in de duurzaamheidsinformatie.

In de paragraaf 'we meten onze impact' zijn de berekeningen van de niet-financiële impact in euro's (hierna: de niet-financiële impact) veelal uitgevoerd met gebruikmaking van bronnen van externe partijen en aan de hand van verschillende assumpties. De assumpties en gehanteerde bronnen zijn toegelicht in het document "Verantwoordingsdocument Impactanalyse Enexis Holding N.V." (hierna: de methodologie van de niet-financiële impact) zoals beschikbaar op de website van Enexis.

De verwijzingen naar externe bronnen of websites in de duurzaamheidsinformatie maken geen onderdeel uit van de duurzaamheidsinformatie die door ons is beoordeeld. Wij verstrekken derhalve geen zekerheid over deze informatie.

Deze aangelegenheden doen geen afbreuk aan onze conclusie.

INFORMATIE TER ONDERSTEUNING VAN ONS OORDEEL OVER DE JAARREKENING

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in de onderneming

Enexis Holding N.V. staat aan het hoofd van een groep ondernemingen, waaronder Enexis Netbeheer B.V., dat het elektriciteits- en gasnetwerk beheert in de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. Enexis verzorgt de aanleg, het onderhoud, het beheer en de ontwikkeling van deze distributienetwerken en daaraan verwante activiteiten. Dit zijn de wettelijk vastgelegde taken voor een netbeheerder waarop toezicht wordt uitgeoefend door de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM). De opbrengsten van Enexis komen vrijwel uitsluitend voort uit de uitoefening van deze wettelijke taken. Enexis speelt een belangrijke rol in de energietransitie.

Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan een aantal onderwerpen op basis van de activiteiten van de groep en onze risicoanalyse. Hiervoor verwijzen wij naar de kernpunten van onze controle.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€71 miljoen (2021: €70 miljoen)
Toegepaste benchmark	0,75% van de totale activa gecorrigeerd voor het incidentele verkoopresultaat op Fudura B.V. (hierna: Fudura) in 2022
Nadere toelichting	<p>Wij hebben de totale activa als grondslag genomen vanwege de typologie van Enexis en het reguleringsmodel waarin de ontvangen vergoedingen en operationele kasstromen grotendeels afhankelijk zijn van de activabasis. Wij overwegen dat om die reden de totale activa een belangrijk kengetal is voor gebruikers van de jaarrekening.</p> <p>In 2022 hebben wij op deze grondslag in mindering gebracht de deposito's en geldmarktfondsen die zijn aangekocht met de opbrengst van de verkoop van Fudura. Dit aangezien deze transactie geen relatie heeft met de operationele kasstromen en de geregleerde activiteiten van Enexis in 2022.</p>

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €3,25 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Enexis staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op het significante groepsonderdeel Enexis Netbeheer B.V. Op de financiële informatie van de overige groepsonderdelen hebben we op groepsniveau, onder meer, cijferanalyses uitgevoerd om onze inschatting, dat deze onderdelen geen significante risico's op materiële fouten bevatten, te bevestigen.

In totaal vertegenwoordigen bovengenoemde werkzaamheden 97% van de totale activa, en 92% van de netto-omzet van de groep.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een regionale netbeheerder. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit, duurzaamheid en fiscaliteit.

Onze aandacht voor klimaatrisico's en de energietransitie

Klimaatverandering en de energietransitie bepalen in belangrijke mate de maatschappelijke agenda. Zaken als CO₂-reductie hebben een impact op de financiële verslaggeving, omdat deze onder meer risico's meebrengen voor de bedrijfsvoering, de waardering van activa, voorzieningen of de houdbaarheid van het bedrijfsmodel en toegang tot financiële markten van bedrijven met een grotere CO₂ voetafdruk.

De raad van bestuur heeft de toezeggingen en verplichtingen uit hoofde van de energietransitie van Enexis samengevat, en rapporteert in sectie 'Wij zijn Enexis' van het bestuursverslag hoe de onderneming omgaat met klimaat- en milieurisico's.

Als onderdeel van onze controle van de jaarrekening, hebben wij geëvalueerd in hoeverre bij schattingen en belangrijke veronderstellingen Enexis rekening houdt met klimaatrisico's, de mogelijke effecten van de energietransitie en met de toezeggingen en feitelijke verplichtingen op dit gebied. Verder hebben wij het bestuursverslag gelezen en overwogen of er een inconsistentie van materieel belang is tussen de jaarrekening en de niet-financiële informatie in de secties: Wij zijn Enexis, focus op uitvoering van de energietransitie, veilig werken en elkaar versterken, duurzame werken aan blijvende impact, financieel solide blijven, governance en risicomanagement en aanvullende informatie.

De impact van de energietransitie komt vooral tot uiting in de toename van het investeringsniveau in het elektriciteitsnetwerk. Voorts is de impact van de energietransitie in 2022 van belang geweest voor de veronderstellingen ten aanzien van de afschrijvingen op het gasnetwerk. Wij verwijzen naar het kernpunt 'Schattingwijziging: Degressief afschrijven gasactiva'.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de onderneming en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de raad van bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar hoofdstuk 'risicobeheersing' van het jaarverslag, waarin de raad van bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragswijzer en het compliance protocol voor medewerkers, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Verder hebben wij kennis genomen van het beleid om corruptie of omkoping van medewerkers te voorkomen, het systeem van overleg met en toezicht op leveranciers en eventueel opgelegde maatregelen, zoals beschreven in het bestuursverslag onder 'Veilig werken en elkaar versterken' en in de aanvullende informatie bij het jaarverslag onder 'Maatschappelijk verantwoord ondernemen – ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten'.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's. Specifiek ten aanzien van inkoop en aanbestedingen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben inzicht verkregen in de interne beheersing met betrekking tot het aanbestedingsproces;
- Wij hebben kennis genomen van de interne rapportages rondom aanbestedingen waaronder het uitgevoerde 'control self assessment' en de gerealiseerde resultaten Europees aanbesteden;
- Wij hebben dossiercontroles verricht om vast te stellen dat inkoop hebben plaatsgevonden in overeenstemming met de van toepassing zijnde aanbestedingswet- en regelgeving;
- Wij hebben inzicht verkregen in de mate waarin betalingen naar en ontvangsten van gelden plaatsvindt met landen met een verhoogd corruptierisico.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat de raad van bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico, hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in 'schattingen en veronderstellingen' (onderdeel van toelichting 2.5) in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen. Dit risico vereiste echter geen significante aandacht in onze controle.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de raad van bestuur, de interne auditdienst, afdeling juridische zaken, de compliance afdeling en de raad van commissarissen.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de raad van bestuur, het lezen van notulen, het kennismaken van rapporten van de interne auditdienst en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

Wij hebben inlichtingen ingewonnen bij de intern juridisch adviseur en kennis genomen van correspondentie met de toezichthouder en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel 'de grondslagen voor de financiële verslaggeving' van de toelichtingen op de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de raad van bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de onderneming om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de raad van bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de raad van bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Het kernpunt 'Risico op het verantwoorden van investeringen in materiële vaste activa zonder dat deze voldoen aan de activeringscriteria volgens IFRS' van onze controle in voorgaand boekjaar beschouwen wij niet langer als kernpunt van deze controle. Dit vanwege een neerwaartse bijstelling van onze inschatting van de impact en de waarschijnlijkheid van het risico.

Het kernpunt 'De impact van de energietransitie op de waardering van het gasnetwerk' van onze controle in voorgaand boekjaar is naar aanleiding van het methodebesluit 2022 – 2026 dat voorziet in het toepassen van een degressieve afschrijvingsmethodiek gewijzigd in het kernpunt 'Schattingswijziging: Degressief afschrijven gasactiva'. Dit om de omschrijving van het kernpunt beter te laten aansluiten op de gewijzigde verslaggeving terzake.

Ten slotte hebben wij de 'Verwerking van de verkoop van Fudura' dit jaar als een kernpunt van onze controle aangemerkt. Dit vanwege de omvang en het incidentele karakter van de transactie.

Schattingswijziging: Degressief afschrijven gasactiva

Beschrijving Voor haar gasactiva heeft Enexis met ingang van 2022 haar afschrijvingsmethode gewijzigd van lineair naar degressief afschrijven. De boekwaarde van de gasactiva in de jaarrekening van Enexis bedraagt € 2.847 miljoen per balansdatum, oftewel 27% van het balanstotaal, en is daarmee materieel voor de jaarrekeningcontrole.

Volgens IFRS moet de gebruikte afschrijvingsmethode een afspiegeling zijn van het patroon volgens welk de toekomstige economische voordelen van het actief naar verwachting zullen worden verbruikt door de onderneming. Aangezien de onderneming verwacht dat tot 2050 de energietransitie leidt tot een steeds grotere afname van het verbruik en het aantal gebruikers van de gasactiva past Enexis vanaf boekjaar 2022 een degressieve afschrijvingsmethode toe. De afschrijvingslasten als gevolg van deze schattingswijziging zijn in 2022 € 26 miljoen hoger dan wanneer de lineaire afschrijvingsmethode zou zijn voortgezet.

De inschatting van het verwachte verbruikspatroon van de gasactiva en de berekeningsmethodiek voor de wijze waarop degressief afschrijven plaatsvindt zijn aan aannames onderhevig. Het juist toepassen van de degressieve afschrijvingsmethode gasactiva onderkennen wij daarom als een kernpunt van onze controle.

De effecten van de schattingswijziging degressieve afschrijvingsmethode gasactiva zijn toegelicht in paragraaf 2.3 van de toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening. De impact van deze afschrijvingen ten opzichte van het totaal van de afschrijvingen wordt toegelicht in noot 5 van de geconsolideerde jaarrekening.

Onze controleaanpak Wij hebben onder andere de volgende controlewerkzaamheden verricht, specifiek gericht op dit kernpunt:

- het kennisnemen van de analyse van Enexis omtrent het toekomstig verbruikspatroon van de gasactiva tot en met 2050, en dan specifiek:
  - het beoordelen of de door de raad van bestuur gekozen parameter die het verbruik weergeeft, te weten het aantal gasaansluitingen, passend is;
  - het kennis nemen van het Klimaatakkoord en sectorrapporten waaronder de Integrate Infrastructuurverkenning 2030-2050 zoals opgesteld door TenneT, GasUnie en de regionale netbeheerders;
  - het uitvoeren van een retrospectieve toetsing om de plausibiliteit van de inschattingen van de raad van bestuur omtrent het toekomstig verbruikspatroon te beoordelen;
  - het controleren of de berekeningen die ten grondslag liggen aan het verwachte verbruikspatroon van gasactiva mathematisch juist zijn.
- het vaststellen dat significante veronderstellingen, waaronder de mate waarin versneld wordt afgeschreven en tot welke ondergrens, passend zijn in de context van het toekomstig verbruikspatroon van de gasactiva.
- het evalueren van de presentatie en toelichtingen in de jaarrekening ten aanzien van de schattingswijziging degressieve afschrijvingsmethode gasactiva.

Belangrijke observaties Op basis van de hierboven beschreven materialiteit en de door ons uitgevoerde en hierboven beschreven werkzaamheden, stemmen wij in met de door de raad van bestuur verwerkte schattingswijziging.

Verwerking van de verkoop van Fudura

Beschrijving	<p>Enexis heeft op 3 mei 2022 haar 100% belang in Fudura verkocht aan Lion Bidco B.V. De Europese Commissie heeft op 3 augustus 2022 goedkeuring voor deze transactie verleend waarmee Enexis haar beslissende zeggenschap in Fudura heeft overgedragen aan de koper.</p> <p>De verkoop van Fudura kent een verkoopopbrengst van € 1.326 miljoen en een verkoopresultaat van € 1.113 miljoen. Gezien de omvang van de transactie tezamen met het incidentele karakter ervan onderkennen wij deze transactie als een kernpunt van onze controle. De verkoop van Fudura is toegelicht in paragraaf 4 van de toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening en de noten 20 en 30 van de geconsolideerde jaarrekening en noot 36 van de enkelvoudige jaarrekening.</p>
Onze controleaanpak	<p>Wij hebben onder andere de volgende controlewerkzaamheden verricht, specifiek gericht op dit kernpunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het kennisnemen van het “signing protocol” tussen Enexis en de kopende partij, de verkoopovereenkomst, de goedkeuring van de Europese Commissie en de akte van overdracht van aandelen van Fudura; • het controleren van het moment van overdracht van beslissende zeggenschap; • het controleren van de juiste verwerking van de verkooptransactie in de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS, waaronder het controleren van de juiste bepaling van de verkoopprijs, de boekwaarde op het moment van overdracht van beslissende zeggenschap, het verkoopresultaat en de met deze transactie samenhangende kasstromen; • het controleren van de presentatie en toelichtingen in de jaarrekening ten aanzien van de verkooptransactie en de verplichten die daaruit voortvloeien.
Belangrijke observaties	<p>Wij kunnen ons verenigen in de verwerkingwijze en toelichtingen van Enexis ten aanzien van de verwerking van de verkooptransactie van Fudura in overeenstemming met EU-IFRS.</p>

INFORMATIE TER ONDERSTEUNING VAN ONZE CONCLUSIE OVER DE DUURZAAMHEIDSGEGEVENS

Wij hebben onze beoordelingswerkzaamheden bepaald in het kader van de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie als geheel en bij het vormen van onze conclusie hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van onze conclusie en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke conclusie.

Ons inzicht in de onderneming

Als startpunt van onze beoordeling voeren wij een omgevingsanalyse uit en verkrijgen wij inzicht in de relevante maatschappelijke thema's en kwesties en de kenmerken van Enexis. Als regionaal netwerkbedrijf stelt de energietransitie en het klaarmaken van de infrastructuur voor meer duurzame energie Enexis voor een aantal uitdagingen. Wij hebben bijzondere aandacht in onze beoordeling besteed aan een aantal onderwerpen op basis van de activiteiten van Enexis en onze risicoanalyse. Hiervoor verwijzen wij naar de kernpunten van onze beoordeling.

Na het bepalen van de materialiteit en het identificeren en inschatten van de risico's dat de duurzaamheidsinformatie afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, bepalen wij beoordelingswerkzaamheden als reactie op deze risico's om assurance-informatie te verkrijgen die voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie. Bij fraude is het risico dat de duurzaamheidsinformatie misleidend of onevenwichtig is of dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij materialiteitsniveaus bepaald voor elk relevant onderdeel van de duurzaamheidsinformatie en voor de duurzaamheidsinformatie als geheel. Bij het evalueren van onze materialiteitsniveaus hebben wij kwantitatieve en kwalitatieve aspecten evenals de relevantie van informatie voor zowel belanghebbenden als de onderneming in ogenschouw genomen.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze beoordeling geconstateerde afwijkingen rapporteren die naar onze mening om kwantitatieve of kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze beoordeling

In de kernpunten van onze beoordeling beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie. De kernpunten van onze beoordeling hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

De impact van de energietransitie op de toelichtingen in het jaarverslag

Risico	<p>In onze beoordeling onderkennen wij het risico dat de toelichtingen in het jaarverslag onvoldoende inzicht bieden in de gevolgen van de energietransitie voor Enexis. Wij onderkennen tevens het risico dat schattingen en veronderstellingen onvoldoende rekening houden met de onzekerheden in toekomstige ontwikkelingen en relevante recente informatie, en de gevolgen daarvan voor de verdien capaciteit en de financiële positie van de netbeheerder.</p> <p>De toelichting inzake de impact van de energietransitie is in het bestuursverslag opgenomen in de onderdelen 'wij zijn Enexis', 'focus op uitvoering van de energietransitie' en 'duurzaam werken aan blijvende impact'.</p> <p>Vanwege de veelomvattende impact van de energietransitie op de bedrijfsvoering en financiële positie van Enexis, en de relevantie hiervan voor de stakeholders, onderkennen wij dit als een kernpunt in onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie.</p>
Onze aanpak	<p>Onze beoordeling ten aanzien van de impact van de energietransitie en de gevolgen voor de toelichting in het jaarverslag bestonden onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het interviewen van leden van de raad van bestuur ten aanzien van de impact van de energietransitie op de bedrijfsvoering. • Het verkrijgen van inzicht in de rapporteringsprocessen die relevant zijn voor de toelichtingen in het jaarverslag. • Het evalueren of de publieke uitingen die zijn gepubliceerd op de website van Enexis ten aanzien van de impact van de energietransitie consistent zijn met de toelichting in het jaarverslag. • Het beoordelen of de teksten aangaande de energietransitie in het jaarverslag onderling consistent zijn. • Het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op de toelichtingen in het jaarverslag ten aanzien van toekomstige investeringen die nodig zijn in het kader van de energietransitie. • Het evalueren of relevante recente informatie is meegenomen in de toelichtingen in het jaarverslag. • Het kennismaken van de geactualiseerde lange termijn financiële doorrekening, waarin onder meer de effecten van de methodebesluiten elektriciteit en gas zijn meegenomen. • Het beoordelen van de duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag ten aanzien van milieu en klimaat, waaronder de CO₂ voetafdruk.
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen reden om te veronderstellen dat de impact van de energietransitie op Enexis niet toereikend is omschreven in het jaarverslag.</p>

De rapportering van de waarde van duurzame impact in euro's

Risico	<p>De verwachtingen van stakeholders inzake het afleggen van verantwoording over de impact van de bedrijfsvoering op de maatschappij blijven toenemen. Het belang van niet-financiële informatie wordt daarin steeds belangrijker. Door het uitdrukken van deze niet-financiële impact in euro's wordt deze beter vergelijkbaar tussen organisaties. Enexis rapporteert in het jaarverslag op deze wijze over enkele key performance indicatoren.</p> <p>Enexis maakt bij het uitrekenen van de niet-financiële impact in euro's zoals opgenomen in de paragraaf 'we meten onze impact' gebruik van een methodiek. In deze methodiek wordt gebruik gemaakt van informatie van externe partijen en van verschillende eigen assumpties, welke nader zijn toegelicht in de methodologie van de niet-financiële impact.</p> <p>Vanwege de impact van de schattingen en assumpties in de impactberekeningen, het belang van volledige rapportagecriteria, alsmede de toenemende interesse die stakeholders hebben in gerapporteerde impact onderkennen wij de gerapporteerde impact key performance indicatoren als een kernpunt in onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie.</p>
Onze aanpak	<p>Onze beoordeling ten aanzien van de rapportering van de niet-financiële impact in euro's bestond onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het evalueren van de geschiktheid van de rapportagecriteria die gehanteerd zijn voor het berekenen van de impact key performance indicatoren en de consistente toepassing hiervan. • Het verkrijgen van inzicht in de rapporteringsprocessen die ten grondslag liggen aan de impactberekening, inclusief de interne beheersmaatregelen, zonder assurance-informatie te verkrijgen over de implementatie of de effectieve werking van deze interne beheersmaatregelen. • Het beoordelen van de toelichtingen van de impact gerelateerde rapportagecriteria in het jaarverslag. • Het beoordelen van de geschiktheid en plausibiliteit van de bronnen van externe partijen die zijn gehanteerd voor de berekeningen die ten grondslag liggen aan de impact key performance indicatoren. • Het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op de inputdata voor de impactberekening. • Het evalueren van de redelijkheid van de schattingen en assumpties in de impactberekening, die zijn toegelicht in de methodologie van de niet-financiële impact in euro's.
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen reden om te veronderstellen dat de niet-financiële impact in euro's in het jaarverslag van Enexis niet is toegelicht in overeenstemming met de rapportagecriteria.</p>

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening, de duurzaamheidsinformatie en onze gecombineerde controleverklaring en assurance-rapport daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN

Benoeming

Wij zijn door de raad van commissarissen op 18 november 2020 benoemd als accountant van Enexis Holding N.V. vanaf de controle van het boekjaar 2021 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten geleverd als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE JAARREKENING EN DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN VOOR DE JAARREKENING EN DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW en voor het opstellen van betrouwbare en toereikende duurzaamheidsinformatie in overeenstemming met de rapportagecriteria zoals toegelicht in de sectie 'Rapportagecriteria duurzaamheidsinformatie', inclusief het identificeren van belanghebbenden en het bepalen van materiële onderwerpen. De raad van bestuur is tevens verantwoordelijk voor het selecteren en toepassen van deze rapportagecriteria en voor het bepalen dat deze rapportagecriteria toereikend zijn voor de gerechtvaardigde informatiebehoefte van belanghebbenden, rekening houdend met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving met betrekking tot verslaggeving. De door de raad van bestuur gemaakte keuzes ten aanzien van de reikwijdte van de duurzaamheidsinformatie en het verslaggevingsbeleid zijn uiteengezet in onderdeel "Over dit verslag" van het jaarverslag.

In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en het opstellen van de duurzaamheidsinformatie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de onderneming te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële en duurzaamheidsverslaggeving van de onderneming.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING EN DE BEOORDELING VAN DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht en een beoordelingsopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel en conclusie.

Onze controle van de jaarrekening is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en variëren in aard en timing van, en zijn ook geringer in omvang, dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordeling is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controle.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening of de duurzaamheidsinformatie nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controle- en beoordelingswerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel en onze conclusie.

Voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie passen wij de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen' (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Wij hebben onze accountantscontrole van de jaarrekening professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel over de jaarrekening' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen;

De sectie 'Informatie ter ondersteuning van onze conclusie over de duurzaamheidsinformatie' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor onze conclusie. Onze beoordeling bestond verder onder andere uit:

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte rapportagecriteria, de consistente toepassing hiervan en de toelichtingen die daarover in de duurzaamheidsinformatie staan. Dit omvat het evalueren van de uitkomsten van de dialoog met belanghebbenden en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur;
- middels het inwinnen van inlichtingen op hoofdlijnen inzicht verkrijgen in de interne beheersingsmaatregelen, rapporteringsprocessen en informatiesystemen relevant voor het opstellen van duurzaamheidsinformatie, zonder het verwerven van assurance-informatie over de implementatie noch het toetsen van de effectiviteit van interne beheersingsmaatregelen;
- het identificeren van gebieden in de duurzaamheidsinformatie met een hoger risico op misleidende of onevenwichtige informatie of afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Het op basis van deze risico-inschatting bepalen en uitvoeren van verdere werkzaamheden gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van de duurzaamheidsinformatie. Deze werkzaamheden bestonden onder meer uit:
  - het afnemen van interviews met functionarissen verantwoordelijk voor de duurzaamheidsstrategie en het -beleid en de daaruit voortvloeiende prestaties;
  - het afnemen van interviews met relevante medewerkers verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie voor, het uitvoeren van interne controles op, en de consolidatie van gegevens in de duurzaamheidsinformatie;
  - het bepalen van de aard en omvang van de uit te voeren beoordelingswerkzaamheden voor de groepsonderdelen en locaties. Bepalend hierbij zijn de aard, omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen, locaties of de activiteiten;
  - het verkrijgen van assurance-informatie dat de duurzaamheidsinformatie aansluit op de onderliggende administraties van de onderneming;
  - het op basis van beperkte deelwaarnemingen beoordelen van relevante interne en externe documentatie;
  - het analytisch evalueren van data en trends;
- het aansluiten van de relevante financiële informatie in de duurzaamheidsinformatie met de jaarrekening;
- het evalueren van de consistentie van de duurzaamheidsinformatie met de informatie in het jaarverslag buiten de reikwijdte van onze beoordeling;
- het evalueren van de algehele presentatie en inhoud van de duurzaamheidsinformatie;
- het overwegen of de duurzaamheidsinformatie als geheel, inclusief de daarin opgenomen toelichtingen, het beeld weergeeft in relatie tot het doel van de gehanteerde rapportagecriteria.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en beoordeling en over de significante bevindingen die uit onze controle en beoordeling naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

In dit kader geven wij ook een verklaring aan de audit commissie van de raad van commissarissen op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze gecombineerde controleverklaring en assurance-rapport.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening en van onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze gecombineerde controleverklaring en assurance-rapport, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Eindhoven, 27 februari 2023

Ernst & Young Accountants LLP

drs. P.A.E. Dirks RA

Aanvullende informatie

IN DIT HOOFDSTUK

- Over dit verslag
- Statutaire regeling ten aanzien van de winstbestemming
- Feiten en cijfers
- Benchmarks
- GRI-index
- EU-bekendmaking niet-financiële informatie
- Begrippenlijst
- Colofon

Over dit verslag

REIKWIJDTE

De reikwijdte van het verslag is Enexis Holding N.V.; gevestigd te 's-Hertogenbosch. Hieronder vallen de activiteiten van Enexis Netbeheer B.V.; Enexis Personeel B.V., Enexis Vastgoed B.V. en Enpuls B.V. De activiteiten van andere deelnemingen vallen niet onder de reikwijdte. Het wettelijk bestuursverslag is opgenomen op de pagina's 33 tot en met 95. De rapportageperiode loopt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022. Enexis rapporteert halfjaarlijks over de strategische en financiële prestaties. Het jaarverslag wordt in het eerste kwartaal van elk jaar gepubliceerd op de website www.enexisgroep.nl; dit jaar op 28 februari 2023. Het verslag over 2021 verscheen op 10 maart 2022.

GEÏNTEGREERD VERSLAG

In dit jaarverslag is financiële, operationele en maatschappelijke informatie verwerkt in een geïntegreerd verslag.

- De financiële informatie is geconsolideerd. De financiële verantwoording is in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie en bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
- De niet-financiële informatie is geconsolideerd. In het algemeen streven wij ernaar niet-financiële gegevens van nieuwe acquisities zo snel mogelijk, doch uiterlijk na een vol jaar van eigenaarschap, te integreren, zoals opgenomen in onze Reporting Manual.
- De niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, Sustainability Reporting Standards (update 2021) van het Global Reporting Initiative (GRI).

TRANSPARANTIE

Net als onze stakeholders hechten wij veel waarde aan transparantie. Wij hebben de ambitie om in de verslaggeving tot de koplopers te blijven behoren in de Transparantiebenchmark van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. In dit verslag rapporteren wij in overeenstemming met de:

- Sustainability Reporting Standards van het GRI, update 2021, toepassingsniveau 'in accordance with';
- Intern gehanteerde verslaggevingscriteria, conform onze Reporting Manual;
- Richtlijnen voor de Transparantiebenchmark;
- Corporate Governance Code, voor zover mogelijk en van toepassing;
- Wet ingroeiquote en streefcijfers (Sociaal Economische Raad);
- EU-richtlijn bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit;
- EU Taxonomie; een Europees classificatiesysteem voor duurzaamheidsactiviteiten;
- Handboek Impactmeting Infraorganisaties (november 2022);
- Verantwoordingsdocument Impactanalyse Enexis Holding N.V. (2022).

DIALOOG MET STAKEHOLDERS

Onze stakeholderindeling is herijkt op basis van een interne toetsing, analyse van de stakeholderindeling van andere infrabedrijven en de belangen van stakeholders en/of Enexis. Enexis onderscheidt in totaal acht groepen stakeholders. Dit zijn groepen waar we regelmatig mee in contact staan. Naast actuele zaken streven wij ernaar om met stakeholders ook te spreken over brede maatschappelijke ontwikkelingen op lange termijn, zoals de Sustainable Development Goals en onze bijdrage hieraan. Aangezien dit direct raakt aan ons dagelijks werk richtte de dialoog zich met name op betaalbare en duurzame energie (SDG7) en industrie, innovatie en infrastructuur (SDG9). Door de nieuwe strategische focus, waardoor we onze activiteiten in Enpuls hebben afgebouwd en Fudura hebben verkocht is duurzame steden en gemeenschappen (SDG11) niet langer een prioriteit.

Het stakeholderoverzicht laat op hoofdlijnen zien hoe de dialoog met stakeholders wordt geborgd, maar is geen uitputtende opsomming. De belangrijkste bespreekpunten zijn geformuleerd naar materiële thema's. In 2022 sprak de raad van bestuur uitvoerig met medewerkers en aandeelhouders over de nieuwe strategie.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

We realiseren ons dat samenwerking nodig is om de energietransitie te realiseren. Als netwerkbedrijf zien we een taak voor onszelf om partijen samen te brengen. In 2022 zaten we aan tafel met provincies, de industrie en universiteiten om samen te werken aan innovatieve, schaalbare oplossingen die voor alle partijen werken. Ook binnen de sector bundelen we de krachten om onze maatschappelijke impact te vergroten. Enexis is onder meer lid van Netbeheer Nederland, MVO Nederland, Dutch Power, Nederlandse Vereniging Duurzame Energie, EDSO for smart grids, KVGn, de Coalitie Groene Netten en GD4S (Gas Distributors for Sustainability).

Stakeholdergroep	 Onze stakeholders	 Belangrijkste bespreekpunten ¹	 Interactie met Enexis via:
Klanten	Kleinverbruik klanten (consumenten en MKB-bedrijven), grootverbruik klanten (corporates)	Klantgerichte dienstverlening, betrouwbaarheid en toegankelijk energienet, veilig energienet, duurzame energievoorziening, betaalbare energievoorziening	Periodiek klanttevredenheidsonderzoek, klantenservice, accountmanagers
Medewerkers	Ondernemingsraad, Onderdeelscommissies, vakbonden	Veilige en gezonde werkomgeving, werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers, efficiënte bedrijfsvoering, arbeidsvoorwaarden, strategie	Interne media, werkoverleggen, overleg Ondernemingsraad en raad van bestuur (circa 8 keer per jaar), overleg Onderdeelscommissies en directieuren/managers van betreffende bedrijfssonderdelen
Aandeelhouders	Provincies en gemeenten in de rol van aandeelhouder	Duurzame energievoorziening, financieel robuust, duurzame organisatie	Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders, Aandeelhouderscommissie die 3 à 4 keer per jaar overlegt met de raad van bestuur, Strategische dialoog
Energiemarktpartijen	Energieleveranciers, ODA's, start-ups	Betrouwbaar en toegankelijk energienet, efficiënte marktfacilitering, informatiebeveiliging, beleidsbeïnvloeding	Periodiek overleg binnen de MFFBAS (Marktfaciliteringsforum), via accountmanagers
Investeerders	Obligatiebeleggers, banken, rating agencies	Financiële waarde	Investor presentatie, jaarverslag
Ketenpartners	Aannemers, leveranciers, infrabedrijven, technologiebedrijven	Betrouwbaar en toegankelijk energienet, veilig energienet, duurzame energievoorziening, betaalbare energievoorziening, klantgerichte dienstverlening, informatiebeveiliging	Periodiek Kabels- en Leidingenoverleg
Beleidsbepalers	Politieke partijen, ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Autoriteit Consument & Markt, Staatstoezicht op de Mijnen, Autoriteit Persoonsgegevens, Uneto-VNI en KVGn	Betrouwbaar en toegankelijk energienet, veilig energienet, duurzame energievoorziening, betaalbare energievoorziening, klantgerichte dienstverlening, informatiebeveiliging	Consultaties, Public Affairs, periodieke overleggen met toezichthouders
Lokale energietransitiepartners	Gemeenten, energiecoöperaties, waterschappen, projectontwikkelaars, woningbouwverenigingen	Betrouwbaar en toegankelijk energienet, duurzame energievoorziening, effectieve marktfacilitering	Gebiedsteams, stakeholdermanagers, omgevingsverkenners, FD Energiedebat

1. Het betreft hier een eigen interpretatie van wat er uit de diverse stakeholderdialogen naar voren is gekomen.

BEPALEN VAN DE INHOUD (MATERIALITEIT)

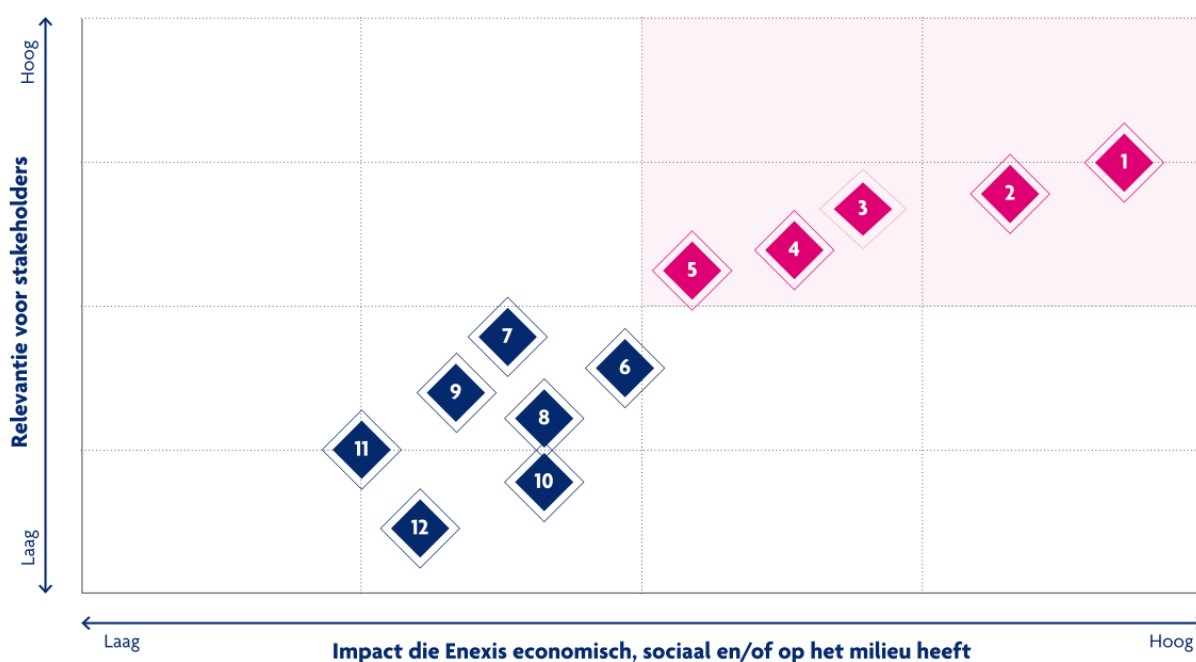
In het jaarverslag leggen wij verantwoording af over onderwerpen die externe en interne stakeholders relevant vinden én waar Enexis grote economische, milieu en/of sociale impact heeft. Dit noemen wij 'materiële thema's'.

In 2021 is de materialiteitsmatrix herzien in aanloop naar het nieuwe strategisch plan. Uit de analyse kwam een stabiele top 5 aan materiële thema's, gericht op de kerntaken van Enexis. De top 5 thema's, die sinds 2018 onveranderd is, is door de raad van bestuur vastgesteld als hoog materieel. Deze thema's dragen bij aan het bepalen van de focus in corporate planvorming, verslaglegging en communicatie.

Het strategisch plan is in april 2022 in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgesteld en daarmee ook de stakeholderindeling, de scope en definities van de materiële thema's als de ranking, zoals uit de analyse van 2021, die expliciet zijn genoemd in het strategisch plan. In 2023 voeren wij een brede stakeholderdialoog, gevolgd door een gedetailleerde materialiteitsanalyse, met aandacht voor het dubbele materialiteitsprincipe.

Dubbele materialiteit werkt twee kanten op. Enerzijds gaat het over de mogelijke positieve en negatieve (materiële) impact van Enexis op het milieu en de maatschappij: het inside-out perspectief. Anderzijds gaat dubbele materialiteit over het materiële effect van duurzaamheidsgerelateerde risico's en kansen voor Enexis (financieel van aard): het outside-in perspectief. Het inside-out perspectief wordt met name van belang gevonden door de samenleving, de consument en (potentiële) medewerkers. Het outside-in perspectief was eerst vooral van belang voor investeerders, maar steeds meer stakeholders hebben belangstelling in de manier waarop Enexis omgaat met duurzaamheidsrisico's en -kansen.

In het jaarverslag rapporteren wij uitgebreid over de top 12 materiële thema's. De connectiviteit tussen thema's, strategische risico's en kansen en gestelde doelen en resultaten voor 2022 met onze bijdrage aan de SDG's laten wij zien in de tabel op pagina 19. Hoewel de CO₂-uitstoot en circulariteit van onze eigen bedrijfsvoering buiten de top 12 vallen rapporteren wij hier toch over in het hoofdstuk 'Verduurzaming van onze organisatie'. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is een belangrijk aspect voor Enexis Groep.

1 BETROUWBAAR EN TOEGANKELIJK ENERGIENET	6 EFFECTIEVE MARKTFACILITERING	10 BELEIDSBEÏNVLOEDING
2 VEILIG ENERGIENET	7 VEILIGE EN GEZONDE WERKOMGEVING	11 FINANCIËEL ROBUUST
3 DUURZAME ENERGIEVOORZIENING	8 WERKGELEGENHEID EN VAKBEKWAME MEDEWERKERS	12 INFORMATIEBEVEILIGING
4 BETAALBARE ENERGIEVOORZIENING	9 EFFICIËNTE BEDRIJFSVOERING	
5 KLANTGERICHTE DIENSTVERLENING		

DEFINITIES VAN MATERIËLE ONDERWERPEN

Betrouwbaar en toegankelijk energienet

De mate waarin iedereen toegang heeft tot betrouwbaar energienetwerk.

Veilig energienet

De mate waarin klanten erop kunnen vertrouwen dat de energie-infrastructuur veilig is.

Duurzame energievoorziening

De mate waarin investeringen worden gedaan in de energie-infrastructuur om de energietransitie te realiseren.

Betaalbare energievoorziening

Het niveau van het tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten aanleggen en beheren van het energienetwerk.

Klantgerichte dienstverlening

De mate waarin de wens en tevredenheid van de klant het vertrekpunt vormt voor het niveau van dienstverlening en heldere communicatie in de klantprocessen. Dit omvat ook het omgevingsmanagement bij (infra-)projecten richting burgers en bedrijven.

Effectieve marktfacilitering

Het niveau waarop marktfaciliteringsprocessen tijdig en foutloos worden uitgevoerd (beschikbaarheid energiedata) voor een goed werkende energiemarkt.

Veilige en gezonde werkomgeving

De mate waarin medewerkers werken in veilige arbeidsomstandigheden. Dit omvat ook de aandacht en zorg voor het welzijn en de vitaliteit van medewerkers.

Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers

De mate waarin werkgelegenheid wordt geboden (ook indirect bij leveranciers en aannemers) en geïnvesteerd wordt in vakmanschap en persoonlijke ontwikkeling van medewerkers.

Efficiënte bedrijfsvoering

De mate waarin de bedrijfsvoering kosteneffectief is georganiseerd (bijvoorbeeld door digitalisering en actieve samenwerking met ketenpartners en marktpartijen).

Beleidsbeïnvloeding

De mate waarin kennis, expertise en visie worden ingebracht om te komen tot gedragen en haalbare plannen en passende wet- en regelgeving voor realisatie van de energietransitie.

Financieel robuust

De mate waarin investeringen kunnen worden gefinancierd vanuit korte- en langetermijnperspectief.

Informatiebeveiliging

De mate waarin gegevenstransport, -opslag, systemen en privacygevoelige informatie met waarborgen wordt omkleed met dataveiligheid, privacy en cybersecurity.

MANAGEMENT VAN MATERIËLE ONDERWERPEN

Het management stuurt op verschillende maatschappelijke aspecten van ondernemen, als onderdeel van de strategiekaart, zoals het bevorderen van veilig en gezond werken, een betrouwbare en toegankelijke energievoorziening, reductie energieverbruik en CO₂-uitstoot, het bijdragen aan de energietransitie en een beheerste kostenontwikkeling. Deze aspecten zijn, als onderdeel van de strategiekaart, tevens onderwerp van audits en rapportage aan de raad van commissarissen.

Enexis hanteert een integraal managementsysteem, waarin zowel financiële als niet-financiële onderwerpen worden gemanaged. Dit wordt beschreven in het hoofdstuk 'Governance en risicomanagement'. In de jaarlijkse bedrijfsplancyclus wordt de vertaling gemaakt van strategische doelen naar bedrijfsplan, inclusief concrete doelstellingen. Afgeleid van de strategie worden jaarlijkse (2023) en lange termijn doelstellingen (2026) geformuleerd en opgenomen in het bedrijfsplan en de strategiekaart. De voortgang wordt periodiek gerapporteerd aan de raad van bestuur en tevens besproken met de raad van commissarissen. Er is een formeel risicomanagementproces, een interne auditfunctie en een compliancefunctie aanwezig. De herkenning en erkenning van strategische risico's vloeien voort uit de activiteiten van dit proces en deze functies. Op de kernactiviteit wordt toezicht gehouden door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en Staatstoezicht op de Mijnen (SodM).

In het hoofdstuk 'Verduurzaming van onze organisatie' is een toelichting opgenomen op de wijze waarop het onderwerp 'duurzaamheid' is geborgd. Daarnaast is een uitwerking van de managementbenadering naar maatschappelijk thema, gebaseerd op de richtlijn ISO 26000, te vinden in de MVO-principes op de website van Enexis.

MEETMETHODES EN DATAVERZAMELING

De kwantitatieve informatie in dit verslag hebben we waar mogelijk ontleend aan de systemen van Enexis. Voor deze systemen gelden interne controlemaatregelen. De afdeling Corporate Control & Reporting van Finance & Control is – met betrokkenheid van Business Control – verantwoordelijk voor de verzameling en onderbouwing van de niet-financiële data. De GRI-index is opgenomen in het hoofdstuk 'Aanvullende informatie'.

De voor de verschillende onderwerpen verantwoordelijke medewerkers in de organisatie hebben de kwalitatieve informatie aangeleverd en onderbouwd. De gerapporteerde gegevens zijn met de grootst mogelijke betrouwbaarheid gegenereerd. Wij onderkennen dat een deel van de informatie onzekerheden kan bevatten die inherent zijn aan beperkingen van meetmethodes en dataverzameling. Op hoofdlijnen is de dataverzameling over materiële onderwerpen als volgt opgebouwd:

BETROUWBAAR EN TOEGANKELIJK ENERGIE NET

Rapportage over de uitvalduur elektriciteit en gas, getransporteerde hoeveelheden en trajectlengtes.

VEILIG ENERGIE NET

Rapportage van SodM meldingen, metingen publieke veiligheid elektriciteit en gas, rapportage van integraal vergunningbeheersysteem WAVE. Rapportage van eventuele datalek meldingen, rapportage van eventuele boetes van toezichthouders.

DUURZAME ENERGIEVOORZIENING

Rapportages over duurzaam opgesteld vermogen, verzwaarde elektriciteitsaansluitingen, verwijderde gasaansluitingen en groen gas invoeding.

BETAALBARE ENERGIEVOORZIENING

Overzicht beïnvloedbare kosten en opbrengsten Enexis Netbeheer B.V. (inclusief staven).

KLANTGERICHT DIENSTVERLENING

Rapportages van marktonderzoeksinstituut GfK, rapportages van Perspective en Avaya, resultaten van het website bezoek van Enexis.nl

VEILIGE EN GEZONDE WERKOMGEVING

Meldingen ongevallen en incidenten 2022, rapportages over HSE en VGWM, berekening van het aantal ongevallen met verzuim per 1 miljoen gewerkte uren. Dodelijke ongevallen in de woon-werk verkeerssituatie behoren niet tot de scope van de Lost Time Injury Frequency.

WERKGELEGENHEID EN VAKBEKWAME MEDEWERKERS

Medewerkersonderzoek, rapportages over het personeelsbestand met onder meer aantallen fte's, in- en uitstroom en ontwikkelingsbudget, diversiteit, leeftijdscategorieën, ziekteverzuim.

EFFICIËNTE BEDRIJFSVOERING

Rapportages over de aantallen stations voorzien van distributie automatisering (light).

BELEIDSBEÏNVLOEDING

Rapportages van eventuele boetes van toezichthouders (boeteregister) en claimoverzichten.

FINANCIËEL ROBUUST

Geconsolideerde jaarrekening.

DUURZAME ORGANISATIE

Overzicht van de genomen maatregelen en CO₂-besparingen in 2022, resultaten en analyse van enquêtes. Afvalstoffenrapportage van afvalverwerkers. Alle afvalstoffen worden opgeslagen en verwerkt op een manier die past bij de betreffende afvalstof, omdat iedere afvalstof zijn eigen risico's meebrengt. Brondocumentatie over CO₂-uitstoot als gevolg van net- en lekverlies. Circulariteitsrapportages.

OVERZICHT SUBTARGETS SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

4 Kwaliteits- onderwijs		Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen
Target 4.3	Tegen 2030 gelijke toegang garanderen voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwaliteitsvol technisch, beroeps- en hoger onderwijs, met inbegrip van de universiteit	
Target 4.4	Tegen 2030 het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden, met inbegrip van technische en beroepsvaardigheden, voor tewerkstelling, degelijke jobs en ondernemerschap aanzienlijk opdrijven	
Target 4.7	Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere via vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling	
7 Betaalbare en duurzame energie		
Target 7.1	Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen	
Target 7.2	Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen	
8 Eerlijk werk en economische groei		
Target 8.1	De economische groei per capita in stand houden in overeenstemming met de nationale omstandigheden en, in het bijzonder, minstens 7% aangroei van het bruto binnenlands product per jaar in de minst ontwikkelde landen	
Target 8.3	Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten	
Target 8.8	De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers, met inbegrip van migrantenarbeiders, in het bijzonder vrouwelijke migranten, en zij die zich in preciaire werkomstandigheden bevinden	
9 Industrie, innovatie en infrastructuur		
Target 9.1	Ontwikkelen van kwalitatieve, betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met klemtoon op een betaalbare en billijke toegang voor iedereen	
Target 9.4	Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden	

12

Verantwoorde
consumptie
en productie**Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen**

Target 12.2	Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen realiseren
Target 12.4	Tegen 2020 komen tot een milieuvriendelijk beheer van chemicaliën en van alle afval gedurende hun hele levenscyclus, in overeenstemming met afgesproken internationale kaderovereenkomsten, en de uitstoot aanzienlijk beperken in lucht, water en bodem om hun negatieve invloeden op de menselijke gezondheid en het milieu zoveel mogelijk te beperken
Target 12.6	Bedrijven aanmoedigen, in het bijzonder grote en transnationale bedrijven, om duurzame praktijken aan te nemen en duurzaamheidsinformatie te integreren in hun rapporteringscyclus

13

Klimaatactie

Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden

Target 13.2	Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning
-----------------------	--

METHODIEK, UITGANGSPUNTEN EN AANNAMES IMPACTMETINGEN

Het te downloaden Verantwoordingsdocument Impactanalyse Enexis Holding N.V. biedt nader inzicht en onderbouwing van de in het jaarverslag opgenomen informatie.

FINANCIËEL KAPITAAL

De financiële impacts worden op basis van de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht van Enexis berekend. Hieronder vallen de inkomende en uitgaande kasstromen van Enexis, waarbij uitgaande kasstromen vanuit Enexis een positieve impact hebben op stakeholders en omgekeerd hebben de inkomende kasstromen een negatieve impact op stakeholders. Het financieel kapitaal laat zien welke inkomende geldstromen er zijn en hoe die verdeeld worden in relatie tot onze stakeholders.

GEPRODUCEERD KAPITAAL

Beschikbaarheid van energie bepaalt in hoge mate welvaart en welzijn van onze klanten. Enexis heeft door transport van gas en elektriciteit een belangrijke rol in de energieketen om deze waarde mogelijk te maken. De als geproduceerd kapitaal getoonde bedragen hebben betrekking op het aan Enexis toe te wijzen deel in de energieketen. De waarde van energie is meer dan de prijs die consumenten ervoor betalen. Dat noemen wij consumentensurplus: de extra geldwaarde die klanten, in theorie, bereid zouden zijn te betalen boven de prijs van een dienst/product. Het consumentensurplus is op dit moment de meest gangbare en gebruikte wijze voor het bepalen van de economische waarde zowel voor de vrije als gereguleerde markten. Het consumentensurplus heeft betrekking op alle prijselementen in de energieketen en omvat dus de belastingen en prijzen voor levering en transport voor energie.

Binnen de bijdrage aan het welzijn van elektriciteitstransport wordt de impact van teruglevering die Enexis mogelijk maakt meegenomen.

Het gemiddelde effect van gas- en stroomstoringen voor Nederland wordt eveneens meegenomen. Het effect van gas- en stroomstoringen bij Enexis ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde is berekend.

Ook de waarde van elektriciteit- en gastransport voor zakelijke klanten schatten wij in, echter is de methode hiervoor nog in ontwikkeling; om dubbelrekening te voorkomen bestaat deze alleen uit het omzetgedeelte.

NATUURLIJK KAPITAAL

Enexis is gedeeltelijk verantwoordelijk voor de CO₂-emissies van de hoeveelheden elektriciteit en gas die door ons netwerk worden getransporteerd. De impact bevat de waardering van de CO₂-emissies verbonden aan de directe operaties en aan die van de keten. De impactberekeningen van de directe operaties zijn gebaseerd op de CO₂-cijfers zoals gerapporteerd in de CO₂ voetafdruk in het jaarverslag. Aangenomen is dat de elektriciteits- en aardgasmix van de energie die Enexis transporteert gelijk is aan de nationale mix. De maatschappelijke kosten van een ton CO₂-equivalent zijn bepaald op 0,157 EUR/kg CO₂-equivalent.

Emissies in de keten zijn geattribueerd aan Enexis op basis van bruto toegevoegde waarde en verantwoordelijkheid. Enexis stoot bij haar werkzaamheden broeikasgassen uit, dit gaat bijvoorbeeld om haar gebouwen en om mobiliteit. Wat betreft de operatie zorgen vooral de netverliezen van gas en elektriciteit voor veel emissies. Het gaat hier om de zogenaamde scope 1 en 2 emissies zoals voorgeschreven door het Greenhouse Gas Protocol. De grootste impact is echter vanuit het aandeel van Enexis in emissies van de Nederlandse energieketen.

MENSELIJK KAPITAAL

Voor de berekeningen van deze impacts worden medewerkers in directe dienst van Enexis meegenomen. Als werkgever streeft Enexis naar een positieve bijdrage aan het welzijn van onze medewerkers. Welzijnseffecten door het hebben van werk zijn berekend ten opzichte van het niet hebben van werk in Nederland. De indicator betreft het niet-financiële directe welzijnseffect. Er wordt aangenomen dat werktevredenheid, gemeten op basis van de uitkomsten uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek, een direct positief effect heeft op het welzijn.

De waarde van werk is voor werknemers meer dan enkel het inkomen dat zij ontvangen. Mensen die werken, ervaren gemiddeld een hoger welzijn dan niet-werkenden. Naast inkomen zijn immateriële factoren, zoals waardering, contact met collega's en klanten en het hebben van werk van belang.

Daarnaast is er de compensatie in termen van salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden; deze compensatie is opgenomen onder het financieel kapitaal.

De berekening van de impact van (werk gerelateerde) uitval en ongevallen van werknemers (veiligheid) is beperkt tot directe effecten. Een ongeval of ziekte kan aanleiding zijn voor andere ongevallen of ziektes, hetgeen niet gemeten wordt. Aangenomen wordt dat het ziekteverzuim dat niet als 'werk gerelateerd' vastgesteld is, geen relatie heeft met het werk bij Enexis.

BELANGRIJKSTE CRITERIA IMPACTMETINGEN

Voor de kapitalen financieel, geproduceerd, natuurlijk en menselijk kwantificeert Enexis één of meerdere indicatoren. De komende jaren werkt Enexis verder aan het kwantificeren van de overige kapitalen. Impacts worden gekwantificeerd door, uitgedrukt in geld (euro's), de som van de individuele effecten op welvaart en welzijn te schatten. De gebruikte methode voor het berekenen van de impacts is gebaseerd op het Handboek Impactmeting Infrabedrijven. Hierbij wordt rekening gehouden dat Enexis in een gereguleerde markt opereert en onderdeel is van een bredere waardeketen, waartoe middels attributiefactoren toerekening aan de bijdrage van Enexis plaatsvindt. Impacts waar meerdere spelers in de keten verantwoordelijk voor zijn, worden geattribueerd aan Enexis op basis van twee onderdelen: (i) de verantwoordelijkheid van Enexis in de keten en (ii) de bruto toegevoegde waarde van Enexis in de keten. De bruto toegevoegde waarde wordt berekend als de omzet verminderd met het verbruik van producten (zowel goederen als diensten) in het productieproces, gewaardeerd tegen inkooprijzen. Impacts die Enexis zelfstandig realiseert worden volledig toegewezen aan Enexis.

Ons model en de methodieken voor impactmeting zijn vastgelegd in het Handboek Impactmeting Infrabedrijven. Die heeft een update gekregen op initiatief van de sector. Als wetenschappelijk raamwerk voor de impactmetingen gebruiken we het Framework for Impact Statements (FIS) en de Integrated Profit & Loss Assessment Methodology (IAM): Core. Alle drie de publicaties worden uitgegeven door het Impact Institute.

VERGELIJKENDE CIJFERS VOOR IMPACTS UIT 2022 EN 2021

€ miljoen	2022	2021
Financieel kapitaal		
Verandering van de kasreserves	110	60
Ontvangen bijdragen	123	120
Overige opbrengsten	210	2
Betalingen door klanten (grootverbruik)	531	502
Betalingen door klanten (kleinverbruik)	1.174	1.132
Aangetrokken kapitaal, ontvangen aflossingen en rente	2.835	866
Belastingen	-97	-154
Betalingen aan werknemers	-559	-548
Betalingen aan leveranciers	-1.267	-1.178
Dividenden, aflossingen en rente	-3.364	-605
Geproduceerd kapitaal		
Waarde inkoop goederen voor gastransport	-500	-550
Waarde inkoop goederen voor elektriciteitstransport	-1.100	-1.100
Waarde energietransport voor zakelijke klanten	450	400
Bijdrage van gastransport welzijn consumenten	2.200	2.400
Bijdrage van elektriciteitstransport welzijn consumenten	2.200	2.250
Natuurlijk kapitaal		
Ecologische schade door afval	-0,1	-
Ecologische schade door inkoop van materialen	-20	-
Bijdrage aan klimaatverandering	-250	-300
Beperking van klimaatverandering	50	50
Menselijk kapitaal		
Ongevallen en uitval medewerkers	-1,2	-1
Welzijnseffecten door het hebben van werk	50	50

VERANDERINGEN T.O.V. VOORGAANDE VERSLAGJAREN

Met ingang van het verslagjaar 2022 zijn de niet-financiële indicatoren van Mijnwater Warmte Infra B.V. geconsolideerd in de Enexis rapportages.

In mei 2022 is de verkoopovereenkomst Fudura getekend, met de aandelenoverdracht in augustus 2022. Fudura is gedeconsolideerd per 1 augustus 2022, zowel voor de financiële informatie als de niet-financiële informatie.

ASSURANCE

EY heeft een assurance-opdracht uitgevoerd voor het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie in de hoofdstukken:

- Voorwoord raad van bestuur
- 2022 in cijfers
- Wij zijn Enexis, exclusief onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals ([pagina 21](#))
- Focus op uitvoering van de energietransitie
- Veilig werken en elkaar versterken
- Duurzaam werken aan blijvende impact
- Aanvullende informatie ('Over dit verslag' en 'Feiten en cijfers')

In dit jaarverslag over 2022 zijn alle van materieel belang zijnde aspecten juist weergegeven in overeenstemming met de 'Sustainability Reporting Standards' van het Global Reporting Initiative (update 2021) en de interne verslaggevingscriteria van Enexis (Reporting Manual). Wij verwijzen voor meer informatie naar het assurancerapport van de onafhankelijke accountant.

Statutaire regeling ten aanzien van de winstbestemming

Overeenkomstig de statuten staat de winst, voor zover die niet wordt gereserveerd, ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (artikel 36.2).

Aanvullend op deze statutaire bepalingen is met de aandeelhouders overeengekomen dat het uit te keren dividend over boekjaar 2022 maximaal 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering zal bedragen, waarbij een minimumniveau van € 100 miljoen wordt nagestreefd. Dit percentage zal verlaagd worden als deze uitkering ertoe leidt dat het bedrijf binnen vijf jaar haar A rating-profiel kan verliezen.

De voorgestelde dividenduitkering over het verkoopresultaat van Fudura B.V. in boekjaar 2022 bedraagt € 100 miljoen.

Dit dividendbeleid zorgt ervoor dat de aandeelhouders een voorspelbaar en stabiel dividend kunnen verwachten. Tegelijkertijd borgt het beleid voldoende eigen vermogensgroei voor de vennootschap en toont het actieve steun van de aandeelhouders aan een gezonde financiële positie van de vennootschap.

Lees meer over het voorstel voor de bestemming van het resultaat over boekjaar 2022 bij Winstbestemming.

Feiten en cijfers

In dit onderdeel van het verslag zetten we gedetailleerde feiten en cijfers op een rij.

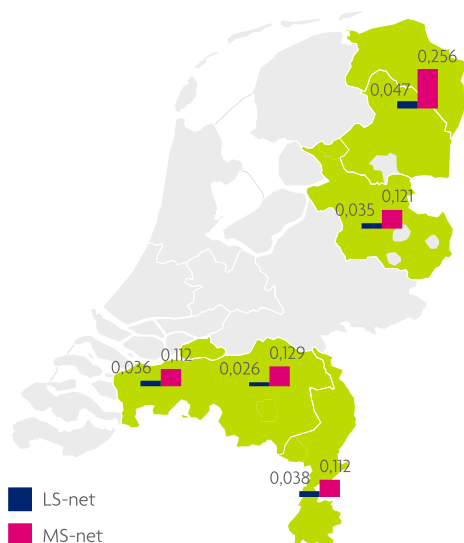
FOCUS OP UITVOERING VAN DE ENERGIETRANSITIE

	2022	2021	2020	2019	2018
De netten					
Trajectlengtes (x 1.000 km)					
Elektriciteitsnet	144,9	143,5	142,2	141,0	139,9
- Laagspanning	98,5	97,6	96,9	96,1	95,3
- Middenspanning	46,3	45,8	45,2	44,8	44,5
- Tussenspanning	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Gasnet	46,2	46,3	46,3	46,4	46,4
- Lage druk	37,5	37,5	37,5	37,6	37,6
- Hoge druk	8,7	8,8	8,8	8,8	8,8
Stations (x 1.000)					
E-stations	57,2	56,6	55,7	54,6	53,8
G-stations	21,9	22,0	22,4	22,4	22,5
Distributie automatisering (DA)-stations ¹	544	657	390	250	379
Distributie automatisering Light (DALI)-stations ¹	4.249	3.544	3.531	2.447	1.502
Aantal aansluitingen (x 1.000)					
Elektriciteit	2.941	2.911	2.880	2.849	2.814
- Huishoudelijk (t/m 3x25 A)	2.683	2.661	2.640	2.618	2.597
- Laagspanningsaansluitingen overig (klein zakelijk vanaf 3x25 A)	240	233	223	215	202
- Middenspanningsaansluitingen	18	17	17	16	15
Gas	2.303	2.315	2.324	2.328	2.324
- Huishoudelijk (G4 en G6)	2.248	2.259	2.266	2.267	2.260
- Lagedruk overig (klein zakelijk vanaf G10)	52	53	55	58	61
- Hogedrukaansluitingen	3	3	3	3	3
Getransporteerde hoeveelheden					
Elektriciteit (GWh)	30.991	31.989	31.176	33.759	34.112
Gas (Mm3)	4.714	6.172	5.636	5.935	6.204
Waarvan groen gas	76	77	63	59	54
Productkwaliteit					
Uitvalduur elektriciteit (in minuten)	14,0	17,6	13,0	14,2	16,0
- Hoogspanning	0,5	0,7	0,01	0,5	0,2
- Middenspanning	7,7	11,1	7,4	8,4	10,5
- Laagspanning	5,8	5,8	5,6	5,4	5,3
Uitvalduur gas (in seconden)	109	75	81	51	90

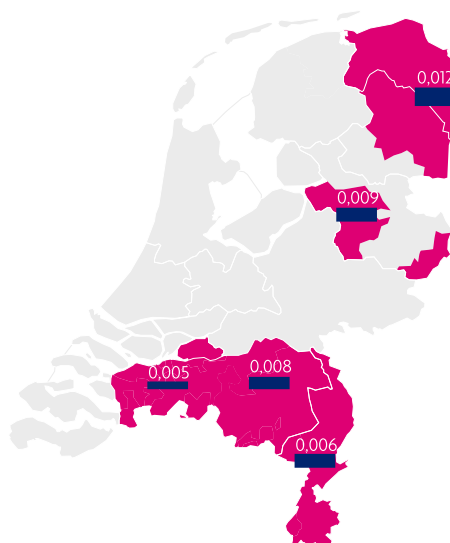
¹ Rapportageperiode november 2021 t/m november 2022

GEMIDDELD AANTAL LS- EN MS-STORINGEN PER KLANT

GEMIDDELD AANTAL GASSTORINGEN PER KLANT

PROCEDURE BIJ KLACHTEN EN GESCHILLEN

Het kan voorkomen dat klanten niet tevreden zijn over onze dienstverlening. Via onze website en telefonisch kunnen zij een klacht indienen of schade melden. Elke klacht of schademelding beoordeelt Enexis Netbeheer apart. Klanten ontvangen direct een ontvangstbevestiging. Daarin geven we aan wanneer een inhoudelijke beoordeling volgt. Doorgaans krijgen klanten binnen 8 werkdagen een inhoudelijk antwoord.

Enexis wil klachten graag voorkomen en neemt het oplossen ervan serieus. Wij zijn aangesloten bij de Geschillencommissie. Daar kunnen klanten naartoe gaan als zij niet tevreden zijn met ons oordeel over een klacht of claim. De commissie Energie van de Geschillencommissie behandelt klachten van consumenten tegen energieleveranciers over afsluiten, levering of tarieven van gas, elektriciteit en warmte. Ook behandelt de commissie klachten van consumenten tegen de netbeheerder over het functioneren van de meter(ijking) of schade als gevolg van een stroomstoring.

WET- EN REGELGEVING

In 2022 zijn er bij de afdelingen Bestuurlijke en Juridische Zaken & Digitale Veiligheid en overige betrokken afdelingen geen boetes ontvangen met betrekking tot de dienstverlening van Enexis, noch voor non-compliance met de E- en G-wet en milieuwetgeving. Daarnaast zijn er geen gevallen opgetreden waarvoor niet-monetaire sancties voor zijn opgelegd.

WERKGELEGENHEID EN VAKBEKWAME MEDEWERKERS

Onderstaande tabellen geven een beeld van de personeelontwikkeling in 2022. Van onze medewerkers valt 99,92 procent onder de cao Netwerkbedrijven. Van onze totale bezetting van 4.984 medewerkers, is het aantal voltijdse werknemers 4.161; het aantal deeltijd werknemers is 823.

Personeel	Man	Vrouw	Ultimo 2022
Eigen personeel			
Fte's	3.901	892	4.794
Arbeidscontract:			
-bepaald	464	105	569
-onbepaald	3.437	788	4.225
Aantal	3.956	1.028	4.984
Arbeidscontract:			
-bepaald	479	123	602
-onbepaald	3.477	905	4.382
Ander personeel			
Fte's	842	189	1.031
- uitzendkrachten	67	61	128
- consultants	543	96	639
- oproepspecialisten	232	32	264
- fixed price ¹	-	-	-
Aantal	1.057	280	1.337
- uitzendkrachten	81	80	161
- consultants	598	116	714
- oproepspecialisten	260	40	300
- fixed price	118	44	162

¹ Verrichten van werkzaamheden volgens een vooraf vastgestelde prijs; Fte-factor = 0.

Leeftijdscategorie	Man	Vrouw	Totaal
onder 30 jaar	441	83	524
30 t/m 50 jaar	1.891	487	2.378
boven 50 jaar	1.624	458	2.082
Totaal	3.956	1.028	4.984
Percentage	79,4%	20,6%	100%

Herkomst en type arbeidsovereenkomst	Bepaalde tijd	Onbepaalde tijd	Totaal
België	8	42	50
Duitsland	2	30	32
Totaal Buitenland	10	72	82
Groningen	89	488	577
Friesland	10	96	106
Drenthe	59	377	436
Gelderland	21	169	190
Overijssel	56	557	613
Flevoland	2	17	19
Noord-Holland	1	13	14
Zuid-Holland	5	28	33
Utrecht	6	63	69
Noord-Brabant	213	1.531	1.744
Zeeland	2	14	16
Limburg	128	957	1.085
Totaal Nederland	592	4.310	4.902
Totaal	602	4.382	4.984

Werknemers met pensioen	AOW binnen 5 jaar	AOW binnen 10 jaar	Eindtotaal
Buitenland	7	10	17
Drenthe	42	46	88
Flevoland	2	2	4
Friesland	15	19	34
Gelderland	21	24	45
Groningen	57	80	137
Limburg	131	204	335
Noord-Brabant	195	274	469
Noord-Holland	0	1	1
Overijssel	62	74	136
Utrecht	2	5	7
Zeeland	1	1	2
Zuid-Holland	0	6	6
Eindtotaal	535	746	1.281
Percentage	10,7%	15,0%	25,7%

DUURZAME INZETBAARHEID

De bedrijfsregeling Duurzame Inzetbaarheid Plus (DI+) voorziet in extra faciliteiten en begeleiding om de inzetbaarheid van medewerkers te vergroten. Medewerkers ontvangen een DI-budget voor activiteiten en middelen die gericht zijn op het op peil houden of uitbreiden van kennis en vaardigheden in een huidige of toekomstige functie en/of het vitaal, fit en gemotiveerd blijven om het werk goed te doen. In 2022 werd het budget grotendeels door medewerkers ingezet voor vitaliteitsdoeleinden.

LTIF ^{1,2,3}	2022
Vestiging Groningen	3,4
Vestiging Overijssel West	2,8
Vestiging Noord-Brabant West	2,6
Vestiging Noord-Brabant Noord-Oost	4,6
Vestiging Limburg Noord	2,5
Vestiging Limburg Zuid	1,8
Slimme Meters Noord	17,8
Slimme Meters Zuid	23,9
Consument	1,5
Expertise Bedrijfsvoering Stations	0,9
Supply Chain Management	18,4

1 Als regio-indeling wordt het organogram gevolgd.

2 Nihil OV-cases in een vestiging, leidt tot een LTIF van nul. Elke LTIF >0 wordt uitgelicht als punt van aandacht.

3 Cijfers exclusief uren Fudura.

STANDAARDEN EN NORMEN

Enexis hangt de richtlijnen aan voor arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden die gelden als fundamentele principes en rechten op het werk, zoals deze zijn geformuleerd door de International Labour Organization (ILO). Voor medewerkers hebben wij zowel een Gedragswijzer als een Compliance protocol. Alle medewerkers moeten bij indiensttreding een vertrouwelijkheidsverklaring ondertekenen waarin zij aangeven zich te zullen houden aan hetgeen in het Compliance protocol staat vermeld. Daarnaast moeten medewerkers met toegang tot koersgevoelige informatie een verklaring ondertekenen in het kader van vertrouwelijkheid.

Zoals beschreven in het hoofdstuk 'Verduurzaming van onze organisatie' geldt voor leveranciers de Supplier Code of Conduct. De kwaliteitssystemen van Enexis Netbeheer zijn ISO9001 gecertificeerd. Het assetmanagementsysteem van Enexis Netbeheer is gecertificeerd volgens ISO-55001, NTA-8120 en ISO27001.

Tot slot heeft Enexis het MVO-beleid en -activiteiten ingericht naar de internationale ISO 26000-richtlijn voor MVO. In 2022 is onze MVO visie, als gevolg van de nieuwe strategie, geüpdatet; geaccordeerd door de rvb. Daarnaast heeft er een update plaatsgevonden van de MVO Verklaring en Principes.

DUURZAME IMPACT

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN – KETENVERANTWOORDELIJKHEID EN MENSENRECHTEN

Wij nemen verantwoordelijkheid voor de totale keten die een product bij ons doorloopt en voeren een Maatschappelijk Verantwoord Inkoopbeleid. Met leveranciers maken wij op voorhand afspraken over de omgang met mens, materiaal en/of milieu. In de Gedragscode Leveranciers, onderdeel van de Algemene Inkoopvoorwaarden, verklaren leveranciers onder meer dat zij wet- en regelgeving respecteren op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, kinderarbeid en discriminatie. Bij Europese aanbestedingen maken we ook aanvullende afspraken met leveranciers, over bijvoorbeeld circulariteit of de inzet van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hierin blijven we ons in de toekomst, conform de OESO-richtlijnen, verder ontwikkelen. Ons beleid om corruptie of omkoping van medewerkers te voorkomen, is vastgelegd in het Maatschappelijk Verantwoord Inkoopbeleid, de Gedragswijzer voor medewerkers en de Gedragscode Leveranciers.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD Ondernemen – CO₂-VOETAFDRUK

Vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen we concrete maatregelen om onze CO₂-uitstoot te verminderen. Bijvoorbeeld door het verduurzamen van onze mobiliteit.

Duurzaam wagenpark ¹	2022 ²	2021	2020	2019	2018
Personenauto's 100% elektrisch	955	886	793	497	168
Personenauto's compressed natural gas (CNG)	-	-	1	-	-
Personenauto's waterstof	8	8	8	5	-
Personenauto's biogas/aardgas	-	-	-	-	3
Personenauto's hybride	512	469	372	261	220

1 Deze KPI-cijfers betreffen periode december t/m november - wordt berekend inclusief stagiaires en werkervaringsplaatsen, voertuigen met een grijs kenteken zijn uitgesloten van deze meting.

2 Ultimo 2022 is het duurzaam wagenpark 95% van het totale wagenpark (voertuigen met een grijs kenteken uitgesloten).

De CO₂ -voetafdruk is opgesteld volgens de richtlijnen van het internationale Greenhouse Gas (GHG) Protocol.

Net als voorgaande jaren rapporteren we de emissies in drie verschillende scopes. Deze scopes worden hieronder toegelicht. Enexis hanteert de volgende uitgangspunten:

- Er wordt gestreefd naar maximale transparantie over onze voetafdruk.
- We sluiten aan bij de standaarden van het GHG-protocol.
- We willen duidelijk onderscheid maken tussen groen inkopen en compenseren.

SCOPE 1: DIRECTE EMISSIES

Dit zijn directe emissies van broeikasgassen uit bronnen die eigendom zijn van, of worden gecontroleerd door het bedrijf.

Enexis rapporteert in deze categorie over de CO₂-emissie als gevolg van lekverlies gas, lekkages uit schakelapparatuur (SF₆), gebruik van de lease- en dienstauto's (exclusief elektrische voertuigen) en het verwarmen van de gebouwen. Het lekverlies gas is ten opzichte van voorgaand jaar wederom met 1% gedaald. Deze daling wordt veroorzaakt door het vervangingsprogramma van grijs gietijzeren leidingen. Deze materiaalsoort is verouderd en heeft een bovengemiddelde lekfrequentie.

De broeikasgassen die zijn gerapporteerd in onze voetafdruk worden uitgedrukt in CO₂-equivalenten. Naast CO₂ worden methaan en SF₆ emissies gerapporteerd. De conversiefactoren en emissiefactoren waarmee is gerekend, zijn conform voorgaand jaar ontleend aan het IPCC Fifth Assessment Report en de bron www.CO2emissiefactoren.nl.

De voetafdruk met betrekking tot lease- en dienstauto's (exclusief elektriciteit) is met 5% gedaald ten opzichte van voorgaand jaar. Deze daling is het gevolg van de vergroening van het wagenpark.

SCOPE 2: INDIRECTE EMISSIES ELEKTRICITEIT

Dit betreft alle uitstoot van broeikasgassen door de opwekking van de elektriciteit die gebruikt wordt door het bedrijf.

Bij de distributie van elektriciteit gaat altijd energie verloren. Bijvoorbeeld als gevolg van elektrische weerstand. Deze verliezen worden door Enexis volledig groen ingekocht. Deze inkoop kan door middel van twee verschillende methodes worden gerapporteerd. Location based geeft de CO₂-emissie weer op basis van de fysieke energiemix op het net. Market based geeft de CO₂-emissie op basis van de ingekochte energiemix. Aangezien wij 100% groen inkopen met Garanties van Oorsprong (GvO's) is dit nihil.

We kopen al onze elektriciteit groen in en willen daarbij ons fair share in de Nederlandse klimaatdoelen realiseren. Concreet betekent dit dat we ieder jaar meer groene elektriciteit in Nederland kopen, oplopend tot 55% in 2030.

SCOPE 3: ANDERE INDIRECTE EMISSIES

Dit betreft de uitstoot van alle broeikasgassen die een gevolg zijn van de activiteiten van het bedrijf, maar komen uit bronnen die geen eigendom zijn van of onder zeggenschap staan van het bedrijf.

Deze laatste categorie bevat een aantal elementen waarop Enexis direct invloed op kan uitoefenen, zoals woon-werkverkeer, openbaar vervoer en dienstreizen. Daarnaast rapporteren we in deze scope over een aantal elementen waarop Enexis in mindere mate invloed kan uitoefenen, zoals de emissie door de productie van netwerkcomponenten bij leveranciers en de emissie als gevolg van het verwerken van ons afval. Niet alle netwerkcomponenten zijn gerapporteerd, omdat we van sommige componenten nog niet alle informatie van onze partners hebben ontvangen. We zien een stijging in de CO₂-uitstoot voor netwerkcomponenten ten opzichte van 2021 van 99%. Deze stijging wordt veroorzaakt door verzwarende en uitbreiding van onze netten waardoor er bijna dubbel zo veel kabels en installaties zijn ingekocht dan in 2021.

De voetafdruk met betrekking tot mobiliteit in scope 3 is met 56% gestegen ten opzichte van voorgaand jaar. Deze stijging is vooral het gevolg van het hervatten van reisbewegingen na COVID-19. Het deel van onze voetafdruk dat we direct kunnen beïnvloeden (scope 1, 2 en een deel van scope 3) en niet groen kunnen inkopen compenseren we met Gold Standard certificaten. Daarmee is onze netto emissie uitstoot nihil. We voelen ons ook verantwoordelijk voor de uitstoot in de keten (restance scope 3), zoals de productie van kabels en leidingen en de verwerking van afval. Onze leveranciers van netwerkcomponenten werken actief mee aan het verstrekken van informatie ten aanzien van CO₂-uitstoot door middel van een grondstoffenpaspoort. Hierdoor kunnen we steeds uitgebreider en nauwkeuriger rapporteren over de CO₂-uitstoot afkomstig van onze ketenpartners.

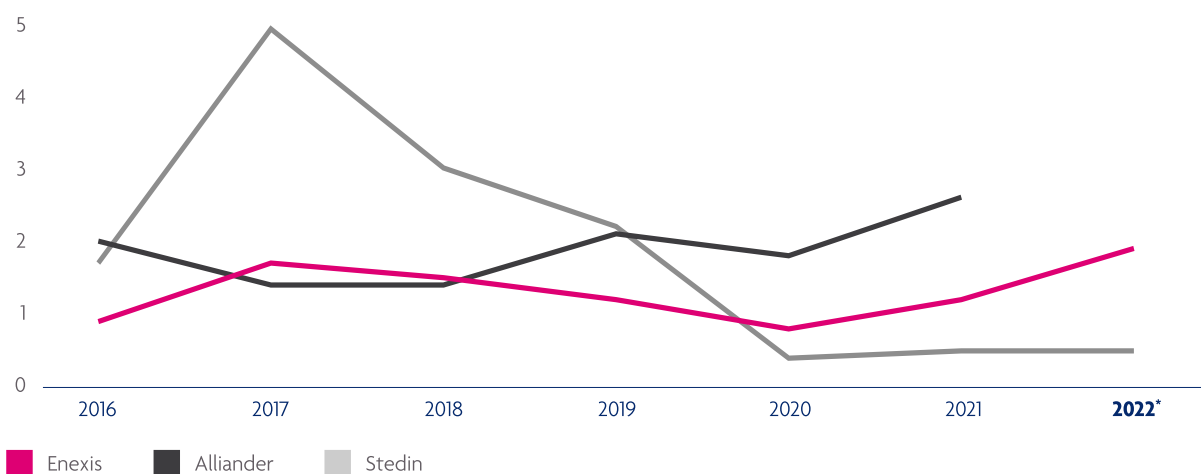
Om onze milieu-impact beter vergelijkbaar te maken, is aanvullend op de CO₂-voetafdruk onze market based 'carbon intensity' berekend. Hierbij wordt de CO₂- uitstoot in scope 1 en 2 afgezet tegen de omzetcijfers in miljoenen \$. De omzetcijfers zijn omgerekend naar dollars aan de hand van een gemiddelde wisselkoers over de desbetreffende jaren. In het jaarverslag van 2021 waren ten onrechte de groen ingekochte netverliezen elektriciteit meegenomen in de berekening. Gecorrigeerd daarvoor was in 2022 de carbon intensity 36 ton CO₂ per miljoen \$ (2021: 32, 2020: 39).

Benchmarks

Over onze resultaten zijn we transparant; ook als deze minder zijn dan gemiddeld in de branche. We vergelijken we onze prestaties met die van andere bedrijven om zichtbaar te maken wat goed gaat en wat beter kan. De benchmarks maken al enkele jaren onderdeel uit van ons jaarverslag en worden waar mogelijk en/of relevant verder uitgebreid

VEILIGHEID

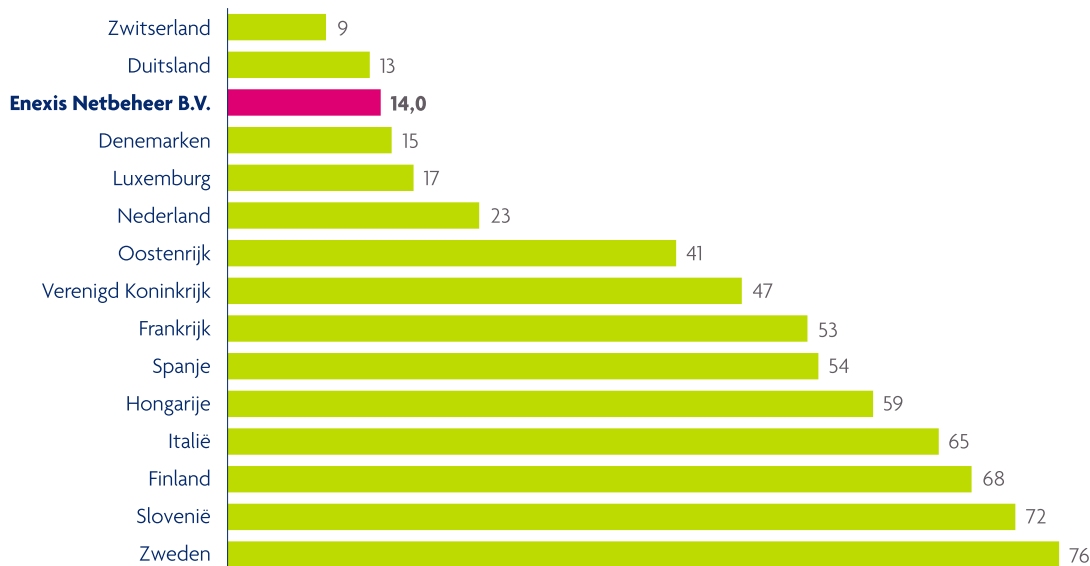
Om veiligheidsprestaties binnen de sector beter te kunnen vergelijken, meet Enexis het aantal ongevallen via de Lost Time Injury Frequency (LTIF): het aantal ongevallen met als gevolg verzuim per 1 miljoen gewerkte uren. Ten opzichte van vergelijkbare bedrijven in de sector is de veiligheidsscore van Enexis voldoende. Echter, voor ons geldt: elk ongeval is er één te veel. De aandacht voor veiligheid wordt in de komende jaren daarom onverminderd voortgezet.

*Het cijfer voor Alliander was nog niet bekend bij publicatie van dit verslag.

UITVALDUUR ELEKTRICITEIT

De Nederlandse netten behoren tot de top 5 betrouwbare netten in Europa. Nederlandse netbeheerders hebben minimale storingen in het elektriciteitsnet. Enexis Netbeheer is zelfs een van de betrouwbaarste netbeheerders van Nederland. In de afgelopen jaren was onze uitvalduur lager dan het Nederlandse gemiddelde. In het hoofdstuk 'Focus op uitvoering van de energietransitie' is een grafische weergave en een toelichting te vinden.

BRON: CEER – Continuity of Electricity and Gas supply (2016).

TRANSPARANTIE

Jaarlijks wordt ons jaarverslag voor de Transparantiebenchmark en de Kristalprijs beoordeeld in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Hiermee wordt inzichtelijk welke bedrijven transparant zijn over hun activiteiten en beleid op maatschappelijk vlak, waarbij de nadruk ligt op transparantie, openheid en inzicht in het werkproces en de waardeketen. In 2022 is geen assessment uitgevoerd, maar zijn de jaarverslagen voor de Kristalprijs beoordeeld op het thema 'transparantie over impact van en op mensenrechten in het licht van mondiale uitdagingen'.

ZIEKTEVERZUIM

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in Nederland is met 5,0 procent hoog ten opzichte van voorgaande jaren, maar verschilt sterk tussen verschillende bedrijfstakken. Dit verschil hangt samen met kenmerken van het werk en werknemers. Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage voor Energiebedrijven bedroeg eind 2022 4,8 procent. Bij Enexis was het ziekteverzuim in het afgelopen jaar met 5,5 procent hoger dan het gemiddelde voor Energiebedrijven. Wij hebben daarom onder meer ingezet op verzuimpreventie en de begeleiding van arbeidsongeschikte medewerkers.

GRI-index

Statement of use	Enexis Holding N.V. rapporteert 'in accordance with' the GRI Standards voor de periode 1-1-2022 / 31-12-2022		
GRI 1 used	GRI 1: Foundation 2021		
Applicable GRI Sector Standard(s)			
GRI 1	Het gekozen applicatieniveau	In accordance with	
GRI 1	GRI content index	-	-

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
----------------------------	-----------------------	------------	--------------------

GENERAL DISCLOSURES

GRI 2-1	Organisatorische details		
a	De organisatie rapporteert haar wettelijke naam	Wij zijn Enexis	
b	De organisatie rapporteert haar aard van eigendom en rechtsvorm	Wij zijn Enexis	
c	De organisatie rapporteert de locatie van haar hoofdkantoor	Bijlage: Colofon	
d	De organisatie rapporteert haar landen van organisatie	Nederland	
GRI 2-2	Entiteiten opgenomen in de duurzaamheidsrapportage van de organisatie		
a	De organisatie vermeldt haar entiteiten die zijn opgenomen in haar duurzaamheidsrapportage	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; Reikwijdte	
b	De organisatie moet, als de organisatie geconsolideerde financiële overzichten of openbare financiële informatie heeft gecontroleerd, de verschillen specificeren tussen de lijst van entiteiten die is opgenomen in haar financiële verslaggeving en de lijst die is opgenomen in haar duurzaamheidsverslaggeving	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; Reikwijdte	
c	Als de organisatie uit meerdere entiteiten bestaat, moet de organisatie uitleggen welke aanpak is gebruikt voor het consolideren van de informatie, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> i. of de aanpak aanpassingen van de informatie voor minderheidsbelangen inhoudt; ii. hoe de aanpak rekening houdt met fusies, overnames en afstoting van entiteiten of delen van entiteiten; iii. of en hoe de benadering verschilt tussen de toelichtingen in deze standaard en tussen materiële onderwerpen. 	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; Reikwijdte	

Categoriernaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
GRI 2-3	Verslagperiode, frequentie en aanspreekpunt		
	a De organisatie specificeert de rapportageperiode voor en de frequentie van haar duurzaamheidsrapportage	2022. Jaarlijks	
	b De organisatie specificeert de rapportageperiode voor haar financiële rapportage en, indien deze niet overeenkomt met de periode voor haar duurzaamheidsrapportage, legt zij de reden hiervoor uit	2022. Jaarlijks	
	c De organisatie rapporteert de publicatiedatum van het rapport of de gerapporteerde informatie	28-feb-23	
	d De organisatie specificeert het aanspreekpunt voor vragen over de melding of gerapporteerde informatie	Bijlage; <u>Colofon</u>	
GRI 2-4	Herformuleringen van informatie		
	a De organisatie rapporteert herformuleringen van informatie uit voorgaande rapportageperioden en legt uit: i. de redenen voor de herformuleringen; ii. het effect van de herformuleringen.	Niet van toepassing, in 2022 hebben geen herformuleringen plaatsgevonden met betrekking tot informatie uit voorgaande rapportageperiodes	
GRI 2-5	Externe zekerheid		
	a De organisatie beschrijft haar beleid en praktijk voor het verkrijgen van externe zekerheid, inclusief of en hoe het hoogste bestuurslichaam en senior executives hierbij betrokken zijn	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Assurance</u>	
	b De organisatie zal, indien de duurzaamheidsrapportage van de organisatie extern is geborgd: i. een link of verwijzing naar de externe assurance-rapport(en) of assurance-verklaring(en) verstrekken; ii. Beschrijf wat is geborgd en op welke basis, inclusief de gehanteerde assurance-standaarden, het verkregen zekerheidsniveau en eventuele beperkingen van het assurance-proces; iii. beschrijf de relatie tussen de organisatie en de assurance provider	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Assurance</u>	
GRI 2-6	Activiteiten, waardeketen en andere zakelijke relaties		
	a De organisatie rapporteert de sector(en) waarin zij actief is	<u>Wij zijn Enexis</u>	
	b De organisatie beschrijft haar waardeketen, inclusief: i. de activiteiten, producten, diensten en markten van de organisatie; ii. de toeleveringsketen van de organisatie; iii. de entiteiten stroomafwaarts van de organisatie en hun activiteiten	Wij zijn Enexis; <u>Onze rol in de energieketen</u>	
	c De organisatie rapporteert andere relevante zakelijke relaties	Wij zijn Enexis; <u>Onze rol in de energieketen</u>	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
	d De organisatie moet significante veranderingen in 2-6a, 2-6b en 2-6c beschrijven in vergelijking met de vorige rapportageperiode	Niet van toepassing voor verslagjaar 2022	
GRI 2-7	Medewerkers		
	a De organisatie rapporteert het totaal aantal medewerkers en een uitsplitsing van dit totaal naar geslacht en regio	Veilig werken en elkaar versterken; <u>Investeren in werk, vakmanschap en persoonlijke ontwikkeling</u> ; Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers</u>	
	b De organisatie rapporteert het totale aantal van: i. vaste medewerkers en een uitsplitsing naar geslacht en regio; ii. uitzendkrachten en een uitsplitsing naar geslacht en regio; iii. niet-gegarandeerde uren werknemers en een uitsplitsing naar geslacht en naar regio; iv. voltijdse werknemers, en een uitsplitsing naar geslacht en naar regio; v. deeltijdwerknemers en een uitsplitsing naar geslacht en regio	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers</u>	Incomplete data voor iii en v; in de komende periode gaan we proberen de indeling in regio inzichtelijk te maken
	c De organisatie beschrijft de methoden en aannames die zijn gebruikt om de gegevens te verzamelen, inclusief of de cijfers worden gerapporteerd: i. in personeelsbezetting, voltijdsequivalent (VTE) of met behulp van een andere methode; ii. aan het einde van de rapportageperiode, als gemiddelde over de rapportageperiode, of met behulp van een andere methode	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers</u>	
	d De organisatie rapporteert contextuele informatie die nodig is om de onder 2-7a en 2-7b gerapporteerde gegevens te begrijpen	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers</u>	
	e De organisatie beschrijft significante schommelingen in het aantal werknemers gedurende de rapportageperiode en tussen rapportageperiodes	Veilig werken en elkaar versterken; <u>Investeren in werk, vakmanschap en persoonlijke ontwikkeling</u>	
GRI 2-8	Arbeiders die geen werknemer zijn		
	a De organisatie rapporteert het totale aantal werknemers die geen werknemers zijn en van wie het werk wordt gecontroleerd door de organisatie en beschrijft: i. de meest voorkomende soorten werknemers en hun contractuele relatie met de organisatie; ii. het soort werk dat ze uitvoeren	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers</u>	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
	<p>b De organisatie beschrijft de methodologieën en veronderstellingen die zijn gebruikt om de gegevens te verzamelen, inclusief of het aantal werknemers dat geen werknemer is, wordt gerapporteerd:</p> <p>i. in personeelsbezetting, voltijdsequivalent (VTE) of met behulp van een andere methode;</p> <p>ii. aan het einde van de rapportageperiode, als gemiddelde over de rapportageperiode, of met behulp van een andere methode</p>	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers</u>	
	<p>c De organisatie beschrijft significante fluctuaties in het aantal werknemers dat geen werknemer is gedurende de rapportageperiode en tussen rapportageperioden</p>	Niet van toepassing, Enexis heeft een stabiel werkaanbod alsmede medewerkersbestand	
GRI 2-9	Bestuursstructuur en samenstelling		
	<p>a De organisatie beschrijft haar bestuursstructuur, met inbegrip van commissies van het hoogste bestuurslichaam</p>	Governance en risicomanagement; <u>Corporate governance</u>	
	<p>b De organisatie vermeldt de commissies van het hoogste bestuurslichaam die verantwoordelijk zijn voor de besluitvorming over en het toezicht op het beheer van de effecten van de organisatie op de economie, het milieu en de mensen</p>	Governance en risicomanagement; <u>Corporate governance</u>	
	<p>c De organisatie beschrijft de samenstelling van het hoogste bestuurslichaam en zijn commissies door:</p> <p>i. uitvoerende en niet-uitvoerende leden;</p> <p>ii. onafhankelijkheid;</p> <p>iii. ambtstermijn van leden in het bestuurslichaam;</p> <p>iv. aantal andere belangrijke functies en verplichtingen van elk lid, en de aard van de verplichtingen;</p> <p>v. geslacht;</p> <p>vi. ondervertegenwoordigde sociale groepen;</p> <p>vii. competenties die relevant zijn voor de impact van de organisatie;</p> <p>viii. belangenvertegenwoordiging</p>	Governance en risicomanagement; <u>Corporate governance: Personalia raad van commissarissen; https://www.mccg.nl/de-code</u>	
GRI 2-10	Benoeming en selectie van het hoogste bestuurslichaam		
	<p>a De organisatie beschrijft de nominatie- en selectieprocessen voor het hoogste bestuurslichaam en zijn commissies</p>	Governance en risicomanagement; <u>Corporate governance</u>	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
	b De organisatie beschrijft de criteria die worden gebruikt voor het nomineren en selecteren van leden van het hoogste bestuurslichaam, met inbegrip van de vraag of en hoe met het volgende rekening wordt gehouden: i. standpunten van belanghebbenden; ii. diversiteit; iii. onafhankelijkheid; iv. competenties die relevant zijn voor de impact van de organisatie	Governance en risicomanagement; <u>Corporate governance</u> ; <u>Verslag raad van commissarissen</u>	Incomplete data voor i en ii; standpunten van belanghebbenden en diversiteit zien wij als belangrijke - in kaart te brengen - thema's in de komende periode en onderdeel te laten uitmaken van het selectieproces
GRI 2-11	Voorzitter van het hoogste bestuurslichaam		
	a De organisatie rapporteert of de voorzitter van het hoogste bestuurslichaam ook een senior executive in de organisatie is	Governance en risicomanagement; <u>Corporate governance</u>	
	b Als de voorzitter ook een senior executive is, legt de organisatie hun functie binnen het management van de organisatie uit, de redenen voor deze regeling en hoe belangenconflicten worden voorkomen en beperkt	N/A	
GRI 2-12	Rol van het hoogste bestuurslichaam bij het toezicht op het beheer van effecten		
	a De organisatie beschrijft de rol van het hoogste bestuurslichaam en van senior executives bij het ontwikkelen, goedkeuren en actualiseren van de doel-, waarde- of missieverklaringen, strategieën, beleidslijnen en doelen van de organisatie met betrekking tot duurzame ontwikkeling	Governance en risicomanagement; <u>Corporate governance</u>	
	b De organisatie beschrijft de rol van het hoogste bestuurslichaam bij het toezicht op de due diligence van de organisatie en andere processen om de effecten van de organisatie op de economie, het milieu en de mensen te identificeren en te beheersen, waaronder: i. of en hoe het hoogste bestuurslichaam samenwerkt met belanghebbenden om deze processen te ondersteunen; ii. hoe het hoogste bestuurslichaam de uitkomsten van deze processen beschouwt	Incomplete data; in de komende periode een aanscherping op de MVO-verklaring, gericht op het expliciteren van de wijze waarop het toezicht plaatsvindt	
	c De organisatie beschrijft de rol van het hoogste bestuurslichaam bij het beoordelen van de effectiviteit van de processen van de organisatie zoals beschreven in 2-12-b, en rapporteert de frequentie van deze beoordeling	Incomplete data; in de komende periode een aanscherping op de MVO-verklaring, gericht op het expliciteren van de wijze waarop het toezicht plaatsvindt	

Categoriernaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
GRI 2-13	Delegeren van verantwoordelijkheid voor het beheersen van effecten		
	a Gezag delegeren	Governance en risicomanagement; Corporate governance ; Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; Bepalen van de inhoud	
	b Verantwoordelijkheid op uitvoerend niveau voor economische, ecologische en sociale onderwerpen	Incomplete data; in de komende periode een aanscherping op de MVO-verklaring, gericht op het opnemen van de verantwoordelijkheid	
GRI 2-14	Rol van het hoogste bestuurslichaam in duurzaamheidsrapportage		
	a De organisatie beschrijft hoe het hoogste bestuurslichaam de verantwoordelijkheid delegeert voor het beheer van de effecten van de organisatie op de economie, het milieu en de mensen, waaronder: i. of het senior executives heeft aangesteld die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de impact; ii. of het de verantwoordelijkheid voor het beheer van de gevolgen heeft gedelegeerd aan andere werknemers	Governance en risicomanagement; Corporate governance ; Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; Management van materiele onderwerpen	
	b Indien het hoogste bestuurslichaam niet verantwoordelijk is voor het beoordelen en goedkeuren van de gerapporteerde informatie, inclusief de materiële onderwerpen van de organisatie, zal de organisatie de reden hiervoor toelichten	N/A	
GRI 2-15	Belangenverstremgeling		
	a De organisatie beschrijft de processen voor het hoogste bestuurslichaam om ervoor te zorgen dat belangenconflicten worden voorkomen en beperkt	Governance en risicomanagement; Corporate governance ; https://www.mccg.nl/de-code	
	b De organisatie rapporteert of belangenconflicten worden bekendgemaakt aan belanghebbenden, met inbegrip van ten minste belangenconflicten met betrekking tot: i. cross-board lidmaatschap ii. wederzijds aandeelhouderschap met leveranciers en andere belanghebbenden iii. bestaan van controlerende aandeelhouders iv. verbonden partijen, hun relaties, transacties en openstaande saldi	Governance en risicomanagement; Corporate governance ; https://www.mccg.nl/de-code	
GRI 2-16	Communicatie van kritieke zorgen		
	a Communiceren van kritieke zorgen	Governance en risicomanagement; Corporate governance ; https://www.mccg.nl/de-code	

Categoriernaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
	b Aard en totaal aantal kritieke punten van zorg	Governance en risicomanagement; <u>Corporate governance</u> ; https://www.mccg.nl/de-code	
GRI 2-17	Collectieve kennis van het hoogste bestuurslichaam		
	a De organisatie rapporteert maatregelen die zijn genomen om de collectieve kennis, vaardigheden en ervaring van het hoogste bestuurslichaam op het gebied van duurzame ontwikkeling te bevorderen	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Management van materiele onderwerpen</u>	
GRI 2-18	Evaluatie van het functioneren van het hoogste bestuurslichaam		
	a De organisatie beschrijft de processen voor het evalueren van de prestaties van het hoogste bestuurslichaam bij het toezicht op het beheer van de effecten van de organisatie op de economie, het milieu en de mensen	Governance en risicomanagement; <u>Corporate governance</u> ; https://www.mccg.nl/de-code	
	b De organisatie rapporteert of de evaluaties al dan niet onafhankelijk zijn en de frequentie van de evaluaties	Governance en risicomanagement; <u>Verslag raad van commissarissen</u>	
	c De organisatie beschrijft de maatregelen die naar aanleiding van de evaluaties zijn genomen, met inbegrip van wijzigingen in de samenstelling van het hoogste bestuurslichaam en de praktijken van de organisatie.	Governance en risicomanagement; <u>Corporate governance</u> ; https://www.mccg.nl/de-code	
GRI 2-19	Beloningsbeleid		
	a De organisatie beschrijft het beloningsbeleid voor leden van het hoogste bestuurslichaam en senior executives, waaronder: i. vast loon en variabel loon; ii. sign-on bonussen of aanmoedigingspremies; iii. beëindigingsvergoedingen; iv. terugvorderingen; v. pensioenuitkeringen	Geconsolideerde jaarrekening 2022; Noten bij de geconsolideerde jaarrekening; <u>34. Beloning bestuur en toezicht</u>	ii niet van toepassing, beloning binnen de kaders van de WNT (is bij wet voorgeschreven regeling)
	b De organisatie beschrijft hoe het beloningsbeleid voor leden van het hoogste bestuurslichaam en senior executives zich verhoudt tot hun doelstellingen en prestaties met betrekking tot het beheer van de effecten van de organisatie op economie, milieu en mensen	Niet van toepassing, Enexis hanteert geen beloningsbeleid afhankelijk van gerealiseerde doelstellingen en prestaties	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
GRI 2-20	Proces om beloning vast te stellen		
	a De organisatie beschrijft het proces voor het ontwerpen van haar beloningsbeleid en voor het bepalen van de beloning, met inbegrip van: <ul style="list-style-type: none"> i. of onafhankelijke leden van het hoogste bestuurslichaam of een onafhankelijke remuneratiecommissie toezicht houden op het proces voor het vaststellen van de remuneratie; ii. hoe de standpunten van belanghebbenden (inclusief aandeelhouders) met betrekking tot beloning worden gevraagd en in overweging worden genomen; iii. of remuneratieadviseurs betrokken zijn bij het vaststellen van de beloning en, zo ja, onafhankelijk zijn van de organisatie, haar hoogste bestuurslichaam en senior executives 	Geconsolideerde jaarrekening; Noten bij de geconsolideerde jaarrekening; 34. Beloning bestuur en toezicht ; Governance en risicomanagement; Corporate Governance	ii en iii: niet van toepassing, beloning binnen de kaders van de WNT (is bij wet voorgeschreven regeling)
	b De organisatie rapporteert de resultaten van stemmen van belanghebbenden (inclusief aandeelhouders) over beloningsbeleid en voorstellen, indien van toepassing	Niet van toepassing, beloning binnen de kaders van de WNT (is bij wet voorgeschreven regeling)	
GRI 2-21	Jaarlijkse totale vergoedingsratio		
	a De organisatie rapporteert de verhouding tussen de jaarlijkse totale vergoeding voor de best betaalde persoon van de organisatie en de mediane jaarlijkse totale vergoeding voor alle werknemers (exclusief de best betaalde persoon)	Het salaris van de ceo en medewerkers valt onder de afspraken van de Cao Netwerkbedrijven. Het totale inkomen van de ceo bedraagt in 2022 bij ons 3,1 maal de mediaan van de salarissen van alle medewerkers van Enexis.	
	b De organisatie rapporteert de verhouding tussen de procentuele stijging van de jaarlijkse totale vergoeding voor de best betaalde persoon van de organisatie en de mediane procentuele stijging van de jaarlijkse totale vergoeding voor alle werknemers (exclusief de best betaalde persoon)	Het salaris van de ceo en medewerkers valt onder de afspraken van de Cao Netwerkbedrijven. Het totale inkomen van de ceo bedraagt in 2021 bij ons 3,0 maal de mediaan van de salarissen van alle medewerkers van Enexis.	
	c De organisatie rapporteert contextuele informatie die nodig is om de gegevens te begrijpen en hoe de gegevens zijn samengesteld	Het salaris van de ceo en medewerkers valt onder de afspraken van de Cao Netwerkbedrijven.	
GRI 2-22	Verklaring over de strategie voor duurzame ontwikkeling		
	a De organisatie rapporteert een verklaring van het hoogste bestuurslichaam of de hoogste leidinggevende van de organisatie over de relevantie van duurzame ontwikkeling voor de organisatie en haar strategie om bij te dragen aan duurzame ontwikkeling	Voorwoord raad van bestuur	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
GRI 2-23	Beleids toezeggingen		
	a De organisatie beschrijft haar beleids toezeggingen voor verantwoord zakelijk gedrag, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> i. de gezaghebbende intergouvernementele instrumenten waarnaar de toezeggingen verwijzen; ii. of in de toezeggingen het uitvoeren van due diligence is opgenomen; iii. of de toezeggingen voorzien in toepassing van het voorzorgsbeginsel; iv. of de toezeggingen de eerbiediging van de mensenrechten bevatten 	Veilig werken en elkaar versterken; Veilige en gezonde werkomgeving; <u>Gelijke rechten voor iedereen</u> ; Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; Duurzame impact; <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten</u>	Incomplete data voor ii en iii; in de komende periode gaan we in overleg met betrokkenen en gaan we proberen dit inzichtelijk te maken
	b De organisatie beschrijft haar specifieke beleidsverbintenis om de mensenrechten te respecteren, met inbegrip van: <ul style="list-style-type: none"> i. de internationaal erkende mensenrechten waarop de toezegging betrekking heeft; ii. de categorieën belanghebbenden, inclusief risicogroepen of kwetsbare groepen, waaraan de organisatie bijzondere aandacht besteedt in de toezegging 	Veilig werken en elkaar versterken; Veilige en gezonde werkomgeving; <u>Gelijke rechten voor iedereen</u>	
	c De organisatie verstrekt links naar de beleids toezeggingen indien deze openbaar beschikbaar zijn, of, indien de beleids toezeggingen niet openbaar beschikbaar zijn, legt de reden hiervoor uit	Veilig werken en elkaar versterken; Veilige en gezonde werkomgeving; <u>Gelijke rechten voor iedereen</u>	
	d De organisatie rapporteert op welk niveau elk van de beleids toezeggingen binnen de organisatie is goedgekeurd, inclusief of dit het hoogste niveau is	Veilig werken en elkaar versterken; Veilige en gezonde werkomgeving; <u>Gelijke rechten voor iedereen</u> ; Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; Duurzame impact ; <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten</u>	
	e De organisatie rapporteert in hoeverre de beleids toezeggingen van toepassing zijn op de activiteiten van de organisatie en op haar zakelijke relaties	Wij zijn Enexis; <u>Onze kernwaarden</u> ; Veilig werken en elkaar versterken; Veilige en gezonde werkomgeving; <u>Gelijke rechten voor iedereen</u>	
	f De organisatie beschrijft hoe de beleids toezeggingen worden gecommuniceerd aan werknemers, zakenpartners en andere relevante partijen	Wij zijn Enexis; <u>Onze kernwaarden</u> ; Veilig werken en elkaar versterken; Veilige en gezonde werkomgeving; <u>Gelijke rechten voor iedereen</u>	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
GRI 2-24	Beleidsafspraken verankeren		
	a De organisatie beschrijft hoe zij elk van haar beleidstoezeggingen voor verantwoord zakelijk gedrag verankert in al haar activiteiten en zakelijke relaties, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> i. hoe het de verantwoordelijkheid toewijst om de toezeggingen te implementeren op verschillende niveaus binnen de organisatie; ii. hoe het de toezeggingen integreert in organisatiestrategieën, operationeel beleid en operationele procedures; iii. hoe het zijn verbintenissen met en via zijn zakenrelaties nakomt; iv. training die de organisatie geeft over het uitvoeren van de toezeggingen 	Incomplete data; wij vullen, de komende periode, het integriteitsbeleid aan, gericht op het verankeren van verantwoord zakelijk gedrag	
GRI 2-25	Processen om negatieve effecten te verhelpen		
	a De organisatie beschrijft haar toezeggingen om te voorzien in of mee te werken aan het herstel van de negatieve effecten waarvan de organisatie vaststelt dat ze die heeft veroorzaakt of waaraan ze heeft bijgedragen	Wij zijn Enexis; <u>Onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals</u> ; We meten onze impact; Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Dialog met stakeholders</u> ; <u>Samenwerkingsverbanden</u>	
	b De organisatie beschrijft haar aanpak om klachten te identificeren en aan te pakken, inclusief de klachtenmechanismen die de organisatie heeft ingesteld of waaraan de organisatie deelneemt	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Procedure bij klachten en geschillen</u>	
	c De organisatie moet andere processen beschrijven waarmee de organisatie voorziet in of meewerkt aan het herstel van de negatieve gevolgen waarvan zij vaststelt dat zij deze heeft veroorzaakt of waaraan zij heeft bijgedragen	Incomplete data; in de komende periode een aanscherping op de MVO-verklaring in deze	
	d De organisatie beschrijft hoe de belanghebbenden, die de beoogde gebruikers van de klachtenmechanismen zijn, betrokken zijn bij het ontwerp, de beoordeling, de werking en de verbetering van deze mechanismen	Incomplete data; we gaan, de komende periode, inventariseren of en op welke wijze belanghebbenden betrokken willen worden bij verbeteringen	
	e De organisatie moet beschrijven hoe de organisatie de effectiviteit van de klachtenmechanismen en andere herstelprocessen bijhoudt, en voorbeelden van hun effectiviteit rapporteren, inclusief feedback van belanghebbenden	Focus op uitvoering van de energietransitie; Klanttevredenheid centraal in onze dienstverlening; <u>Customer Effort Score</u> ; Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Procedure bij klachten en geschillen</u>	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
GRI 2-26	Mechanismen voor het inwinnen van advies en het uiten van zorgen		
	a De organisatie beschrijft de mechanismen voor individuen om: i. advies inwinnen over het implementeren van het beleid en de praktijken van de organisatie voor verantwoord zakelijk gedrag ii. zorgen uiten over het zakelijke gedrag van de organisatie	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Procedure bij klachten en geschillen</u>	
GRI 2-27	Naleving van wet- en regelgeving		
	a De organisatie rapporteert het totaal aantal significante gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving gedurende de verslagperiode en een uitsplitsing van dit totaal naar: i. gevallen waarvoor boetes zijn opgelegd ii. gevallen waarvoor niet-monetaire sancties zijn opgelegd	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Wet- en regelgeving; Standaarden en normen</u>	
	b De organisatie rapporteert het totale aantal en de geldwaarde van boetes wegens overtreding van wet- en regelgeving die in de rapportageperiode zijn betaald en een uitsplitsing van dit totaal naar: i. boetes voor het niet naleven van wet- en regelgeving in de lopende verslagperiode; ii. boetes voor het niet naleven van wet- en regelgeving in voorgaande verslagperiodes	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Wet- en regelgeving; Standaarden en normen</u>	
	c De organisatie beschrijft de significante gevallen van niet-naleving	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Wet- en regelgeving; Standaarden en normen</u>	
	d De organisatie beschrijft hoe zij significante gevallen van niet-naleving heeft vastgesteld	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Wet- en regelgeving; Standaarden en normen</u>	
GRI 2-28	Lidmaatschap verenigingen		
	a De organisatie rapporteert brancheverenigingen, andere lidmaatschapsverenigingen en nationale of internationale belangenorganisaties waarin zij een significante rol speelt	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Samenwerkingsverbanden</u>	
GRI 2-29	Benadering van betrokkenheid van belanghebbenden		
	a De organisatie beschrijft haar benadering van het omgaan met belanghebbenden, waaronder: i. de categorieën belanghebbenden waarmee het samenwerkt, en hoe ze worden geïdentificeerd; ii. het doel van de betrokkenheid van belanghebbenden; iii. hoe de organisatie streeft naar een zinvolle betrokkenheid bij belanghebbenden	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Dialog met stakeholders</u>	
GRI 2-30	Collectieve arbeidsovereenkomsten		
	a De organisatie rapporteert het percentage van het totale aantal werknemers dat onder collectieve arbeidsovereenkomsten valt	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers</u>	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
	b De organisatie zal voor werknemers die niet onder collectieve arbeidsovereenkomsten vallen, rapporteren of de organisatie hun arbeidsvoorwaarden en arbeidsvoorwaarden bepaalt op basis van collectieve arbeidsovereenkomsten die van toepassing zijn op haar andere werknemers of op basis van collectieve arbeidsovereenkomsten van andere organisaties	Bijlage: Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; <u>Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers</u>	0,08 % wordt als niet materieel beschouwd en derhalve niet gerapporteerd
GRI 3-1	Proces om materiële onderwerpen te bepalen		
	a De organisatie beschrijft het proces dat zij heeft gevolgd om haar materiële onderwerpen te bepalen, met inbegrip van: i. hoe het feitelijke en potentiële, negatieve en positieve effecten op de economie, het milieu en mensen heeft geïdentificeerd, inclusief effecten op hun mensenrechten, voor al zijn activiteiten en zakelijke relaties; ii. hoe het de effecten voor rapportage heeft geprioriteerd op basis van hun significantie	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Bepalen van de inhoud</u>	
	b De organisatie specificeert de belanghebbenden en deskundigen wier standpunten hebben geleid tot het bepalen van haar materiële onderwerpen	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Dialogoog met stakeholders; Samenwerkingsverbanden</u>	
GRI 3-2	Lijst met materiele onderwerpen		
	a De organisatie inventariseert haar materiële onderwerpen	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Bepalen van de inhoud; Definities van materiële onderwerpen</u>	
	b De organisatie rapporteert wijzigingen in de lijst met materiële onderwerpen ten opzichte van de vorige rapportageperiode	Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Definities van materiële onderwerpen; Veranderingen t.o.v. voorgaande verslagjaren</u>	

Categoriernaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
----------------------------	-----------------------	------------	--------------------

GENERAL DISCLOSURES

Betrouwbaar en toegankelijk energienet

GRI 3-3	Voor elk materieel onderwerp dat onder Disclosure 3-2 wordt gerapporteerd, moet de organisatie:		
a	Beschrijf de feitelijke en potentiële, negatieve en positieve effecten op de economie, het milieu en mensen, inclusief effecten op hun mensenrechten	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Iedereen toegang tot een betrouwbaar energienet</u>	
b	Rapporteer of de organisatie betrokken is bij de negatieve effecten via haar activiteiten of als gevolg van haar zakelijke relaties, en beschrijf de activiteiten of zakelijke relaties	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Iedereen toegang tot een betrouwbaar energienet</u>	
c	Beschrijf haar beleid of toezeggingen met betrekking tot het materiële onderwerp	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Iedereen toegang tot een betrouwbaar energienet</u>	
d	Beschrijf de acties die zijn ondernomen om het onderwerp en de gerelateerde effecten te beheersen, waaronder: i. acties om mogelijke negatieve effecten te voorkomen of te verminderen; ii. acties om daadwerkelijke negatieve effecten aan te pakken, inclusief acties om te voorzien in of mee te werken aan het herstel ervan; iii. acties om daadwerkelijke en potentiële positieve effecten te beheersen	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Iedereen toegang tot een betrouwbaar energienet</u>	
e	Rapporteer de volgende informatie over het bijhouden van de effectiviteit van de ondernomen acties: i. processen die worden gebruikt om de effectiviteit van de acties te volgen; ii. doelen, streefdoelen en indicatoren die worden gebruikt om de voortgang te evalueren; iii. de doeltreffendheid van de acties, met inbegrip van de vooruitgang in de richting van de doelen en taakstellingen; iv. geleerde lessen en hoe deze zijn verwerkt in het operationele beleid en de procedures van de organisatie	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Iedereen toegang tot een betrouwbaar energienet; Doelstellingen en prestaties</u> ; Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; <u>Dialog met stakeholders; Bepalen van de inhoud</u>	Incomplete data voor iv; in de materialiteitsanalyse 2023 zal het topic 'geleerde lessen' aandacht krijgen
f	Beschrijf hoe betrokkenheid bij belanghebbenden heeft geleid tot de ondernomen acties (3-3-d) en hoe het heeft geïnformeerd of de acties effectief zijn geweest (3-3-e)	Incomplete data; in de materialiteitsanalyse 2023 zal hier aandacht aan worden besteed	

Veilig energienet

GRI 3-3	Voor elk materieel onderwerp dat onder Disclosure 3-2 wordt gerapporteerd, moet de organisatie:		
a	Beschrijf de feitelijke en potentiële, negatieve en positieve effecten op de economie, het milieu en mensen, inclusief effecten op hun mensenrechten	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Veilige netten waar iedereen op kan vertrouwen</u>	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
	b Rapporteer of de organisatie betrokken is bij de negatieve effecten via haar activiteiten of als gevolg van haar zakelijke relaties, en beschrijf de activiteiten of zakelijke relaties	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Veilige netten waar iedereen op kan vertrouwen</u>	
	c Beschrijf haar beleid of toezeggingen met betrekking tot het materiële onderwerp	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Veilige netten waar iedereen op kan vertrouwen</u>	
	d Beschrijf de acties die zijn ondernomen om het onderwerp en de gerelateerde effecten te beheersen, waaronder: i. acties om mogelijke negatieve effecten te voorkomen of te verminderen; ii. acties om daadwerkelijke negatieve effecten aan te pakken, inclusief acties om te voorzien in of mee te werken aan het herstel ervan; iii. acties om daadwerkelijke en potentiële positieve effecten te beheersen	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Veilige netten waar iedereen op kan vertrouwen</u>	
	e Rapporteer de volgende informatie over het bijhouden van de effectiviteit van de ondernomen acties: i. processen die worden gebruikt om de effectiviteit van de acties te volgen; ii. doelen, streefdoelen en indicatoren die worden gebruikt om de voortgang te evalueren; iii. de doeltreffendheid van de acties, met inbegrip van de vooruitgang in de richting van de doelen en taakstellingen; iv. geleerde lessen en hoe deze zijn verwerkt in het operationele beleid en de procedures van de organisatie	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Veilige netten waar iedereen op kan vertrouwen</u> ; Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag: <u>Dialog met stakeholders</u> ; <u>Bepalen van de inhoud</u>	Incomplete data voor iv; in de materialiteitsanalyse 2023 zal het topic 'geleerde lessen' aandacht krijgen
	f Beschrijf hoe betrokkenheid bij belanghebbenden heeft geleid tot de ondernomen acties (3-3-d) en hoe het heeft geïnformeerd of de acties effectief zijn geweest (3-3-e)	Incomplete data; in de materialiteitsanalyse 2023 zal hier aandacht aan worden besteed	
Enexis indicator	Publieke veiligheid elektriciteit, Publieke veiligheid gas	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Veilige netten waar iedereen op kan vertrouwen</u>	

Duurzame energievoorziening

GRI 3-3	Voor elk materieel onderwerp dat onder Disclosure 3-2 wordt gerapporteerd, moet de organisatie:		
a	Beschrijf de feitelijke en potentiële, negatieve en positieve effecten op de economie, het milieu en mensen, inclusief effecten op hun mensenrechten	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Verduurzaming van onze energievoorziening</u> ;	
b	Rapporteer of de organisatie betrokken is bij de negatieve effecten via haar activiteiten of als gevolg van haar zakelijke relaties, en beschrijf de activiteiten of zakelijke relaties	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Verduurzaming van onze energievoorziening</u> ;	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
	c Beschrijf haar beleid of toezeggingen met betrekking tot het materiële onderwerp	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Verduurzaming van onze energievoorziening</u> ;	
	d Beschrijf de acties die zijn ondernomen om het onderwerp en de gerelateerde effecten te beheersen, waaronder: i. acties om mogelijke negatieve effecten te voorkomen of te verminderen; ii. acties om daadwerkelijke negatieve effecten aan te pakken, inclusief acties om te voorzien in of mee te werken aan het herstel ervan; iii. acties om daadwerkelijke en potentiële positieve effecten te beheersen	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Verduurzaming van onze energievoorziening</u> ;	
	e Rapporteer de volgende informatie over het bijhouden van de effectiviteit van de ondernomen acties: i. processen die worden gebruikt om de effectiviteit van de acties te volgen; ii. doelen, streefdoelen en indicatoren die worden gebruikt om de voortgang te evalueren; iii. de doeltreffendheid van de acties, met inbegrip van de vooruitgang in de richting van de doelen en taakstellingen; iv. geleerde lessen en hoe deze zijn verwerkt in het operationele beleid en de procedures van de organisatie	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Verduurzaming van onze energievoorziening</u> ; Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag: <u>Dialogoog met stakeholders</u> ; <u>Bepalen van de inhoud</u>	Incomplete data voor iv; in de materialiteitsanalyse 2023 zal het topic 'geleerde lessen' aandacht krijgen
	f Beschrijf hoe betrokkenheid bij belanghebbenden heeft geleid tot de ondernomen acties (3-3-d) en hoe het heeft geïnformeerd of de acties effectief zijn geweest (3-3-e)	Incomplete data; in de materialiteitsanalyse 2023 zal hier aandacht aan worden besteed	
Enexis indicator	Uitbreiden transportcapaciteit	Wij zijn Enexis; <u>Doelstellingen en prestaties</u> ; Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Iedereen toegang tot een betrouwbaar energienet</u> ; <u>Verduurzaming van onze energievoorziening</u>	

Betaalbare energievoorziening

GRI 3-3	Voor elk materieel onderwerp dat onder Disclosure 3-2 wordt gerapporteerd, moet de organisatie:		
a	Beschrijf de feitelijke en potentiële, negatieve en positieve effecten op de economie, het milieu en mensen, inclusief effecten op hun mensenrechten	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Verduurzaming van onze energievoorziening</u>	
b	Rapporteer of de organisatie betrokken is bij de negatieve effecten via haar activiteiten of als gevolg van haar zakelijke relaties, en beschrijf de activiteiten of zakelijke relaties	Focus op uitvoering van de energietransitie; <u>Verduurzaming van onze energievoorziening</u>	

Categoriernaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
	c Beschrijf haar beleid of toezeggingen met betrekking tot het materiële onderwerp	Focus op uitvoering van de energietransitie; Verduurzaming van onze energievoorziening	
	d Beschrijf de acties die zijn ondernomen om het onderwerp en de gerelateerde effecten te beheersen, waaronder: i. acties om mogelijke negatieve effecten te voorkomen of te verminderen; ii. acties om daadwerkelijke negatieve effecten aan te pakken, inclusief acties om te voorzien in of mee te werken aan het herstel ervan; iii. acties om daadwerkelijke en potentiële positieve effecten te beheersen	Focus op uitvoering van de energietransitie; Verduurzaming van onze energievoorziening	
	e Rapporteer de volgende informatie over het bijhouden van de effectiviteit van de ondernomen acties: i. processen die worden gebruikt om de effectiviteit van de acties te volgen; ii. doelen, streefdoelen en indicatoren die worden gebruikt om de voortgang te evalueren; iii. de doeltreffendheid van de acties, met inbegrip van de vooruitgang in de richting van de doelen en taakstellingen; iv. geleerde lessen en hoe deze zijn verwerkt in het operationele beleid en de procedures van de organisatie	Focus op uitvoering van de energietransitie; Verduurzaming van onze energievoorziening ; Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag: Dialogoog met stakeholders ; Bepalen van de inhoud	Incomplete data voor iv; in de materialiteitsanalyse 2023 zal het topic 'geleerde lessen' aandacht krijgen
	f Beschrijf hoe betrokkenheid bij belanghebbenden heeft geleid tot de ondernomen acties (3-3-d) en hoe het heeft geïnformeerd of de acties effectief zijn geweest (3-3-e)	Incomplete data; in de materialiteitsanalyse 2023 zal hier aandacht aan worden besteed	
Enexis indicator	Beïnvloedbare kosten en opbrengsten	Wij zijn Enexis; Doelstellingen en prestaties	

Klantgerichte dienstverlening

GRI 3-3	Voor elk materieel onderwerp dat onder Disclosure 3-2 wordt gerapporteerd, moet de organisatie:		
a	Beschrijf de feitelijke en potentiële, negatieve en positieve effecten op de economie, het milieu en mensen, inclusief effecten op hun mensenrechten	Focus op uitvoering van de energietransitie; Klanttevredenheid centraal in onze dienstverlening	
b	Rapporteer of de organisatie betrokken is bij de negatieve effecten via haar activiteiten of als gevolg van haar zakelijke relaties, en beschrijf de activiteiten of zakelijke relaties	Focus op uitvoering van de energietransitie; Klanttevredenheid centraal in onze dienstverlening	
c	Beschrijf haar beleid of toezeggingen met betrekking tot het materiële onderwerp	Focus op uitvoering van de energietransitie; Klanttevredenheid centraal in onze dienstverlening	

Categoriennaam / indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
	<p>d Beschrijf de acties die zijn ondernomen om het onderwerp en de gerelateerde effecten te beheersen, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. acties om mogelijke negatieve effecten te voorkomen of te verminderen; ii. acties om daadwerkelijke negatieve effecten aan te pakken, inclusief acties om te voorzien in of mee te werken aan het herstel ervan; iii. acties om daadwerkelijke en potentiële positieve effecten te beheersen 	<p>Focus op uitvoering van de energietransitie; Klanttevredenheid centraal in onze dienstverlening</p>	
	<p>e Rapporteer de volgende informatie over het bijhouden van de effectiviteit van de ondernomen acties:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. processen die worden gebruikt om de effectiviteit van de acties te volgen; ii. doelen, streefdoelen en indicatoren die worden gebruikt om de voortgang te evalueren; iii. de doeltreffendheid van de acties, met inbegrip van de vooruitgang in de richting van de doelen en taakstellingen; iv. geleerde lessen en hoe deze zijn verwerkt in het operationele beleid en de procedures van de organisatie 	<p>Focus op uitvoering van de energietransitie; Klanttevredenheid centraal in onze dienstverlening; Bijlage: Aanvullende informatie; Over dit verslag; Dialoog met stakeholders; Bepalen van de inhoud</p>	<p>Incomplete data voor iv; in de materialiteitsanalyse 2023 zal het topic 'geleerde lessen' aandacht krijgen</p>
	<p>f Beschrijf hoe betrokkenheid bij belanghebbenden heeft geleid tot de ondernomen acties (3-3-d) en hoe het heeft geïnformeerd of de acties effectief zijn geweest (3-3-e)</p>	<p>Incomplete data; in de materialiteitsanalyse 2023 zal hier aandacht aan worden besteed</p>	
Enexis indicator	Customer Effort Scores	<p>Wij zijn Enexis; Doelstellingen en prestaties; Focus op uitvoering van de energietransitie; Klanttevredenheid centraal in onze dienstverlening</p>	

EU-bekendmaking niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit

	Omschrijving	Verwijzing
Bedrijfsmodel		
	Algemene beschrijving van de kernprocessen en activiteiten om niet-financiële informatie in de juiste context te plaatsen	Wij zijn Enexis
Milieu aangelegenheden		
(Resultaten) gevoerde beleid		Duurzaam werken aan blijvende impact; Verduurzaming van onze organisatie
(Beheersing) risico's	Omvangrijke onderbrekingen energievoorziening Actieve rol van Enexis in de energietransitie wordt belemmerd door nieuwe wet- en regelgeving	Governance en risicomanagement; Risicobeheersing
Niet-financiële prestatie-indicatoren	Uitbeiden transportcapaciteit Jaarlijkse toename in aansluitingen waarop wordt teruggeleverd Jaarlijks duurzaam opgesteld vermogen Hoeveelheid afval CO ₂ -voetafdruk Duurzaam wagenpark	Focus op uitvoering van de energietransitie; Iedereen toegang tot een betrouwbaar energienet ; Verduurzaming van onze energievoorziening ; Duurzaam werken aan blijvende impact; Verduurzaming van onze organisatie ; Bijlage; Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; Duurzame impact; Maatschappelijk verantwoord ondernemen - CO₂ voetafdruk
Sociale- en personeelsaangelegenheden		
(Resultaten) gevoerde beleid		Veilig werken en elkaar versterken; Veilige en gezonde werkomstandigheden ; Investeren in werk, vakmanschap en persoonlijke ontwikkeling
(Beheersing) risico's	Ongevallen van medewerkers en/of omstanders als gevolg van onveilige situaties en/of falende assets.	Governance en risicomanagement; Risicobeheersing
Niet-financiële prestatie-indicatoren	Ongevallen en Lost Time Injury Frequency % Ziekteverzuim Leeftijdscategorie Arbeidsparticipatie In- en uitstroom	Veilig werken en elkaar versterken; Veilige en gezonde werkomstandigheden; Incidenten met verzuim ; Investeren in werk, vakmanschap en persoonlijke ontwikkeling ; We kregen er meer collega's bij ; We versterken de diversiteit en inclusiviteit van onze organisatie ; Bijlage; Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers

	Omschrijving	Verwijzing
Eerbiediging van mensenrechten		
(Resultaten) gevoerde beleid	Enexis onderkent en onderschrijft de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties. Aspecten met betrekking tot mensenrechten, zoals gelijke behandeling en medezeggenschap, zijn uitgewerkt in de cao, bedrijfsregelingen en Gedragswijzer voor medewerkers. Voor melding van eventuele schendingen heeft Enexis een klachtenprocedure, vertrouwenspersonen en klokkenluidersregeling. Tevens hangt Enexis de richtlijnen aan voor arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden die gelden als fundamentele principes en rechten op het werk, zoals deze zijn geformuleerd door de International Labour Organization. De Gedragswijzer is publiekelijk toegankelijk via de website. In geval van schendingen, wordt dit gerapporteerd.	Veilige en gezonde werkomstandigheden; <u>Gelijke rechten voor iedereen</u> ; Bijlage; Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; Duurzame impact; <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten</u>
(Beheersing) risico's		Enexis heeft in het kader van de richtlijnen en afspraken op dit gebied geen specifieke risico's geïdentificeerd.
Niet-financiële prestatie-indicatoren	Gedragscod leveranciers (Code of Conduct) Gedragswijzer Klachtenregeling Frauderegeling en uitvoeringsprotocol	Enexis hanteert geen specifieke kwantitatieve KPI op het gebied van eerbiediging van mensenrechten. Het meetbaar maken van onze maatschappelijke prestaties zien wij als een belangrijk thema, dat in de komende jaren onze aandacht heeft.
Bestrijding van corruptie en omkoping		
(Resultaten) gevoerde beleid	Enexis' beleid om corruptie of omkoping van medewerkers te voorkomen, is vastgelegd in het Maatschappelijk Verantwoord Inkoop beleid, Gedragswijzer voor medewerkers en de Gedragscod Leveranciers (onderdeel van de Algemene Inkoopvoorwaarden). Voor melding van eventuele schendingen is er een regeling 'Vermeende misstanden en onregelmatigheden' en zijn er vertrouwenspersonen benoemd. Daarnaast is er een interne integriteitscommissie die eventuele integriteitsschendingen bespreekt en borgt dat we blijven werken aan het cultureel verankeren van integriteit.	Veilige en gezonde werkomstandigheden; <u>Gelijke rechten voor iedereen</u> ; Bijlage; Aanvullende informatie; Feiten en cijfers; Duurzame impact; <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - ketenverantwoordelijkheid en mensenrechten</u>
(Beheersing) risico's		Enexis heeft in het kader van de richtlijnen en afspraken op dit gebied geen specifieke risico's geïdentificeerd.
Niet-financiële prestatie-indicatoren	Gedragscod leveranciers (Code of Conduct) Gedragswijzer Klachtenregeling Frauderegeling en uitvoeringsprotocol	Enexis hanteert geen specifieke kwantitatieve KPI op het gebied van corruptie en omkoping. Het meetbaar maken van onze maatschappelijke prestaties zien wij als een belangrijk thema, dat in de komende jaren onze aandacht heeft.

Begrippenlijst

NIET-FINANCIËLE BEGRIPPEN

ASSOCIATION OF ISSUING BODIES (AIB)

Het doel van de AIB is het ontwikkelen, gebruiken en promoten van een gestandaardiseerd systeem van energiecificering voor alle energiedragers. (www.aib-net.org)

AUTORITEIT CONSUMENT & MARKT (ACM)

De Autoriteit Consument & Markt ziet erop toe dat bedrijven eerlijk concurreren en beschermt consumentenbelangen, reguleert de tarieven van energiebedrijven en ziet toe op de naleving van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

AUTORITEIT PERSOONSgegevens (AP)

De Autoriteit Persoonsgegevens is de onafhankelijke toezichthouder in Nederland die de bescherming van persoonsgegevens bevordert en bewaakt.

BETROUWBAAR

De mate van betrouwbaarheid van de energievoorziening wordt uitgedrukt in de gemiddelde tijdsduur en frequentie van onderbrekingen van energiedistributie naar eindafnemers.

CUSTOMER EFFORT SCORE (CES)

De Customer Effort Score laat zien hoeveel moeite een klant heeft moeten doen om zijn of haar verzoek af te handelen.

- Maatwerk aansluitingen: Er wordt gemeten in welke mate de klanten inspanning hebben moeten leveren om een offerte te ontvangen, dan wel de aangevraagde aansluiting opgeleverd te krijgen.
- Standaard aansluitingen: onderzoek onder klanten van Enexis Netbeheer die de maand voor de meting een nieuwe/gewijzigde aansluiting opgeleverd hebben gekregen door Enexis. Er wordt gemeten hoeveel moeite de klant heeft moeten doen om het proces van aanvraag tot en met de oplevering van een standaard aansluiting te doorlopen.
- Storingen: deze meting geeft inzicht in de mate van tevredenheid over het proces storingen. Klanten van Enexis Netbeheer wordt gevraagd hoeveel inspanning nodig was om storingsinformatie te verkrijgen tijdens een (on geplande) storing.

DUURZAAMHEID

'Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen'. Enexis interpreteert dit korthedshalve, en gericht op de primaire taken, als 'Het streven om verstandig met energiebronnen en het milieu om te gaan.'

DUURZAAM OPGESTELD VERMOGEN

Duurzaam geïnstalleerd piekvermogen, uitgedrukt in Megawatt. Duurzame bron van opwek betreft zon en wind (biogas en water uitgesloten).

EMPLOYEE NET PROMOTER SCORE

De Employee Net Promoter Score toont de mate waarin medewerkers Enexis aan anderen aanraden als werkgever. De score wordt bepaald door: % promoters - % criticasters.

ENERGIEKETEN

Alles wat te maken heeft met de herkomst, de productie, het transport en het eindverbruik van energie.

ENERGIETRANSITIE

Aanduiding voor de verandering van de energievoorziening van centrale opwekking vanuit fossiele energiebronnen naar decentrale opwekking vanuit duurzame energiebronnen.

GRI

Global Reporting Initiative; een wereldwijde standaard voor jaarverslaglegging met betrekking tot duurzaamheid.

JAARLIJKSE UITVALDUUR (JUD)

Jaarlijkse uitvalduur als gevolg van onvoorziene onderbrekingen (storingen). Het aantal minuten (elektriciteit) of seconden (gas) dat de klant gemiddeld geen energietoevoer heeft in een kalenderjaar.

- Elektriciteit: per onderbreking het product van het aantal getroffen aangeslotenen en de tijdsduur van de onderbreking in minuten, gesommeerd over alle onderbrekingen en gedeeld door het totaal aantal aangeslotenen op het desbetreffende netvlak in het jaar. Het aantal aangeslotenen wordt jaarlijks afgestemd en beoordeeld door Movaris.
- Gas: per onderbreking het product van het aantal getroffen aangeslotenen en de tijdsduur van de onderbreking in seconden gesommeerd over alle onderbrekingen en gedeeld door het totaal aantal aangeslotenen in het jaar. Het aantal aangeslotenen wordt jaarlijks afgestemd en beoordeeld door Movaris.

KETEN

De verzameling partijen die met elkaar een proces uitvoeren. Enexis is actief in de energieketen en in de grondstoffenketen.

KLANTTEVREDENHEID

Aanduiding voor de beoordeling van de prestaties van Enexis door klanten.

KWANTITATIEVE VOORTGANG JAARORDERBOEK

De absolute waarde van de gerealiseerde omzet uit het jaarorderboek vergelijken we met de geplande omzet. Hierbij is de gerealiseerde omzet uit het jaarorderboek de waarde van het uitgevoerde werkpakket (inclusief onderhanden werk); de geplande omzet is de waarde van het in opdracht ontvangen werkpakket tegen normkosten (inclusief onderhanden werk).

LOST TIME INJURY FREQUENCY (LTIF)

Indicator voor medewerkersveiligheid in de uitvoering van werkzaamheden uitgedrukt in het aantal ongevallen met verzuim per 1 miljoen gewerkte uren.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN (MVO)

Wijze van ondernemen die als doel heeft de negatieve invloed van de bedrijfsvoering op de omgeving te beperken en positieve invloed uit te oefenen op de maatschappij.

NETBEHEERDER

Een onafhankelijk nutsbedrijf dat is aangewezen om in een vastgesteld gebied het transport van gas en elektriciteit tussen leverancier en klant te verzorgen en daarvoor netten aan te leggen en te onderhouden. De taken van de netbeheerder zijn vastgelegd in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet. Enexis Netbeheer B.V. is de netbeheerder binnen Enexis Groep.

NETWERKBEDRIJF

Enexis Groep is een netwerkbedrijf dat bestaat uit een groep bedrijven, waaronder Enexis Netbeheer en Enpuls. Elk bedrijf binnen Enexis Groep heeft zijn eigen specifieke aandachtsgebied. Samen werken we aan een betrouwbare en duurzame energievoorziening voor vandaag én voor de toekomst.

REGIONALE ENERGIE STRATEGIE (RES)

De Regionale Energie Strategie is een instrument om met maatschappelijke betrokkenheid te komen tot regionale keuzes voor opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. In de RES staat beschreven welke strategie een RES-regio hanteert om lokale/regionale energiedoelstellingen te bepalen en te behalen.

REGULERING

De ontwikkeling en afstemming van wet- en regelgeving voor de activiteiten van bedrijven, zoals netbeheerders en netwerkbedrijven, en het overheidstoezicht op de naleving ervan.

SLIMME METER

Een verbruiksmeter voor elektriciteit en/of gas die op afstand uit te lezen is door de netbeheerder en die de klant via een lokale toegangspoort verbruiksgegevens ter beschikking stelt voor verdere verwerking via eigen randapparatuur.

STAATSTOEZICHT OP DE MIJNEN (SODM)

De onafhankelijke toezichthouder op de delfstoffen- en energiewinning in Nederland en gasveiligheid.

STAKEHOLDER

Partij die betrokken is bij of geraakt wordt door de activiteiten van Enexis. Enexis heeft per 1 januari 2021 de volgende stakeholders gedefinieerd: klanten, medewerkers, aandeelhouders, energiemarktpartijen, investeerders, ketenpartners, beleidsbepalers, lokale energietransitiepartners.

TERUGLEVERING

Energielevering door een klant aan het energienet als gevolg van eigen opwek van (doorgaans duurzame) energie.

TOENAME/AFNAME # FTE SCHAARS TECHNISCH PERSONEEL

De groei in bezetting eigen personeel binnen de 10 vestigingen en Expertise, Bedrijfsvoering, Stations (EBS) die in een jaar gerealiseerd dient te worden in de vooraf gedefinieerde schaarste technische functies, binnen de functiegroepen Engineers, Monteurs, Uitvoerders, Specialisten en Technici. Met ingang van het verslagjaar 2023 wordt overgegaan naar een nieuwe meetmethode, i.c. meting van de bruto-instroom (bruto instroom # fte schaars technisch personeel).

UITBREIDING TRANSPORTCAPACITEIT

De uitbreiding van de transportcapaciteit geeft een beeld van de inspanningen om ons net geschikt te maken voor de energietransitie. Deze wordt gemeten door het totaal aantal aangesloten trafo's (in een jaar) te vermenigvuldigen met het vermogen.

VEILIGHEIDSBEWUSTZIJN

Het vermogen om gevoelens en ervaringen effectief om te zetten in preventieve acties en alerte reacties op (potentieel) gevaarlijke situaties, zodat in te zetten acties vrij van gevaar kunnen worden uitgevoerd.

VERBRUIKERSMINUTEN (VBM)

Het aantal minuten (elektriciteit) of seconden (gas) dat de klant gemiddeld geen energietoever heeft in een kalenderjaar.

VOETAFDRUK

Weergave van de omvang van de CO₂-emissie van Enexis in een kalenderjaar. Enexis maakt binnen de voetafdruk onderscheid tussen eigen emissie en ketenemissie.

WENSDATUM

Bij het aanvragen van een aansluiting geeft de klant aan op welke datum zij de aansluiting graag gerealiseerd willen hebben.

ZIEKTEVERZUIM

Ziekteverzuimpercentage wordt berekend door het aantal afwezigheidsdagen te delen door het aantal beschikbare dagen, rekening houdend met het deeltijdpercentage (v.w.b. het aantal beschikbare dagen) en het percentage arbeidsgeschiktheid (v.w.b. het aantal afwezigheidsdagen). Het betreft in beide gevallen kalenderdagen en geen werkdagen.

FINANCIËLE BEGRIPPEN

BEÏNVLOEDBARE KOSTEN EN OPBRENGSTEN

De som van de beïnvloedbare kosten en opbrengsten van Enexis Netbeheer, incl. staven.

DEGENERATIEKOSTEN

Kosten die door gemeenten in rekening worden gebracht voor schade en ongemakken voortvloeiende uit werkzaamheden aan het netwerk in de gemeentegrond.

EBIT

Earnings Before Interest and Tax: resultaat vóór aftrek van rente en belastingen.

FFO/NETTO RENTEDRAGENDE SCHULDEN

Deze wordt als volgt berekend: (bedrijfsresultaat + afschrijvingen – amortisaties + ontvangen dividend van deelnemingen – financiële lasten + financiële baten – acute belastingen) / netto rentedragende schulden.

FFO-RENTEDEKKING

Deze wordt als volgt berekend: (bedrijfsresultaat + afschrijvingen – amortisaties + ontvangen dividend van deelnemingen + financiële baten – acute belastingen) / betaalde rentelasten.

GEÏNVESTEERD VERMOGEN

Vaste activa vermeerderd met activa aangehouden voor verkoop minus vooruitontvangen bijdragen (langlopend + kortlopend) verminderd met passiva aangehouden voor verkoop vermeerderd met het netto werkkapitaal.

NETTO RENTEDRAGENDE SCHULDEN

Deze wordt als volgt berekend: totaal rentedragende verplichtingen – deposito's – liquide middelen.

NETTO RENTEDRAGENDE SCHULDEN / (EV + NETTO RENTEDRAGENDE SCHULDEN)

Deze wordt als volgt berekend: (totaal rentedragende verplichtingen – deposito's – liquide middelen) / (eigen vermogen + (totaal rentedragende verplichtingen – deposito's – liquide middelen)).

NETTO WERKKAPITAAL

Totaal vlottende activa (exclusief liquide middelen, exclusief kortlopende financiële vaste activa en exclusief deposito's) minus kortlopende schulden (exclusief rentedragende verplichtingen, exclusief in volgend jaar te amortiseren vooruitontvangen bijdragen en exclusief derivaten).

NORMKOSTEN

Interne prijs die gebaseerd is op norm hoeveelheden en gemiddelde standaard kosten.

RETURN ON EQUITY

Resultaat na belastingen gedeeld door het eigen vermogen per jaareinde.

ROIC

EBIT gedeeld door het geïnvesteerd vermogen per jaareinde.

SOLVABILITEIT

Eigen vermogen x 100% gedeeld door het balanstotaal.

WERKPAKKET

Bruto-investeringen en exploitatiewerkzaamheden aan de elektriciteits- en gasnetten plus activiteiten met betrekking tot slimme meters op basis van normprijzen.

X-FACTOR

Met de X-factorberekening bepaalt de ACM de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering.

Colofon

UITGAVE

Enexis Holding N.V.
Postbus 856 5201
AW 's-Hertogenbosch

Het jaarverslag is online beschikbaar op onze website: enexisgroep.nl/jaarverslag.

REDACTIE EN PRODUCTIE

Afdeling Communicatie & Public Affairs Enexis Groep, 's-Hertogenbosch
Schrijf-Schrijf, Utrecht

VORMGEVING

DartGroup, Amsterdam

DOCUMENT & WEBSITE REALISATIE

F19 Software

FOTOGRAFIE & BEELDEN

Enexis Groep

ENGELSE VERTALING

DartGroup, Amsterdam

Een Engelse vertaling van dit jaarverslag is beschikbaar op enexisgroep.com/annualreport. De Nederlandse versie is leidend.

REACTIES

We streven ieder jaar opnieuw onze verslaglegging te verbeteren. Daarbij is de inbreng van kritische lezers steeds een welkome steun. Heeft u ideeën voor verbetering? Mail dan naar communicatie@enexis.nl.

Enexis Holding N.V.

Postbus 856

5201 AW 's-Hertogenbosch

Tel: 088 857 77 77

www.enexisgroep.nl